NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 30 JUNI 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
38 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Van den Boomgaard en Boerboom, de dames Bout en Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman (afwezig van 13.27-16.50 uur), mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, Van Gils en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes (vanaf 10.37 uur), mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian (afwezig van 12.35-18.00 uur), Nawijn, Nikerk (vanaf 10.15 uur), Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig is: de heer Van Proosdij

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Fietsroute Bleiswijkseweg-west**
   b. **Raadsvoorstel Jaarschijf Mobiliteit 2025**
   c. **Raadsvoorstel Vastgoednota 2025-2029**
7. **Perspectiefnota 2026 (exclusief stemmingen)**
   Volgorde fracties conform loting:
   1. SP
   2. PvdA
   3. ChristenUnie-SGP
   4. Zoetermeer Vooruit
   5. FVD
   6. LHN
   7. PDvZ
   8. GroenLinks
   9. VVD
   10. Zó! Zoetermeer
   11. PVV
   12. CDA
   13. D66
8. **Stemmingen**
9. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedemorgen, de techniek heeft ook last van de warmte volgens mij. Ik open de

vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 30 juni 2025, het perspectiefdebat. Welkom allemaal. Terwijl buiten het Nationaal Hitteplan is afgekondigd, hoop ik dat dat binnen niet nodig is vandaag. Dat betekent dat we met elkaar de vergadering aangaan. Ik heet in ieder geval alle aanwezigen op de publieke tribune van harte welkom, fijn dat u er bent. Ook iedereen die vanochtend al de livestream heeft aangezet, van harte welkom en natuurlijk u als raadsleden ook van harte welkom.
Vandaag houden we het perspectiefdebat, zoals al gezegd. Dat betekent dat we ook vooruitkijken naar de begroting voor de komende jaren die u in november a.s. gaat vaststellen. Dat levert altijd weer een mooi debat op. Ik geef u bij voorbaat weer de waarschuwing mee dat interrupties natuurlijk zijn toegestaan, mits ze kort en krachtig zijn. Ik zal daar op letten maar wees er zelf ook een beetje alert op, dan maken we er een heel mooie dag van met een mooi debat. Daar ben ik zeer van overtuigd.
Berichten van verhindering. We hebben in ieder geval begrepen dat de heer Markes van Zó! Zoetermeer en mijnheer Nikerk van de PvdA later zullen zijn, rond 11.00 uur. Ook de heer Buisman heeft aangegeven de vergadering op een aantal momenten te moeten verlaten en de heer Mohammadian heeft laten weten een deel van de middag afwezig te zijn. Ten slotte is de heer Van Proosdij van het CDA vandaag de hele dag om medische redenen afwezig.
Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik wilde nog even melden dat mijnheer Nikerk ook wat later is vandaag.

De **voorzitter**: Die had ik al meegenomen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Die had u al meegenomen? O, sorry, dan heb ik u niet goed gehoord. Pardon.

De **voorzitter**: Ja, dat geeft niet. Ik had hem al meegenomen in het lijstje van mensen die wat later komen. Dus die is bij dezen ook genoteerd.
Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals die op 5 juni jl. in iBabs is gepubliceerd. Daar zijn afgelopen donderdag de laatste wijzigingen in aangebracht. Mijnheer Van den Boomgaard van FVD heeft een amendement aangekondigd bij agendapunt 6.c Raadsvoorstel Vastgoednota 2025-2029. Ik stel voor dit agendapunt van de hamerstukken naar het agendapunt 7. Debat te verplaatsen als 7.a. en daarmee de huidige agendapunten 7, 8 en 9 opvolgend te vernummeren naar 8, 9 en 10. Is er iemand die stemming wenst over de agenda? Dat is niet het geval, dan is de agenda vastgesteld.
Dan de spreektijden, het voorstel voor de spreektijden is twaalf minuten per fractie en 72 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, dan is dat bij dezen vastgesteld.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 2, het spreekrecht. Daar hebben zich drie insprekers gemeld en die krijgen allemaal maximaal vijf minuten om hun inspreekbeurt te houden. Ik begin met mevrouw Van Kreel namens Jong Perspectief over de impact van het Maatjesproject. Mevrouw Van Kreel, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Kreel**: Goedemorgen allemaal. Ik ga u mijn persoonlijke verhaal vertellen. Ik was twintig jaar oud, ik zat midden in een depressie. Nog maar net verhuisd naar Zoetermeer, de stad die voor mij nieuw en koud aanvoelde. Het was vrijdagavond, ik zat helemaal alleen op de bank in ons nieuwe huis. Een huis dat voor mij nog niet als thuis voelde. Mijn vriend is doof en had eigen vrienden, maar daar paste ik niet zo goed bij. Ik voelde me bij hen niet op mijn gemak. Ik voelde me heel erg alleen, in mijn eigen huis, in een stad die niet de mijne is. Zonder vrienden, zonder familie, geen connecties, geen steun, geen houvast in de buurt. Ik was eigenlijk geïsoleerd. Ik leefde op een eiland met weinig bruggen naar andere mensen.
Op zo'n avond, zo'n typische avond waarop het stil was, zat ik op de bank en begon te scrollen op mijn telefoon. Op zoek naar iets, iets dat mij uit mijn isolement kon halen, een teken van hoop. Daar, tussen al die websites en opties, zag ik Jong Perspectief staan. Die naam alleen al raakte mij want een nieuw perspectief, dat was wat ik nodig had. Daar had ik behoefte aan. Ik meldde mij aan zonder verwachtingen, maar met de stille hoop dat er iets zou veranderen in mijn leven.
Een paar maanden later zit ik op de bank, op diezelfde bank, met Bianca. Precies diezelfde bank waar ik eerder nog alleen en verloren en verdrietig zat. Wat ik toen nog niet wist, is dat deze ontmoeting het begin zou zijn van een diepgaande verandering in mijn leven. Bianca werd mijn maatje, mijn steun, mijn

klankbord zonder oordeel. Zij luisterde altijd. Ze keek me aan met echte aandacht. Met haar kon ik praten over dingen die ik anderen niet had durven vertellen, niet aan mijn vrienden op afstand, niet aan mijn familie, maar aan haar durfde ik het wel te vertellen omdat zij er gewoon was, zonder verwachtingen. Wij deden meer dan alleen praten. Met Bianca ben ik weer leuke dingen gaan doen. We zijn gaan sporten en ik had nooit gedacht dat ik het echt leuk zou gaan vinden. En nu, jaren later, is zij er nog steeds. We gaan regelmatig samen naar de Ladies Night in de bioscoop, of met kerst naar de Driesprong. Het is een traditie geworden, iets waar ik echt naar uitkijk. Een moment van plezier, ontspanning en vriendschap. Bianca bracht kleur terug in mijn leven, maar niet alleen in dat van mij.
Toen ik merkte dat mijn dochtertje, toen acht jaar oud, zich ook steeds meer in zichzelf keerde, dat ze niet ging buiten spelen, dat ze niet weg durfde van mij, zag ik de geschiedenis zich herhalen. Ze was volledig op mij gericht en ik voelde de druk, het verdriet en de machteloosheid weer terugkomen. Ik twijfelde geen moment. Ook voor haar meldde ik ons aan en opnieuw kwam er een maatje, deze keer voor haar. Iemand die haar hielp om los te komen van mij en weer vertrouwen te krijgen in zichzelf en de wereld om haar heen te vergroten. Die haar liet zien dat activiteiten buitenshuis ook erg leuk konden zijn. Ook mijn jongste dochtertje dat toen vier jaar was, kreeg iets waardevols daardoor: quality time met mij, zonder haar zus er altijd maar bij. Dat gaf haar ook rust en ruimte en aandacht die zij zo hard nodig had.
Vandaag de dag zit ik in een burn-out. Ik rouw om het verlies van mijn moeder. Het leven is opnieuw zwaar. Maar ik ben niet terug bij af. Ik sta hier niet ongebroken, maar wel krachtiger dan ooit. Dankzij Bianca en dankzij Jong Perspectief. Zij gaven mij geen pasklare oplossing, geen toverstaf, want ze gaven een simpel iets, een wezenlijk iets. Dat is aandacht, tijd en menselijkheid. Op jonge leeftijd een ander perspectief krijgen, is geen extraatje, dat is essentieel. Voor mij was het het verschil tussen overleven of echt leven, tussen verdwalen of mijn weg terugvinden. Ik ben van een jonge vrouw die zichzelf kwijt was, gegroeid naar een moeder die haar kinderen hoop en veerkracht kan meegeven. Dat is precies wat ik ieder kind, iedere jongere en iedere ouder gun. Dank jullie wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van Kreel voor de bijdrage. Dan gaan we over naar mevrouw Leenders, intern begeleider IKC De Kasteeltuyn over het voorstel om het mentorproject van Jong Perspectief te stoppen. Mevrouw Leenders, gaat uw gang.

Mevrouw **Leenders**: Dames en heren, goedemorgen. Mijn naam is Anita Leenders. Ik ben intern begeleider van openbare basisschool De Kasteeltuyn hier in Palenstein. Op onze school geven wij les aan kinderen van over de hele wereld, kinderen uit de buurt, expats, maar ook kinderen uit allerlei conflictgebieden in de wereld.
Stel, je wordt in Zoetermeer geboren en jouw naam is Erik de Vries. Bij de aangifte van jouw geboorte ontvang je een koffertje van de bibliotheek Boekstart. Jij hebt het geluk dat je ouders voorlezen, met jou naar de bibliotheek gaan. Je mag naar de opvang of naar de peuterspeelzaal en wanneer je vier jaar bent, mag je hier in Nederland naar de basisschool.
En stel, je wordt geboren in Eritrea of Afghanistan en je heet Nadia Abdirahman. In jouw land kun je niet naar school, of je mag zelfs niet naar school. Je ouders zijn analfabeet of laaggeletterd. Er is vaak oorlog. Je ouders nemen het dappere besluit om te vluchten naar een veiliger plek voor de toekomst van jou. Je ouders spreken de taal niet, misschien ben jij al veel ouder dan vier jaar. Je ouders kunnen niet met jou naar de bibliotheek of naar het museum gaan en kunnen je ook niet of nauwelijks helpen met je schoolwerk. De achterstand die jij had bij de start van het onderwijs, loop je maar heel langzaam in.
Dan komt het moment dat je moet overstappen naar het voortgezet onderwijs. Voor alle leerlingen een spannend moment. Maar gelukkig ben je door de basisschool aangemeld voor het project School's cool van Jong Perspectief. Je krijgt een begeleider die jou in principe anderhalf jaar lang begeleidt totdat jij in de tweede klas zit, rond de kerst van de middelbare school. Die begeleider komt iedere week bij jou thuis om met jou te praten over je huiswerk, over 'hoe ga ik plannen? Hoe werk je met een agenda, hoe leer je voor je toetsen?' Maar ook over 'hoe functioneer jij in de maatschappij? Hoe beweeg jij je op een goede manier tussen twee culturen in?'
Ik mocht gedurende heel veel jaren vele jongeren aanmelden voor dit project. Daar zijn heel mooie resultaten mee bereikt. Ik wil er twee noemen. Een jongen die via het speciaal basisonderwijs bij ons op school kwam en van school ging met een vmbo-kaderadvies. Zijn begeleiding is pas afgesloten en hij is een stapje omhooggegaan naar vmbo theoretische leerweg. Maar veel belangrijker is dat hij zich naar zijn mentor heeft kunnen en durven openen om zijn oorlogsverleden, zijn vluchtgeschiedenis een plekje te geven.
Een ander meisje, de allereerste die ik heb aangemeld, was een meisje dat zelfs al acht jaar geleden meedeed. Zij sprak de taal nog niet zo goed, had heel veel moeite met lezen en was door alle

problematiek in haar gezin heel erg onzeker. Zij is opgestroomd en uitgegroeid tot een prachtige, zelfverzekerde jonge vrouw met een mbo-diploma op zak. Haar begeleider, die ook aanwezig is – Rob, dank je wel – heeft zelfs het hele gezin onder zijn hoede genomen en begeleidt na acht jaar het gezin nu nog steeds wekelijks.
De gemeente Zoetermeer wil dat iedereen participeert in de samenleving en door dit prachtige mentorproject School's cool hebben deze jonge mensen echt een kans gekregen. Als u besluit de subsidie voor dit mooie project te stoppen, betekent dat dat jongeren minder kansen krijgen op een succesvolle toekomst. Wanneer u moet besluiten welk project in Zoetermeer moet stoppen, hoop ik dat u zich dit succesverhaal van deze twee jonge mensen herinnert. Ik wens u veel wijsheid toe. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Leenders voor uw bijdrage. Dan ga ik naar de derde inspreker, de heer Madhar. Hij is de voorzitter van het ILOZ over de goede samenwerking met de gemeente bij het voeren van de dialoog met inwoners. Gaat uw gang.

De heer **Madhar**: Dank u wel. Voorzitter, college, raadsleden, commissieleden, publiek en kijkers thuis. Dank voor de gelegenheid om vandaag namens het Interlevensbeschouwelijk Overleg, het ILOZ, in te spreken.
De perspectiefnota die vandaag voorligt, richt zich begrijpelijkerwijs vooral op de financiële keuzes richting 2026. Maar vandaag wil ik u meenemen naar wat leeft in onze stad, naar wat wij als ILOZ zien en horen want achter die cijfers schuilt een samenleving vol zorgen hoop en spanning, maar ook vol kracht, veerkracht en initiatieven die verbinden.
Wie de wereld volgt, voelt hoe groot de onzekerheid is, de oorlog in Oekraïne, de dreiging vanuit Rusland. Het voortdurende geweld tussen Israël en Gaza. De spanning in Iran, Syrië, India en Pakistan en de conflicten in Soedan en Ethiopië. Maar die spanning blijft niet hangen aan de grens van het journaal, die komt binnen. Ook hier in Zoetermeer.
In onze stad wonen duizenden mensen met wortels, familie of herinneringen in die gebieden. Als daar onrust is, voel je dat ook hier. Mensen maken zich zorgen over hun familie, over verdeeldheid, over hun plek in deze samenleving. Die zorgen worden versterkt door wat er hier gebeurt. De toon in het maatschappelijk debat is harder geworden. Polarisatie lijkt de norm. Groepen worden uitgesloten of verantwoordelijk gehouden voor conflicten ver weg. Dat raakt mensen diep. Dat maakt samenleven kwetsbaar, in onze wijken, op scholen, op de werkvloer en op andere plekken waar mensen elkaar dagelijks tegenkomen.
Bij ILOZ horen wij deze signalen. Mensen zoeken een plek om hun verhaal te delen, niet om te overtuigen, maar om te kunnen zeggen 'dit is wat mij raakt'. We zoeken ruimte voor echte ontmoeting, voor luisteren zonder oordeel, voor gesprekken die niet verdelen, maar verbinden. Dat merken we ook aan de enorme opkomst bij onze activiteiten. Zoals onder andere de Stadsiftar, georganiseerd in samenwerking met Stichting Piëzo, gro-up en de gemeente Zoetermeer en ondernemers. Dit jaar was het binnen twee dagen volgeboekt met meer dan 220 aanmeldingen. Omdat de locatie niet meer mensen aankon, was dit het aantal dat we konden behappen. We hielden een wachtlijst bij van ruim honderd mensen. Daarom hebben we een tweede iftar georganiseerd, gecombineerd met een dialoogbijeenkomst. Dit laat zien: de behoefte aan verbinding en ontmoeting leeft en groeit.
Daarom starten we binnenkort, samen met Stichting Piëzo en de gemeente Zoetermeer, het project Samen luisteren naar Zoetermeer, een initiatief waarvoor inwoners en vrijwilligers zich kunnen aanmelden, waarbij ook ambtenaren zelf hebben aangegeven graag te willen deelnemen. Zij worden opgeleid om gesprekken te voeren en te begeleiden over verschil, spanning, cultuur, geloof, klasse en gender; gesprekken met sensitiviteit. Met aandacht voor waar mensen vandaan komen en waar ze naartoe willen. Zo bereiken we meer inwoners, horen we het er echt speelt en creëren we ruimte voor verhalen en beleving. Een plek waar contact met zorg en aandacht wordt vormgegeven, waar ontmoeting weer vanzelfsprekend mag zijn.
We bouwen voort op wat we al doen. De Stadsiftar, de Week van Respect, de jarenlange samenwerking en dialoog in deze stad. We doen dit niet voor het eerst, we doen dit al jaren. Steeds opnieuw blijkt: als mensen echt met elkaar in gesprek gaan, ontstaat er ruimte voor erkenning, voor vertrouwen, voor samenleving. Juist dat verdient een plek in uw perspectief op 2026 want waar bezuinigd moet worden, moet ook gezocht worden naar wat ons verbindt. Waar het schuurt, moeten we durven luisteren. Waar de cijfers spreken, moeten we ook het verhaal blijven horen. Laat Zoetermeer een stad blijven waar mensen elkaar zien, niet ondanks hun verschillen, maar juist daarom. Laten we de kracht van luisteren nooit onderschatten.
Ik wil afsluiten met woorden van Nelson Mandela. Hij zei: als je met mensen praat in de taal die zij begrijpen, gaat het naar hun hoofd. Maar als je spreekt in hun eigen taal, raakt het hun hart. Laten we blijven spreken tot elkaars hart. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Madhar voor uw bijdrage. Dank ook aan alle insprekers want daarmee hebben we de insprekers voor vandaag gehad. Dat betekent dat ik kan overgaan naar agendapunt 3.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dat zijn de mondelinge vragen, maar die zijn er niet.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar het agendapunt Mededelingen. Zijn er mededelingen uit de raad? Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Eigenlijk heb ik een soort van mondelinge vraag aan u voorzitter, of via u aan de raad. Zoals u net aangaf, is het hitteplan in werking buiten. Wellicht kan de temperatuur in combinatie met verhitte discussies hier binnen ook hoog oplopen. Juist vanwege het respect dat we hebben voor de dienstverleners alhier, zoals bijvoorbeeld de bodes, lijkt het mij gepast om hen toe te staan om, naar eigen gelieve, wel of geen stropdas of colbert te dragen met deze hitte. Graag uw mening daarover.

De **voorzitter**: Dat mogen ze zeker ook zelf bepalen, zolang ze maar niet in een korte broek gaan lopen. Dat is de enige vereiste die ik heb. Maar volgens mij kan dat. Dat is niet echt een mededeling, maar volgens mij kan iedereen zich, zolang dat inderdaad fatsoenlijk blijft, naar de temperatuur kleden.
Zijn er andere mededelingen uit de raad? Dat is niet het geval. Mededelingen van het college? Niet het geval.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de afdoening van ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst te voeren? Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u voorzitter. We vinden dat het college de laatste maanden goed op weg is om de ingekomen stukken te beantwoorden. Dank daarvoor. Toch vinden wij de termijn van beantwoording soms wat te lang. Momenteel staat er een brief van een inwoner op de lijst die al langer dan zes weken geleden is gestuurd en nog steeds niet is beantwoord. Dat gaat om de brief met nummer 150. We verzoeken het college om de beantwoordingstermijn kort te houden. Dank u.

De **voorzitter**: Ja, dank u wel, mijnheer Van der Vlies. Ik kan dat als voorzitter van het college in ieder geval zelf even beantwoorden. U weet dat we inderdaad proberen dat zo goed mogelijk doen. We zullen deze in ieder geval meenemen. Elke week wordt dit in het college aan de orde gesteld. Daar proberen we echt deze brieven tijdig te laten beantwoorden. Maar we zullen dit voorbeeld in ieder geval even meenemen. Dank voor deze signalering in ieder geval.
Anderen nog over de ingekomen stukken? Niet het geval. Is er iemand die stemming erover wenst? Niet het geval, dan zijn ze bij dezen vastgesteld.

6. Hamerstukken

a. Raadsvoorstel Fietsroute Bleiswijkseweg-west
b. Raadsvoorstel Jaarschijf Mobiliteit 2025

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. De titels kunt u vinden op de agenda. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring over een van de raadsvoorstellen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming wenst over een van deze raadsvoorstellen? Ook niet het geval, dan zijn beide raadsvoorstellen vastgesteld.

7. Debat

a. Raadsvoorstel Vastgoednota 2025-2029

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7, het debat. We beginnen dus, zoals al gezegd bij de vaststelling van de agenda, met het raadsvoorstel Vastgoednota 2025-2029. Daarvoor had in ieder geval mijnheer Van den Boomgaard zich gemeld. Zijn er nog anderen die daar het woord over wensen te voeren? Niet het geval, dan geef ik het woord aan mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, we dienen een amendement in voor de vastgoednota om onderscheid te maken tussen duurzaamheidsmaatregelen die kunstmatig op één hoop zijn gegooid. FVD Zoetermeer steunt efficiency en besparingsmaatregelen, zoals isolatie en dubbelglas, die uitgaven verminderen. We zijn echter tegen keuzevrijheidsbeperkende maatregelen zoals CO_2-vrij en gasloos bouwen. Deze maken projecten onnodig duur en veroorzaken netcongestie die de bouw blokkeert. Voor werkelijke bouwvooruitgang moet dit worden gecorrigeerd. Daarvoor dient ons amendement dat we mede indienen met de PVV. Dank u voorzitter.

Amendement nr. 2506-I ingediend door FVD en PVV
Houd de Vastgoedportefeuille in de knip

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsvoorstel Vastgoednota 2025-2029, zaaknummer 2024-1804 75;

besluit:

- de tekst van punt 1b. uit het raadsbesluit, te weten:
  "b) Het verduurzamen van de huidige vastgoedportefeuille aan de hand van de routekaart verduurzaming met het oog op de beschikbare budgetten en de netcongestie."

  te wijzigen in:
  "b) Het verduurzamen van de huidige vastgoedportefeuille aan de hand van specifieke energiebesparingsmaatregelen voor gebouwen, zoals het energie-efficiënt functioneren en het verbeteren van energielabels. Daarbij wordt nadrukkelijk geen uitvoering gegeven aan beleidsdoelen die verder gaan dan direct gebouwgebonden maatregelen, zoals het verplicht aardgasvrij maken van panden of het streven naar volledige CO_2-neutraliteit door in te zetten op alternatieve energiebronnen.""

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard, het amendement is overigens al in iBabs geplaatst, dus u kunt daar ook kennis van nemen als u wilt. Ik kijk even naar het college. Wie van de wethouders heeft behoefte daarop te reageren? Dan kan dat bij dezen. Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, ik heb het nog niet, maar dat maakt niet uit. Ik denk dat er niets zomaar op één hoop gegooid is in deze vastgoednota en wat mij betreft moet ik dit amendement ontraden.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik kijk nog even rond of de mijnheer Van den Boomgaard nog wil reageren. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik bespeur dat de term 'op één hoop gooien' de wethouder wat doet. Maar volgens mij is het heel duidelijk dat efficiency, dus het beperken van het gebruik, dus de reductie, iets anders is dan beperkende maatregelen in keuzevrijheid, et cetera. Maar die zitten nu wel in één duurzaamheidsportefeuille in deze vastgoednota. Die willen wij graag uitsplitsen. Als dat nu op één hoop gegooid is en we dat anders willen zien, prima, maar laten we het wel uit elkaar halen zodat we verder kunnen met de bouw.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nog behoefte aan een reactie van de wethouder? Nee, geen behoefte. Dan is dit amendement ingediend en gaat het straks naar de stemmingen. Dan sluit ik de beraadslaging over dit raadsvoorstel en uiteraard zult u aan het eind van de dag hierover gaan stemmen.

8. Perspectiefnota 2026 (exclusief stemmingen)

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 8, het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026. Er is uiteraard geloot en we gaan dat op volgorde van de loting doen. Ik geef het woord als eerste aan mijnheer Velner van de SP. Gaat uw gang.

1. SP

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Het college voelt de noodzaak om een financieel gezonde gemeente te blijven met een sluitende begroting. Hiervoor hebben we een overzicht gekregen met bezuinigings- en dekkingsvoorstellen, waardoor we in 2026 nog een overschot op de begroting hebben staan van € 1 miljoen. Daarna verslechtert het resultaat in rap tempo waardoor er vanaf 2028 tekorten ontstaan die groter zijn dan € 20 miljoen, ondanks het feit dat er al bezuinigingsmaatregelen zijn opgenomen van ruim € 16 miljoen.
Nu blijkt vanuit het verleden dat het uiteindelijke resultaat altijd positiever uitpakt dan we vooraf hebben bedacht. De vraag die je daarbij dus kunt stellen is: trappen we bij het opstellen van de begroting niet te hard op de rem, waardoor we te veel in voorzieningen gaan snijden, terwijl het achteraf misschien helemaal niet had gehoeven? Bepaalde bezuinigingsvoorstellen hebben een kleine impact op het begrotingstekort, maar een grote impact op sociale en maatschappelijke projecten, zoals het schrappen van een zwemdiplomavergoeding, mentortrajecten van Jong Perspectief, Huttenbouw en het zomerkamp YMCA.
Een deel van het positieve resultaat wordt veroorzaakt door een positieve invloed van de mei- en septembercirculaires waarmee vaak extra middelen vanuit het rijk naar de gemeenten toekomen, die we echter niet meer uitgegeven krijgen. Hierdoor ontstaat het beeld dat de financiële situatie van onze gemeente rooskleurig is, terwijl dat bij het opstellen van de begroting van het komende jaar niet zo blijkt te zijn. We steunen op dit punt de motie van D66 met titel Samen zorgen voor meer zekerheid over de meerjarenbegroting. Daarnaast willen we het college verzoeken om meer transparantie bij pm-posten in deze perspectiefnota. Daarvoor hebben we een motie voorbereid met dezelfde titel. Wat uit de begroting wel duidelijk naar voren komt, is dat het financiële ravijn nu twee jaar later komt.
Onze stad hanteert als slogan: Zoetermeer is de plek. Echter, als we kijken naar een tweetal bouwprojecten, zien we toch een ander beeld. Bij de Entree staat heel prominent in beeld 'Entree, leuk dat je er bent' en 'Entree, kom je bij ons wonen'. Het is een van de grootste binnenstedelijke bouwprojecten in Nederland maar de uitvoering wil nog niet erg vlotten. We zien wel enige activiteit op de plek van Terra Nova, maar van een echte versnelling is onzes inziens nog geen sprake. In de voortgangsrapportage is deze positief ingeschat door de status te wijzigen van rood naar groen.
We gaan sinds het woningbouwprogramma 2017 uit van de realisatie van 700 woningen per jaar, waardoor je dan in 2032 zo'n 10.000 woningen extra gerealiseerd zou hebben. Echter, dat aantal wordt nu pas zes jaar later gerealiseerd, in 2038. Als argument wordt aangevoerd dat geplande projecten in tijd kunnen verschuiven door factoren zoals procedures, regelgeving, participatietrajecten en andere mogelijke knelpunten. Alleen wachten onze senioren niet met ouder worden. Een oplossing die hiervoor aangedragen wordt, is de vergroting van de plancapaciteit.
Onlangs hebben we het raadsvoorstel Volkshuisvesting aangenomen waarin de ambitie is opgenomen om de wijken meer met elkaar in balans te brengen. Gaat dit nog van invloed zijn op de planvorming? De nieuwe woningen zullen ingepast worden tussen de bestaande bebouwing omdat Zoetermeer haar buitengrenzen heeft bereikt. Er zal dus binnenstedelijk gebouwd moeten worden. Hierin is participatie dus erg belangrijk, immers, de directe leefomgeving van de huidige bewoners zal veranderen.
Participatie is daarom een belangrijk onderdeel bij de realisatie van nieuwbouwplannen. Een voorbeeld van hoe het niet moet, is de stroperige procedure rond Oostergo / Westergo, waarbij omwonenden zich keer op keer niet serieus genomen hebben gevoeld. Omwonenden moeten vanaf het begin betrokken worden en het moet vooraf ook duidelijk zijn wat de status van hun inbreng is. Het uiteindelijke streven moet zijn om te komen tot cocreatie. We hebben hiervoor de motie De mening van de buurt telt. Die wordt mede ingediend door FVD.
Uit de rapportage Fysiek van programma's en projecten blijkt dat we wel dicht bij de percentages zitten die opgenomen zijn in de Versnellingsagenda Woningbouw 2018. We vragen ons als SP wel af waar nu de zoekopdracht is gebleven naar 16.000 woningen in onze stad. Een van de bezuinigings- en dekkingsvoorstellen is om de inventarisatie van leegstand in de kantorenmarkt te reduceren naar eens in de collegeperiode. Wij zien dat als onwenselijk omdat je daarmee minder snel anticipeert op leegstand. Bovendien is het de vraag wanneer je dat dan in de raad wilt bespreken.
Met de komst van meer woningen, zeker in het stadscentrum, moet het autoverkeer ontmoedigd worden en het fietsen meer gestimuleerd worden. Er moeten meer maatregelen genomen worden om het fietsen in Zoetermeer te bevorderen, bijvoorbeeld door de aanleg van meer fietsstraten en door verkeerslichten meer af te stemmen op het fiets- in plaats van het autoverkeer. We hebben hiervoor dan ook een motie voorbereid met de titel Fietsen in de stad stimuleren, mede ingediend door D66.

De **voorzitter**: Maar ik zie een interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil eventjes terug in uw verhaal want misschien kunt u voor mij verduidelijken wat u precies zei over het onmenselijke, in verhouding tot de kantorenhoeveelheid? Of heb ik dat verkeerd begrepen?

De **voorzitter**: De heer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Ik heb het woord 'onmenselijke' niet gebruikt in mijn presentatie.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Kunt u even herhalen wat u zei over die kantoren?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner. En dan via de voorzitter, als dat kan graag. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Een van de bezuinigingsmaatregelen en dekkingsvoorstellen is om de inventarisatie van de leegstand op de kantorenmarkt te reduceren naar eens in de collegeperiode. We zien dat als onwenselijk omdat je daarmee minder snel kunt anticiperen op leegstand. 'Onwenselijk', was het dus.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil graag even ingaan op de motie Fietsen in de stad stimuleren, wat op zich natuurlijk hartstikke sympathiek is en waar wij als GroenLinks uiteraard ook van harte voor zijn. Ik ben wel een beetje zoekende naar wat u nu precies beoogt met uw motie. We hebben vanmorgen als hamerstuk met elkaar besloten over de jaarschijf mobiliteit. Daar staan verschillende voorstellen in op het gebied van fietsen. Daar waren wij in ieder geval hartstikke positief over. Wat wilt u nu concreet extra zien, of heeft u zelf voorstellen? Heeft u ook dekking daarvoor? Wat wilt u met deze voorstellen? Nu klinkt het een beetje als een algemene oproep die we volgens mij allemaal met elkaar al hebben vastgesteld in Zoetermeer 2040.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Ons doel is met deze motie om de fiets meer voorrang te geven in de stad op bepaalde plekken, waar het kan.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, nog behoefte? Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, dat is precies wat in Zoetermeer 2040 staat en wat volgens mij dit college met praktische handvaten probeert invulling te geven. Dus ik ben nog steeds op zoek: wat wilt u dan dat ze nu extra gaan doen?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat bij de aanpassing van straten en inrichting van wijken de fiets een prominentere plek krijgt.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog. Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): De extra woningen die de komende jaren gerealiseerd worden, zullen allemaal binnen de bestaande infrastructuur worden gebouwd. Dit levert druk op voor de voorzieningen die er nu al zijn in een buurt. Wij willen dat minimaal 3% van het bebouwde oppervlak wordt bestemd voor buitenspeel- en verblijfsruimte. Hiervoor hebben we de motie Spelen moet mogelijk blijven. Die wordt mede ingediend door D66, GroenLinks, PvdA en de PVV.
Bouwterreinen liggen regelmatig langer dan een jaar braak. De SP stelt voor om deze braakliggende terreinen tijdelijk te vergroenen. Naast het feit dat dit een fijnere aanblik geeft, kunnen mensen hier ook tijdelijk recreëren. We hebben hiervoor de motie Braakliggende bouwterreinen opgesteld.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, een interruptie van mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, een vraag aan de heer Velner. Als ik nu kijk naar Edisonstraat en het Edisonpark dat daar moet komen, zijn daar alle struiken weggehaald. Dat ligt nu braak en daar moeten grondwerkzaamheden plaatsvinden. Daar wilt u weer groen plaatsen? Leuke

struiken? Gaan we dat dan na verloop van tijd weer weghalen?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Je kunt daar tijdelijk groen plaatsen. Dus in principe had daar het groen helemaal nog niet verwijderd hoeven worden.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog, ik zie u aarzelen maar ik geef u toch het woord.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dat groen moest wel weg want er moesten werkzaamheden plaatsvinden en dat ligt nu braak want er wordt straks gestart met de bouw. Wilt u dan op dat terrein weer groen plaatsen?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik kom daar zo meteen verderop in mijn presentatie nog even op terug.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Een goed voorbeeld van een terrein dat al jarenlang braak ligt is het oude Miss Etamterrein bij het Prinses Máximaplein. Dit had vergroend kunnen worden en mooi gebruikt kunnen worden om doorheen te wandelen met bijvoorbeeld een hond.
Uit het programma Samenleven en ondersteunen, blijkt dat nu voor het eerst WMO-meldingen binnen de wettelijke termijn van acht weken worden afgehandeld. Dat is voor de SP positief. De druk op de uitvoering van de WMO blijft onverminderd hoog, onder meer door het toenemende aantal meldingen en complexiteit van aanvragen. Dit mag nooit tot gevolg hebben dat mensen min of meer gedwongen worden om Wlz aan te vragen.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, voordat u verdergaat, ik zag een interruptie van mijnheer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben een beetje benieuwd naar die braakliggende terreinen. Soms zijn die terreinen van de gemeente, maar soms zijn ze ook van een particuliere eigenaar. Volgens mij kunnen wij dat niet zomaar vergroenen. Ik ga een beetje door op wat Zoetermeer Vooruit zei, dat lijkt me ook een beetje zonde van het geld want je maakt het eerst braakliggend en dan maak je het weer groen en dan moet dat weer weg. Maar zoals ik al zei, het is niet allemaal van ons. Hoe ziet u dat voor zich bij particuliere eigenaren?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel. Misschien is dan vergroenen niet het juiste woord, maar je kunt het wel een tijdelijke invulling geven.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met waar u was. Gaat u verder mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Even kijken. Dit mag nooit tot gevolg hebben dat mensen min of meer gedwongen worden om de Wlz aan te vragen. Dreigen dat ze anders geen hulp ontvangen, is uit den boze. Het onderhoud aan verstrekte hulpmiddelen laat regelmatig te wensen over. Er hebben de SP signalen bereikt dat reparaties aan scootmobielen wel lang op zich laten wachten. Dat vinden wij onacceptabel. Dit beperkt de mensen die het betreft in hun bewegingsvrijheid en dat kan toch niet de bedoeling zijn? Op deze wijze maak je ze nog meer afhankelijk van hun omgeving. Welke afspraken zijn hierover gemaakt met de desbetreffende leveranciers?
Thuiszorg is meer dan alleen hulp bij het huishouden.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, een interruptie van mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De heer Velner heeft ongetwijfeld kennisgenomen van een motie die de VVD later in het debat zal indienen over minder gedoe en meer resultaten in de WMO met een aantal concrete voorstellen om de hele procedure in de WMO te versnellen. Ik hoor hem zorgen uitspreken over de behandelduur die nog steeds lang is. Ik neem aan dat hij kennis heeft van die

voorgenomen motie en dat hij heel sympathiek staat tegenover de strekking daarvan en de concrete voorbeelden en verbeteringen die daarin genoemd staan?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Wij staan inderdaad positief tegenover dit voorstel.

De **voorzitter**: Dat officieel nog niet is ingediend, gaat u verder, mijnheer Velner?

De heer **Velner** (SP): Even kijken, waar was ik gebleven? Thuiszorg is meer dan alleen hulp bij het huishouden. De zorgverlener kan belangrijke signalen oppakken rond de gezondheid van degene met een hulpvraag. Dit moet zorgvuldig worden ingericht, aangezien mensen steeds langer thuis willen c.q. moeten blijven wonen. Daarnaast heeft het ook nog een belangrijk sociaal aspect, zoals het voorkomen van eenzaamheid.
Verder blijkt binnen de afdeling Jeugd- en gezinshulp dat de wachtlijst is gestegen door onder andere langdurige ziekte van een aantal medewerkers. Kan de wethouder een verklaring geven waarom het binnen de WMO wel is gelukt, maar binnen de jeugd- en gezinshulp niet lijkt te lukken? Om de wachttijden niet verder op te laten lopen is er ingezet op extra capaciteit door de inzet van tijdelijke medewerkers. Hebben we voor de jeugdgezondheidshulp nu een realistische inschatting gemaakt voor de verwachte kosten, of zijn we in 2026 ook weer genoodzaakt om extra budget beschikbaar te stellen?
Bij de jeugdzorg bleek uiteindelijk dat er over 2024 sprake was van een overschot € 4 miljoen. Dat lijkt positief. Echter, dat resultaat ontstond nadat we het budget met € 12 miljoen naar boven toe hebben bijgesteld. Waarom is er niet tijdelijk ingezet op extra capaciteit om de wachtlijsten weg te werken?
We zien in de begroting dat het college nu € 250.000,00 per jaar heeft begroot om te bezuinigen op de extra externe inhuur. Wij zijn van mening dat dit verder teruggedrongen moet worden. Dat willen we doen middels de motie Beperking externe inhuur minimaal 5%.
Waarom denkt het college de toestroom…

De **voorzitter**: Ik zie twee interrupties. Ik ga eerst naar de heer Mohammadian en dan naar mevrouw Haak.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik hoorde de heer Velner zeggen 'waarom heeft het college niet meer extra inhuur gedaan om de wachttijden terug te dringen?' Zijn volgende zin is 'hoe gaan we de externe inhuur beperken?' Het is toch bijna altijd zo dat als je de lange wachttijden wilt beperken op de korte termijn, je wel externe inhuur moet doen? Dat wil ik als eerste meegeven.
Maar mijn interruptie is: wij staan als Zoetermeer Vooruit volledig achter de motie Externe inhuur beperken. Ik denk dat dat geldt voor bijna alle raadsleden hier. Alleen staat op bladzijde 85 van de perspectiefnota letterlijk dat erop wordt ingezet om externe inhuur met tenminste 5% te beperken. Dus ik begrijp niet zo goed, en misschien kan de heer Velner mij dat verduidelijken, wat de motie anders verwacht dan het college beoogt.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Wij zien in de begroting € 250.000,00 ingeboekt staan en dat is volgens ons geen 5%.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): € 250.000,00 van € 5 miljoen is volgens mij wel 5%.

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Volgens mij heb je het dan globaal over twee fte.

De **voorzitter**: Oké, deze rekenexercitie mag u straks verder voeren. Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de bedoeling van de SP, maar zegt u dan '5% overall', of zegt u 'nee, bepaalde beleidsterreinen vinden wij zo belangrijk, daar kan de inhuur wel

nuttig zijn, maar bij bepaalde beleidsterreinen misschien niet'. Dus maakt u daar een keuze in?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Over dat punt kunnen we inderdaad met elkaar in debat. Ik denk dat het inderdaad heel verstandig is om daar eens een keer met elkaar verder over van gedachten te wisselen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik had gehoopt dat u zelf ook die keuze zou hebben gemaakt. Enerzijds klinkt het altijd heel goed, externe inhuur beperken, minder ambtenaren. Aan de andere kant is het soms ook wel makkelijk omdat je er dan eigenlijk ook bij moet zeggen wat je niet wilt doen. Dus ik vroeg me gewoon af waar u het dan specifiek weg zou willen halen.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner nog een reactie daarop?

De heer **Velner** (SP): Nee.

De **voorzitter**: Dan mag u nog niet verder want de heer Van Rumpt heeft ook een interruptie.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. De discussie ging al eventjes over externe inhuur versus onderbesteding en dat soort zaken, wat vaak tegenstrijdig lijkt te zijn. De heer Velner geeft zelf in de motie aan dat het vaak onduidelijk is wat externe inhuur oplevert. Maar nu is de Rekenkamer een onderzoek gestart. Is het niet verstandig om dat onderzoek eerst eens af te wachten voordat we hier heel grote uitspraken over doen?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Zoals ik al zei, in de begroting staat € 250.000,00 als besparingsmaatregel ingeboekt, voor vijf jaar lang dus. Deze motie moet je daarbij zien als een ondersteuning daarvan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Los van het feit dat die motie volgens mij verder niets toevoegt, suggereert het natuurlijk dat we allemaal dingen extern doen waarvan we niet weten wat het oplevert. Dat is een beetje de reden waarom u deze motie indient. Zo lees ik het tenminste in de constatering in die motie. Die vraagstelling, die daar aan de basis ligt van deze motie, wordt gewoon beantwoord straks in dat onderzoek dat de Rekenkamer doet. Dus we kunnen toch beter eerst dat onderzoek afwachten, voordat u in deze motie de stelling poneert dat het onzinnig is dat we die mensen extern inhuren.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Volgens mij heb ik niet in de motie staan dat het onzinnig is.

De **voorzitter**: Oké. Ik denk dat het verstandig is dat u verdergaat met uw betoog.

De heer **Velner** (SP): Het uitgangspunt bij de uitvoering van de jeugdzorg is dat iedereen recht heeft op zorg. Aandacht zal liggen bij het terugdringen van de bureaucratie en de wachtlijsten. Bij de uitvoering van de jeugdzorg zoeken we de samenwerking en uitwisseling met de regio. De verantwoordelijkheid voor de zorg voor onze jeugd is een taak voor professionals en mag niet bij vrijwilligers worden neergelegd, zoals sportclubs en scoutingverenigingen.
Er is veel te doen in Zoetermeer. We hebben het regelmatig in deze raad over vergroten van de bruis in de stad. Voor een aantal activiteiten kunnen mensen met een laag inkomen gebruikmaken van de ZoetermeerPas om korting te krijgen. De SP stelt voor om deze ZoetermeerPas, net als in Rotterdam, beschikbaar te stellen voor alle inwoners. Voor de inwoners met een laag inkomen blijft deze gratis. Voor de overige inwoners kan deze pas tegen een geringe vergoeding worden aangeschaft.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Heeft mijnheer Velner in de gaten dat wethouder Velzen al geruime tijd bezig is met werken aan een voorstel voor een brede stadspas?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Nee, dat is mij even ontschoten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Een mooie herinnering. Gaat u verder, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Hiermee stimuleren wij Zoetermeerders actief om erop uit te gaan in Zoetermeer en geven wij Zoetermeerse ondernemingen een extra impuls. Hiervoor hebben we de motie ZoetermeerPas voor iedereen voorbereid.
We hebben onlangs een bezoek gebracht aan de schietvereniging COM, Contact Oud-Mariniers. We zagen een groep mensen die zorgdraagt voor elkaar en voor veel mensen is dit een dagbesteding. De gemeente wil echter dat ze gaan verhuizen, terwijl zij zelf op de huidige plek willen blijven. Gevreesd wordt namelijk dat sociale cohesie van de groep uit elkaar valt, met alle gevolgen van dien. Ze hebben elkaar nodig.
Wij dienen straks acht moties in en zeven andere moties van partijen dienen we mede in. Daar wil ik het bij laten in eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner. U heeft het al gezegd, u heeft acht moties en die kunnen bij de griffier worden ingediend.

Motie nr. 2506-04 ingediend door SP en D66
Fietsen in de stad stimuleren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er onder andere in het stadscentrum steeds meer binnenstedelijk wordt gebouwd;
- er steeds minder ruimte is voor auto's;

overwegende dat:
- het gebruik van de fiets gestimuleerd zou moeten worden;
- door het treffen van maatregelen ten gunste van fietsers het aantal mensen dat de fiets zal gaan gebruiken zal toenemen;

draagt het college op:
- om voor de behandeling van de begroting van 2026 met voorstellen te komen om het fietsgebruik binnen de stad te stimuleren. Te denken valt aan het aanleggen van fietsstraten of het afstellen van verkeerslichten ten gunste van fietsers;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-05 ingediend door SP, D66, GroenLinks, PvdA, PVV
Spelen moet mogelijk blijven

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er de komende jaren steeds meer binnenstedelijke gebouwd zal gaan worden;
- speelruimte door de binnenstedelijke bouw onder druk komt te staan;

overwegende dat:
- kinderen veilig in hun eigen buurt moeten kunnen buitenspelen;
- diverse organisaties bepleiten dat 3% van de bebouwde oppervlakte bestemd moet zijn voor buitenspeel- en verblijfsruimte;

besluit:
- dat speelruimte niet mag wijken voor bebouwing. Daar waar speelruimte moet wijken voor

bebouwing zal in de nabijheid nieuwe speelruimte gecreëerd worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-06 ingediend door SP
Braakliggende bouwterreinen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- bouwterreinen vaak lange tijd braak liggen;

overwegende dat:
- een braakliggend terrein niet bijdraagt aan een leefbare omgeving;
- groen een fijnere aanblik is;
- mensen tijdelijk kunnen recreëren in de vergroende c bouwterreinen;

besluit:
- wanneer een bouwterrein meer dan een jaar braak ligt en er nog geen concrete plannen zijn dat er ook daadwerkelijk gebouwd zal gaan worden, het terrein tot die tijd vergroend worden en het terrein zal worden opengesteld voor recreatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-07 ingediend door SP
ZoetermeerPas voor alle inwoners

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- Rotterdam de Rotterdampas heeft waarmee alle inwoners actief gestimuleerd worden om deel te nemen aan verschillende activiteiten in en om de stad Rotterdam;
- de bruis in onze stad kan vergroten;

overwegende dat:
- inwoners actief gestimuleerd worden om er in onze stad op uit te gaan;
- we Zoetermeerse ondernemingen hiermee een extra impuls geven;

draagt het college op:
- te onderzoeken in hoeverre de ZoetermeerPas, naar het voorbeeld van Rotterdam, aan de behoefte van Zoetermeerders zou kunnen voldoen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-08 ingediend door SP en Zoetermeer Vooruit
Geen bezuiniging VRH zonder impactanalyse

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de perspectiefnota een structurele bezuiniging van € 740.000,00 op de Veiligheidsregio Haaglanden voorstelt;
- er geen inhoudelijke impactanalyse is over de gevolgen voor brandweerzorg, paraatheid of crisiscapaciteit;

overwegende dat:
- veiligheid een kerntaak is;
- zonder inzicht in de gevolgen geen zorgvuldige besluitvorming mogelijk is;

draagt het college op:

- deze bezuiniging pas door te voeren nadat de raad beschikt over een openbare impactanalyse;
- hierin expliciet aandacht te besteden aan brandweerzorg, rampenparaatheid en aanrijtijden in Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-09 ingediend door SP
Beperking externe inhuur minimaal 5%

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de kosten voor externe inhuur structureel stijgen;
- het vaak onduidelijk is wat dit oplevert of waarom het niet intern kan;

overwegende dat:
- soberder bestuur begint bij de gemeentelijke organisatie zelf;
- transparantie essentieel is voor democratische controle;

besluit:
- het aandeel externe inhuur in 2026 met ten minste 5% te verlagen ten opzichte van 2025;
- en deze besparing in te zetten voor sociaal beleid of jeugdpreventie;
- jaarlijks opnieuw te bekijken in hoeverre dit mogelijk is;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-10 ingediend door SP en FVD
De mening van de buurt telt!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er de komende jaren op diverse plekken in de stad sprake zal zijn van binnenstedelijk bouwen;
- binnenstedelijk bouwen directe gevolgen voor omwonenden heeft;

overwegende dat:
- het belangrijk is dat de participatie rondom projecten voor binnenstedelijk bouwen goed is vormgegeven;
- het vroegtijdig betrekken van omwonenden tot meer draagvlak zal zorgen voor de nieuwbouw in hun buurt;

draagt het college op:
- om omwonenden vroegtijdig te betrekken wanneer er (nieuw)bouw plannen zijn in hun buurt. De participatie wordt ingezet op meepraten (en niet alleen informeren);

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-11 ingediend door SP
Transparantie bij pm-posten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- meerdere posten in de perspectiefnota als 'PM' zijn opgenomen, zonder nadere onderbouwing of dekking;

overwegende dat:
- dit kan leiden tot latere tekorten of onverwachte bezuinigingsdruk;
- transparantie essentieel is voor democratische controle;

draagt het college op:

- alle pm-posten in de perspectiefnota voor het najaarsdebat nader uit te werken en te specificeren
  - of er externe financiering wordt verwacht, en
  - of gemeentelijke dekking nodig is;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar de fractie van de PvdA, mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

2. PvdA

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, iedereen kent inmiddels wel de bekende uitspraak van oud-Kamerlid, -staatssecretaris en -wethouder van Amsterdam, Jan Schaefer van de PvdA: in gelul kan je niet wonen. Nog voordat hippe spindoctors met designerbrillen en campagnestrategen in snelle pakken hun intrede deden, kon je als politicus dus al met één pakkende zin een heel beleidsterrein samenvatten. Omdat politici die zeggen 'ik zeg wat ik denk en ik doe wat ik zeg' in werkelijkheid vaak pas weten wat ze denken als ze horen wat ze zelf zeggen, is een andere bekende uitspraak van Schaefer vandaag beter van toepassing, namelijk: is dit beleid, of is erover nagedacht? U ziet, mevrouw Brouwer heeft niet het alleenrecht op doordenkertjes vandaag.
We staan als stad voor moeilijke keuzes. Het geld dat we uitgeven, moet terechtkomen waar het het hardst nodig is: bij mensen die moeite hebben om hun energierekening te betalen, bij kinderen die extra ondersteuning op school nodig hebben en bij ouderen die zorg verdienen. Bij bouwen en wonen, en bij maatregelen die de leefbaarheid en veiligheid van onze stad vergroten. Bezuinigingen, zeker als het meer dan € 20 miljoen is, raken de kern van ons dagelijks leven hier in Zoetermeer. En wat je eenmaal wegbezuinigt, ik zeg het vaak, kun je niet zomaar weer terugkrijgen.
400 inwoners hebben onze enquête Zoetermeer met Minder ingevuld. Die vonden dat ook. Wij zagen in de antwoorden dat Zoetermeerders die het goed hebben, inwoners die het zwaar hebben, best willen ontzien. Het behoud van voorzieningen vinden zij ook heel belangrijk.
We zeiden het al eerder bij het begrotingsdebat en in april bij de kerntakendiscussie: het gaat over de plek waar onze kinderen spelen, het buurthuis waar we sociale contacten opdoen en het zorgcentrum dat voor onze ouders klaarstaat. Juist daarom moeten we keuzes maken die eerlijk en doordacht zijn en waarbij de pijn niet alleen, of beter gezegd, vooral niet wordt neergelegd bij inwoners die het al moeilijk hebben.
Het maakt het extra lastig dat we in een tijd leven waarin de kosten voor het dagelijks leven de pan uit rijzen. De woningmarkt zit op slot, met name voor onze jongeren en ouderen, en we zien dat ons landsbestuur nog steeds instabiel is, waardoor belangrijke beslissingen weer worden uitgesteld. Dat merken we hier ook.
Aan de oostkant van Europa woeden twee gruwelijke conflicten, die ook mensen in ons land verdelen. We zien dat polarisatie de overhand neemt. Daar maken we ons zorgen over. We nemen de boodschap van de heer Madhar van het ILOZ van zojuist dan ook zeer ter harte.
Maar goed, heeft het college dus goed nagedacht? De PvdA constateert dat dat voor een groot deel wel het geval is en we zijn niet te beroerd om daar ook een compliment voor uit te delen. Ik kan net als in april zeggen: het had een stuk erger kunnen zijn. Daarom zal de PvdA niet, samen met GroenLinks, een compleet alternatief bezuinigingspakket indienen, maar een viertal amendementen waarin we een aantal bezuinigingen schrappen. Ik zal straks de onze toelichten, de heer Boerboom doet dat uiteraard bij die van GroenLinks.
Voorzitter, wij hebben dus onze rode bril met groene pootjes opgezet en goed gekeken naar dit beleid. Daarbij hebben we ons laten leiden door compassie, solidariteit en sociale rechtvaardigheid. Hard bezuinigen op voorzieningen voor mensen die al kwetsbaar zijn, is voor ons niet acceptabel. Bezuinigen op voorzieningen die daarna niet makkelijk meer terug te krijgen zijn, daar zijn we niet voor. En van bezuinigingen op ons groen, onze kwetsbare natuur in de stad en de leefbaarheid van de wijken, zijn we ook niet gecharmeerd.
Als we dan inzoomen op het pakket, zagen we in de drie scenario's die we de vorige keer bespraken bij het kerntakendebat al dat het Sociaal Domein, duurzaamheid en voorzieningen zoveel mogelijk worden ontzien, net als wonen en veiligheid. Er is eerst gekeken naar wat er op het stadhuis zelf minder kan en wat financieel slimme maatregelen zijn waar onze inwoners weinig van merken. Het beroep op onze gemeenschappelijke reserves vinden we fors, maar niet onverantwoord. De PvdA blijft van mening dat we ook iets met de ozb hadden kunnen doen om bezuinigingen elders te verzachten.
We zijn dus niet blij met de voorgestelde bezuinigingen op preventie, zowel bij ouderen als bij de jeugd,

en op de energietransitie. Op het vlak van ouderenzorg en verduurzaming liggen er te grote opgaven, laten we daar niet in snijden. Hier dienen we twee amendementen voor in. We hebben daar, denken wij, adequate dekking voor gezocht.
Naast amendementen op het bezuinigingspakket moet er tijdens een perspectievendebat ook ruimte zijn voor de raad om wat nieuwe voorstellen in te dienen. Wij dienen er vier in dus we zijn uiterst bescheiden geweest voor ons doen. Ik licht ze graag toe.
Allereerst een motie over de bijstand. Er zijn gerechtelijke uitspraken geweest die zeggen dat je de term 'fraude' eigenlijk niet automatisch meer in verband mag brengen met mensen die een beroep doen op de bijstand of de Participatiewet. Het is een stigmatiserende term die vaak leidt tot onterechte meldingen. Dan zit het maar mooi in je dossier, dat is heel vervelend. De gemeente heeft het woord 'fraude' al uit de ICT-systemen gehaald. Nu nog van de website, is ons verzoek, want daar staat het nog.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk een aantal vragen aan mevrouw Kraneveldt. Allereerst: erkent mevrouw Kraneveldt dat er wel eens mogelijk misbruik voorkomt binnen de Participatiewet?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Zeker, dat zal ook zeker voorkomen. En waar dat zo is, moet je dat goed onderzoeken. Als dat betekent terugvordering of bestraffing, of dat je naar de rechter stapt als gemeente, kan ik me dat heel goed voorstellen. Maar nu is het zo dat, als je iets zou willen melden, dat meteen onder de knop 'fraude' wordt gecategoriseerd. Dat is heel erg stigmatiserend. In Rotterdam blijkt 77% van de meldingen gewoon niet terecht te zijn, maar dan staat het wel in je dossier. Dat mag van de rechter niet meer. Dat zit ook al niet meer in de ICT-systemen van de gemeente, zo hebben wij na technische vragen begrepen. Maar op de knoppen van de website voor meldingen staat het nog wel. Wij zeggen dan: trek dat gelijk en haal het daar ook weg.

De **voorzitter**: Ik hoorde nog een tweede vraag van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dat klopt inderdaad. Stel dat u zelf ziet dat uw buurman en zijn zoon bijvoorbeeld tegelzetters zijn, maar u weet ook dat ze in de bijstand zitten. Zou u daar dan zelf een melding van willen maken?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nou, dat is wel een gewetensvraag. Ik zou allereerst wel heel zeker moeten weten dat er iets mis is. Ik zou allereerst mijn buurman zelf erop aanspreken. Zoveel lef heb ik dan ook nog wel. Ik ben niet zo gauw van het klikken. Ik vind dat niet altijd even fijn. Maar je zou hem wel een signaaltje kunnen geven 'hé joh, we zien wat je doet en de rest van de buurt ook'. Natuurlijk moet je, als je echt denkt 'dit is helemaal foute boel', dat ergens kunnen melden. Maar waarom dat meteen onder de knop fraude moet? Dat kan ook anders.

De **voorzitter**: Nog één vraag van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dat klopt, de laatste vraag inderdaad. Ik denk dat voor de gemiddelde inwoner, op het moment dat die zo'n situatie tegenkomt, de eerste term die hij zoekt op het moment dat hij een melding wil doen, 'fraude' is. Ik vermoed dat dat ook de reden is dat de term fraude heel bewust op de website is blijven staan. Anders wordt het, denk ik, voor de inwoners heel lastig om te zoeken naar 'waar kan ik mijn met mijn melding terecht?' De gemiddelde inwoner zal, denk ik, niet zo snel gaan googelen op 'mogelijk misbruik binnen de Participatiewet'. Bent u dat met mij eens?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nee, dat ben ik niet. Ik vind het woord fraude echt stigmatiserend en de rechter zegt ook dat het in al die andere systemen in het kader van de Participatiewet, als het te herleiden is tot mensen, niet mag. Waarom zou je het dan in je meldpunten nog steeds doen? Je kunt ook iets anders zeggen. Je kunt het ook 'vermoeden van misbruik', of iets dergelijks neerzetten. Dat klinkt al een stuk beter dan het woord 'fraude', dat elders dus niet meer mag. Alleen hier staat het nog. Haal

het dan ook gewoon weg.

De **voorzitter**: Helder. Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel. Dan iets heel anders. Wij pleiten vandaag voor meer vrouwelijk schoon. Niet voor in deze zaal, want dat is hier dik in orde, toch, dames? Maar wel voor in de openbare ruimte. Helaas voor alle mannen die nu rechtop zijn gaan zitten, gaat het ons daarbij niet om dames van de soort homo sapiens, maar van de soort arbor, oftewel 'boom'. Vrouwelijke bomen geven namelijk minder pollen af dan mannelijke bomen en dat is fijn voor inwoners die daar last van hebben. En ze zijn ook goed voor de biodiversiteit. Vandaar een pleidooi voor meer vrouwelijke bomen in de stad, op plekken waar dat goed kan.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Als we het over vrucht dragen hebben inderdaad. Maar uiteraard hebben wij oog voor het vrouwelijk schoon van de PvdA, en dan bedoel ik de bomen. Maar we hebben ook een vraagje. Dat hebben we voorbereid: heeft de indiener er ook bij stilgestaan waarom vaak voor mannelijke bomen is gekozen, als deze nadelen hebben? Kan het zijn dat vrouwelijke bomen andere, vrouwelijke en misschien zelfs grotere nadelen hebben, of begeef ik me dan op glad ijs?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt. Ik ben heel benieuwd. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Het is inderdaad waar dat vrouwelijke bomen vruchten dragen. Die worden door vogels gegeten, die poepen op je auto of die vruchtjes zelf vallen erop. Dus er staat ook in de motie specifiek 'op plekken waar dat kan'. Dus niet vlak bij een parkeerplek, want dan geeft het weer andere vormen van overlast en dan moet de boom misschien weer gekapt worden volgens het Bomenbeleid van de wethouder Van der Meer, maar het gaat juist om plekken waar dat goed kan. Bijvoorbeeld midden in een park, waar er een grasveldje onder zit, kan dat prima. Wij denken dat je er in ieder geval naar moet kijken waar mannelijke bomen en vrouwelijke bomen het meest geschikt zijn. Als je er goed over nadenkt, denken wij dat het echt de biodiversiteit ten goede komt.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u wel voorzitter. We staan positief tegenover het vrouwelijk schoon van de PvdA, in deze bomenkwestie in ieder geval. Ik hoor graag nog wel van de wethouder of dat het dat dan ook echt is, dus of er ook nog andere hiaatjes kunnen zijn maar dat vernemen we straks wel even. In ieder geval staan we er positief tegenover.

De **voorzitter**: Dat is heel goed, dat mag u straks ook, het college komt ook nog. Ik zag nog een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Wij vonden het een heel leerzame motie. Ik heb het ook even gegoogeld. Ik dacht, is dat echt zo? Toen werd ik toch nieuwsgierig. Dus zo leer je nog eens wat. Wij voelen alleen nog een beetje ongemak bij de kwestie: waarom nu en niet over twee weken bij het bomenbeleid? Die vraag heb ik straks voor een andere collega ook nog. Help me even. Waarom moet het vandaag? Waarom kunnen we dat niet integraal bespreken op dat moment?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat had ook gekund, dat klopt, maar wij vonden hem hier ook wel leuk. Ik kan het hier wat leuker inleiden, denk ik, dus ik dacht 'laten we het hier doen'. Maar u heeft gelijk. Het had ook op een ander moment gekund. Maar goed, daar gaat het ook meer over het kappen en dergelijke en dit is meer biodiversiteit/groen.

De **voorzitter**: Ik sluit me aan bij de woorden dat het ook voor mij zeer leerzaam is. Mevrouw Kraneveldt, gaat u verder.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel. Voor de mannelijke collega's die nu toch een beetje teleurgesteld zijn en graag meer vrouwelijk schoon zien in deze zaal: als uw partij in maart nog wat meer plaatsmaakt voor talentvolle vrouwen, komt dat vanzelf goed.

Onze derde motie gaat over het recyclen van flesjes en blikjes. U kent het vast wel: heb je zelf een klein tasje en sta je daar bij die machine en staat er iemand voor je die na het kampioensfeest van de voetbalclub zes vuilniszakken met blikjes komt wegbrengen. Of je bent zelf die gast van de voetbalclub en dan duurt het een kwartier. Daarom pleiten we voor één supersnelle bulk-statiegeldmachine in Zoetermeer, waar je je opgespaarde flesjes en blikjes in één zwaai kunt legen. Die in Berkel is een succes, dus waarom zou dat in Zoetermeer niet ook zo zijn?
Tot slot dienen we een vierde motie in...

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Tijdens het afgelopen najaarsdebat in november is er een motie ingediend en aangenomen over Cash je fles in het centrum. Volgens mij was die van D66 destijds. Die deed volgens mij bijna dezelfde oproep, om op een aantal centrale plekken in de wijk zo'n machine neer te zetten en te kijken naar de cofinanciering met Statiegeld Nederland. Dus wat voegt deze motie toe?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik denk dat ik die miste, dat ik die dan niet goed op mijn netvlies had, dus daar zal ik zeker zo nog even naar kijken. Dit is in ieder geval een motie over een machine die een bulk aankan, dus zo'n heel grote machine zoals in Berkel staat. Dat kan een aanvulling zijn op de motie van het najaarsdebat. Maar volgens mij staat de heer Zamani zelf ook nog onder onze motie, dus jazeker. Blijkbaar had hij er geen bezwaar tegen.

De **voorzitter**: Ik zag uw hand, maar mijnheer Zamani?

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, dank u wel. De Cash je flesmotie ging niet over die bulkmachine. Dat is een gigantisch apparaat dat volgens mij nu de 1 miljoen heeft aangetikt, dus dat werkt met heel veel blikjes en flesjes. En ik hoor net naast mij dat mijn motie mogelijk niet was aangenomen, de vorige keer. Dus dat zou ook nog een reden kunnen zijn. Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt nog kort en dan gaan we verder. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dan zal ik de dag van mijnheer Zamani nog wat beter maken, want hij was wel aangenomen. Ik heb nog even teruggekeken.

De **voorzitter**: Ik zou bijna voorstellen 'laten we nog even een stukje geschiedschrijving doen', maar dat komt vast wel goed. Mevrouw Kraneveldt, gaat u verder?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel. Tot slot, dienen we de vierde motie in over toegankelijke bushaltes in het OV. Daar hebben we al eerder aandacht voor gevraagd bij het Manifest Fysieke Toegankelijkheid, dat we onlangs hebben vastgesteld. Daarin is de toegankelijkheid van het OV echter nog niet uitgebreid opgenomen. Maar we gaan ervan uit dat het college er achter de schermen wel over in overleg is met de partners in de regio. Maar nu is er een subsidieregeling van de provincie, waarbij er echt leuke bedragen aan te vragen zijn om een en ander te verbeteren. We hebben diverse bushaltes gezien in Zoetermeer waar nog het een en ander aan verbeterd kan worden. Daarom verzoeken we het college hiernaar te kijken en er zeker gebruik van te maken bij haltes waar dat opportuun is.
Voorzitter, ik rond af. Dat duurt nog twee minuutjes.
De PvdA doet vandaag, samen met collega's een aantal voorstellen om het bezuinigingspakket te wijzigen en zaken in de stad te verbeteren voor onze inwoners. We steunen daarbij ook een aantal voorstellen van andere fracties die de stad leuker, eerlijker, groener, duurzamer en leefbaarder maken. We gaan aan het einde van de dag zien wat er zal worden aangenomen en we wensen, zoals altijd, het college en de ambtelijke organisatie veel succes bij het verwerken van deze voorstellen in de begroting.
Voorzitter, ik begon met Jan Schaefer, ik eindig ook met hem. Hij wilde zijn grote ambities stap voor stap verwezenlijken en zei ooit: wil je tien problemen tegelijk oplossen, dan heb je er elf. Begin bij de eerste twee, los die op, en schep zo draagvlak voor wat je doet, om zo drie en vier aan te pakken.
Dat lijkt de PvdA een uitstekend advies aan dit college: wees daadkrachtig en realiseer dingen, in plaats van te veel hooi op je vork te nemen en jezelf voorbij te lopen. Kies je prioriteiten zorgvuldig en focus daar dan op.
Zoetermeer noemt zichzelf regelmatig koploper, daar moeten we eens mee ophouden. Ik ben liever een

hele goede middenmoter die een middenmotor blijkt te zijn, maar wel dingen voor elkaar krijgt, dan een zelfbenoemde koploper die veel belooft, maar te weinig realiseert.
Het kabinet is met een plan gekomen waarbij de minister 22 locaties aanwijst voor twee derde betaalbare woningbouw inclusief een derde sociaal. Bleizo is een van die locaties. Pak die handschoen op!
We praten volgende week weer over de Entree, voor de zoveelste keer, maar er staan sinds 2016 nog geen twee nieuwe bakstenen op elkaar. We moeten nu echt meters gaan maken om de woningnood op te lossen.
Ook bij het afvalbeleidsplan is besluitvorming urgent. Eind dit jaar moet, wat ons betreft, echt een knoop worden doorgehakt. Er is nu lang genoeg nagedacht.
Jan Schaefer had de regie over het bouwen en wonen in Amsterdam, maar werkte in samenspraak met de bewoners. 'Om te peilen wat mensen vinden, moet je geen vergaderingen organiseren, maar leren klaverjassen', vond hij. Schaefer had vertrouwen in de kracht van de samenleving, maar ook in de voortrekkersrol die de overheid kan en moet hebben. De maakbare samenleving, veel verguisd, met een herkenbare en zichtbare rol van de overheid, ook lokaal, in plaats van te veel overlaten aan de werking van de markt, is zo'n gek idee nog niet. De PvdA wenst Zoetermeer geen zelfbenoemde koplopers meer, maar echte bouwers en voortrekkers. Zodat we niet alleen doen wat nodig is, maar veel meer. Daar hebben onze inwoners recht op. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Voordat u verdergaat, zie ik nog een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik heb even de vraag of mevrouw Kraneveldt me kan helpen bij haar amendementen. Die vraag is, voorzitter, de volgende. Het college heeft voor ons uitgerekend hoeveel we zouden kunnen besparen op basis van de ramingssystematiek en de kostendekkendheid van de leges van de omgevingsvergunningen. Ik heb gezien dat de PvdA in haar amendementen, nog boven op die maximale bezuinigingen, extra wil bezuinigen. Ik vraag me af hoe dat kan. Hoe ziet de PvdA dat voor zich?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, wij denken dat daar ruimte is om dat nog een heel klein beetje te verhogen. Daar hebben we naar gekeken. Ik ben niet de financiële expert van onze fractie, dus we zullen er zo nog even naar kijken. Anders horen we graag van de wethouder of het of het kan of niet, maar wij hebben gemeend dat daar nog wel wat ruimte zit.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik ben heel benieuwd en ik wacht die uitleg af want als het gaat om de motie Geen verschaling van onze preventieve zorg, gaat het om een extra bezuiniging van bijna € 0,25 miljoen bovenop wat het college heeft uitgerekend. Dat vind ik vrij fors maar ik wacht het nog even af. Dank u wel.

Amendement 2506-J ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Nieuwe woningen in een duurzame stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsbesluit raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 met nr. 2025-056678;

besluit:
- onder beslispunt 4 te schrappen:
  4.31 Verlagen werkbudget energietransitie
- beslispunt 4 als volgt te wijzigen:
  was:
  "4.36 Kostendekkendheid leges omgevingsvergunning
  - 2026 – 200.000
  - 2027 – 200.000
  - 2028 – 200.000
  - 2029 – 200.000"

  wordt:
  "4.36 Kostendekkendheid leges omgevingsvergunning

- 2026 – 263.000
- 2027 – 263.000
- 2028 – 263.000
- 2029 – 263.000.""

Amendement 2506-K ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Geen verschraling van onze preventieve zorg (WMO)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsbesluit raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 met nr. 2025-056678;

besluit:
- onder beslispunt 4 te schrappen:
  4.16 Besparing subsidie Sociaal Domein (WMO/welzijn)
- beslispunt 4 als volgt te wijzigen:
  was:
  "4.2 Ramingssystematiek (p-max -1)
  - 2026 – 1.500.000
  - 2027 – 1.500.000
  - 2028 – 1.500.000
  - 2029 – 1.500.000"
  wordt:
  "4.2 Ramingssystematiek (p-max -1)
  - 2026 – 1.734.000
  - 2027 – 1.734.000
  - 2028 – 1.734.000
  - 2029 – 1.734.000.""

Motie nr. 2506-12 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66, SP
De term 'fraude' en de Participatiewet niet meer koppelen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- gemeenten de term 'fraude' uit ICT-systemen moeten verwijderen als deze term gekoppeld is of gekoppeld kan worden aan een persoon in het kader van de Participatiewet;
- dit de consequentie is van twee uitspraken van de rechtbank Rotterdam uit december 2023, die heeft geoordeeld dat 'fraude' een kwalificatie is die niet mag volgens de AVG, omdat het begrip 'fraude' niet voorkomt in de Participatiewet en andere sociale zekerheidswetten;
- de rechtbank erkent dat gemeenten bijvoorbeeld schendingen van de inlichtingenplicht moeten registreren voor handhaving van de Participatiewet en dat daarvoor verwerking van persoonsgegevens nodig is, maar dat het onwenselijk, onnodig en onrechtmatig is om daar de kwalificatie 'fraude' bij te gebruiken;
- in plaats van de term 'fraude' kwalificaties gehanteerd kunnen worden zoals 'schending inlichtingenplicht', 'verzwijgen inkomsten' of 'opgave onjuist hoofdverblijf', die beter aangeven wat er aan de hand is dan de onnodig stigmatiserende term 'fraude';

overwegende dat:
- de VNG vorig jaar alle gemeentelijke ICT-leveranciers heeft geïnformeerd over deze uitspraken en hen verzocht heeft de systemen aan te passen;
- de gemeente Zoetermeer weliswaar de ICT-systemen zelf al netjes heeft aangepast, maar op de gemeentelijke website de term 'fraude' nog steeds onder de knoppen 'Fraude-vermoeden-melden' en 'Anoniem-melden' staat;

verzoekt het college:
- de website van de gemeente zo snel mogelijk aan te passen, zodat de term fraude' of het werkwoord 'frauderen' in en onder de knoppen 'Fraude-vermoeden-melden'en 'Anoniem-melden' niet meer voorkomt met betrekking tot de Participatiewet en andere sociale zekerheidswetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-13 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66, VVD

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het aantal statiegeldverpakkingen sterk is toegenomen sinds de uitbreiding van het statiegeldsysteem met blikjes;
- er momenteel lange wachtrijen kunnen ontstaan bij reguliere innamepunten in supermarkten;
- bulkmachines een efficiënte manier zijn om grote aantallen flesjes en blikjes tegelijk in te leveren;
- deze machines tevens aantrekkelijk zijn voor mensen die op straat statiegeldverpakkingen verzamelen, wat de hoeveelheid zwerfafval vermindert;
- plaatsing van een bulkmachine in een publiek toegankelijke omgeving zoals het Stadshart of de milieustraat aansluit bij duurzaamheidsdoelen van de gemeente;
- dit initiatief ook kan bijdragen aan het ontlasten van supermarkten en het verhogen van hergebruik van grondstoffen;
- Statiegeld Nederland hiervoor financiële ondersteuning kan bieden;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken welke locaties binnen de gemeente het meest geschikt zijn voor de plaatsing van een bulkmachine, met specifieke aandacht voor bereikbaarheid en gebruiksgemak voor verschillende doelgroepen;
- met Statiegeld Nederland en andere relevante partijen in gesprek te gaan over financiering en exploitatie;
- de raad uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek en eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-14 ingediend door PvdA, GroenLinks, LHN
Meer vrouwelijk schoon

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het aantal allergieën in Nederland toeneemt;
- stadsplanners vaak hebben gekozen voor mannelijke bomen, omdat deze geen zaden, vruchten of rotzooi opleveren en dus voor minder overlast en minder onderhoud zorgen;
- hierdoor in de stedelijke omgeving een duw richting mannelijke exemplaren ontstaat, wat leidt tot extra pollen in de lucht;
- er door de extra pollen sprake is van een toenemende mate van kooikoorts;
- vrouwelijke bomen – die wel vruchten produceren – geen pollen in de lucht brengen, maar juist pollen opvangen via hun vrouwelijke bloemen;

overwegende dat:
- de meerderheid van de bomen eenhuizig is en zowel mannelijk als vrouwelijk weefsel op dezelfde boom produceert, maar dat sommige soorten wel varianten hebben met gescheiden mannelijke en vrouwelijke soorten (dioécie);
- het LUMC Bomenkompas bewust adviseert vrouwelijke exemplaren te kiezen voor dubbele boomsoorten (zoals populier, wilg en moerbei), omdat deze geen pollen verspreiden;
- ook andere websites over allergieën aangeven dat vrouwelijke bomen geen allergene pollen afgeven, waardoor ze "de meest allergievriendelijke keuze zijn";
- het LUMC Bomenkompas ook een tabel heeft gepubliceerd met informatie over bomen en hun allergeniciteit;

verzoekt het college:
- bij nieuwe aanplant of bij vervanging van bomen te kijken naar de allergeniciteit en de mogelijkheid tot het planten van een vrouwelijke boom;
- bij gelijke geschiktheid te kiezen voor een vrouwelijke boom;

- dit toe te passen op plekken – of met bomen – die niet zorgen voor overlast door zaden, vruchten of rotzooi op stoepen of auto's (bijvoorbeeld in bermen en in parken);

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-15 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66, VVD, Zoetermeer Vooruit
Toegankelijkheid OV

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de VN vorig jaar liet weten dat er nog te veel ongelijkheid is bij de uitvoering van het VN-Verdrag Handicap;
- uit rapportages van het College voor de Rechten van de Mens is gebleken dat met name het OV nog onvoldoende toegankelijk is;
- het vanzelfsprekend zou moeten zijn dat ook mensen met een fysieke beperking er makkelijk gebruik van kunnen maken;

overwegende dat:
- de toegankelijkheid van het OV in het onlangs door de raad vastgestelde Manifest Fysieke Toegankelijkheid als thema beperkt is opgenomen, maar we gaan ervan uit dat het college wel in gesprek is met de regio om de toegankelijkheid van het OV te verbeteren;
- gemeenten verantwoordelijk zijn voor het overgrote deel van de bushaltes (88%) en daarmee een grote rol hebben in de verbetering van de toegankelijkheid in het OV;
- de provincie Zuid-Holland extra geld beschikbaar stelt voor het toegankelijk maken van bushaltes, waarbij het voor gemeenten mogelijk is om € 24.000,00 voor belangrijke haltes aan te vragen, waarbij het gaat om haltes met een gunstige ligging t.o.v. belangrijke voorzieningen en hun relevantie binnen het OV-netwerk;
- hierbij gedacht kan worden aan verhoogde perrons, geleidelijnen, opstelplaatsen voor rolstoelen, noppenmarkeringen, meer beweegruimte enzovoorts;
- er daarnaast ook € 12.000,00 (per halte) beschikbaar is voor overige haltes;
- het zonde zou zijn om van deze regeling geen gebruik te maken;

verzoekt het college om:
- in kaart te brengen welke haltes in Zoetermeer nog niet aan de toegankelijkheidsnormen voldoen en voor haltes waar dat van toepassing en op dit moment opportuun is, een subsidieverzoek bij de provincie in te dienen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Verder geen behoefte aan een reactie? Dan zijn de moties en amendementen ingediend. Ik krijg een dringend verzoek om een sanitaire stop. Dus wij gaan schorsen tot 11.10 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Ik zei het net al even, laten we zorgen dat we de tijd goed in de gaten houden want die is schaars. Dus laten we daar met elkaar even op letten. We gaan verder met de eerste termijn. De ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer. Aan u het woord, gaat uw gang.

3. ChristenUnie-SGP

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Drie jaar geleden nam dit college zich voor om de begroting structureel sluitend te houden, ondanks het feit dat er zwaar weer aan kwam. Twee jaar geleden startte het traject om oplossingen te zoeken en om deze keer met elkaar keuzes te maken. Eén jaar geleden ontving de raad een enorme lijst met mogelijkheden. En kijk vandaag eens: na talloze bijeenkomsten en memo's ligt er een pakket voor waarmee de begroting voor 2026 inderdaad structureel sluitend kan worden gemaakt. Iedereen heeft mee kunnen praten, richting kunnen geven – iedereen in gelijke mate. Ook vandaag gaat dat proces nog volop door.
Al zo lang ik hem ken zegt de raad van Zoetermeer 'we willen wat te kiezen hebben!' Wij willen het college bedanken dat we inderdaad veel te kiezen hebben gekregen.

Ik zou wel willen zeggen dat het vandaag over meer gaat dan bezuinigen maar in alle eerlijkheid is dat gewoon niet zo. De voorstellen voor nieuw beleid zijn zeer beperkt en dat moet ook, als je de raad vraagt zich te beperken. Toen ik nog uit oppositieperspectief keek, zei ik: dit is geen beleidsarme perspectiefnota, maar een perspectiefarme beleidsnota. Vandaag zeg ik dat niet. Misschien is dat omdat ik meer geleerd heb in de tussentijd. Maar ik zie deze keer ook duidelijk dat het perspectief zit in het dapper doorzetten van je plannen voor Zoetermeer 2040 en ondertussen je hoofd financieel boven water houden. Dapper je reserves gebruiken waar je ze voor gemaakt hebt, zodat je je doelen kunt halen, ook als je tegenwind hebt. Moedig kiezen wat de kern is van je werk en waar je effectiever met je geld kunt omgaan.
We zien diverse ontwikkelingen in de beleidscyclus die ons tevreden stemmen. Dat er bijvoorbeeld kritischer wordt gekeken naar het overhevelen van geld naar een volgend jaar, dat de wethouder van Financiën van plan is datzelfde te gaan doen bij het in stand houden van kredieten, dat we proberen om misplaatst optimisme uit de begroting te verdrijven. O, en dat we bezuinigingen deze keer gewoon zeggen wat we bedoelen: bezuinigingen en geen flauwe eufemismen. Maar we voelen ons vooral tevreden over het feit dat het gelukt is om een bezuinigingspakket samen te stellen, dat vooral bestaat uit technische en interne maatregelen. De paar dingen die praktischer worden in het lijstje en waar inwoners wat van gaan merken, krijgen dan ook meteen tegengas uit de raad. Logisch. Wie wil er graag zichtbaar minder geld investeren in de stad? Toch denk ik ook dat we realistisch moeten zijn. Bezuinigingen mogen best merkbaar zijn, zolang we ons houden aan de uitgangspunten over bestaanszekerheid en kwetsbare doelgroepen. Als dat betekent dat je iets verder moet lopen naar een stemlokaal, of zelf in je straat een keer zwerfafval opruimt, dan is dat best te dragen door de samenleving.
Sommige voorgestelde bezuinigingen klinken alarmerend, maar blijken dat bij nadere bestudering niet echt te zijn. We gaan bijvoorbeeld de vrijwilligerswaardering niet verminderen, alleen intern iets anders regelen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, een interruptie van mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Een klein stukje terug hoorde ik u zeggen dat het eigenlijk niet zo erg is dat je, als je slecht ter been bent of niet goed kunt lopen, dan maar geen stem uitbrengt. Dus dat bepaalde mensen die slecht ter been zijn, gewoon niet hoeven te stemmen, als ik het even zo ongeveer terughaal.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dat is een interessante interpretatie die ik van u niet verwacht had. We kunnen als samenleving ook mensen helpen om te gaan stemmen. Verder is er volgens mij voor niemand een stemlokaal zo ver weg dat je er niet heen kunt. Ik ging zelf ook met een oude mevrouw stemmen bij de verkiezingen. We kunnen als samenleving meer dan je denkt.

De **voorzitter**: Ja, gaat u verder.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik had het over bezuinigingen die alarmerend klonken, maar dat bij nadere bestudering niet bleken te zijn. Ik wilde daarbij nog het zwerfafval opruimen noemen dat we in werkelijkheid niet minder gaan doen, maar met extern geld betalen.
Al met al, voorzitter, valt het onze fractie erg mee hoeveel we moeten doen om in 2026 overeind te blijven. Voor 2027 zal het ook wel lukken, zij het door een nieuw college. In 2028 en verder ziet het er niet goed uit, maar daar is nu al veel voorwerk voor gedaan. Wie weet wat een volgende regering tegen die tijd voor gemeenten heeft gedaan. Je moet altijd hoop houden.
Dan toch nog iets anders dan de bezuinigingen. Al lezend in de perspectiefnota kwamen we langs de aanschaf van tien bedrijfsauto's. De kapitaallasten daarvan lopen op tot een kleine ton per jaar. Wethouder, zijn die allemaal nodig? Ook in het elektrische segment zijn er immers handzamere modellen te koop waar je helm en je laarzen ook in passen. Wij vragen ons af of deze beslissing past in een tijd van bezuinigingen.
Voorzitter, ik wil nu doorgaan naar een paar voorstellen die wij vandaag indienen. Om te beginnen de motie Doorpakken met het afvalbeleid. Wij snappen dat het afvalreferendum in 2022 voor vertraging heeft gezorgd en dat we een burgerberaad hebben gehad dat ook veel tijd kostte en dat de VNG nieuwe afspraken moest maken over de vergoedingen voor afval. Maar de lijn van deze zaken is nu meer dan duidelijk genoeg en het is tijd om door te pakken. Wij willen met onze motie bereiken dat de wethouder die campagne voerde met afvalbakken, deze raadsperiode nog voor een nieuw afvalbeleid gaat zorgen dat de raad kan vaststellen. Wij kunnen niet uitleggen dat dat in vier jaar niet zou lukken. We dienen

deze motie samen in met de VVD, Zó! Zoetermeer, GroenLinks en de PvdA.
Dan de motie Fraudebestrijding zorgaanbieders. In de coalitieafspraken is € 107.000,00 opgenomen voor deze fraudebestrijding, in de verwachting dat deze investering zich dubbel en dwars zou terugverdienen. Nu we drie jaar verder zijn, willen we weten hoe dit is gegaan. Wat heeft het opgeleverd? We hebben gegevens nodig zodat duidelijk is of dit incidentele geld het verdient om structureel gemaakt te worden. Het zou dus ook helpen als het college hier in het laatste jaar nog flink op inzet en resultaten laat zien. We dienen deze motie in samen met de VVD, de PVV, de PDvZ en Zoetermeer Vooruit.
Vervolgens de motie Kerkenvisie. In 2022 heeft de gemeente geld gekregen van het rijk om een kerkenvisie op te stellen. Dat is een plan waarin staat hoe de gemeente om wil gaan met religieuze gebouwen. Je moet denken aan gebruik, herbestemming, samenwerking en maatschappelijk draagvlak. Tot nu toe is de gemeente blijven steken bij een inventarisatie, samen met de inventarisatie van het naoorlogs erfgoed. Het is nu tijd voor de volgende stap, die wethouder Paalvast in 2022 heeft toegezegd op vragen van de heer Weening. Er is onder de tientallen geloofsgemeenschappen in Zoetermeer behoefte aan ruimte, afspraken en samenwerking. Dat is op het moment goed te zien rond de aankoop van de Oase in Meerzicht. Een kerkenvisie zou stevige grond geven onder de voeten, afspraken waar we mee verder kunnen en eenduidige antwoorden van de gemeente als er verzoeken binnenkomen. Daarbij zou het samenwerken aan de visie de relatie tussen de gemeente en de geloofsgemeenschappen ten goede komen. We spreken tegenwoordig vaak over de kracht van de samenleving en de energie die in goedwillende inwoners zit en hoe de overheid moet investeren om die te laten bloeien. Zonder partners krijgen we onze doelen niet voor elkaar en geloofsgemeenschappen zijn niet te overschatten partners. Ze zijn meer dan een kerkgebouw. Ook in hun wijk leveren ze vaak grote inspanningen voor de sociale cohesie, armoedebestrijding en dergelijke.
Voorzitter, ik kan hier eindeloos over praten, maar ons verzoek is kort en goed: zet een volgende stap in de visie van de gemeente voor het ruimtegebruik door geloofsgemeenschappen. We dienen deze motie samen in met D66, FVD, de PvdA en Zoetermeer Vooruit. Bedankt voor jullie steun.
En de vierde en laatste motie die we indienen: Startpakket voor jongeren die uit de jeugdzorg komen. Al zeg ik het zelf, dit is een sympathiek voorstel, en dan zonder een 'maar'. Ons voorstel gaat over jongeren die met achttien jaar uit de jeugdzorg komen en dan plotseling op eigen benen moeten staan. Als je deze jongeren in die overgangsfase concreet ondersteunt, vergroot dat de kans dat dit zonder kleerscheuren gebeurt. Het startpakket waar wij aan denken, kan van alles bevatten. In de motie leest u een hele rij opties. Daar zal ik nu de OV-chipkaart, de budgetcoach en de kringloopvoucher uitlichten. Dat is preventieve zorg op z'n best. Deze motie dienen we in met de PDvZ, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PvdA, PVV en SP.
Ten slotte hebben wij nog een amendement: Zwemcheque. Wij staan er helemaal achter dat het programma Vrije Tijd ook een bijdrage levert aan de bezuinigingen. Maar de zwemcheque is wel een ongelukkige keuze. Deze maatregel treft een groep jonge ouders en is een verkeerd signaal voor een college dat zwemvaardigheid hoog in het vaandel heeft in het coalitieprogramma. We verzoeken het college om in de begroting met een andere bezuiniging te komen op vrije tijd, en dat moet wel lukken, gezien de grootte van € 121.000,00. Dit amendement dienen we samen in met de VVD.
Voorzitter, ten slotte. De ChristenUnie en de SGP...

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, ik zie twee interrupties. Eerst de heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, dank u wel. Ik moet eerlijk toegeven, ik worstel een beetje met deze motie. Waarom? Ten eerste lijkt me zwemvaardigheid heel belangrijk in een waterrijk land en een waterrijke stad. Maar tegelijkertijd subsidiëren we ouders door middel van deze zwemvergoeding, ouders die prima in staat zijn om die kosten zelf te dragen. Ik ben benieuwd hoe mevrouw Brouwer daartegen aankijkt. Moeten wij dat als gemeente wel doen?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ten eerste dient subsidie natuurlijk specifiek voor het ondersteunen van gemeentelijke doelstellingen. Dus als je in je coalitieprogramma zet 'we willen de zwemvaardigheid bevorderen', is dit een goede methode om dat te doen. Daarnaast ben ik het wel met u eens dat we hiermee ook ouders geld geven die dat zelf zouden kunnen betalen maar het gaat ook om het signaal dat ervan uitgaat als je je eigen doelstellingen ondergraaft. Als u een voorstel heeft waarmee je dit beter kunt aanpakken, waardoor je de groep beter benadert, hoor ik het graag.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik heb een paar ideeën, maar daar ga ik nog even over nadenken. Ik kom er misschien later op terug.

De **voorzitter**: Prima, dank u wel. Ik zag de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. De vraag die ik heb over deze motie is de volgende. Het college heeft vorig jaar een behoorlijk grote lijst aan maatregelen voorgesteld, waar mogelijk op bezuinigd kan worden. Ook in programma 4. Waarom legt u nu zo'n algemene dekking op programma 4, in plaats van dat u zelf een alternatief van een van die maatregelen heeft gekozen?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het is wel waar dat in de pakketten wat meer opties genoemd stonden in het programma Vrije Tijd, maar in het voorstel is dit het enige op dit programma. Misschien konden we gewoon niet zo goed kiezen uit de voorgestelde opties en willen we dat bij het college neerleggen omdat we nu bij het voorjaarsdebat zitten en niet bij de begroting. We bieden ruimte om iets nieuws te zoeken en volgens mij kan er ook wel wat meer energie worden gestoken in het zoeken naar bezuinigingen in het programma Vrije Tijd.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter. Ik vind dat wel een interessante gedachte en ik ben benieuwd hoe het college hier straks tegen aankijkt, want dit is duidelijk zijn voorstel. Het heeft niets anders kunnen vinden. Maar wij hebben ook wat, dat heeft u ook gezien. Er is al een aantal amendementen van mevrouw Kraneveldt in ieder geval, die heeft ze al ingediend. Als wij dit soort voorstellen opnemen, staat u daar dan ook voor open als we dezelfde vorm van dekking zouden gebruiken?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik zal even een kijkje in onze keuken geven. Wij zaten ijverig te zoeken naar dat soort compensatie. Toen zagen we een motie van de VVD en de LHN, die zeiden 'dek het in hetzelfde programma'. Toen dachten we 'o, als zij dat zeggen, kunnen wij dat ook'. Ik denk dat dat zeker kan bij het perspectiefdebat. Als je een goede reden hebt om te zeggen 'in dit programma moet je dit anders kunnen doen', kun je dat aanvoeren als argument. Dan moet er wel een goede reden voor zijn, natuurlijk. In dit geval was de reden dat er gewoon verder niets is voorgesteld om op te nemen in dit programma.

De **voorzitter**: Ik zag mevrouw Bout nog, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u. Ook de fractie van de PvdA heeft wat moeite met het bezuinigen op de zwemcheque want de mensen die het echt nodig hebben om hiermee hun kinderen te leren zwemmen, hebben aan die € 100,00 niet genoeg. Dus zitten wij in een spagaat; schaf je nou die € 100,00 af? Wij gunnen de mensen die bijdrage wel, maar je kan voor € 100,00 je zwemdiploma niet halen. Dus het zal heus wel bijdragen aan het vergroten van de zwemvaardigheid maar dan worden kinderen doorgaans na drie of vier maanden ook weer van de zwemles afgehaald, zonder diploma. Daar zit bij ons de spagaat. Dat is de reden waarom wij dit amendement niet mede indienen. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik weet toevallig dat er in de ZoetermeerPas wel degelijk ruimte is om mee te betalen aan het halen van het zwemdiploma. Daarmee heb je dat toch ondervangen?

De **voorzitter**: Mevrouw Bout nog kort, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, ik begrijp wat u zegt, maar per saldo is het te kort en mensen halen dus hun kind weer van de zwemles af. Vandaar dat die € 100,00 hooguit een bijdrage is aan twee zwembroeken, zodat het kind op donderdag en zaterdag een zwemles kan volgen. Maar daar zit dus onze spagaat. Wij gunnen ieder kind in Zoetermeer een zwemdiploma, maar we zouden het geld anders willen besteden en willen kijken of we op de een of andere manier kunnen zeggen 'geen kind zonder zwemdiploma van de basisschool af'. Zoiets, maar daar waren we nog niet uit. Dus die € 100,00 is helaas niet

voldoende, inclusief de bijdrage van de ZoetermeerPas ook niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, wilt u daar nog op reageren?

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik zie uit naar de voorstellen die de PvdA daar dan over gaat indienen. Verder denk ik dat als we alles gaan afschaffen dat niet genoeg helpt, we dan nog heel veel moeten afschaffen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat, mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja. Ik was aan mijn laatste alinea begonnen. De ChristenUnie en SGP hebben al sinds mensenheugenis in Zoetermeer een gezamenlijke lijst. In ieder geval sinds mijn mensenheugenis. Wij hebben dat experiment dus al lang geleden succesvol uitgevoerd. Ik moet zeggen: als je inhoudelijk genoeg bij elkaar past en respect hebt voor de verschillen, kan dat blijkbaar heel succesvol zijn. Wij vinden elkaar al jaren op het fundament van de Bijbel en zoals jullie weten lezen we die ook samen in de fractievergadering. Keer op keer komt dan bij ons de tekst terug die ook in ons verkiezingsprogramma staat, uit Jeremia: Bid tot de Heer voor de stad, zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. En dat, voorzitter, is precies wat we doen. Dank u wel.

Amendement nr. 2506-L ingediend door ChristenUnie-SGP en VVD
Zwemcheque

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit
- het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 (2026-056678) als volgt aan te passen:
  vervalt:
  besluitpunt 4.33 zwemvergoeding, met een grootte van € 121.000,00;
  toegevoegd wordt een besluitpunt:
  'in de begroting 2026 een bezuiniging te vinden in het programma vrije tijd ter waarde van minstens € 121.000,00.'"

Motie nr. 2506-16 ingediend door ChristenUnie-SGP, PDvZ, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, SP, PvdA, PVV
Startpakket voor jongeren die uit de jeugdzorg komen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- jaarlijks ook in onze gemeente jongeren met 18 jaar uit de jeugdzorg komen en dan abrupt op eigen benen moeten staan;
- zij vaak geen (stabiel) sociaal netwerk hebben en onvoldoende financiële middelen of vaardigheden om een zelfstandig bestaan op te bouwen;
- deze jongeren daardoor kwetsbaar zijn voor schulden, schooluitval, dakloosheid en eenzaamheid;
- sommige gemeenten daarom experimenteren met ondersteunende startpakketten of "bouwdepots" voor deze jongeren, die bijdragen aan een betere overgang naar de volwassenheid;

overwegende dat:
- ondersteuning in deze overgangsfase perspectief biedt, en problemen op latere leeftijd kan voorkomen;
- het mogelijk is om met een relatief bescheiden investering veel impact te hebben op het leven van deze jongeren;
- zo'n pakket bijvoorbeeld zou kunnen bevatten: een uitzetvergoeding, een kringloopvoucher waarvoor de rekening naar de gemeente gaat, een budgetcoach, een ov-chipkaart, een voucher voor gereedschap of klusspullen, een refurbished laptop, het inschrijfgeld voor een opleiding, een vergoeding voor een identiteitsbewijs, een workshop solliciteren, een brochure over huisvesting / financiën / sociale kaart...;

vraagt het college:
- te onderzoeken of een dergelijk startpakket voor 18+-jongeren die uit de jeugdzorg komen kan

worden aangeboden;
- te kijken naar voorbeelden uit Hilversum, Amersfoort en Eindhoven;
- de raad hierover voor het begrotingsdebat te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-17 ingediend door ChristenUnie-SGP, D66, PvdA, Zoetermeer Vooruit, FVD
Kerkenvisie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente in 2022 geld van het rijk heeft gekregen om een kerkenvisie op te stellen;
- deze uitkering bedoeld was om gemeenten te helpen om in samenwerking met kerkeigenaren en andere betrokkenen een kerkenvisie op te stellen: een plan waarin staat hoe zij willen omgaan met religieuze gebouwen;
- deze kerkenvisie niet alleen over behoud, maar ook over herbestemming, samenwerking en maatschappelijk draagvlak moest gaan;
- de gemeente tot nu toe alleen een inventarisatie heeft gemaakt, ingebed in de inventarisatie Post 45, 'naoorlogs erfgoed';
- onder de tientallen geloofsgemeenschappen in Zoetermeer veel behoefte is aan ruimte, afspraken en samenwerking;
- dit in Meerzicht op het moment erg zichtbaar wordt rond de aankoop van de Oase door de gemeente;
- wethouder Paalvast in 2022, in antwoord op schriftelijke vragen van de ChristenUnie-SGP over de kerkenvisie, heeft aangegeven dat er na de inventarisatie een project kerkenvisie zou worden opgestart, met een participatievoorstel;

overwegende dat:
- naast inventarisatie ook visie nodig is op het gebruik van religieuze gebouwen, en het gebruik / de huur van andere (gemeentelijke en/of multifunctionele) gebouwen door religieuze gemeenschappen;
- de meerwaarde van geloofsgemeenschappen voor de stad enorm is, en ze het daarom verdienen om praktisch ondersteund te worden als het gaat om ruimte om samen te komen;

draagt het college op:
- in vervolg op de inventarisatie nu verder te gaan met het opstellen van een kerkenvisie, inclusief participatie, om zo te komen tot visie, beleid en samenwerking over het gebruik van gebouwen door geloofsgemeenschappen;
- de eerste concrete stappen in deze ontwikkeling nog deze raadsperiode te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-18 ingediend door ChristenUnie-SGP, VVD, PDvZ, PVV, Zoetermeer Vooruit
Fraudebestrijding zorgaanbieders

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de coalitieafspraken € 107.000,00 is opgenomen voor fraudebestrijding bij zorgaanbieders, met de verwachting dat deze investering zich dubbel en dwars zou terugverdienen;
- dit terugverdieneffect nog niet zichtbaar is voor de raad;

draagt het college op:
- voor de raad inzichtelijk te maken wat deze investering heeft opgeleverd;
- in dit laatste jaar van de tijdelijke middelen stevig in te zetten op deze doelstelling;
- resultaten te laten zien die het verlengen of structureel maken van deze investering rechtvaardigen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-19 ingediend door ChristenUnie-SGP, PvdA, VVD, Zó! Zoetermeer, GroenLinks
Doorpakken met het afvalbeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de adviezen van het burgerberaad duidelijk zijn;
- de landelijke lijn duidelijk is;
- de plaatselijke situatie duidelijk is;

overwegende dat:
- er geen reden is om nog langer te wachten met het opstellen van een nieuw afvalbeleid;

draagt het college op:
- voor de laatste raadsvergadering van 2025 een voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen voor een nieuw afvalbeleid, zodat deze gemeenteraad daar nog in 2025 een besluit over kan nemen;
- daarin specifieke opties op te nemen met financiële consequenties, zoals decentrale inzameling van luiers, chemisch afval, frituurvet en dergelijke, zodanig dat ze amendeerbaar zijn;
- amendement 2410-I "geef inzicht en keuzemogelijkheden" van de ChristenUnie-SGP te betrekken bij het opstellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer voor uw eerste termijn. Dan gaan we over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

4. Zoetermeer Vooruit

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Van huis uit heb ik meegekregen dat je geen oude schoenen moet weggooien voordat je zeker weet dat je nieuwe schoenen lekker lopen. Waarom begin ik mijn betoog met deze opening? Wel, in Zoetermeer is een aantal organisaties dat zich de afgelopen jaren tot volle tevredenheid heeft ingezet voor de Zoetermeerse jeugd. Dit doen zij al jaren. Denk dan aan het Mentorproject, Jongeren Informatie Punt, Jongeren in actie, Huttenbouwweek en Stadhuis van Democratie. Niet al de kinderen die hieraan deelnemen hebben een probleem. Deze kinderen worden ontlast en kunnen, in sommige gevallen, weer even kind zijn. Door bezuinigings- en dekkingsvoorstellen die hier genoemd worden, worden onze kinderen de dupe. Het ontneemt de kinderen hun anonimiteit bij het kenbaar maken van hun problemen. Het ontneemt de kinderen een veilige overgang van het basisonderwijs naar het vervolgonderwijs. Het ontneemt de kinderen ontspanning en haalt het kind niet uit de thuissituatie. Het ontneemt de kinderen de mogelijkheid om te leren van elkaar, om in discussie te gaan op onderwerpen die belangrijk zijn voor hun verdere ontwikkeling, bij het Stadhuis van Democratie. Deze organisaties verkeren nu in zwaar weer omdat zij, volgens het college, de doelmatigheid en effectiviteit van hun activiteiten niet kunnen aantonen. Zoetermeer Vooruit heeft een eigen amendement en dient ook het amendement van GroenLinks Geen verschraling van onze preventieve zorg (Jeugd) mede in.
College, gooi geen oude schoenen weg voordat je zeker weet dat de nieuwe schoenen lekker lopen. Als je geen schoenen meer hebt die lekker lopen, ...

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, een interruptie van mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik lees in het amendement van Zoetermeer Vooruit dat de besparing op de subsidies jeugd met € 55.000,00 zou moeten worden verminderd. Zit er een bepaalde gedachte achter die specifieke € 55.000,00?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): De gedachte dat we dan volgens mij, uit mijn hoofd, nummer 317 uit de bezuinigingen halen.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Als je geen schoenen meer hebt die lekker lopen, kun je altijd nog op blote voeten lopen. Een blotevoetenpad kan dan erg aantrekkelijk zijn. Je loopt lekker door zand, modder, mos, water, boomschors en keien. Het is goed voor je houding, balans, gezond voor lichaam en geest. Je loopt alleen of in kleine groepjes. Mentaal kun je ervan opknappen en je beleeft de natuur op een andere manier. Helaas hebben we in geen enkel Zoetermeers park een blotevoetenpad. Zoetermeer Vooruit heeft een motie gemaakt om een blotevoetenpad te realiseren in een Zoetermeers park en dit te dekken uit het Potje van de Raad of reserve.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, voor u verdergaat, mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Mij had u al bij de titel Blotevoetenpad, maar ik ben niet alleen. Dus ik hoop dat u mij gaat helpen om te kijken of ik nog wat mensen kan overtuigen vandaag dat dit echt een goed idee is. Wij zijn heel benieuwd. Kan dat echt voor € 20.000,00? Heeft u een vergelijking gemaakt? Is dat een gok? Het is oprecht bedoeld als vraag, weet u dat?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik heb wat rondgekeken op internet uiteraard en er zijn heel grote voetenpaden die veel geld kosten. Maar ik heb een beetje het gemiddelde genomen. Het is maar net wat je wilt, waar je het gaat aanleggen, wat er al is. Het is een beetje een gemiddelde.

De **voorzitter**: Gaat u verder mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Er zijn verschillende woonvormen die Zoetermeer Vooruit wil realiseren in haar stad. Vandaag vraag ik uw aandacht voor de Thuisplusflats. In Rotterdam een woonhit voor ouderen. Gelijkgestemden kunnen samenleven, mantelzorgen als het nodig is, samen uitgaan en activiteiten ondernemen. Nee, het is niet het bejaardenhuis van vroeger. De ouderen wonen op zichzelf, hebben een gemeenschappelijke ruimte en er zijn enkele logeerkamers voor de eventuele kleinkinderen aanwezig. Een vast zorgteam is aanwezig en een huismeester die de boel in de gaten kan houden. College, Zoetermeer Vooruit vraagt niet om een flatgebouw te ontruimen voor ouderen, maar vraagt aan het college om in gesprek te gaan met de woningcorporaties om te kijken of er mogelijkheden zijn. Dan denken wij aan, één, twee of drie woonlagen in bestaande flats om daar een Thuisplusflat te realiseren. Natuurlijk kunt u de Thuisplusflats ook meenemen in uw gesprekken met demissionair minister Mona Keijzer want de Entree is natuurlijk ook een geweldige locatie om deze woningen te realiseren. Een nieuwe wijk en een nieuw concept voor Zoetermeer, de Thuisplusflat. Geen kippenhok met een kleine ren, maar een ruime woning met een terras en/of een gezamenlijke tuin.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter. Om het efficiënt te doen, schrijf ik het op voor dit debat. Dat er een groeiende vraag is naar woonruimte, zoals een Thuisplusflat, mag niet verbazen. In de vrije markt voegt het aanbod zich automatisch bij de vraag. Maar waar dit te creëren is, is geld te verdienen. De woningmarkt is niet zo heel vrij. Wat kan de indiener ons vertellen over de precieze rol van de gemeente, bijvoorbeeld in Rotterdam? Wie waren daar de initiatiefnemers? Wanneer en hoe werd de gemeente erbij betrokken?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik moet mijnheer Van den Boomgaard teleurstellen. Ik was niet bij die gesprekken, dus kan ik u niet vertellen, maar ik kan u wel vertellen dat een woonhit is. De punten die wij belangrijk vinden voor ouderen en zorgen dat die doorstroming op gang komt, heb ik net genoemd.

De **voorzitter**: Oké. Gaat u verder.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dan ga ik nu even terug naar 11 november 2024. Samen met Zó! Zoetermeer en D66 als mede-indiener, hebben wij op 11 november 2024 een motie ingediend om een pilot te starten met schoolstraatjes. Deze motie heeft het niet gehaald en dat is heel jammer. Niet omdat de indieners er niet mee konden pronken. Jammer, omdat het hier gaat om de verkeersveiligheid van

onze schoolgaande kinderen. Schoolstraten geven ook rust bij omwonenden en bij ouders. Het geeft onze kinderen ook meer zelfstandigheid.
Voorzitter, de negen pilots die in Den Haag plaatsvonden, waren een succes. Bij twee scholen werkte het niet en daar zijn andere maatregelen genomen. Een andere school is verhuisd naar een andere locatie. Voorzitter, Zoetermeer Vooruit vraagt niet om een schoolstraat te realiseren, maar vraagt aan u om in gesprek te gaan met scholen om te kijken of er animo is onder de scholen om een pilot Schoolstraat te draaien. Als we de uitkomst krijgen voor de begroting 2026, dan kunnen wij ons beraden op een eventuele motie, zodat onze kinderen zelfstandig en veilig naar school kunnen gaan.
Dan gaan we nu naar de drie M's voorzitter: Monitoren, Melden, Motiveren. Zoetermeer Vooruit vindt het heel vervelend dat inwoners overlast ervaren van, vermoedelijk, criminele activiteiten door individuen. Inwoners voelen zich bedreigd en dat komt de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in Zoetermeer niet ten goede. Maar wij gaan ervan uit dat deze individuen niet per definitie uit de bocht vliegen, omdat zij hier altijd bewust voor kiezen. Soms neem je in je leven gewoon niet de juiste beslissingen. Wij vinden dit voor alle mensen die hierbij betrokken zijn heel vervelend. Zoetermeer Vooruit denkt dat een 'stopbrief' bij kan dragen aan een positieve wending. Niet alleen bij deze individuen, maar ook bij de mensen die eromheen staan.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, een interruptie van mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel voorzitter. Binnen de D66-fractie zaten we hier een beetje mee te worstelen. We zagen heel mooie kanten aan zo'n brief, maar ook de angst, vooral bij minderjarige overlastplegers, dat er stigma's komen en dat het er juist voor zorgt dat ze in de toekomst geen hulp accepteren. Ik vraag me af hoe Zoetermeer Vooruit daarover heeft nagedacht.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Zoetermeer Vooruit heeft daar het volgende over bedacht. Het is een stopbrief. Het is juist een brief die gestuurd wordt met als boodschap 'joh, kijk wat je doet, dit is niet verstandig. Heb je wat aan deze organisatie?' Er staan ook organisaties bij die je dus kunt hulp kunt vragen als je dat nodig hebt. Bijvoorbeeld als je verslaafd bent of als je andere problemen hebt. Daar kun je dan heen. Daar worden echte organisaties bij genoemd waar je dus gebruik van kunt maken. De stap wordt heel laagdrempelig gemaakt.

De **voorzitter**: Ik zie allemaal interrupties. Ik ga eerst naar mevrouw Bout want die was eerst.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Mijn dochter heeft hier bij de gemeenteraad ooit een keer ingesproken omdat ze een profielwerkstuk had gemaakt over jeugdcriminaliteit. Dat was nog ten tijde van burgemeester Aptroot. Mij staat bij dat we in die tijd al zo'n stopbrief stuurden. Dus vandaar dat wij denken dat die motie overbodig is. Ik ben heel benieuwd naar het antwoord van de burgemeester straks. Wij denken dat het al gebeurt in Zoetermeer.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): De brief, die nu verstuurd wordt, is volgens mij een brief dat je het verkeerd doet. Wij willen juist een brief sturen die je helpt bij het wel maken van de juiste keuzes door te verwijzen naar jongerenwerk of naar verslavingszorg.

De **voorzitter**: Ik zag nog een hand, dat was mijnheer Doncker meen ik? Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk dezelfde vraag als mevrouw Bout had. Ik heb ook het idee dat die brieven al verstuurd worden als er jongeren mis gaan. Ik vraag me af wat het verschil is tussen uw brief en de brief die inmiddels verstuurd wordt. Maar wellicht weet de burgemeester dat veel beter dan ik, dus ik ben ook benieuwd naar zijn antwoord.

De **voorzitter**: Ik ben ook benieuwd naar mijn antwoord, maar dat komt straks. Mevrouw Bink daar nog een reactie op?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Nee, dat we allemaal benieuwd zijn. We gaan het horen.

De **voorzitter**: Dan mijnheer Boerboom en dan ga ik naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik heb eigenlijk hetzelfde als de collega's gevraagd hebben, dus ik wacht ook met spanning uw antwoord af. Het enige dat ik daar ook nog aan wil toevoegen, en dat weet ik wel zeker, is dat er natuurlijk ook een programma als IPTA loopt waarin we ook proberen jongeren die dreigen af te glijden op het rechte pad te houden. Dus ik ben nog steeds aan het zoeken: wat vult dit aan op datgene wat we al hebben, volgens u?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog een reactie?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Volgens mij loopt dat programma dat u noemt af maar dat weet ik niet 100% zeker. Maar ook dat horen we straks van de burgemeester.

De **voorzitter**: Ik heb meer tijd nodig dan ik gedacht had. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Volgens onze fractie is deze stopbrief inderdaad een stap next level. Maar is de indiener zich ervan bewust dat in de gemeente Ommen in 2022 al een pilot met dit soort stopbrieven van dit niveau is geweest? En zo ja, is het dan een idee om de resultaten daarvan op te halen en dat te overwegen? Is het misschien zelfs een aanvulling op het dictum van een toch al goede motie waard?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter. Dank u wel. Er is ook een pilot geweest in Amsterdam, in Utrecht, in Zaanstad, in Leeuwarden voor zover ik weet. Die zijn allemaal goed ontvangen met goede resultaten.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dan is onze vraag: is het dan niet goed om eerst het net even op te halen als wethouder bij die gemeenten waar zo'n pilot heeft plaatsgevonden?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik kan niet beslissen voor de wethouder, maar ik sta er natuurlijk voor open en ik hoop ook dat de wethouder dat gaat doen.

De **voorzitter**: Ja. De burgemeester zal straks antwoorden maar in een andere rol. Mevrouw Bink, er zijn verder geen interrupties dus u kunt verder met uw betoog.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Voorzitter, dan nu een heel gevoelig onderwerp: suicide. Dit is een heel gevoelig onderwerp. Elke zelfmoordpoging is er één te veel in de stad. Maar wij vinden dat dit onderwerp bespreekbaar gemaakt moet worden. Het is intens verdrietig voor de achterblijvers die vaak met heel veel vragen en schuldgevoelens achterblijven. Vaak hoor je ook 'onbegrijpelijk, hoe kan het, dat ik/wij dit niet geweten hebben?' Zoetermeer Vooruit vindt dat het college alles uit de kast moet halen om de mensen die deze gevoelens van zelfmoord hebben en de achterblijvers te helpen. Wij zien graag dat de gemeente de gratis landelijke tools tot zich neemt, zoals trainingen, campagnemateriaal van 113/RIVM en dat de gemeente de subsidiemogelijkheden vanuit het VWS-programma Gemeentelijke aanpak suïcidepreventie gaat onderzoeken en gaat toepassen.
Voorzitter, ik nader het einde van mijn betoog. Ik begon mijn betoog over schoenen. Ik wil er ook mee eindigen. Het Chapeaubeeldje is voor inwoners die zich inzetten voor de veiligheid en leefbaarheid in de wijk. Inwoners die heel erg betrokken zijn bij hun leefomgeving. Daarnaast hebben wij in Zoetermeer ook heel veel Zoetermeerse ondernemers. De Zoetermeerse ondernemers zijn ook heel erg betrokken bij hun stad. Twee weken geleden, misschien eigenlijk een week geleden, was De 24 uur van Zoetermeer Samen tegen Kanker. Naast inwoners liepen er ook Zoetermeerse ondernemers mee. Er zijn ook Zoetermeerse ondernemers die zitting hebben in diverse stichtingen van bedrijventerreinen, om maar iets te noemen. Ondernemers die zich onderscheiden van de standaardondernemer en niet alleen om geld te verdienen. Kijkend naar het Chapeaubeeldje voor de inwoners, vragen wij aan het college om met een voorstel te komen om deze Zoetermeerse ondernemers, die zich onderscheiden, in het zonnetje te zetten. Voor de Zoetermeerse ondernemer die voor zijn stad Zoetermeer het vuur uit zijn schoenen loopt. Tot zover mijn eerste termijn, dank u wel.

De **voorzitter**: Voor u wegloopt, zijn er nog twee interrupties. Eerst mevrouw Haak en dan mijnheer Doncker.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Misschien heb ik het gemist, maar ik begreep dat u nog een motie klaar had liggen. Dat gaat over Ambtenaar in de wijk. Of heb ik gewoon niet goed opgelet?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, die hebben we ook. We hebben er veel dus ik heb ze niet allemaal genoemd. Ik haal hem er even bij. Wat was uw vraag nu eigenlijk, mevrouw Haak?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak. Hij is helemaal niet ingediend.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Nee, dat was vraag één: is hij wellicht teruggetrokken voordat die überhaupt is ingediend? Maar ik begrijp dat de motie wel nu wordt ingediend?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, een korte toelichting. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Een korte toelichting: ja, hij wordt ingediend.

De **voorzitter**: Ja. Heeft u daar nog een vraag over?

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Over de inhoud inderdaad. Daar was ik naartoe aan het werken. Even kijken. U geeft aan dat u graag wilt dat ambtenaren bekend worden met de wijk, dat ze mee gaan draaien en dergelijke. Bent u het met me eens dat het wellicht al onderdeel is van het takenpakket van iedere professional dat zij zich inlezen en verdiepen in de materie waar ze voor opgesteld staan?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dat ben ik helemaal met u eens, maar wij denken dat dat zo onvoldoende gebeurt in Zoetermeer.

De **voorzitter**: Voldoende? Dan mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik heb even een vraag over de Zoetermeerse ondernemer. Bedoelt u daarmee echt de kleine zelfstandige? Bedoelt u daarmee de franchisehouders van grotere bedrijven? Wat moet ik me daarbij voorstellen? Ik vind het nogal een verschil hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Wij bedoelen alle Zoetermeerse ondernemers en wij maken geen onderscheid want dat is nou juist de vraag 'wat doen ze? Waarvan onderscheiden ze zich?' Daar willen we naar kijken; is dat echt belangrijk voor de stad en lopen ze inderdaad het vuur uit de sloffen? Dat is bij een grote onderneming misschien makkelijker dan bij een kleine onderneming.

De **voorzitter**: Mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dus even voor mijn beeld: ook C&A bijvoorbeeld, een van de grote ketens die wij in Zoetermeer hebben, valt onder de Zoetermeerse ondernemers in die motie?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Nou, als ik dat zo ga bekijken, denk ik niet dat dat echt een Zoetermeerse ondernemer is. Dat is een landelijke organisatie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u. Zoetermeer Vooruit heeft vele moties en vele

daarvan zijn dus ook nog onbesproken. Mijn eerste vraag is of de motie Herkenning van partnergeweld wordt ingediend.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Partnergeweld?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Yes.

De **voorzitter**: Ik ga nu even een opmerking maken als voorzitter want dit is ingewikkeld. Ze worden ingediend. U kunt er altijd nog op terugkomen. Maar dit gaat allemaal via het informele circuit, dat weet ik. Maar ze zijn pas ingediend en onderdeel van de beraadslagingen als ze officieel zijn ingediend. Dus ik vind het lastig om nu een discussie te voeren over een motie die niet is ingediend. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Eens, voorzitter. Maar als één partij het mag, zoals zojuist gebeurde bij de PDvZ, vind ik dat ik hetzelfde recht heb.

De **voorzitter**: Zeker. U mag die vraag stellen, dus ik zal die vraag ook laten beantwoorden. Zeker. Maar ik wil even voorkomen, ook voor de andere, dat we nu over moties en amendementen gaan praten die niet zijn ingediend. Dat maakt het ook voor iedereen heel ingewikkeld, denk ik. Mevrouw Bink, kunt u nog reageren op de vraag van mijnheer Van den Boomgaard?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Zeker. Ik ben allereerst heel erg blij met alle aandacht die we krijgen voor onze moties en amendementen. Ik zou zeggen, bekijk ze nog even goed. Ik weet niet precies wat uw vraag is over femicide, maar wij vinden het heel erg belangrijk want het cijfer ligt heel erg hoog en daar moet wat aan worden gedaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik maak uit de beantwoording op dat deze motie bij dezen wel ingediend is, zal worden. Dan heb ik er wel een vraag over, voorzitter. Huiselijk geweld is verwerpelijk en dat staat buiten kijf. In bepaalde immigrantenculturen en religies is het gangbaarder dan in andere, denk bijvoorbeeld aan eerwraak. De motie vraagt niet voor niets om meertalige voorlichting. Zo schrijft de Koran bijvoorbeeld voor in de Soera 4 vers 35, nauwkeurig trouwens ook, over wanneer en hoe een man zijn vrouw moet slaan. Hoe denkt de indiener over de voordelen en gericht op doelgroepenbeleid is in de bestrijding van huiselijk geweld. Een tweede vraag is of de indiener zich ervan bewust is…

De **voorzitter**: Als het iets korter kan, graag mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dit is de laatste vraag die ik heb, voorzitter. De tweede vraag is of de indiener zich er ook van bewust is dat mannen aanzienlijk vaker slachtoffer worden van, onder andere, moord en niet omdat ze allemaal ook dader zijn. Wat zijn de gedachten daarover?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, los van welk geloof of wat je dan ook aanhangt, is elke vrouw die in de huiselijke situatie vermoord wordt, er één te veel. Dat er ook mannen vermoord worden, klopt. Maar dat is geen femicide in de vorm zoals dat gebeurt bij vrouwen. Dat is weer iets anders en die mogen, wat mij betreft, hier ook onder vallen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen vragen meer zijn. Ik dank mevrouw Bink voor haar eerste termijn en de ingediende moties.

Amendement 2506-M ingediend door Zoetermeer Vooruit. D66
Bezuinigings- en dekkingsvoorstellen jeugd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 zaak-id 2025-056678;

besluit:

- de tekst van besluitpunt 4 te wijzigen van
  'De volgende bezuinigings- en dekkingsvoorstellen 2026 als uitgangspunten te nemen bij het opstellen van de ontwerp Programmabegroting 2026-2029:
  (...)
  4.17 2 Besparing subsidies Jeugd 250 250 250 250
  (...)
  in:
  'De volgende bezuinigings- en dekkingsvoorstellen 2026 als uitgangspunten te nemen bij het opstellen van de ontwerp Programmabegroting 2026-2029:
  (...)
  4.17 2 Besparing subsidies Jeugd 195 195 195 195
  (...)'"

Motie nr. 2506-20 ingediend door Zoetermeer Vooruit, LHN
Ambtenaar in de wijk – inwerken met inwoners

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- ambtenaren een cruciale rol spelen in de uitvoering van gemeentelijk beleid en dienstverlening;
- het essentieel is dat ambtenaren gevoel ontwikkelen voor de dynamiek, problemen en kansen in de verschillende wijken van Zoetermeer;
- inwerkprogramma's nu vaak vooral intern en beleidsgericht zijn;

overwegende dat:
- directe kennismaking met de wijk, inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers kan bijdragen aan effectiever, mensgerichter en gebiedsgericht beleid;
- ambtenaren in functies met wijkgerichte of beleidsvoorbereidende verantwoordelijkheden veel kunnen winnen bij zo'n oriëntatie in de wijk;
- dit aansluit bij het streven naar een meer responsieve en verbonden overheid;

verzoekt het college om:
- een pilot te starten waarbij nieuwe ambtenaren in functies met wijkgerichte of beleidsverantwoordelijkheid, tijdens hun inwerkperiode ten minste twee dagen meelopen in de wijk;
- hierbij aandacht te besteden aan contact met wijkbewoners, maatschappelijke organisaties, wijkagenten en andere relevante actoren;
- de resultaten van deze pilot na één jaar te evalueren en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-21 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Blotevoetenpad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er in geen enkel Zoetermeers park een blotevoetenpad is;
- een blotevoetenpad een ultieme manier is om mensen de natuur op een andere manier te laten beleven;

overwegende dat:
- een blotevoetenpad goed is voor je voeten en je balans om door zand, mos, water, boomschors en keien en dergelijke te lopen;
- het goed is voor lichaam en geest;
- je de natuur op een andere manier beleeft;

draagt het college op om:
- € 20.000,00 te reserveren uit de reserve of het Potje van de Raad om een blotevoetenpad in een Zoetermeers park te realiseren;

en gaat over tot de orde van dag."

Motie nr. 2506-22 ingediend door Zoetermeer Vooruit en D66
Chapeau! voor de Zoetermeerse ondernemer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het Chapeaubeeldje is er voor inwoners die zich inzetten voor de veiligheid en leefbaarheid in de wijk en daarnaast een flinke betrokkenheid tonen met de leefomgeving;
- de uitreiking van het Chapeaubeeldje een groot succes is en erg wordt gewaardeerd;

overwegende dat:
- Zoetermeer naast betrokken inwoners ook een sterke basis heeft van ondernemers;
- de ondernemers van Zoetermeer ook een flinke betrokkenheid tonen met onze stad;
- er op dit moment geen structurele manier is om onze Zoetermeerse ondernemers in het zonnetje te zetten;

verzoekt het college om:
- in het vierde kwartaal met een voorstel te komen hoe onze Zoetermeerse ondernemers in het zonnetje gezet kunnen worden;
- daarbij te kijken naar de ervaringen en processen die ten grondslag liggen aan het uitreiken van het Chapeaubeeldje;
- de raad hierover uiterlijk 30 november a.s. te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-23 ingediend door Zoetermeer Vooruit en VVD
Gemeentelijke stopbrief: Monitoren, Melden, Motiveren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- overlast en (vermoedelijke) criminele activiteiten door groepen of individuen een negatieve impact hebben op de veiligheid en leefbaarheid in Zoetermeer;
- een preventieve aanpak, waarbij duidelijk wordt gecommuniceerd dat gedrag wordt gemonitord en niet wordt getolereerd, kan bijdragen aan gedragsverandering;
- het bieden van hulp en ondersteuning aan personen die willen veranderen, essentieel is voor een duurzame oplossing;
- bij minderjarigen de ouders/verzorgers een cruciale rol spelen in het aanpakken van het gedrag van hun kind;

overwegende dat:
- een officiële stopbrief, verstuurd door de gemeente in samenwerking met partners zoals politie, jongerenwerk en zorginstanties, een effectief middel kan zijn om:
  - grenzen aan te geven: duidelijk maken dat gedrag wordt gemonitord en consequenties heeft;
  - hulp aan te bieden: verwijzen naar ondersteuning (bijv. verslavingszorg, schuldhulpverlening, jongerenwerk);
- deze aanpak laagdrempelig en preventief is, en past binnen een integrale aanpak van veiligheid;

verzoekt het college om:
- een officiële stopbrief te ontwikkelen en in te zetten, gericht aan personen die overlast veroorzaken of deel uitmaken van (vermoedelijk) criminele groepen;
- bij minderjarigen de brief te richten op de ouders/verzorgers en hun wettelijke verantwoordelijkheid, met melding van het gedrag van de jongere;
- met de brief een heldere waarschuwing af te geven dat het gedrag wordt gemonitord en niet wordt getolereerd;

- een concreet hulpaanbod te doen met verwijzingen naar onze lokale partners zoals JIP, Verslavingszorg, jongerenwerk et cetera;
- deze brief in samenwerking met politie, jongerenwerk, wijkteams en andere relevante partners te versturen;
- het effect van deze aanpak na één jaar te evalueren en te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-24 ingediend door Zoetermeer Vooruit, PDvZ, PVV, PvdA, GroenLinks
Lokaal suïcidepreventiebeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- suïcide een ernstige maatschappelijke problematiek is, waarbij ook in Zoetermeer jaarlijks inwoners overlijden door zelfdoding;
- Zoetermeer fors hoger scoort op suïcidecijfers vergeleken met vergelijkbare gemeenten, wat een directe aanleiding is voor extra actie;
- uit landelijke cijfers blijkt dat suïcide een belangrijke doodsoorzaak is onder jongeren en andere kwetsbare groepen;
- het JIP momenteel suïcidepreventie behandelt als een van de thema's in voorlichting op scholen, maar dat dit onvoldoende is voor een structurele, gemeentebrede aanpak;
- per 1 juli de wetswijziging van de Wet publieke gezondheid in werking treedt, waarbij gemeenten expliciet de verantwoordelijkheid krijgen om beleid te voeren op het gebied van suïcidepreventie;
- 113 Zelfmoordpreventie een bewezen effectief en praktisch Model voor Suïcidepreventie bij Gemeenten heeft ontwikkeld, dat goed aansluit bij de lokale behoeften en mogelijkheden;

overwegende dat:
- preventie van zelfdoding vraagt om een proactieve, samenhangende aanpak, waarbij samenwerking met scholen, zorginstellingen, welzijnsorganisaties en inwoners essentieel is;
- een goed onderbouwd beleid niet alleen moreel noodzakelijk is, maar ook toekomstige zorgkosten kan verminderen;

verzoekt het college om:
- suïcidepreventie binnen bestaande budgetten op te nemen in het gezondheidsbeleid, via het kosteneffectieve model van 113;
- hierbij maximaal gebruik te maken van:
  - gratis landelijke tools (trainingen, campagnemateriaal van 113/RIVM);
  - bestaande netwerken (bijv. JIP, WMO-teams, GGD-preventieprogramma's);
  - subsidiemogelijkheden (bijv. vanuit het VWS-programma 'Gemeentelijke aanpak suïcidepreventie');

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-25 ingediend door Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, D66
Peiling Schoolstraat

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de motie 2411-39 pilot Schoolstraten ingediend door Zó! Zoetermeer, D66 en Zoetermeer Vooruit is verworpen;
- er in Den Haag negen pilots gedraaid zijn, waarvan zes succesvol;
- er sinds november 2024 een school is verhuisd en bij twee andere scholen knelpunten anders zijn opgelost;

overwegende dat:
- de veiligheid van onze kinderen heel belangrijk is;
- in de buurt van school vaak grote knelpunten ontstaan, waar auto's, fietsers en andere voertuigen

het liefst het schoolplein op rijden/parkeren;
- het ten koste gaat van de zelfstandigheid van onze kinderen;

draagt het college op om:
- een peiling te houden onder de Zoetermeerse basisscholen om te kijken of er animo is om een Schoolstraat te realiseren;
- een kostenplaatje te maken wat een Schoolstraat kost bij de mogelijke basisscholen die hieraan willen deelnemen;
- voor de begroting van 2026 een terugkoppeling te geven met een berekening aan de raad;

en gaat over tot de orde van dag."

Motie nr. 2506-26 ingediend door Zoetermeer Vooruit, PDvZ, D66
Thuisplusflats

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- Thuisplusflats in Rotterdam een woonhit zijn;
- Thuisplusflats een gemeenschappelijke ruimte hebben waardoor er gezamenlijke activiteiten kunnen worden georganiseerd;
- Thuisplusflats geschikt zijn voor vitale senioren vanaf 55 jaar en ouder en voor 55+'ers met een lichte tot matige zorgvraag;
- in de Thuisplusflats zorg wordt aangeboden vanuit de WMO, de Zvw en de Wlz;
- Thuisplusflats saamhorigheid bevorderen en eenzaamheid onder senioren tegengaan;
- Thuisplusflats doorstroming op de woningmarkt bevorderen door de vrijgekomen woningen;

overwegende dat:
- er in bestaande wijken in Zoetermeer renovaties plaatsvinden, waardoor mogelijkheden ontstaan om daar Thuisplusflats te kunnen realiseren;
- de herinrichting van de wijk Entree eventuele mogelijkheden biedt om Thuisplusflats te realiseren;
- doordat binnen de Thuisplusflats één zorgaanbieder en een vast zorgteam actief zijn die beide inzetten op preventie en vitaliteit, zorgen de Thuisplusflats voor een verlaging van de zorgkosten;

draagt het college op om:
- in gesprek te gaan met de wooncorporaties in Zoetermeer om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om in bestaande flats in Zoetermeer op twee of drie woonlagen een Thuisplusflat is te realiseren;
- in gesprek te gaan met demissionair minister Mona Keijzer en de wooncorporaties over de nieuwe wijk Entree om te onderzoeken of het mogelijk is om op deze locatie een Thuisplusflat is te realiseren;
- een terugkoppeling te geven aan de raad voor 1 januari 2026;

en gaat over tot de orde van dag."

Motie nr. 2506-27 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Herken partnergeweld en voorkom femicide

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in Nederland elke acht dagen een vrouw wordt vermoord, vaak door (ex-)partners (in zes van de tien gevallen);
- deze moorden doorgaans worden voorafgegaan door patronen van partnergeweld, zoals isolatie, intimidatie, vernedering, mishandeling en stalking – de zogeheten "rode vlaggen";
- het herkennen van deze signalen essentieel is om geweld te stoppen en femicide te voorkomen;

overwegende dat:
- het aantal moorden op vrouwen niet daalt;

- vroege signalering van geweld cruciaal is voor zowel slachtoffers als preventie;
- voorlichting vaak alleen in het Nederlands beschikbaar is, waardoor sommige slachtoffers belangrijke informatie missen;

verzoekt het college om:
- in samenwerking met scholen (waar mogelijk) een educatief programma op te zetten over partnergeweld en huiselijk geweld, bijvoorbeeld met ondersteuning van Movisie, Act4Respect en andere organisaties;
- voorlichting en communicatie over huiselijk geweld in meerdere talen beschikbaar te maken;
- drempelvrije hulp, nazorg en juridische bijstand voor slachtoffers te bevorderen, direct of via tussenkomst van de gemeente;
- een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid van één centraal aanspreekpunt voor slachtoffers en hierover in gesprek te gaan met relevante partners zoals de politie en Gro-up/Buurtzorg;
- te onderzoeken hoe extra preventie, scholing en aandacht ingezet kunnen worden om (nieuwe) slachtoffers te bereiken;
- samen met andere regiogemeenten te lobbyen voor een lokale opvanglocatie;
- de raad te informeren over de voortgang van deze acties in Q4 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de fractie van FVD. Mijnheer Van den Boomgaard.

5. FVD

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, we voelen allemaal de gezonde, financiële uitgangspositie van onze stad uit onze handen glippen. We stonden er inderdaad heel goed voor, maar na vele jaren van fikse kostenoverschrijdingen, grote grepen uit de reservepot en de voortzetting van precies datzelfde beleid in 2026 en verder, zien de zaken er allesbehalve rooskleurig uit. Het begrotingsravijn voelt vandaag, bij die aanhoudende kostenstijgingen, ook een aanzienlijke daling van de inkomsten, door een iets afgezwakt en uitgesmeerde, maar nog altijd zeer pijnlijke bezuiniging op onze rijksuitkering, verreweg het belangrijkste gemeentelijke inkomstenbestanddeel. Iedereen met een beetje gezond verstand – lees, onze inwoner – begrijpt dat er echt iets moet gebeuren, dat we op tijd een veilig pad naar vermindering van onze uit de hand gelopen uitgaven moeten vinden, op tijd verstandig afbouwen wat we kunnen missen en het liefst natuurlijk wat we kunnen missen als kiespijn, zodat we niet van de spreekwoordelijke klif kukelen en straks met de botte bijl op essentiële voorzieningen moeten inhakken, terwijl we de inwoners dubbel zo hard raken met belastingverhoging. Wat wij bij FVD in elk geval gezond financieel beheer noemen, is voor onze inwoners zo eenvoudig als gewoon aan het einde van de maand of het jaar wat overhouden voor de spaarpot voor de toekomst. Wat wij het dekken van structurele uitgaven met structurele inkomsten noemen, betekent voor hen gewoon niet meer uitgeven dan je binnenkrijgt. Anders gaat het een keer mis en kun je, in het slechtste geval, met torenhoge rentelasten en in de schuldsanering onder bewind worden gesteld. Dat noemen wij dan weer een 'artikel 12-status'.
Voorzitter, het zittende college ziet dat anders, kennelijk veel politieker, en schuift de rekening in het verkiezingsjaar 2026, tevens ravijnjaar, door naar de opvolgers. Op een paar kaasschaafbezuinigingen na, is de Perspectiefnota 2026 vooral een dekkingsplan met een hele reeks boekhoudkundige maatregelen waarmee alle ruimte uit de begroting wordt geperst. Uw FVD voegt aan het dekkingsplan van het college het bezuinigingsplan 2026 toe: € 15 miljoen aanvullende, structurele verminderingen van uitgaven waarmee € 5 miljoen onttrekking aan de algemene reserve ongedaan wordt gemaakt, voor € 5 miljoen aan boekhoudkundige dekkingsvoorstellen wordt omgebogen naar echte bezuinigingen en voor € 5 miljoen de ozb wordt verlaagd, waarmee inwoners hun eigen voorzieningen kunnen kopen en kiezen als de gemeente het onverhoopt toch laat afweten. Voorzitter, na jaren van giga-kostenstijgingen van tussen de 10% en 20% per jaar zijn de kosten voor jeugdhulp dit jaar op het volstrekt onhoudbare niveau van bijna € 100 miljoen dan toch eindelijk gestabiliseerd. Dat is mede door uitvoering van het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp, de Landelijke Hervormingsagenda, de lokale crisisaanpak en vooral hard en moeilijk werk van ambtenaren en hulpverleners met een missie. Chapeau! Deze gestage omkering van de stijgende naar de dalende trend geeft voor volgend jaar zicht op een relatief bescheiden kostendaling van € 5 miljoen. Een kleine 5%. Grotere deuken in het pakje boter volgen vanaf 2027 als ook de nieuwe Regionale Inkoopstrategie in werking treedt en de stevige lokale teams volledig operationeel zijn. Deze ontwikkeling is in lijn met de FVD-motie Decentrale taakbeheersing van 17 februari jl. Voor kinderen en gezinnen die echt jeugdhulp nodig hebben, voor wie het bedoeld is, kan de effectiviteit van het hulpaanbod zelfs bewezen omhoog.

In lijn met twee andere moties van 17 februari, Duurzaam onder klimaatbeleid en Inclusie zonder diversiteitsbeleid, stoppen we volledig met klimaatgerelateerde duurzaamheid en discriminerende exclusiviteits- en identiteitspolitiek in diversiteitsjasjes. Dat levert vele miljoenen op zonder dat iemand er echt last van heeft, behalve misschien wat woke activisten en klimaatkapitalisten.
Netcongestie is ook een niet te onderschatten drama dat we met een hoognodige omdraai enigszins kunnen beperken.
In lijn met het demissionaire regeringsbeleid, voormalig minister Faber, gaan we de last te lijf van het asielbeleid en de opvang van statushouders door vertraging, versobering, druk op werk/participatie en, in het meest gunstige geval, vrijwillige remigratie. Dat betekent niet alleen financiële ontlasting op korte termijn, maar ook behoud van onze Westerse beschaving op de langere termijn.
Welvaart en welzijn door sport en cultuur ontzien we volledig van bezuinigingen. We weten wat onze inwoners wel willen behouden voor een goed leven.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik wil het even hebben over iets dat mijnheer Van den Boomgaard in zijn amendement heeft opgeschreven over het bezuinigingsplan. Het gaat over die immigratie en integratie want de heer Van den Boomgaard stelt daar voor om enerzijds de integratievoorzieningen te versoberen en processen te vertragen, maar anderzijds werk/participatie te stimuleren. Toen ik dat las, dacht ik: is dat niet tegenstrijdig? Moeten mensen niet juist geïntegreerd zijn, zodat ze makkelijk aan het werk kunnen gaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u. Ik zie het juist als dubbelop. Dus enerzijds is het versoberen, daarmee verminder je de kosten, en anderzijds die push geven om wel bij te dragen aan de samenleving en zo iets terug te doen voor degenen die er nu krom voor liggen en nu wachten tot ze een huis toegewezen kunnen krijgen.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Is mijnheer Van den Boomgaard het dan niet met mij eens dat het goed is dat dit soort mensen, laten we zeggen, statushouders, eerst goed geïntegreerd zijn in onze cultuur en hoe we hier met elkaar omgaan, voordat ze uiteindelijk aan het werk gaan, of in ieder geval zo snel mogelijk? Ik denk dat we dat wel met elkaar eens kunnen zijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dit is vragen om een utopie. We hebben ze. Laat ze dan in vredesnaam bijdragen, zodat de kosten minder drukken op degenen die het moeten betalen. Als we verdergaan in die utopie heb ik liever gewoon de grenzen dicht en de statushouders niet hier. Dat voorkomt ook de vrijwillige remigratie.

De **voorzitter**: De heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil graag even een punt van orde maken over de manier van spreken zojuist, over 'we hebben ze'. Het gaat over mensen en ik vind dat niet gepast. Ik hoorde net ook al zoiets als 'onze Westerse beschaving behouden'. Alsof deze mensen die hier op een andere manier komen niet gewoon hun best willen doen en ook een bijdrage willen leveren. Dat punt wil ik even gemaakt hebben.

De **voorzitter**: Dat is bij dezen gedaan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Daar wil ik wel even op reageren, voorzitter.

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u. Mijn reactie is dan, in ieder geval aan GroenLinks, dat wij inderdaad de Westerse beschaving hoog in het vaandel hebben en zien als iets waar we heel precair en voorzichtig mee om moeten gaan en wat we zeker moeten behouden. Als GroenLinks daar anders

over denkt, dan denk ik dat dat ook wel duidelijk is inmiddels.
Ik ga door.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Waar was ik gebleven? We weten wat onze inwoners wel willen behouden voor een goed leven. Veiligheid ontzien we ook bijna volledig, op een zeer bescheiden bezuiniging van € 250.000,00 na op veiligheidsbeleid dat contra-doelmatig voor onveiligheid zorgt, zoals politie en handhaving tegen vaak zeer gerechtvaardigd maatschappelijk ongenoegen.
We stoppen met de Zoetermeerse deelname aan het EV-gedeelte van de MRDH, waarvan de maatschappelijke opbrengsten ver te zoeken zijn, en we maximeren onze bijdrage aan de overhead voor alle gemeenschappelijke regelingen op 15%, nu in die post, volgens de nieuwe GR-begrotingsregels, geen verkapte programmakosten meer mogen zitten. Ook hiervan komt de pijn niet bij onze inwoners, maar bij de bureaucratie terecht.
We beperken tevens de inhuur van extern personeel met een derde en dienen ondersteunend een motie in die kan voorkomen dat structurele formatietekorten de reden zijn van structurele externe inhuur, een probleem waarop ambtenaren ons bij de tafeltjesavond hebben gewezen. Tegelijk dienen we een motie in waarmee formaties en personeelskosten gestaag verkleind kunnen worden door pionierende productiviteitsverhoging met behulp van de nieuwste generatie gothtech, waaronder toepassing van AI-agents in werkprocessen. In Zoetermeer kunnen en moeten we hierin vooroplopen. Het is of bezuinigen door hetzelfde met minder mensen en geld te doen, of lastenverzwaring en bezuinigingen op voorzieningen. Voor FVD is dat een makkelijke keuze.
Voorzitter, we schieten ook Oosterheem-Oost te hulp, waar gezondheidsklachten voor mens en dier en huizenprijzendalingen dreigen door plaatsing van windmolenwolkenkrabbers in de nabije omgeving. Daar roepen we tenminste in een motie het college toe op. We geven daarbij ook de nodige handvatten om effectief verweer te voeren bij de provincie en bij Lansingerland. Had ik trouwens al gezegd dat het zoekgebied voor die turbines een ecologische en recreatieve verbindingslocatie is tussen het Bentwoud en de Rottemeren? Niemand wil dat, niet met goed fatsoen.
Aan een open overheid met vertrouwen in de provincie en lokale bestuurscultuur willen we werken met een motie voor een openbaar onkostendeclaratieregister voor burgemeester en wethouders, in navolging van de gemeente Weert, dat ook voor de bestuurders zelf trouwens alleen maar gunstig is.
Ten slotte, voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, voor u verdergaat. Mevrouw Haak, een interruptie.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u voorzitter. Ik had hier wel wat moeite mee. Volgens mij is dit de hypocrisie ten top want volgens mij is het uw eigen landelijke voorzitter, Thierry Baudet, die geen inzage wil geven in zijn eigen neveninkomsten en dergelijke. Hoe ziet u dat zelf?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik kan niets anders zeggen dan dat dit appels en peren vergelijken is. U heeft het over neveninkomsten en we hebben het hier over uitgaven van een bestuur en dat is te vergelijken met het vak K in de landelijke politiek.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, nog behoefte, zag ik?

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, kom op, appels en peren vergelijken? Het gaat om transparantie van het bestuur. Uw eigen voorzitter geeft dat niet, maar u roept tegelijkertijd de lokale bestuurders op om dat wel te doen. Hoe kunnen de inwoners van Zoetermeer dit anders zien dan als hypocrisie?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u wel. Ik ga het proberen uit te leggen. Allereerst, dat vooropgesteld, ben ik verantwoordelijk voor FVD Zoetermeer en wil ik het hebben over de bezuinigingen die hoognodig zijn en dat gaat over inkomsten inperken of in ieder geval overzichtelijk te maken. Waar mevrouw het mee vergelijkt, dat is een beetje hypocriet eigenlijk, zijn inkomsten die een partijleider zou hebben. Maar dat gaat niet over de uitgaven. Als we het over de uitgaven hebben, hebben we het over de belastingcenten die de Zoetermeerse gemeenschap betaalt en waar men dus ook inzage in zou moeten hebben. Dat vind ik alleen maar fair play.

De **voorzitter**: Ik zie nu allemaal reacties. Ik ga eerst naar mijnheer Van Rumpt en dan ga ik die kant op.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Heeft mijnheer Van den Boomgaard wel eens op Zoetermeer.nl/openbare registers gekeken?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Daar ben ik bekend mee, dank u voorzitter. Alleen de motie die is aangenomen in Weert, gaat net een stap verder.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt nog? Anders ga ik naar de heer Mohammadian en mevrouw Kraneveldt zag ik ook nog. Mijnheer Van Rumpt?

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dan zou ik graag willen weten wat er dan verdergaat dan wat er nu momenteel staat. Er staat een keurig overzicht van alle uitgaven die ons college doet.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik zal netjes met een staatje in tweede termijn daarop terugkomen.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, ik wilde eigenlijk dezelfde vraag stellen als mijnheer Van Rumpt over het openbaar register. Maar laat ik iets anders vragen. Een van de belangrijke Westerse waarden is ook het principe van rechtvaardigheid; gelijke gevallen gelijk behandelen. Als we het hebben over inkomsten of uitgaven, maakt dat niet uit als het gaat om gemeenschapsgeld. Bijvoorbeeld inkomsten uit trainingen die door de gemeentefracties worden betaald aan een fractievoorzitter, is toch ook gemeenschapsgeld?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Als dat zou gebeuren, dan wel. Ik kan me daar geen beeld bij vormen.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Is dat dan niet de hypocrisie waar mevrouw Haak het over had?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, ik constateer dat de heer Mohammadian een aanname doet.

De **voorzitter**: Dan nog mevrouw Kraneveldt en dan stel ik voor dat we verdergaan. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de heer Van den Boomgaard heeft het over gemeenschapsgeld en relateert dat aan wat we hier in de begroting doen. Maar als uw collega Baudet in de Tweede Kamer zijn inkomsten netjes zou opgeven, zou dat ook wel eens kunnen betekenen dat er minder belastinggeld gaat naar zijn salaris want dan wordt dat op zijn schadeloosstelling ingehouden. Dus ook daar gaat het om belastinggeld en hier ook. Dus waarom zou u het hier dan zo streng doen als uw partijleider het niet eens doet in de Tweede Kamer?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik ga niet over landelijk beleid. Dat heb ik net ook al gezegd. Dus

we kunnen over de heer Baudet door blijven gaan... Het gelach vind ik storend, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik stel voor... Nee, nee, ik ga eerst mijnheer Van den Boomgaard een reactie laten geven en mijnheer Duiven wil nog reageren maar dan ga ik dit punt echt afronden, wat mij betreft. Mijnheer Van den Boomgaard, een reactie.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Om er dan toch even op in te gaan, voorzitter. We hebben meermaals onze boeken laten zien, ook landelijk, alleen was het nooit genoeg. Ze gingen iedere keer op zoek naar andere zaken. Misschien liggen daar de complottheorieën meer dan bij ons.

De **voorzitter**: Tenzij het een punt van orde is, maar anders... De heer Mohammadian? Kort en dan ga ik naar mijnheer Duiven. Wel heel kort, als het kan. Oké. mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De heer Van den Boomgaard verwijst naar de motie in Weert. De motie in Weert was naar aanleiding van berichten in de media over mogelijk onjuiste en onrechtmatige kosten die zouden zijn gedeclareerd. Bovendien heeft de gemeenteraad voor een beperkte periode het college verzocht of opgedragen om die kosten inzichtelijk te maken. Dus er was een aanleiding en er was een beperkte periode. Veronderstelt de heer Van den Boomgaard in zijn motie die over een onbepaalde periode gaat, zonder directe aanleiding, dat er hier in Zoetermeer wel een directe aanleiding is om bovenop datgene dat regulier vereist is, nog inzicht en verantwoording af te leggen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik ben heel erg blij dat deze vraag wordt gesteld. Ik weet zeker dat de heer Duiven de motie uitvoerig gelezen heeft. Er staat ook uitvoerig in de motie dat dat juist niet het geval is in Zoetermeer. Maar het is juist wel goed om in tijden waarin gesneden moet worden en bezuinigd moet worden, uitgaven die we doen, waarmee we zoveel als mogelijk een open boek zijn voor die mensen, ook niet onrechtmatig, zogezegd, geld uit te geven dat belastinggeld is, dat van hen vandaan komt. Ik denk dat, als we dat kunnen doen en we hebben die openheid en we gaan daarnaast bezuinigen, de acceptatiegraad hoger is.

De **voorzitter**: Oké. Volgens mij is dit punt voldoende beantwoord, in mijn ogen. U kunt er zelf in uw termijn op terugkomen. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat u verder met uw betoog.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik ben u dankbaar, voorzitter. Willen we in de aanloop naar de nieuwe kadernota participatie en de verordening alvast stappen in de goede richting zetten naar een groter bereik van participatie-informatie, op tijd weten waarover, wanneer en hoe je als belanghebbende kunt participeren? Dat is niet altijd zo makkelijk. Een verbeterde DoeMeewebsite kan daarbij helpen en we dienen daarvoor de motie DoeMeer in.
De volgende moties en amendementen van uw raadsfracties dienen we graag mede in. Dat is Overlast bomen beperken, mits die kosteloos is, van D66. Transparante subsidies van het CDA, Kerkenvisie van ChristenUnie-SGP, Versterken kernkwaliteit met GroenLinks, Klimaatbeheersing CKC van LHN, Groener bij de Buren, Kiezen voor wat kan, Werk aan herstel ook van de LHN, Voorrang voor Zoetermeerse woningzoekenden van de PVV en Mening van de buurt telt van de SP. Voorzitter, ik dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn.

Amendement nr. 2506-N ingediend door FVD
Bezuinigingsplan 2026-2029

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025, zaaknummer 2025-056678, inzake de Perspectiefnota 2026;

overwegende dat:
- de Perspectiefnota 2026 een krap positief structureel begrotingssaldo van € 1.031.000,00 laat zien voor 2026, maar dat dit saldo afhankelijk is van een € 5 miljoen onttrekking uit de algemene reserve en hoofdzakelijk boekhoudkundige dekkingsvoorstellen;
- vanaf 2027 aanzienlijke tekorten worden verwacht (€ 8,5 miljoen in 2027, € 20,5 miljoen in 2028 en € 25,1 miljoen in 2029), wat een structureel gezonde begroting onder druk zet;

- het wenselijk is om de financiële afhankelijkheid van de algemene reserve te verminderen, boekhoudkundige oplossingen te vervangen door echte bezuinigingen en de lastendruk voor inwoners te verlagen via de onroerendezaakbelasting (ozb) met € 5 miljoen;
- er ruimte is voor aanvullende bezuinigingen door een kritische herijking van uitgaven op domeinen zoals preventief gezondheidsbeleid, jeugdhulp, WMO, immigratie- en integratiebeleid, gemeenschappelijke regelingen, externe inhuur, diversiteitsbeleid en klimaatbeleid, zonder de kernvoorzieningen voor rechthebbende burgers waaronder kwetsbare groepen te raken;
- deze bezuinigingen moeten bijdragen aan een structureel gezonde begroting, waarbij de financiële risico's worden gemitigeerd en de weerstandscapaciteit van de gemeente behouden blijft;

besluit:

- het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 te wijzigen door het volgende aanvullende Bezuinigingsplan 2026-2029 toe te voegen aan besluit 4 (Bezuinigings- en dekkingsvoorstellen 2026) en de financiële consequenties daarvan te verwerken in de begroting:

Nr.	Prog.	Taak	Bezuiniging	Bedrag (€ x 1.000) per jaar in de jaren 2026 t/m 2029
4.40	2	Preventief gezondheidsbeleid	Minder cofinanciering SPUK	250
4.41	2	Jeugdhulp	Kostenreductie door taakbeheersing	5.000
4.42	2	WMO	Zorgtoewijzing en bedrijfsvoering	2.000
4.43	1	Immigratie- en integratiebeleid	Versobering en werkparticipatie	2.000
4.44	5	Veiligheid	Schrappen onveilige taken	250
4.45	1, 2, 5	Gemeenschappelijke regelingen	Uittreding MRDH-EV en gemaximeerde overhead	810
4.46	Ovh	Externe inhuur	Een derde reductie zzp'ers	2.500
4.47	Ovh	Diversiteitsbeleid	Afschaffen cursussen en adviseurs	200
4.48	3	Klimaatbeleid	Herijking CO_2-reductie	3.000
Totaal				15.010

verdere aanpassingen aan het raadsbesluit:

1. schrappen onttrekking algemene reserve (besluit 4.1):
   Het voorstel om € 5.000.000,00 uit de algemene reserve te onttrekken (besluit 4.1, inzet surplus algemene reserve) wordt geschrapt. De bovenstaande bezuinigingen dekken dit bedrag, waardoor de weerstandscapaciteit van de gemeente wordt versterkt;
2. vervangen boekhoudkundige dekkingsvoorstellen:
   De volgende boekhoudkundige dekkingsvoorstellen worden vervangen door de bovenstaande echte bezuinigingen, voor een totaalbedrag van € 5.000.000,00:
   - besluit 4.2: Ramingssystematiek (p-max-1) (€ 1.500.000,00);
   - besluit 4.3: Inflatie 2024 niet volledig compenseren (-2%) (€ 3.100.000,00);
   - besluit 4.4: Extra verlaging prijsindexatie (toezegging 700) (€ 500.000,00);

     deze voorstellen worden geschrapt en vervangen door de structurele bezuinigingen zoals hierboven opgenomen;
3. verlaging onroerendezaakbelasting (ozb):
   met de resterende € 5.010.000,00 aan bezuinigingen wordt de ozb in 2026 verlaagd, wat een lastenverlichting voor inwoners realiseert. Dit wordt verwerkt in de begroting onder Algemene Dekkingsmiddelen (OAD) als een structurele verlaging van de ozb-opbrengsten met € 5.000.000,00 vanaf 2026;
4. aanpassing financieel perspectief:
   het financieel perspectief, zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2026 (pagina 8, tabel Financieel perspectief op hoofdlijn), wordt aangepast om de bovenstaande bezuinigingen te verwerken. Het structurele begrotingssaldo voor 2026 wordt verhoogd van € 1.031.000,00 naar € 6.031.000,00 door:
   - het schrappen van de € 5.000.000,00 onttrekking uit de algemene reserve;
   - het vervangen van € 5.000.000,00 aan boekhoudkundige dekkingsvoorstellen door structurele bezuinigingen;
   - het verlagen van de ozb-opbrengsten met € 5.000.000,00 gedekt door de resterende

bezuinigingen;
- de structurele tekorten in 2027-2029 worden eveneens verbeterd met € 15.010.000,00 per jaar resulterend in een structureel saldo van:
- 2027: -€ 8.589.000,00 + € 15.010.000,00 = € 6.421.000,00 (positief);
- 2028: -€ 20.580.000,00 + € 15.010.000,00 = -€ 5.570.000,00;
- 2029: -€ 25.142.000,00 + € 15.010.000,00 = -€ 10.132.000,00;

5. moties:
de moties Geen lastenverzwaring voor onze inwoners (2406-12), Stapeleffecten bij kwetsbare doelgroepen (2406-36) en Bestaanszekerheid behouden (2406-44) blijven in stand, waarbij de verlaging van de ozb wordt gezien als een aanvullende invulling van motie 2406-12. De bezuinigingen op jeugdhulp en WMO worden zorgvuldig vormgegeven om stapeleffecten voor kwetsbare groepen te mitigeren, in lijn met motie 2406-36;
6. begrotingswijziging:
de uit bovenstaande wijzigingen voortvloeiende begrotingswijziging wordt vastgesteld en verwerkt in de Programmabegroting 2026-2029."

Motie nr. 2506-28 ingediend door FVD
Uit nood pionieren met AI

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de perspectiefnota voor 2026 vooral wordt ingezet op reserve-onttrekking en boekhoudkundige dekkingsmaatregelen, beperkte lastenverzwaring en evenzeer beperkte bezuinigingen;
- het financiële perspectief na 2026 steeds verder verslechtert waardoor bezuinigingen en lastenverzwaringen (lees 'harde ingrepen') voor het opvolgende college onmiskenbaar onontkoombaar worden;
- het raadsmemo afdoening motie 2411-57 'de kosten gaan voor de baten uit' d.d. 25-06-2025 uitgangspunten, plannen en ambities aangeeft op gebied van Digitalisering en Automatisering, waaronder toepassing van Robotic Proces Automation (RPA) en Artificial Intelligence (AI);
- in Nederland door gemeenten en innovatieve ondernemingen wordt gepionierd met AI, ook specifiek voor toepassingen bij gemeentelijke overheden, bijvoorbeeld door de gemeente Tilburg en UTF.AI;

overwegende dat:
- noodzakelijke bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden voor 2027 en verder veel minder kunnen leunen op (dan uitbenutte) schijnbaar pijnloze boekhoudkundige oplossingen maar hoofdzakelijk zullen bestaan uit lastenverzwaring of bezuinigen op kernvoorzieningen of bezuinigen door productiviteitsverhoging;
- productiviteitsverhoging de voorkeur zou moeten hebben;
- digitalisering en automatisering, waaronder RPA en voornamelijk AI tot de meest kansrijke hulpmiddelen behoren om significante productiviteitsverhoging daadwerkelijk te realiseren maar bij het ambitieniveau van Zoetermeer nog wel een tandje kan worden bijgezet;
- bij productiviteitsverhoging het risico bestaat dat bespaarde tijd door individuele ambtenaren en afdelingen wordt ingevuld met nieuwe taken die beginnen als nuttig tijdverdrijf en sluipenderwijs onderdeel worden van het takenpakket, wat met tijdige formatieaanpassingen voorkomen kan worden;
- niet 'meer doen met hetzelfde' maar 'hetzelfde doen met minder' uitgangspunt moet zijn;

verzoekt het college om:
- de ambitie uit te spreken en uit te werken om pioniersgemeente te worden in de toepassing van AI in de uitvoering van ambtelijke taken;
- de organisatie breed te betrekken bij de oriëntatie op de mogelijkheden en concrete oplossingen en het denken en handelen ten behoeve van productiviteitsverhoging te cultiveren en bevorderen;
- specifiek aandacht te geven aan de ontwikkeling van zogeheten AI Agents die in werkprocessen kunnen worden geïntegreerd;
- tijdig de formatie aan te passen aan verhoogde productiviteit, om zodoende bezuinigingen te realiseren en prikkels in stand te houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-29 ingediend door FVD en PVV
Openbaar declaratieregister

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de gemeente Weert onlangs een openbaar declaratieregister is ingevoerd voor onkostenvergoedingen voor het college van burgemeester en wethouders, nadat ernstige onregelmatigheden waren geconstateerd;

overwegende dat:
- nergens uit blijkt dat sprake is van onregelmatigheden bij onkostendeclaraties door de Zoetermeerse burgemeester en wethouders;
- openbaarheid meer voor- dan nadelen heeft voor lokale bestuurders die rechtmatig declareren;
- openbaarheid gunstig is voor het vertrouwen in de politiek en de perceptie van de bestuurscultuur in Zoetermeer, ook in het licht van actuele en toekomstige bezuinigingen en lastenverzwaringen;
- openbaarheid licht werpt op de zware bestuurlijke werkzaamheden, waaronder dienstreizen, waarvoor onkosten worden gedeclareerd;
- het de voorkeur heeft om bestuurlijke openbaarheid niet reactief als sanctie in te voeren maar juist proactief, preventief en als standaard;

verzoekt het college:
- om naar het voorbeeld van de gemeente Weert een openbaar register in te stellen voor onkostendeclaraties van burgemeester en wethouders;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-30 ingediend door FVD en PVV
DoeMeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente inwoners informeert over participatietrajecten en online participatiemogelijkheden aanbiedt via doemee.zoetermeer.nl;
- participatie breder is dan alleen online participatie of participatie volgens de participatieverordening, te denken aan Omgevingswet-participatie, burgerberaad, burgerinitiatieven, inspreken, demonstreren, fracties aanschrijven, bekijken van internetuitzendingen, enzovoort;
- vanuit de raad en raadscommissies regelmatig kritiek klinkt op de (te) lage participatiegraad of -opkomst bij participatietrajecten;
- burgers aangeven dat zij moeite hebben om tijdig en volledig geïnformeerd te zijn over participatiemogelijkheden en dat zij onverhoopt kansen missen;

overwegende dat:
- tijdige en volledige voorlichting en toegankelijke participatiemogelijkheden essentieel zijn voor het functioneren van de participatieve democratie;
- belanghebbenden die in aanmerking komen en die dat willen goed in de gelegenheid moeten worden gesteld om participatiemogelijkheden aan te grijpen;
- uitbreiding en verbetering van doemee.zoetermeer.nl kan bijdragen aan versterking van de participatieve democratie en verhoging van de deelname;
- integratie van internetuitzendingen en een maandelijkse nieuwsbrief met aankondigingen, trajectvoortgang en participatieagenda gunstig bijdragen;

verzoekt het college om:
- Doemee.zoetermeer.nl te verbeteren en uit te breiden en daarbij breed gedefinieerde participatie (integraal) als uitgangspunt te nemen, internetuitzendingen te integreren, een maandelijkse nieuwsbrief te introduceren en het gebruik te monitoren;
- een uitvoeringsplan als memo aan de raad te overleggen, minimaal twee weken voorafgaande aan

de agendering van de nieuwe participatieverordening in de raadscommissie en eventuele onhaalbaarheden goed te motiveren;
- de eenmalige investering van maximaal € 15.000,00 te dekken uit het Potje van de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-31 ingediend door FVD en Zoetermeer Vooruit
Formatie Eerst

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de Perspectiefnota 2026 een bezuiniging wordt voorgesteld op de inhuur van extern personeel;
- uit antwoorden van meer dan één ambtenaar tijdens de tafeltjesavond voor technische vragen over de Perspectiefnota 2026 bleek dat externe inhuur veelvuldig aan de orde en noodzakelijk is door beperkingen (max. fte) in de formatie;

overwegende dat:
- formatiebeperkingen en externe inhuur bij wijze van flexibele schil doelmatig en efficiënt kunnen zijn;
- het onnodig duur en daarom onwenselijk is als het doel van de flexibele schil voorbij wordt geschoten omdat structurele personele behoeften door externe inhuur worden opgelost om de enkele reden van formatiebeperkingen;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken waar in de organisatie structurele externe inhuur veroorzaakt wordt door structurele formatietekorten;
- niet later dan bij de publicatie van de Programmabegroting 2026-2029 per memo een lijst aan de raad te overleggen van voorkomende gevallen en gemotiveerd per geval aan te geven of tot uitbreiding van de formatie besloten wordt;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-32 ingediend door FVD, Zoetermeer Vooruit en Zoetermeer Vooruit
Geen windturbines ten oosten van Oosterheem

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de provincie, ondanks een eerder negatief MER-advies, zich nu richt op het ontwikkelen van grootschalige windenergie ten oosten van de HSL-spoorlijn (zie figuur 1);
- op de plek van dit zoekgebied volgens de NOVEX Zuidelijke Randstad (de bovenregionale/nationale omgevingsvisie) en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer (RSZ) een natuur- en recreatieve koppeling tussen Bentwoud en Rottemeren wordt beoogd;
- veel bewoners van Oosterheem als directe belanghebbende kunnen worden beschouwd van de ontwikkeling van grootschalige windenergie, omdat ze op minder afstand dan tien keer de tiphoogte wonen (Uitspraak raad van State: 202301898/1/R4);

overwegende dat:
- een daling van huizenprijzen te verwachten is: uit het TNO-rapport 'De verwachte impact van windturbines op huizenprijzen' blijkt dat aanzienlijke waardeverliezen voor woningen nabij windturbines te verwachten zijn. Zelfs op een afstand van één kilometer – terwijl veel woningen in Oosterheem-Oost dichterbij liggen – kan de waarde dalen met circa 9%;
- gezondheidseffecten voor mens en dier aannemelijk zijn: een belangrijk aandachtspunt is het gebruik van jaargemiddelde geluidsnormen bij windturbines. Hierdoor kunnen tijdelijke pieken van aanhoudende geluidshinder optreden, zolang het jaargemiddelde geluidsniveau onder de vastgestelde norm blijft. Deze systematiek wijkt af van de gebruikelijke geluidsnormen bij bijvoorbeeld industrielawaai;
- windturbines bedreigen recreatieve en ecologische ambities voor deze locatie: de geplande plaatsing van windturbines vormt een directe bedreiging voor zowel de ontwikkeling van een

aantrekkelijk recreatiegebied, als de totstandkoming van een robuuste ecologische verbinding tussen het Bentwoud en de Rottemeren. Dit staat haaks op de ruimtelijke ambities uit de NOVEX Zuidelijke Randstad en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer en is zorgelijk voor zowel de natuurwaarden als de leefkwaliteit van bewoners van onder meer Oosterheem en het toekomstige Bleizo;

verzoekt het college om:
- bij de provincie en gemeente Lansingerland bezwaar te maken tegen de ontwikkeling van windenergie in dit gebied;
- de gemeente Lansingerland en de provincie bewust te maken van alle genoemde zorgen uit deze motie;
- de gemeente Lansingerland en de provincie op te roepen om de formeel belanghebbende bewoners van Oosterheem intensiever te betrekken bij verdere planvorming en hen bewust te maken van iedere genoemde overweging;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de fractie van de LHN.

6. LHN

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Graag wil ik eerst even terugblikken op ons betoog van vorig jaar. Toen zeiden we: zoals u van ons weet, zijn wij tegen lastenverzwaring voor onze inwoners. Dat geldt vandaag nog net zo hard want ook al staan in deze perspectiefnota geen expliciete nieuwe verhogingen, de druk op het huishoudboekje van onze inwoners is nog steeds groot. Wij hebben ooit, niet voor niets, voor de naam 'LHN Hart voor Zoetermeer' gekozen omdat we deze stad en haar inwoners zien als familie. Familie als in bedrijven, inwoners, onze maatschappelijke organisaties en ongetwijfeld nog ergens een vergeten oom of tante. Voor je familie wil je het beste. Dat is ons uitgangspunt vandaag. Wij willen bouwen aan een stad waar mensen zich gezien voelen en waar geld opgaat aan wat echt verschil maakt.
Voorzitter, drie woorden staan centraal voor de LHN: focus, realisme en ruimte. Voor je familie wil je zekerheid en stabiliteit. Je voorkomt verspilling en legt geld daar waar het verschil maakt. Ook als gemeente moeten we zo denken: ons gericht focussen.
We zien de ambtelijke formatie groeien. Soms is dat nodig want we worden een grote stad, maar het ziekteverzuim neemt ook toe. Dat kost geld en schaadt de werksfeer. Met de motie Werk aan herstel, verzuim omlaag, vragen wij om openheid en een plan; geen eindeloze uitbreiding zonder te weten wat werkt, maar gericht zorgen voor een gezonde organisatie die er kan zijn voor onze inwoners. Deze motie dienen wij in met de PVV en FVD.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat het een heel goed idee is als de gemeente inzet op het omlaagbrengen van het ziekteverzuim. Daar kun je natuurlijk niet tegen zijn. Ik vind het wel ingewikkeld dat het tegelijkertijd gaat over het terugbrengen van de formatie en kijken waar dat kan omdat een deel van het ziekteverzuim best vaak gerelateerd is aan werkdruk. Dus ben je dan niet op twee heel verschillende paarden aan het wedden? Moet je niet eerst even kijken 'waar ligt de prioriteit? Daar start ik mee', en daarna kijken 'kan ik dan ook nog dat volgende punt oppakken?' Volgens mij zei mevrouw Kraneveldt dat net zo goed 'één probleem tegelijkertijd'.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, dat is een mooie opmerking, maar volgens mij is het voor ons met deze motie vooral van belang dat we het college meegeven: ga nou eens kijken naar dat ziekteverzuim want dat is heel hoog en dat doet iets met de hele organisatie. Juist zorgdragen voor een prettige werkomgeving zorgt ervoor dat de mensen structureel in vast dienstverband in onze gemeente willen blijven werken.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mevrouw Siegelaer. Toch niet, mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, wij lazen de motie met interesse, alleen missen we in de motie nog de visie op of de vraag waarom het verzuim er is. U stelt allemaal maatregelen voor zonder te weten

wat de oorzaak is van het verzuim. Ik vroeg me af: is het niet handig om dat wel te weten?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Dat was voor ons ook een overweging. We vinden het belangrijk dat er richting het begrotingsdebat een duidelijk beeld wordt geschetst van waar het vandaan komt om vervolgens een vervolgstap te nemen, voordat we meteen richting meegeven hoe we vinden dat het college daar invulling aan moet geven. Natuurlijk vinden wij het belangrijk om te weten 'gaat het over een bepaalde groep mensen? Ligt het bij een bepaalde druk? Stel, je gaat naar buiten en je krijgt daar met de omgeving te maken, wat doet dat met mensen? Waar heeft het allemaal mee te maken?' Maar dat is nu niet onze oproep. Het is dus eigenlijk meer een voorzetje; wat komt daaruit? Om te zien of we daar later nog stappen op willen nemen. Dank.

De **voorzitter**: Oké. Ik zie verder geen reacties, gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): De Strategische Agenda zit vol ambities. Maar te veel tegelijk willen betekent versnippering en vertraging. Daarom dienen we de motie Kiezen voor wat kan in met de PVV en FVD. We vragen het college om focus en realisme; kies voor projecten met het grootste effect en wees eerlijk over wat later kan en moet. Geen onhaalbare beloften, maar plannen die onze stad echt verder helpen.
Bezuinigingen raken altijd mensen. Wat je afbreekt, bouw je niet zomaar weer op. Daarom willen wij dat het college eerst met de stofkam door de eigen organisatie gaat. Voor 2026 zeggen wij: zet de spaarpot in want dat geld is van onze inwoners. Wij vinden het belangrijk dat er niet in voorzieningen wordt gesneden of lasten worden verhoogd. Dat is geen eerlijke keuze. Graag de reactie van het college.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil even terug naar de motie Kiezen voor wat kan. Ik ben even op zoek naar wat u precies beoogt met deze motie want op zich stuurt het college een keer in het halfjaar, volgens mij bij de projectrapportages, ook een overzicht mee van welke projecten het prioriteit geeft. U heeft zelf vandaag ook een motie die wij mede indienen, waarmee u prioriteit geeft aan het CKC. Waar zit dan aanvullend nog uw behoefte?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. De wethouder heeft aangegeven in eerdere vergaderingen dat er steeds realistischer wordt begroot en dat wordt gekeken waar de ruimte is om dat nog beter in te vullen. We zien dat dat nog niet op alle vlakken meegenomen wordt. Dus we vragen echt naar keuzes. Er worden heel vaak heel veel projecten gestart, die gewoon niet allemaal in het jaar uitgevoerd kunnen worden. Dat betekent direct een nadeel voor dingen die je wel kunt doen. Dus daarom willen we dat nog wat sterker inzetten door echt te kiezen voor wat kan.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u voorzitter. Ik heb toch ook nog een vraag over deze motie. Ik snap hem. Het is ook belangrijk, denk ik, om focus aan te brengen en te prioriteren binnen de projecten die die je wilt oppakken. Dat komt de daadkracht ten goede. Tegelijkertijd vind ik het dan wel lastig dat dit grote, langdurige projecten zijn. Als je dan zegt 'we kiezen er één, twee, drie of vier of weet ik veel hoeveel uit', kan het zomaar zijn dat je de komende vijf jaar alleen maar met die projecten bezig bent. Projecten van deze omvang liggen doorgaans gedurende periodes stil. Daar zit een bepaalde volgordelijkheid in. Heeft u daar over nagedacht? En zo ja, hoe komt dat dan terug of hoe zou u dat graag terug willen zien in de focus die het college moet aanbrengen?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Daar zit een goede vraag in. Maar als je een project hebt, wordt dat vaak helemaal bekostigd met wat het project opbrengt en weet je waar het over gaat, maar er zijn ook projecten die niet op deze manier gefinancierd worden. Daar zijn verschillende afwegingen over. En ja, u heeft gelijk. Sommige projecten duren jaren, dus gaan we dan deze paar jaar starten met iets en komen we nergens verder? Nee, maar begroot het wel in het jaar waar het

hoort, zodat je goed weet wanneer je dat geld echt uitgeeft en wanneer niet. Maak daar bewuste keuzes in.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, een familie zorgt voor elkaar. Jongeren moeten veilig naar school kunnen. We horen zorgelijke verhalen over wapens op school. Maar we willen ook geen paniek. Met de motie Preventieve kluisjescontroles vragen we om een consistente en proportionele aanpak met scholen en politie. Veiligheid zonder stigmatisering.

De **voorzitter**: Ja, u ziet, er gaan meteen allemaal handen omhoog. Ik ga eerst naar de heer Mohammadian, dan mevrouw Kraneveldt en dan zag ik mijnheer Zamani. Eerst de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik ben het helemaal eens met de LHN dat de zorgen over wapenbezit onder jongeren enorm zijn, maar ik vraag me af of deze motie niet overbodig is. Ik heb gekeken naar het Handelingsprotocol schoolveiligheid bij het Alfrink College, Oranje Nassau College en Erasmus College. Van het Picasso Lyceum heb ik het niet gevonden. Daarin staat 'er kan ter preventie van wapen- en drugsbezit op school door de school een preventieve kluisjescontrole worden opgestart'.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, dit heb ik natuurlijk ook nagevraagd, maar het blijkt toch dat niet elke school dezelfde methodiek hanteert. Dus op de ene school zou dit wel de methode zijn en op de andere niet. Wij vragen dus eigenlijk aan het college: ga met elkaar in gesprek om te kijken hoe je kunt borgen dat dat op elke school hetzelfde uitgevoerd kan worden.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, als korte reactie. Ik constateer dat heel veel scholen wel een handelingsprotocol hebben, maar misschien de inzet niet hebben, of de aanleiding niet hebben. Overigens heb ik ook best veel verhalen gehoord van dingen die niet oké zijn. Bijvoorbeeld dat jonge dames het gênant vinden dat hun menstruatieproducten in kluisjes worden onderzocht of worden gezien. Dat is ook niet iets dat wij moeten willen.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer nog een reactie?

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja dank, voorzitter, daar zou ik nog graag een reactie op willen geven. Ik begrijp heus wel dat het impact heeft op de privacy, maar een veilige leeromgeving vinden wij net zo belangrijk. Dus het lijkt ons dat je, op het moment dat je zulke controles doet, wel met elkaar kunt afspreken op welke wijze je dat doet, zonder dat dat meteen iemand in een negatief daglicht stelt, wat de reden daarvoor dan ook moge zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Ook wij hebben moeite met deze motie. De school moet een veilige omgeving zijn. We vragen ons af of dit de veiligheid wel echt bevordert. We denken echt dat de scholen het primaat hierbij moeten hebben. We kunnen ons wel voorstellen dat, als je als school echt vermoedt dat een bepaalde leerling een wapen in zijn kluisje zou kunnen hebben, je de politie inschakelt. Maar om de politie regelmatig op school, dus structureel, een kluiscontrole te laten doen, is volgens mij eigenlijk niet wat je in een schoolomgeving zou moeten willen

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank voorzitter. De LHN vindt het dus ontzettend belangrijk dat we een goed signaal afgeven naar alle partijen, maar ook de veiligheid van onze jeugdigen op en binnen het schoolklimaat kunnen verantwoorden. Daarom roept deze motie op om de mogelijkheid te creëren dat je dat kunt doen en dat het op alle scholen gelijk is. Een structureel karakter zou, wat ons betreft, prima passen in een veilige leer-/leef-/werkomgeving.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. De heer Mohammadian miste nog het Erasmus College en ik kan u zeggen, niet uit eigen ervaring overigens, dat het daar ook wordt gedaan.
Ik wilde een andere vraag stellen, namelijk over citymarketing. Dat gaat u ook aan het hart. Het gaat wel over deze motie. Wat doet zo'n motie, denkt u, met de citymarketing van de stad? Wat doet dat met het beeld van Zoetermeer als wij, terwijl de verantwoordelijkheid ligt bij de schoolbesturen, een motie indienen om preventief kluisjes te controleren?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, ik begrijp niet helemaal hoe u deze moties met elkaar rijmt. Of probeert u de tegenstelling te maken die we met onze motie over de citymarketing beogen?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, het is misschien inderdaad wat verwarrend verwoord. De vraag is meer: wat doet het, als wij zo'n motie indienen straks, of u dient die motie straks in, met het beeld van Zoetermeer voor mensen die een beeld hebben van Zoetermeer als wij zo'n motie indienen, terwijl de verantwoordelijkheid bij het schoolbestuur ligt? Dus wij dienen straks een motie in met 'we gaan de kluisjes in de scholen preventief fouilleren, of openmaken'. Dat wordt een headliner in het AD. Wat doet dat met de marketing van Zoetermeer?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat is een duidelijkere vraag, dank u wel. Ik denk dat je met de marketing van Zoetermeer krijgt 'jongens, we willen gewoon dat jongeren ervoor behoed worden met wapens in aanraking te komen. We willen zorgen dat het steeds meer zo is dat het niet gewoon is om een wapen op zak te dragen om die veiligheid te borgen'. Dat is wat we wensen. Ik begrijp heel goed dat u zegt dat je je zorgen moet maken over wat er in de krant komt te staan als zo'n motie het haalt. Maar maakt u zich dan geen zorgen als er wat gebeurt op zo'n school? Hoe vindt u dat dan?

De **voorzitter**: Nog heel kort, mijnheer Zamani, maar dan ga ik naar mevrouw Van Damme.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, daar moeten we natuurlijk alert op zijn en dat doen die schoolbestuurders ook. Het gebeurt. Het gebeurt nu bij alle middelbare scholen. Dus ook bij het Erasmus College. Het enige dat deze motie zal doen, ben ik bang, is een headliner in het AD opleveren waarmee Zoetermeer in een nog slechter daglicht wordt gesteld dan het nu al bekend staat.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer nog en dan ga ik naar mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Uw laatste opmerking baart mij dus zorgen. U plaatst Zoetermeer in een nog kwader daglicht dan het al staat. Dus zegt u daarmee eigenlijk dat u al vindt dat het onveilig is?

De **voorzitter**: Ja. Oké, maar daarna ga ik echt naar mevrouw Van Damme. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Volgens mij is de veiligheid in Zoetermeer, mede dankzij de LHN de afgelopen tijd, ook met betrekking tot Palenstein en andere plekken in Zoetermeer, qua beeldvorming niet in een goed daglicht geplaatst, terwijl we elke keer zien dat de veiligheid best meevalt in cijfers. Dus dit soort moties helpt niet bij de beeldvorming. Mensen voelen zich onveilig. Dat wil ik u meegeven. Dat is geen aanval. Het is echt bedoeld als meegeven. En het wordt al gedaan door schoolbesturen. Dus ik zou de motie echt terugtrekken, maar dat is mijn advies.

De **voorzitter**: Ik geef nog mevrouw Siegelaer nog één keer het woord maar dan is deze discussie volgens mij wel afgerond.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter en dank voor uw inbreng. Ik denk dat we het anders zien. Wij willen gewoon een veilig Zoetermeer en alles wat we daaraan kunnen bijdragen,

zullen wij bijdragen om ervoor te zorgen dat het zo is en zo blijft en dat we daar wat mee kunnen als het nodig is.

De **voorzitter**: Ik ga nu naar mevrouw Van Damme, u had ook een interruptie.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Ik snap dat u een veiliger Zoetermeer wilt. Dat wil iedereen, denk ik, die het niet veilig genoeg vindt. Maar als we dan die kluisjescontrole gaan doen, is dat wel leuk, maar gaan we dan ook de scooters doen? Ze kunnen ook dingen in de scooters verstoppen. Misschien moeten jullie de motie anders inkleden als het voor een veiliger Zoetermeer is en dat niet alleen bij de scholen neerleggen. Misschien een andere insteek?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter en dank voor uw opmerking. Wij zijn natuurlijk altijd bezig met veiligheid, want dat weet u van ons. Ook met betrekking tot de scooters hebben we daar met elkaar over gezeten. Er zijn elk jaar of een paar keer per jaar overal controles en er worden jongeren van straat gehaald omdat hun scooter te hard rijdt. Dat vinden we gewoon en dat vinden we normaal want we willen dat het veilig is op straat en we willen die jongeren aanspreken op het gebruik. Dat is het.

De **voorzitter**: Ja, mevrouw Van Damme nog?

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja dank u wel voorzitter. Ik was een beetje onduidelijk misschien, maar ik bedoel: dan leg ik dat pistool niet in mijn kluisje neer want ik weet dat er preventief gecontroleerd wordt in mijn kluisje. Dus ik stop dat pistool in mijn scooter want daar gaan ze niet zoeken als schoolbestuur. Ik denk dat we als raad er heel anders in moeten gaan staan en dat het heel anders ingestoken moet worden want dit wordt hem niet. Jongeren verzinnen toch wel wat.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer nog en dan stel ik voor dat mevrouw Siegelaer verdergaat met haar betoog.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Bedankt voorzitter. 'Jongeren verzinnen toch wat'? Misschien is het ook wel de vraag: is het nodig dat ze zichzelf moeten verweren en is het belangrijk dat er een veilige leefomgeving voor hen gecreëerd wordt? U weet van ons dat we normaliter altijd hameren op preventief fouilleren, Dat is in de hele ruimte. Dus ja, dat zeggen we eigenlijk altijd, maar nu hebben we specifiek ingezoomd op deze motie.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat u verdergaat. Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Daarnaast zien we het schoolverzuim onder jongeren toenemen. We willen dat het college vertelt hoe dit nu eens echt wordt aangepakt. Geen jongere mag uit beeld raken.
Jeugdzorg slurpt een groot deel van het budget op en ondertussen blijven wachtlijsten groeien. Wij willen weten: wanneer zijn we op de goede weg en wanneer merkt het gezin – weer onze familie – dat ook daadwerkelijk?
Dak- en thuislozen horen niet op straat. Familie laat je niet buiten slapen. Met de motie Niemand slaapt buiten vragen we het college om na de ETHOS-telling direct in actie te komen met extra opvangplekken en goede afspraken voor onze Zoetermeerders. Deze dienen wij in met D66, PvdA, GroenLinks en PVV.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank voorzitter. Nog een verduidelijkende vraag. In de motie wordt gerefereerd aan mensen zonder vaste woonplek. Ik kan me zo voorstellen, maar ik weet niet of u dat ook zo ziet, dat u ook bedoelt dat het hier gaat om mensen die uit een scheiding of iets dergelijks komen, die wellicht nog wel ingeschreven staan op een adres, maar feitelijk geen vaste, eigen woonplek hebben. Bedoelt u deze mensen daar ook mee?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): De inwoners die we hiermee bedoelen, zijn de dak- en

thuislozen waaronder ook de economische thuislozen. Dus degenen die op dit moment geen dak boven hun hoofd hebben. Is dat voldoende antwoord op uw vraag of vraagt u van mij 'wilt u dat iedereen die nu geen woning heeft, een woning krijgt?'

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Nee, allebei niet. Ik bedoel dat het dus kan zijn dat je na een relatiebreuk uit huis gezet wordt, maar dat je puur om administratieve redenen nog op je oude adres ingeschreven staat, maar feitelijk dus geen dak boven je hoofd hebt. Dat komt niet terug in de cijfers in de administratie. Wilt u al deze mensen wel in kaart laten brengen?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank daarvoor, dat zou een goede aanvulling kunnen zijn, maar daar heb ik niet zo op deze manier naar gekeken. Ik heb vooral gekeken naar de mensen die geen verblijfplaats hebben en daardoor eigenlijk thuisloos zijn geworden. Daar dragen we deze aan op, maar aanvullingen zijn altijd welkom.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. We hebben deze motie ook uitvoerig besproken in onze fractie. Dakloosheid, noodgedwongen door bijvoorbeeld stikstof-, klimaat- en immigratiebeleid, is natuurlijk ontzettend schrijnend. Onbestaanbaar zelfs. Daarom: onderzoeken, verkennen, regionaal pleiten en uiteindelijk in Q4 met voorstellen komen en dan ook meteen met bijbehorende dekkingsvoorstellen…

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, ik wil u verzoeken… U maakt de indruk dat u het wat lang maakt.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik kom nu tot de vraag.

De **voorzitter**: Oké.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Kan dat dan niet beter in Q3 zodat de LHN nog tijd en geld kan vrijmaken in de Programmabegroting 2026, want daar hebben we het nu over?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Kunt u even in één zin uw vraag herhalen? Eén zin, alstublieft?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, eventjes een punt van orde want gewoon doorgaan en kinderachtige opmerkingen vanuit de zaal vind ik erg storend. Ik vertrouw op uw begrip hierin.
Kijk, in de motie staat dat een terugkoppeling wordt verwacht in Q4. Maar dan is het najaarsdebat al geweest. Dus mijn vraag aan de LHN is: kun je niet beter in Q3 die terugkoppeling verwachten zodat je het nog mee kunt nemen in 2026? Dat is het debat waar we het nu over hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter en dank voor de verduidelijking. Ik zou dat heel graag willen want ik zou ook veel liever willen dat er vandaag al niemand meer op straat slaapt. Maar we moeten ook wel iets doen dat haalbaar is en dat kan. Dus vandaar dat we deze termijn hebben opgenomen omdat we ook weten dat die ETHOS-telling pas in het vierde kwartaal uitkomt. Dat kan het college helpen om gerichter antwoord te geven of gerichter uitvoering te geven aan de motie die wij graag ter uitvoering willen voorleggen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u met uw betoog verdergaat.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Even kijken. Armoede raakt steeds meer inwoners, terwijl in de gemeentelijke organisatie eten wordt weggegooid. Dit kan toch niet, voorzitter? Met de motie Voedsel voor elkaar willen we overgebleven eten beschikbaar maken voor wie het nodig heeft. Sociaal, duurzaam en fatsoenlijk. Deze motie dienen we in met D66 en PVV.
Dan, voorzitter, onze ouderen. Zij verdienen hulp op maat. Projecten zoals Powerful Ageing zijn waardevol, maar mogen nooit een voorwaarde worden voor huishoudelijke hulp. Iedereen moet kunnen rekenen op passende zorg.
Voorzitter, een schone buurt is de basis voor een schone en groene stad. Nog steeds klagen mensen over overvolle milieu-eilanden en storingen. Hoe kunnen we onze familie opvoeden terwijl we het zelf niet op orde hebben? Tegelijkertijd wil de gemeente € 200.000,00 reserveren voor de Tour de France. Citymarketing is mooi, maar eerst moet de straat op orde zijn. Met de motie Op de schoonmaaktoer vragen wij: zet dat geld daadwerkelijk in voor extra afvalbakken, opruimacties en toezicht; investeren waar inwoners het direct merken. Deze motie dienen wij in met D66.
Ook meer groen in de buurt maakt het gezonder en prettiger wonen. Met de motie Groener bij de Buren stellen we voor om jaarlijks € 100.000,00 vrij te maken voor extra bomen en beter groenonderhoud in woonwijken. In overleg met bewoners bepalen we waar dat het meeste effect heeft op het klimaat en hittestress. Dit kan gedekt worden uit geld dat vrijkomt, als we geen extra fte's inzetten, maar efficiënter gaan werken. Deze dienen wij in met de FVD.
Met Groen voor Poen willen we bewoners de kans geven snippergroen eenvoudig te kopen of huren. Dat levert geld op voor de gemeente, geeft minder onderhoud en versterkt de betrokkenheid in de wijk. Deze motie dienen we in met Zoetermeer Vooruit.
En vergeet de bladkorven niet, een simpel, maar effectief voorbeeld van samenwerking tussen inwoners en gemeente. Met de motie Behoud de bladkorven, zeggen we: koester wat werkt.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Wij zijn een beetje verdeeld over de bladkorven. Heeft u onderzoek gedaan naar hoe goed ze gevuld worden en hoe vaak ze geleegd moeten worden? Is het echt zinvol?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, wij hebben geen onderzoek gedaan, maar wij zien wat er in de buurt gebeurt. De bladkorven zijn gevuld, ze zijn vol en ze worden geleegd en er is minder blad op straat. Dat maakt het aantrekkelijk voor de inwoners. De geluiden die wij wel horen, zijn enthousiast over deze bladkorven.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Helaas hoor ik andere geluiden en woon ik dan waarschijnlijk in de verkeerde wijk.

De **voorzitter**: Ja, dat is geen vraag, zou ik haast zeggen. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik kom nog even terug op het snippergroen. U zei net dat als je inwoners wat meer mogelijkheden geeft om snippergroen te kopen, dat ook de sociale cohesie in de wijk zou bevorderen. Maar volgens mij wordt zo'n stukje snippergroen dat wordt gekocht vaak gewoon bij de tuin getrokken, soms nog wel met een schutting eromheen. Ik vraag me af of dat de sociale cohesie bevordert.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, volgens mij zijn dat twee verschillende moties en heeft de sociale cohesie…

De **voorzitter**: Dat gold voor een ander onderwerp.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel.

De **voorzitter**: Daar komt u nog op terug, als ik het goed heb. Mijnheer Zamani nog?

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Ik zat met dezelfde verwarring, denk ik, maar ik wil nu ik toch het woord heb, de LHN een compliment maken voor deze mooie groene kant van de partij. Ik zie heel wat voorstellen op groen, dus dat is alleen maar mooi. Dank voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, gaat u verder met uw verhaal. Ah, nog een hand, excuus. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wilde graag nog even ingaan op de motie Groen voor poen. Ten eerste staat er in deze motie dat we moeten inventariseren welke stukken snippergroen daarvoor in aanmerking zouden komen. Dat is echt heel veel werk. Dus ik zou zeggen: als je dit wilt, doe het dan zo dat mensen het kunnen aanvragen en je dan ter plekke kunt bekijken of dat kan. Ten tweede is het ook nog zo dat bij veel openbaar groen, en zeker openbaar groen vlak naast huizen, kabels en leidingen in de grond zitten en dat het dus niet verstandig en ook niet mogelijk is om dat te verkopen.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voor uw inbreng. Ik zou dan graag het antwoord van de wethouder daarover horen.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen interrupties, dan stel ik voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, een familie wil zich veilig voelen. We komen met een motie over structurele boa-capaciteit waarmee we drie extra formatieplaatsen toevoegen. Die komt natuurlijk boven op de motie die wij heel erg noodzakelijk vinden, die de VVD gaat indienen. Daar gaan we van harte in mee, maar omdat zij nog niet zijn geweest, wilde ik het even benoemen voor ik verderga met mijn spreektekst. De werkdruk op onze boa's is hoog. Met de motie Structurele boa-capaciteit willen we drie extra formatieplaatsen toevoegen. Meer ogen en oren op straat, betere spreiding over de wijken en ruimte voor contact en preventie. Geen overbodige luxe omdat het politieapparaat de komende jaren in capaciteit achterblijft.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, ik zag u maar ik wist niet zeker... Mijnheer Boerboom, een interruptie.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Zeker, het amendement van de VVD of de motie, geloof ik, om de extra boa's structureel te maken, kunnen wij goed begrijpen. We zijn het niet eens met de dekking, maar daar zal ik straks met de VVD het gesprek over voeren. U vraagt alleen drie extra boa's en u geeft geen enkele dekking erbij, terwijl we met elkaar moeten bezuinigen. Waar wilt u deze van betalen?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. U heeft denk ik niet het hele verzoek volledig gelezen, want dan ziet u dat er een bezuinigingsmaatregel tegenover staat. Als dat voldoende is....

De **voorzitter**: Ik denk het wel, ik kijk even naar mijnheer Boerboom. Volgens mij is dat zo. Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): LHN houdt van bruis in de stad. Zoetermeer heeft prachtige evenementen die mensen verbinden en trots maken.
Daarnaast vragen we aandacht voor het binnenklimaat van het CKC. Op warme dagen zoals vandaag, zitten kinderen in lokalen die veranderen in broeikassen. Met de motie Versnelling aanpak binnenklimaat vragen we om snelle actie voor een gezond leer- en leefklimaat. Deze motie dienen we in met D66, Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks en FVD.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Aan de hand van het onderzoek dat recent is afgerond naar het klimaat in het CKC en deze motie heb ik contact gehad met het CKC. Mij is verteld dat het college, de gemeente daar al maatregelen neemt om het klimaat te verbeteren en dat het contact

en de samenwerking nu goed verlopen. Dus ik heb een beetje het gevoel dat deze motie vraagt naar een bepaalde urgentie die er eigenlijk al is. Kunt u daarop reflecteren?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank, voorzitter. Die vraagt de motie zeker, want hij heet ook 'versnelling' en dat is precies wat wij bedoelen met deze motie: zorg dat het snel opgelost wordt, want het duurt al lang en de maatregelen die tot zover zijn getroffen zijn niet afdoende voor het probleem.
En als ik mag...

De **voorzitter**: U mag altijd, maar ik kijk even of dat voldoende is. Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik ga heel even terug naar de structurele boa-capaciteit, want ik was afgeleid door de vraag over geen dekking. Deze motie dienen wij natuurlijk graag in met de VVD en de PVV. Excuus dus dat ik er zo overheen ben gewalst.
Voorzitter, tot slot. Wij doen dit niet voor onszelf. Wij doen het voor Zoetermeer. Onze stad, onze mensen, onze familie. Met een hart voor Zoetermeer willen we keuzes maken die eerlijk, haalbaar en dienstbaar zijn zodat iedereen mee kan doen en onze stad een plek blijft om trots op te zijn. Voor zover onze bijdrage voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Siegelaer voor uw eerste termijn namens de LHN.

Motie nr. 2506-33 ingediend door LHN, D66, Zoetermeer Vooruit
Inzicht in de kosten en effecten van adoptiegroen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het college voornemens is te stoppen met het organiseren van adoptiegroen (maatregel 97);
- bestaand adoptiegroen in stand blijft, maar nieuwe aanvragen niet meer worden gefaciliteerd;

overwegende dat:
- adoptiegroen bijdraagt aan sociale samenhang binnen de buurt en onderlinge betrokkenheid bevordert, een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit en mogelijk leidt tot kostenbesparing;
- er onvoldoende inzicht bestaat in de kosten, en maatschappelijke waarde van adoptiegroen;

verzoekt het college:
- een overzicht te maken van de jaarlijkse kosten (capaciteit en middelen) van adoptiegroen;
- in kaart te brengen hoeveel initiatieven er momenteel zijn en hoeveel aanvragen er jaarlijks binnenkomen en worden gehonoreerd;
- de raad te informeren over alternatieven om adoptiegroen op een kostenefficiënte manier voort te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-34 ingediend door LHN, PVV, FVD
Werk aan herstel, verzuim omlaag

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- uit de jaarstukken blijkt dat het ziekteverzuim opnieuw is gestegen van 6,6% naar 7,2%;
- deze stijging zorgelijk is en leidt tot meer personeelskosten;

overwegende dat:
- het hoge ziekteverzuim een toenemende belasting vormt voor de huidige medewerkers, met een verhoogde kans op uitval als gevolg van oplopende werkdruk;
- uit onderzoek blijkt dat ziekteverzuim boven de 3% in veel gevallen beïnvloedbaar is, waarbij in sommige sectoren 4% als norm wordt gehanteerd;

verzoekt het college:
- de raad voorafgaande de begrotingsbehandeling te informeren over:
  - welke activiteiten kunnen worden ingezet om het hoge ziekteverzuim structureel terug te dringen;
  - welke maatregelen reeds zijn genomen en wat de resultaten daarvan zijn;
  - hoe de inzet van het interne mobiliteitsprogramma bijdraagt aan het tijdelijk vervangen van zieke medewerkers;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-35 ingediend door LHN, FVD, D66
Groener bij de Buren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de begroting ruimte maakt voor nieuwe beleidsadviseurs, netwerkontwikkeling en citymarketing;
- tegelijkertijd de leefbaarheid in buurten en de kwaliteit van het groen onder druk staan;
- inwoners eerder kiezen voor goed groenonderhoud voor hun deur dan voor nog een adviseur aan een bureau;

verzoekt het college:
- in plaats van uitbreiding van het aantal beleidsfuncties, structureel € 100.000,00 per jaar vrij te maken voor de aanplant van extra bomen en onderhoud van het groen in woonwijken;
- in overleg met bewoners straten te selecteren waar vergroening het meeste effect heeft op leefklimaat en hittestress;
- en hiervoor een 'Groener bij de Buren' plan op te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.".

Motie nr. 2506-36 ingediend door LHN, D66
Op de schoonmaaktoer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente in het kader van citymarketing € 200.000,00 wil uitgeven aan deelname aan de Grand Départ van de Tour de France;
- inwoners dagelijks te maken hebben met overvolle afvalbakken, losliggende zakken en haperende afvalinzameling;
- elke euro die uitgegeven wordt aan citymarketing eerst verantwoord moet zijn op straatniveau;

verzoekt het college:
- deelname aan het Tourproject tot nader order te bevriezen totdat de gemeentelijke afvalvoorziening in alle wijken aantoonbaar op orde is;
- en de € 200.000,00 te parkeren in een fonds 'schoon is gewoon' dat in wijken kan worden ingezet voor opruimacties, extra bakken of toezicht;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-37 ingediend door LHN, FVD, PVV
Kiezen voor wat kan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de Strategische Agenda Zoetermeer 2040 een breed scala aan ambities bevat op het gebied van wonen, economie, duurzaamheid, mobiliteit, zorg en participatie;
- in de uitvoering van de agenda momenteel gewerkt wordt aan vele parallelle projecten, gebiedsprocessen, visietrajecten en ontwikkellijnen;

- de organisatie kampt met beperkte uitvoeringscapaciteit en oplopende financiële druk in de komende jaren;

overwegende dat:
- onvoldoende prioritering leidt tot vertraging, versnippering en frustratie bij zowel medewerkers als inwoners;
- het noodzakelijk is dat het college zélf scherpe strategische keuzes maakt over waar de komende jaren op wordt ingezet – bijvoorbeeld vier à vijf speerpunten met strategisch hefboomeffect;
- op basis van die keuzes de projectenvoorraad wordt aangepast: niet door te sturen op een vast aantal projecten, maar door realistische afstemming op beschikbare capaciteit;
- vermeden moet worden dat de gemeenteraad verzandt in discussies over de precieze verdeling van capaciteit over individuele projecten;
- het wenselijk is dat de uitvoeringsagenda door het college wordt vastgesteld, omdat dit tot het domein van de uitvoering behoort;

verzoekt het college:
- voor Q2 2026 een overzicht te presenteren van alle lopende en geplande projecten binnen de Strategische Agenda Zoetermeer 2040, inclusief benodigde capaciteit en inzet van middelen per project;
- op basis hiervan zelf een scherpe strategische prioritering aan te brengen: focus op de projecten met de grootste impact, haalbaarheid en urgentie;
- de overige projecten te heroverwegen en duidelijk te maken welke onderdelen worden gepauzeerd, versoberd of doorgeschoven tot na 2030;
- de raad daarbij te informeren over de gemaakte keuzes en onderliggende afwegingen, maar de formele vaststelling van de uitvoeringsagenda bij het college te laten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-38 ingediend door LHN, VVD, PVV
Structurele uitbreiding boa-capaciteit met 3 fte

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de werkdruk onder de huidige boa's structureel hoog is en het aantal meldingen en handhavingsverzoeken toeneemt;
- het huidige aantal boa's gezien het inwoneraantal en stedelijk karakter van Zoetermeer aan de ondergrens zit;
- extra inzet van handhaving bijdraagt aan de leefbaarheid, veiligheid en aanpak van overlast in de wijken;

overwegende dat:
- het huidige veiligheidsbeeld en de wens van inwoners om op meer plekken 'blauw op straat' te zien deze uitbreiding rechtvaardigen;
- zichtbare handhaving in de wijk essentieel is voor het veiligheidsgevoel van bewoners én de effectiviteit van toezicht;
- boa's een cruciale rol vervullen in de aanpak van jeugdgroepen, woonoverlast, afvaldumpingen, verkeersovertredingen en andere veiligheidsrisico's in de openbare ruimte;
- in de afgelopen periode is gebleken dat de uitbreiding van het team met 7 fte hard nodig is, maar nog niet voldoende blijkt door het stijgende aantal meldingen en handhavingsverzoeken;
- er een motie voorligt om deze uitbreiding structureel te maken en deze motie nog een tandje bijzet voor de noodzakelijke spreiding, aanwezigheid in de wijken en preventieve inzet;

verzoekt het college:
- de boa-capaciteit met drie fte extra uit te breiden om zo te komen tot een totaal van tien extra structurele formatieplaatsen;
- de structurele kosten van deze uitbreiding (circa € 300.000,00) te dekken uit bezuinigingsmaatregel 321;
- dit uit te werken in de begroting 2026-2029;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-39 ingediend door LHN, D66
Voedsel voor Elkaar

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in Zoetermeer steeds meer inwoners te maken hebben met krappe budgetten, terwijl er in de publieke sector (zoals bij vergaderingen, bijeenkomsten en catering) structureel voedsel wordt weggegooid;
- reststromen van eten, koffiekoeken, lunchpakketten en vergaderbuffetten vaak onbenut verdwijnen terwijl lokale initiatieven schreeuwen om ondersteuning;
- in andere gemeenten en bedrijven al succesvol gewerkt wordt met restjesplanken, voedselkoelkasten of herverdeling via lokale voedselbanken;

overwegende dat:
- de gemeente Zoetermeer een voorbeeldfunctie heeft in duurzaam en sociaal beleid;
- iedere weggegooide boterham in het stadhuis een gemiste kans is voor iemand die het nodig heeft;

verzoekt het college:
- te inventariseren hoeveel voedsel en cateringreststromen per maand binnen het stadhuis beschikbaar komen;
- in samenwerking met lokale initiatieven zoals voedselbanken, weggeefkasten of vrijwilligersorganisaties een systeem op te zetten waarin dit voedsel direct beschikbaar wordt gesteld aan inwoners;
- en dit project te starten met een pilot in 2026 onder de naam 'Voedsel voor Elkaar Zoetermeer';

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-40 ingediend door LHN, D66, PvdA, FVD, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit
Versnelling aanpak klimaatproblemen CKC

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het gebouw van CKC & partners al sinds de oplevering in 2000 kampt met ernstige problemen met het binnenklimaat;
- de temperaturen regelmatig zodanig oplopen dat de lessen moeten worden gestaakt of geen doorgang kunnen vinden;
- er meerdere pogingen zijn gedaan tot verbetering (in 2002 en in 2017), zonder blijvend resultaat;
- nieuw onderzoek uitwijst dat de situatie zelfs is verslechterd;
- het klimaatprobleem alleen structureel kan worden opgelost door volledige vervanging van het klimaatsysteem (kostenraming: € 1,2 miljoen);
- het college momenteel onderzoekt of deze vervanging te combineren is met gepland groot onderhoud en verduurzamingsmaatregelen;

overwegende dat:
- in sommige ruimten binnen het gebouw het binnenklimaat tijdens warme periodes de lessen gewoon doorgang zouden moeten kunnen vinden;
- CKC & partners een belangrijke culturele en educatieve functie vervult binnen de stad;
- het zeer wenselijk is dat gebruikers en medewerkers op korte termijn kunnen rekenen op een gezond, veilig en comfortabel binnenklimaat;

verzoekt het college:
- vaart te zetten achter het onderzoek naar de vervanging van het klimaatsysteem;
- de raad voor het eind van dit jaar te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en de planning van de uitvoering;

- waar mogelijk te zorgen dat er voor de zomer van 2026 een structurele oplossing is gerealiseerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-41 ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit
Groen voor Poen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er bij veel inwoners onduidelijkheid en frustratie leeft over het niet mogen kopen van de groenstrook naast hun tuin;
- de gemeente in haar uitgiftebeleid geen structurele belemmering kent voor verkoop van snippergroen tot 50 m^2;
- inwoners bereid zijn te betalen voor dat stukje grond dat ze nu al maaien en onderhouden;
- extra inkomsten en minder onderhoud uitgaven prima passen bij een begrotingstekort;

verzoekt het college:
- in kaart te brengen hoeveel snippergroen er in aanmerking komt voor verkoop;
- bewoners een heldere en eenvoudige regeling aan te bieden voor koop of huur van deze stroken;
- dit breed te communiceren middels een brief of via de lokale en sociale media;
- de opbrengst van deze regeling hoofdzakelijk in te zetten voor onderhoud van openbaar groen in minderbedeelde wijken;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-42 ingediend door LHN
Behoud de bladkorven

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de perspectiefnota het verdwijnen van de bladkorven wordt genoemd;
- bomen voor Zoetermeer uitermate belangrijk zijn (biodiversiteit, tegengaan van hittestress);
- het beleid is dat er meer bomen in Zoetermeer worden aangeplant;
- voor onze inwoners bladeren in de herfst tot overlast kunnen leiden omdat de 'groene bak' heel snel vol is als er geen alternatief is;

overwegende dat:
- de overlast van bladeren door het toenemende aantal bomen ook zal toenemen;
- als de inwoners zelf de bladeren rond het huis verwijderen, dat minder werk zal opleveren voor de stadsreiniging;
- de bereidheid van inwoners zal toenemen om bladeren op te ruimen als ze deze ook kwijt kunnen;

verzoekt het college:
- de bladkorven te behouden en niet weg te bezuinigen;
- het bedrag weg te nemen uit het beschikbare budget voor groen of openbaar gebied;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-43 ingediend door LHN, PVV
Preventieve kluisjescontroles op middelbare scholen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er landelijk en lokaal een toename is van wapengebruik onder jongeren;
- er op middelbare scholen in Zoetermeer signalen zijn van leerlingen die steekwapens of andere verboden voorwerpen bij zich dragen;

- de veiligheid op en rondom scholen hierdoor onder druk staat;

overwegende dat:
- de gemeente verantwoordelijk is voor de veiligheid van haar inwoners, waaronder scholieren;
- preventieve kluisjescontroles een effectief middel kunnen zijn om verboden wapens en voorwerpen op scholen te signaleren en deze uit het verkeer te onttrekken;
- samenwerking tussen gemeente, scholen en politie essentieel is om dit zorgvuldig, rechtmatig en effectief te doen;

verzoekt het college:
- in overleg te treden met middelbare scholen, politie en relevante partners over de mogelijkheid tot het structureel uitvoeren van preventieve kluisjescontroles;
- te onderzoeken hoe dit juridisch en praktisch verantwoord kan worden ingericht, met waarborgen voor privacy en proportionaliteit;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren over de uitkomsten en eventuele voorgestelde aanpak;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-44 ingediend door LHN, GroenLinks, D66, PvdA, PVV, Zoetermeer Vooruit
Niemand slaapt buiten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het aantal dak- en thuislozen in toeneemt, waaronder een groeiende groep zogeheten economische daklozen (mensen met inkomen of werk, maar zonder vaste woonplek);
- deze groep vaak buiten de reguliere opvang valt, omdat zij niet voldoen aan de criteria voor maatschappelijke opvang;
- economische daklozen noodgedwongen verblijven in auto's, bij vrienden of in andere onzekere woonomstandigheden, wat kan leiden tot gezondheidsrisico's en vergroot risico op verdere maatschappelijke afglijding;

overwegende dat:
- preventieve maatregelen, tijdelijke woonoplossingen en maatwerktrajecten voor deze doelgroep kunnen bijdragen aan het voorkomen van langdurige dakloosheid en maatschappelijke uitval;
- gemeenten op grond van onder meer de WMO verantwoordelijk zijn voor het ondersteunen van inwoners in kwetsbare posities;

verzoekt het college,
- te onderzoeken hoeveel mensen in Zoetermeer dak- en thuisloos zijn, inclusief degenen die buiten de reguliere opvang vallen;
- te verkennen hoe samengewerkt kan worden met woningcorporaties, zorgpartijen, werkgevers en buurgemeenten om deze doelgroep effectief te ondersteunen;
- binnen de regio te pleiten voor meer opvangplekken en betere afspraken voor mensen uit Zoetermeer;
- met voorstellen te komen voor oplossingen zoals tijdelijke huisvesting, begeleiding en maatwerkondersteuning;
- de raad voor Q4 2025 te informeren over de voortgang en bevindingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U heeft waarschijnlijk ook allemaal naar de klok kunnen kijken. Ik ook in ieder geval en het is inmiddels sowieso alweer een tijdje verder. Wij gaan schorsen voor de lunch. Ik ga er wel iets vanaf snoepen, dus we gaan om 13.20 uur verder. Ik snoep er dus tien minuten vanaf. Ik schors tot 13.20 uur. Ik wens u allemaal een fijne lunch en tot straks.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wij gaan verder met de eerste termijn van de raad en daarvoor geef ik het woord aan de fractie van PDvZ. Mevrouw Haak heeft het woord, gaat uw gang.

7. PDvZ

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. We staan aan de vooravond van een roerige en onzekere periode. Internationaal worden we geconfronteerd met geopolitieke spanningen, oorlogen en toenemende polarisatie. In Nederland lijken we maar geen oplossingen te kunnen vinden voor crises zoals de wooncrisis, de asielcrisis en de stikstofproblematiek. Het vertrouwen in de politiek was al laag, maar lijkt nu een nieuw dieptepunt te bereiken.
Ook in Zoetermeer voelen we de gevolgen van deze bredere crises. Daarbovenop komt een forse bezuinigingsopgave, die – hoewel iets minder zwaar dan eerder gevreesd – de gemeentelijke kerntaken onder druk zet, waaronder, bijvoorbeeld, de zorg voor jeugd en ouderen.
Spannende tijden vragen om zelfreflectie. Hoe zijn we hier beland? Wat hadden we anders kunnen of moeten doen? Hoewel onze invloed op geopolitieke ontwikkelingen beperkt is, hebben we wel de verantwoordelijkheid om onze eigen stad zo goed mogelijk te besturen. Terugkijkend zien we dat we stappen hebben gezet binnen de jeugdzorg, dat de participatie een stuk beter gaat en dat we successen, zoals het behoud van de geboortezorg, hebben kunnen vieren. Maar we moeten ook erkennen dat er zaken beter kunnen en moeten.
Voorzitter, de manier waarop we begroten vraagt om verbetering. Jaar op jaar zien we onderbesteding, terwijl tegelijkertijd geld uit de reserves wordt gehaald om de begroting sluitend te krijgen. Wat de PDvZ betreft, moet dit realistischer en transparanter.
Wat opvalt in de bezuinigingsvoorstellen, is dat veel winst te behalen is via efficiëntie en boekhoudkundige ingrepen. Dat roept de vraag op: waarom is dit niet eerder doorgevoerd? Daarmee hadden we mogelijk eerder kunnen investeren in onze stad. Heeft het college hier een reactie op?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, een interruptie van mijnheer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik moest er even over nadenken. Zegt u met een pleidooi om het transparanter te maken dat wat we normaal doen in het kader van de P&C-cyclus, dus ook bij het resultatendebat bespreken van de jaarstukken, onvoldoende transparant is? Dat is nogal een verwijt dat u dan maakt, als u dat zo bedoelt.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ik bedoel te zeggen dat we op sommige vlakken best wat transparanter kunnen zijn. Ik heb daar zo meteen een heel specifieke vraag over aan het college, dus dan hoort u wat ik daarmee bedoel.

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Maar als u al wel vindt dat het transparanter moet en u heeft tegelijkertijd een vraag aan het college, moet ik even de vraag aan het college afwachten, maar dan heeft u kennelijk al de conclusie getrokken voordat u het antwoord van het college weet.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): De conclusie is eigenlijk op dit moment dat we eerder vragen hebben gesteld over een bepaalde post, dan neem ik toch vast een voorschot op mijn vraag, dat gaat specifiek over de post uitbesteed werk. We hebben op de tafeltjesavond gehoord dat daar circa € 20 miljoen in omgaat, maar we zien die niet goed of niet goed genoeg terug in de perspectiefnota. Onze vraag destijds was, en dat is die vandaag eigenlijk weer: klopt het dat deze post niet is opgenomen of is die wellicht onder een andere titel opgenomen en ziet het college hier nog bezuinigingsmogelijkheden?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel. Ik noemde net al even de vraag over uitbesteed werk en die valt natuurlijk ook samen met de bezuiniging op externe inhuur en tegelijkertijd ook met het onderzoek van de Rekenkamer naar de externe inhuur. Wij hebben begrepen, en ik weet dus niet of dat echt zo is, vandaar ook het stukje transparantie, dat er binnen de post uitbesteed werk ook geld gaat naar

bijvoorbeeld de inhuur van onderzoeksbureaus en dergelijke. Dus nogmaals de vraag aan de heer Iedema waarschijnlijk: ziet het college hier nog bezuinigingsmogelijkheden?
Dan de woningbouw. De woningbouw in Zoetermeer blijft achter. Richting het einde van deze bestuursperiode hadden we meer mogen verwachten van het college. De komende jaren moeten we vol inzetten op woningbouw, maar vooral ook slim bouwen. Zo weten we dat één woning voor een oudere een keten van wel vijf verhuizingen in gang kan zetten. Gezien de dubbele vergrijzing waar Zoetermeer mee te maken krijgt, is investeren in ouderenhuisvesting cruciaal. Een Knarrenhof in Zoetermeer is daarom ook zeer welkom. Heeft het college nog plannen om een Knarrenhof te realiseren?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, een interruptie van mijnheer Aptroot. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Is dat buiten de vier reeds aangenomen plannen waar al ouderenwoningen en Knarrenhofjes komen? Wilt u er nog meer bij of bent u blij met alles wat we in het afgelopen jaar hebben afgesproken?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ik heb begrepen dat er nog niet een specifieke Knarrenhof komt. Als ik het verkeerd heb begrepen, hoor ik dat graag van de wethouder.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Naast de Knarrenhofjes is een ander waardevol voorstel het verkennen van Thuisplusflats in, waarschijnlijk, de Entree, waarbij wonen en lichte zorg worden gecombineerd. Wij steunen deze ontwikkeling van harte en dienen de motie van Zoetermeer Vooruit hiervoor mede in.
Mobiliteit is eveneens essentieel voor ouderen. De invoering van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving heeft geleid tot problemen met het stallen van scootmobielen. Ondanks eerdere vragen zien we te weinig verbetering. Daarom dienen wij de motie Scootmobielen in, om tot een structurele oplossing te komen. Dit doen we samen met Zó! Zoetermeer en ChristenUnie-SGP.
Verder willen we aandacht voor andere woningzoekenden, jongeren, maar ook mensen die plots zonder een eigen vaste woning komen te zitten door een relatiebreuk, baanverlies of onveilige thuissituatie. Vandaar net ook mijn vraag aan de LHN. Hiermee bedoel ik dus ook specifiek de mensen die nog ingeschreven staan op een adres maar in de situatie zitten dat ze geen eigen woning hebben.
Dan tot slot nog een vraag aan de wethouder van Wonen. In de bezuinigingsvoorstellen lezen we dat de leges voor omgevingsvergunningen stijgen. Wat is hiervan het effect op projectontwikkelaars?
Dan wat betreft de zorg. De PDvZ heeft zich altijd uitgesproken tegen bezuinigingen op zorg, zowel op de uitvoering als op preventie. Daarom hebben wij moeite met de voorgestelde besparingen op subsidies binnen de WMO en Jeugdzorg. Het college stelt dat deze bezuinigingen 'geen pijn doen'. Maar waar wordt dan precies op bezuinigd? Welke subsidies verdwijnen? Wij vragen de wethouders WMO en Jeugd om op dit punt helderheid te geven, graag zo concreet mogelijk.
Een ander knelpunt binnen de zorg is de overgang van jongeren naar volwassenheid. Te vaak vallen jongeren op hun achttiende tussen wal en schip: zonder zorg, begeleiding, woning of vangnet. Samen met ChristenUnie-SGP dienen we daarom een motie in voor een startpakket voor jongeren die uit de jeugdzorg komen. Geen wondermiddel, maar wel een eerste stap.
Ook op het gebied van fraudebestrijding is meer inzicht nodig. Als gemeente mogen we niet naïef zijn over zorgfraude. Zelfs bij goed beleid ligt het landelijke misbruikpercentage tussen de 8% en 10%. Samen met ChristenUnie-SGP dienen we daarom een motie in om de aanpak van zorgfraude binnen Zoetermeer concreter in beeld te brengen.
Voorzitter, ik begon mijn betoog met de constatering dat het spannende tijden zijn. Maar in elke crisis schuilen ook kansen. De kans om onze stad mooier, leefbaarder en toekomstbestendiger te maken.
Dat begint bij onze jongste inwoners. De verkeersveiligheid rondom scholen laat ernstig te wensen over. Dit is niet alleen gevaarlijk voor kinderen, maar zorgt ook voor overlast bij omwonenden. Samen met Zó! Zoetermeer dienen we daarom de motie Veilig lopend of fietsend naar school in. We moeten een gedragsverandering op gang brengen.
Na schooltijd verdienen kinderen ruimte om buiten te spelen.

De **voorzitter**: Ja, u zag het ook al, een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. U vindt veiligheid bij scholen heel erg belangrijk en

dat vinden wij ook. Wij hebben dus ook een motie die gaat over het peilen voor Schoolstraatjes. Wat vindt u daar dan van? Waarom dient u die niet mee in of bent u daar positief over?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, ja, daar staan we zeker sympathiek tegenover. We hebben nog wel een zorgpunt want het plan van de Schoolstraat is eigenlijk om de school en de omgeving daarvan af te sluiten, dus we vragen ons nog wel af wat voor gevolgen dit heeft voor de uitvoerbaarheid. Zeker als je naar de omwonenden kijkt. Het zou betekenen dat zij van 08.15 uur tot 09.15 uur, ik noem maar wat, niet weg kunnen. Dus we wachten eigenlijk even het antwoord van de wethouder af.

De **voorzitter**: Ik zie dat mevrouw Bink ook wil reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, natuurlijk hebben wij daar ook naar gekeken en we hebben natuurlijk ook die pilots in Den Haag gezien. Dat schijnt allemaal heel goed te verlopen. Het geeft ook heel veel rust. Als je nu kijkt naar bijvoorbeeld Buytenwegh, wordt de halve wijk rond die scholen geblokkeerd omdat alles verkeerd geparkeerd staat en men tegengestelde richtingen op gaat rijden. Het is heel onoverzichtelijk. Dus wij denken juist dat het een groot voordeel is, de Schoolstraatjes.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak nog een reactie.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dat jullie dat dachten, was me al duidelijk. Nogmaals, wij staan er inderdaad sympathiek tegenover en we wachten even op de reactie van de wethouder. Wellicht zullen we het dan alsnog gaan steunen.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Sandifort, die wil ook interrumperen, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben wel benieuwd. Ik snap dat iedereen wil dat we hier veilig kunnen lopen en fietsen. Het droombeeld is natuurlijk ook dat we allemaal lopend en fietsend naar school gaan. Ik denk ook dat veel ouders en zeker werkende ouders, waar dat kan, dat ook echt wel proberen. Maar het is ook best een uitdaging om al je kinderen overal te krijgen en dan ook zelf nog naar je werk te gaan. Waarom niet een motie om te zorgen dat het juist ook als je wel met de auto komt, veiliger kan, door bijvoorbeeld kiss-and-rideplekken in te richten? Nu maak je het alleen maar ingewikkelder, maar die mensen gaan echt de auto niet uit want die kunnen soms niet anders.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ik herken zeker dat er een aantal ouders is dat niet anders kan. Wellicht biedt de motie Schoolstraatjes daar wel meer ruimte voor. Tegelijkertijd denk ik, en daarin voorziet deze motie van Zó! Zoetermeer dan ook, dat het van belang is om die gedragsverandering te bereiken en het bewustzijn daaromtrent bij de ouders veel meer bij te brengen. We hopen hiermee toch een duidelijk signaal af te geven richting inwoners dat die veiligheid boven alles zou moeten staan.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, ik denk dat we elkaar heel erg kunnen vinden in bewustwording en gedragsverandering over hoe je dingen veilig kunt doen, maar niet door er eigenlijk voor proberen te zorgen dat mensen niet meer in die auto gaan, maar door te zorgen dat als ze erin zitten, ze dat veilig kunnen doen en ze niet aan de overkant moeten stoppen en de kinderen dan nog moeten laten oversteken. Dat we dat veilig regelen. Daar zit voor mij een beetje de pijn bij deze motie. Ik ben benieuwd of daar nog ruimte zit om elkaar te vinden.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Dan zouden we in eerste instantie even moeten kijken naar de opstellers, dus die vraag leg ik daar even terug.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Na schooltijd verdienen kinderen ruimte om buiten te spelen.

Onderzoek toont aan dat buitenspelen in de natuur gezondheidswinst en cognitieve ontwikkeling bevordert. Kinderen die met hun handen in de aarde zitten hebben veel minder last van bijvoorbeeld astma en allergieën. Daarom dienen wij de motie Natuurspeeltuintjes in: bij elke vervanging of aanleg van een speeltuin, dan hebben we het over de wat kleinere buurtspeeltuintjes, moet serieus worden gekeken naar natuurlijke speelvoorzieningen, eventueel in combinatie met gerecyclede materialen. Deze motie dienen we samen in met D66, Groen Links, Zoetermeer Vooruit en de PvdA.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, een interruptie van mijnheer Van Rumpt. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Op zich is het een sympathieke motie Natuurspeeltuinen. In de eerste bullet kunnen we ons wel vinden, dat we dat meewegen en standaard als optie wegen. Maar er zit ook wel een keerzijde aan natuurspeeltuinen. Je wilt ze graag het hele jaar door gebruiken met kinderen. U geeft in de tweede bullet aan dat deze vorm de voorkeur heeft, tenzij er heel zwaarwegende overwegingen zijn. Kunnen we niet gewoon zeggen 'we nemen het als optie mee en dan gaan we met de buurt bespreken dat dat een mogelijkheid is als we dat ding vervangen, maar zonder dat we het zo zwaarwegend neerzetten dat dit eigenlijk altijd de voorkeur geniet boven andere soorten speeltuinen?'

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ik ben het even aan het verwerken. Ik denk dat u die tweede bullet wat zwaar opvat. Zo zie ik hem zelf persoonlijk niet, maar daar wil ik best nog even over nadenken, ja.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik heb nog even de vraag aan de PDvZ of ze hebben gekeken naar de onderhoudskosten van die natuurspeeltuinen want ik kan me voorstellen dat die hoger liggen dan die van andere soorten speeltuinen. Ik vraag me af hoe dat precies zit.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Hoe dat precies zit, kan ik u niet vertellen, maar er is wel degelijk onderhoud nodig en dat zal wat frequenter zijn dan onderhoud bij bijvoorbeeld speeltuintjes met kunststof apparaten, ik weet niet precies waar ze van gemaakt zijn. Daarentegen is natuurlijk een van de voordelen van de natuurspeeltuin dat het materiaal natuurlijk is, dus wij hopen en wij gaan er ook van uit dat dat enigszins tegen elkaar wegvalt. Maar wellicht kan de wethouder daar nog meer informatie over geven.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat. Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, ik ben er ook bijna. We hebben het over schoolgaande kinderen gehad, maar op het moment dat ze iets ouder worden, tieners, jongvolwassenen, dan is het ook leuk als ze nog wat te doen hebben in Zoetermeer. Waar het nachtleven vroeger al enigszins beperkt was, is het nu vrijwel dood. Wij pleiten daarom voor een nachtburgemeester. Dat lijkt een beetje tegenstrijdig, want is er een nachtleven? Nee. Maar het is precies de intentie van een nachtburgemeester dat die persoon in gesprek gaat met jongeren, met de gemeente, met ondernemers, met omwonenden om te kijken of we het nachtleven in Zoetermeer een nieuwe impuls kunnen geven en wat er qua beleid nodig is om dingen daarin aan te passen. Deze motie dienen wij samen met D66 in.

De **voorzitter**: Ik zie nog twee interrupties, ik ga eerst naar mijnheer Doncker en dan naar mevrouw Kraneveldt.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ja, wie kent Jules Deelder niet als nachtburgemeester van Rotterdam? Het was een heel markante figuur natuurlijk, niet alleen maar een nachtburgemeester. Maar is het niet meer de taak van de horeca om een nachtburgemeester in het leven te roepen? Ik vind de bemoeienis van de gemeente discutabel. Als ze er behoefte aan hebben, dan moeten ze, denk ik, zelf een markante persoon zoeken die graag gebruikmaakt van de horeca en op die manier de horeca wil promoten. Misschien kunnen ze dan beginnen door niet om 22.00 uur al te sluiten. Dat is me al een aantal keer overkomen. Toen moest ik thuis verder, dat was ook gezellig, maar daar zit ook wel een klein punt natuurlijk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Het gaat er niet zozeer om of de ondernemers er zelf behoefte aan hebben, maar wij zien een behoefte bij jongeren om een bruisend Zoetermeer te hebben, om niet per se met de nachtbus naar Leiden te hoeven om te kunnen stappen. Ik denk wel degelijk dat de gemeente een taak heeft om ook jongere inwoners te voorzien in de behoeftes die zij hebben. Dus ja, daar zullen de horecaondernemers en horecazaken, voor zover ze er nog zijn, best ideeën bij hebben.
Het mooie, denk ik, van de functie van nachtburgemeester is dat het echt een verbindingsfunctie is. Dus hij gaat zowel met de gemeente, met de beleidsambtenaren, in gesprek, als met omwonenden want vergeet niet dat daar ook een duidelijke wens en behoefte zit, om met elkaar te bekijken wat de mogelijkheden zijn, in plaats van de onmogelijkheden.

De **voorzitter**: Mijnheer Doncker nog kort.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, een kleine opmerking. Ik vraag me af of zo'n burgemeester dan inderdaad de oplossing is. Zoals ik al zei, ik denk ook dat de horeca dan naar zichzelf moet kijken. Als ik hier met wat vrienden wil stappen, op mijn leeftijd wordt dat wat minder frequent, moet ik, zoals ik al zei, doordeweeks om 22.00 uur naar huis want dan gaan alle tenten dicht. Of een nachtburgemeester daar heel veel veranderingen in aanbrengt, vraag ik me af.

De **voorzitter**: Volgens mij is het punt helder, mijnheer Haak mag nog reageren en dan ga ik naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Er is maar één manier om daarachter te komen, zou ik zeggen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik meen dat er bij de begroting vorig jaar een motie van de PvdA en nog een aantal andere partijen aangenomen is die vraagt om een nachtvisie en het college verzoekt die te ontwikkelen. Zou het niet beter zijn om dan te kijken, als die uitwerking komt, of een nachtburgemeester daarbij past en dan ook wat nader te praten over wie dat dan zou moeten regelen en hoe die nachtburgemeester tot stand zou moeten komen? We zijn er op zich niet tegen. Het kan een heel goede aanvulling zijn, maar ik denk dat je dan wel die nachtvisie moet hebben, zodat je ook het bredere plaatje hebt waarin die nachtburgemeester zou kunnen passen.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Ik heb ook begrepen dat het nachtleven onderdeel is van de Retailvisie die onlangs in de commissie is besproken. Dus in die zin zou die daar goed bij aansluiten. Ik denk dat het absoluut belangrijk is dat er een visie ligt en dat de nachtburgemeester en het takenpakket van de nachtburgemeester daarop aansluit. Tegelijkertijd denk ik dat we daar best nu al een voorschot op kunnen nemen want je kunt best starten met eventuele werving van deze mensen en de algemene taken.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot nog.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Zijn er gemeenten als voorbeeld waar een nachtburgemeester heeft gewerkt die is aangesteld door de gemeenteraad?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Aan uw vraagstelling te horen, denk ik dat u wilt aangeven dat dat niet zo is, maar ik durf het niet te zeggen. We hebben het nu 'nachtburgemeester' genoemd en dat heeft natuurlijk een bepaalde perceptie. Ik denk dat het voornamelijk ligt in de invulling en het takenpakket die je de nachtburgemeester wilt meegeven. Zoals wij het zien, is het echt een aanjagersfunctie om dingen weer in gang te zetten. Je moet ook niet verwachten dat we binnen een jaar weer een bruisend nachtleven hebben in Zoetermeer, maar je moet wel ergens beginnen. Wat ons betreft, is dat hiermee.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Tot slot. Als we ouder worden, worden we ons vaak ook bewuster van tijd, verleden en toekomst. Daarom stellen we voor om, samen met inwoners, een tijdcapsule te vullen en deze te begraven op een symbolische plek in de stad en zo een moment van verbinding en reflectie met elkaar te creëren. Dan kunnen we over een jaar of twintig die tijdcapsule opgraven, wellicht gecombineerd met een mooi symbolisch moment. Dan kunnen kijken wat we er destijds hebben ingestopt, wat de wensen van toen waren, wellicht van de wethouders en burgemeester, en wat daarvan terechtgekomen is en wat we daarvan kunnen leren. Daarvoor dienen we de motie Tijdscapsule in. Voorzitter, dat was mijn eerste termijn af. Dank u wel.

De **voorzitter**: Heel fijn, dat is mooi. Maar er is nog een interruptie van mevrouw Van Werkhoven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Meer een verduidelijkende vraag: aan wat voor grootte qua tijdcapsule zit u te denken?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Niet zo heel groot, hoor. Zoiets.

De **voorzitter**: Dat zou in mijn tuin passen. Voldoende? Dank u wel voor uw eerste termijn, mevrouw Haak.

Motie nr. 2506-45 ingediend door PDvZ, D66, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PvdA
Meer natuurspeeltuinen voor een gezonde ontwikkeling van kinderen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- veel bestaande buurtspeeltuinen in Zoetermeer zijn verouderd en op termijn onderhoud of vervanging behoeven;
- natuurspeeltuinen bijdragen aan de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen;
- natuurspeeltuinen kinderen stimuleren om buiten te spelen en in contact te komen met de natuur, wat bijdraagt aan hun gezondheid en welzijn;

overwegende dat:
- in de uitzending van EenVandaag van 15 maart 2025 deskundigen benadrukken dat kinderen die regelmatig 'met hun handen in de aarde zitten' veel minder last hebben van astma en allergieën dan wanneer zij uitsluitend spelen op rubber of staal;
- natuurspeeltuinen vaak beter aansluiten bij de belevingswereld van kinderen en ook duurzamer en klimaatvriendelijk kunnen worden ingericht;

verzoekt het college:
- om bij onderhoud, renovatie of vervanging van buurtspeeltuintjes standaard de optie van een natuurspeeltuin mee te nemen in het ontwerptraject;
- daarbij de voorkeur te geven aan de aanleg van een natuurspeeltuin, tenzij zwaarwegende bezwaren anders vereisen;
- bewoners, en in het bijzonder kinderen, actief te betrekken bij het ontwerp en de inrichting van deze speelplekken;
- de speeltuinen ook toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking;
- de raad jaarlijks te informeren over de voortgang van de vervanging en (her)inrichting van speeltuinen en de toepassing van natuurelementen daarin;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-46 ingediend door PDvZ
Tijdcapsule

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
de gemeente Zoetermeer investeert in de toekomst. Grote projecten worden al reeds uitgevoerd of staan op stapel om uitgevoerd te gaan worden. Hoe ziet die toekomst er dadelijk uit?
De plannen die nu worden gemaakt zullen straks de beleving van de inwoners grotendeels bepalen.

Welke invloed hebben deze plannen op de toekomst voor sport, cultuur, energie en op ons dagelijks leven?
Het invoeren van een tijdcapsule door de gemeente is een waardevolle investering in verbinding, educatie en historisch besef. Het project nodigt inwoners uit om stil te staan bij het heden en na te denken over de toekomst, en laat een tastbare boodschap achter voor komende generaties;

overwegende dat:
- het begraven van een tijdcapsule een symbolische en verbindende activiteit is;
- het gezamenlijk vullen en begraven van een tijdcapsule brengt inwoners, scholen en verenigingen samen rond een gedeeld moment en versterkt daarmee het gemeenschapsgevoel;
- de capsule toekomstige generaties een inkijkje kan geven in het dagelijks leven, de cultuur, wensen en zorgen van nu en een historisch perspectief geeft;
- het een educatieve waarde heeft. Kinderen en jongeren leren over geschiedenis, tijd en verandering door actief bij het project betrokken te zijn;
- het een mooie manier is om bijzondere gebeurtenissen, zoals herdenkingen of grote projecten, te markeren en tastbaar te maken voor de toekomst;
- 2025 het jaar is waarin we 80 jaar vrijheid herdenken. Het weer openen in bijvoorbeeld 2045 (20 jaar) van de tijdcapsule wat gepaard gaat met de herdenking van 100 jaar vrijheid;
- de kosten hiervan te dekken uit het Potje van de Raad (€ 15.000,00);

daagt het college uit om:
- bewoners, scholen, cultuurinstellingen en sportverenigingen uit te nodigen om de tijdcapsule te vullen met toekomstvoorspellingen of wensen voor de stad;
- de tijdcapsule nog voor het einde van deze bestuursperiode te begraven;
- de tijdcapsule ook te vullen met wensen van burgemeester en wethouders over hoe de wereld eruit zou moeten zien in 2045;
- een mooie plek te zoeken voor het begraven van de tijdcapsule, bijvoorbeeld in onze oudste wijk het Dorp of het nieuwe Marktplein;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-47 ingediend door PDvZ, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer
Parkeerproblemen scootmobielen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de aangescherpte regels van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) verbieden sinds 1 juli 2024 het stallen van scootmobielen in gemeenschappelijke ruimten en vluchtroutes van wooncomplexen, vanwege brandveiligheid en vluchtwegen;
- tegelijkertijd stelt de WMO dat scootmobielen niet buiten mogen worden gestald, wat zorgt voor een knelpunt bij nieuwe aanvragen;
- in veel complexen geen ruimte is voor het stallen van de scootmobiel in de eigen woning, berging of logeerkamer;
- voor nieuwbouwwoningen al een verplichting geldt voor een afsluitbare berging voor fietsen en scootmobielen;
- de gemeente nu als voorwaarde stelt dat er adequate stallingsmogelijkheden moeten zijn voordat een scootmobiel wordt toegekend via de WMO;
- deze voorwaarde geldt voor nieuwe aanvragen, bestaande situaties worden gedoogd;
- er ongelijkheid ontstaat waarbij in één complex de buurman wel zijn scootmobiel in de centrale hal kan plaatsen (gedoogbeleid) maar de aanvraag voor een scootmobiel van zijn buurvrouw wordt afgewezen op grond van de nieuwe regels;

overwegende dat:
- de kern van de oplossing ligt in het zoeken naar alternatieve, veilige en toegankelijke stallingsmogelijkheden buiten de vluchtroutes en gemeenschappelijke ruimten, met nadruk op samenwerking tussen gemeente, verhuurder en bewoners. Maatwerk en creativiteit zijn noodzakelijk om te voorkomen dat mensen met een mobiliteitsbeperking tussen wal en schip vallen;

verzoekt het college:
- om woningcorporaties, VvE's en de WMO-afdeling samen met bewoners te laten zoeken naar maatwerkoplossingen, passend bij de lokale situatie en het gebouw;
- om daarbij samen met de bewoners, woningcorporaties of VvE bekijken of er in de directe omgeving van het complex een overdekte, beveiligde en eventueel verwarmde stalling kan worden gerealiseerd, bijvoorbeeld in een containerruimte;
- om nog dit jaar met concrete oplossingen te komen om het stallen van scootmobielen te regelen voor de bestaande wooncomplexen waar dit probleem speelt;
- het gedoogbeleid (tijdelijk) uit te breiden voor nieuwe aanvragen totdat een oplossing is gevonden voor het stallen van de scootmobielen om ongelijkheid te voorkomen;
- om duidelijk naar betrokkenen te communiceren over het gedoogbeleid en het nieuwe beleid om onduidelijkheid te voorkomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-48 ingediend door PDvZ, D66
Nachtburgemeester

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
we constateren dat een bruisend nachtleven belangrijk en wenselijk is voor Zoetermeer en dat een nachtburgemeester een actieve rol kan spelen in het bevorderen van dit nachtleven. De invoering van een nachtburgemeester in Zoetermeer biedt een structurele impuls aan het nachtleven, vergroot het draagvlak bij horeca en jeugd, en zorgt voor een betere aansluiting tussen beleid en praktijk;

constaterende dat:
- het nachtleven in Zoetermeer sterk krimpend is;
- het nachtleven in Zoetermeer een belangrijke rol speelt in het sociale, culturele en economische leven van de stad;
- veel, met name jonge inwoners hiervan gebruik willen maken;
- er behoefte is aan een bruggenbouwer tussen gemeente, horeca, jongeren en het nachtleven;
- in veel andere steden de functie van nachtburgemeester succesvol bijdraagt aan een veilig, levendig en inclusief nachtleven;

overwegende dat:
- een nachtburgemeester draagvlak kan creëren bij horecaondernemers en jongeren en hun belangen kan vertegenwoordigen richting de gemeente en andere stakeholders;
- de functie bijdraagt aan het naleven en verbeteren van beleid rondom het nachtleven en zorgt voor zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van het uitgaanspubliek;
- de nachtburgemeester een onafhankelijk ambassadeur kan zijn voor het nachtleven en aanspreekpunt is voor alle betrokken partijen;

verzoekt het college:
- te onderzoeken op welke wijze de functie van nachtburgemeester in Zoetermeer kan worden vormgegeven, inclusief de taakomschrijving;
- de nachtburgemeester te laten functioneren als onafhankelijk ambassadeur en aanspreekpunt voor het nachtleven, met speciale aandacht voor de behoeften van horeca en jeugd;
- door middel van een brede samenspraak via de reeds beschikbare platforms een oproep te doen aan alle inwoners om hun mening en ideeën te geven over het uitgaansleven in Zoetermeer;
- jaarlijks te evalueren wat de toegevoegde waarde van deze functie is voor de stad en de raad hiervan via een memo te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de eerste termijn van de fractie GroenLinks, de heer Boerboom.

8. GroenLinks

De heer **Boerboom (GroenLinks)**: Dank u wel, voorzitter. 'In 2040 is Zoetermeer een stad in balans. Een stad waarin iedereen zich welkom en thuis voelt.' Die woorden, uit de Visie Zoetermeer 2040,

vormen, wat ons betreft, niet slechts een stip op de horizon, maar de lat waarlangs we het beleid van vandaag moeten leggen. Zoetermeer 2040 roept ons op te bouwen aan een stad met gelijke kansen voor kinderen, waar preventie de norm is, de energietransitie een motor van vernieuwing en groen een kernkwaliteit is. GroenLinks Zoetermeer onderschrijft deze visie volmondig. Dat betekent dat we bij het beoordelen van de bezuinigingen uit deze perspectiefnota telkens moeten vragen: dragen deze maatregelen bij aan die langetermijnvisie?
Voorzitter, bezuinigen doet pijn en daar moeten we eerlijk over zijn. Tegelijkertijd hebben we als stad nog altijd het voorrecht om een flinke algemene reserve te hebben en is het mooi dat het gelukt is om meerdere financieel-technische maatregelen te nemen. Het daadwerkelijke tekort is daardoor een stuk minder groot. Dat geeft de mogelijkheid om kaalslag te voorkomen en geen grote lastenverhogingen aan onze inwoners op te leggen.
Het gat dat overblijft, betreft een gat van zo'n € 5 miljoen. Daarvoor heeft het college keuzes gemaakt, of beter gezegd, er is gekozen om die niet echt te maken. De kaasschaaf lijkt te regeren. Ieder domein een beetje, liever niemand boos. Maar zo'n aanpak getuigt niet van visie. Het is een spreadsheetoplossing, in plaats van een inhoudelijke afweging. Juist in tijden van schaarste moet je duidelijke keuzes durven maken. Investeer waar het verschil wordt gemaakt. Laat los wat geen bijdrage levert aan de koers van 2040.
Voorzitter, het doet GroenLinks daarbij het meest pijn dat het mes wordt gezet in preventie, een centraal uitgangspunt van Zoetermeer 2040 en van GroenLinks. Preventie in het Sociaal Domein, bij de jeugd, bij gezondheid en bij bestaanszekerheid is niet alleen humaan, het is ook financieel verstandig. Toch wordt er nu meer dan € 0,5 miljoen bezuinigd op preventie, onder andere door het schrappen van subsidies aan organisaties als Jong Perspectief. En dat terwijl we weten: elke euro die je investeert in een kind, bespaart je later een veelvoud aan zorg- en hulpverlening.
GroenLinks dient daarom samen met de PvdA een tweetal amendementen in om deze bezuinigingen op preventieve activiteiten terug te draaien.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, een interruptie van mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter, ik begrijp dat punt van preventie en wij zijn er ook wel van overtuigd dat preventie een goede werking kan hebben als het gaat om kostenbeperking. Tegelijkertijd hebben we de afgelopen jaren, zeg maar vanaf 2015, gezien dat de jeugdzorgkosten extreem zijn gestegen tot het belachelijke bedrag van bijna € 100 miljoen per jaar. Dus hoe kunnen we nu volhouden dat die preventie zo goed werkt, als we alleen maar zien dat die kosten stijgen, stijgen en stijgen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik zou er drie opmerkingen over willen maken. Allereerst, volgens mij hebben we nooit extra ingezet op preventie. We hebben nog steeds om en nabij dezelfde omvang van het budget dat we aan preventie uitgeven in de jeugdzorg als waar we mee begonnen. Het tweede dat ik zou willen opmerken, is dat het volgens mij goed is om kritisch te kijken 'zetten we in op de juiste onderdelen van preventie?' Dus als we met elkaar vaststellen 'er zitten elementen in ons huidige preventiebeleid die niet effectief zijn', ga ik graag met u en met de wethouder het debat aan om te kijken hoe we dat anders kunnen inrichten. Maar niet door het budget te schrappen, wat hier nu gebeurt.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik dacht dat het er maar twee waren, maar oké. Dan geldt nog steeds hetzelfde punt: als je hebt geïnvesteerd in preventie, of dat nu gestegen is of niet, zou dat op een gegeven moment ook effecten moeten hebben. Die zien we nog steeds niet. En het tweede punt, als het gaat om de effectiviteit, is dat niet precies het argument van het college, dat het alleen die dingen in subsidies gaat beperken die niet effectief bewezen zijn?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Nee, voorzitter. Volgens mij kunnen we met elkaar discussiëren over de vraag of dingen wel of niet effectief zijn. Volgens mij heeft vanmorgen iemand van Jong Perspectief zelf uitgelegd welke successen zij zien. Het college ziet dat blijkbaar anders. Daar kunnen we dus, nogmaals, van gedachten over verschillen. Het andere punt is echter dat wij het gewoon een heel slecht

signaal vinden. Wij denken oprecht dat als we op een goede manier investeren in preventie, we daar ook de vruchten van zullen plukken aan de achterkant. Wat ons betreft, zouden we er liever nog meer geld in stoppen dan we nu in die preventie voor jeugdzorg stoppen.

De **voorzitter**: Ik zag ook een interruptie van mevrouw Bink en mevrouw Kraneveldt. Maar eerst mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Van der Vlies. mag dat ook? Oké. Er wordt gezegd 'het is niet van de grond gekomen. De preventie heeft niet gewerkt', maar heeft u een onderzoek gedaan naar hoezeer de jeugdzorg zou zijn toegenomen als de preventie van deze organisatie er niet was geweest?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Nee, ik heb daar geen onderzoek naar gedaan. Zoals u weet, ben ik gewoon maar raadslid. Maar ik weet wel dat het college, zoals het ook een goed college betaamt, al meermalen heeft gevraagd naar de gegevens van de effectiviteit, van het bewijs van die acties die worden ondernomen op het preventieve gebied. Daar is blijkbaar niet voldoende antwoord op gekomen. Dus als blijkt dat dat niet bewezen effectief is, is het op een gegeven moment toch een keertje klaar met investeren?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil alleen al verwijzen naar al die jaarverslagen met cijfers die deze organisaties elk jaar publiceren. Daarnaast wil ik u ook meegeven dat de Adviesraad Sociaal Domein ook een heel andere mening heeft dan het college of u.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies nog kort.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik kan kort melden dat als het gaat om de jaarverslagen van bijvoorbeeld Jong Perspectief, wij die ook keurig in de gaten houden. Maar dat is de slager die zijn eigen vlees keurt. Dus dat is niet helemaal realistisch. Er is natuurlijk een Nederlands Jeugdinstituut dat die dingen bekijkt. Er is een hele lijst met bewezen effectieve maatregelen. Daar staan ze niet bij. Jaar in, jaar uit niet.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Je kunt natuurlijk niet zeggen 'het komt door preventie die niet zou werken dat de kosten en de aantallen cliënten in de jeugdzorg zijn gestegen'. Daar zijn ook heel veel externe factoren op van invloed, zoals de grotere complexiteit van de samenleving en noem het allemaal maar op. Dus de verbanden zijn altijd heel moeilijk te leggen, maar je kunt niet zeggen 'o, de preventie heeft niet gewerkt, dus is de jeugdzorg omhooggegaan, dus gaan we de preventie aanpakken'. Ik denk dat mevrouw Bink terecht zegt dat ook de Adviesraad Sociaal Domein zegt 'ga nou alsjeblieft niet bezuinigen op preventie'.

De **voorzitter**: Ik ga wel zo terug naar mijnheer Boerboom want we zitten in zijn termijn, zeg ik er even bij. Maar mijnheer Van der Vlies mag nog even reageren. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, excuses aan de heer Boerboom daarvoor. Ik zeg ook niet... Ik zeg het andersom. De stelling is niet dat we nu ontkennen dat preventie werking kan hebben, maar de stelling van de heer Boerboom is dat die preventie blijkbaar werkt. Dat trek ik in twijfel want dat zien we gewoon niet in de cijfers terug.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. In reactie op wat de heer Van der Vlies zegt. Het is echt in heel veel gemeenten bewezen dat het wel werkt. Juist een mentorproject als dit laat zien dat preventieve zorg, zoals dit, zware zorgtrajecten voorkomt. Dat laten allerlei onderzoeken in andere gemeenten zien. Ik begrijp niet dat de heer Van der Vlies volhoudt dat het niet werkt. Ik snap dat echt niet.

De **voorzitter**: Nee, maar Mijnheer Van der Vlies krijgt nog een keer de kans voor een reactie en dan ga ik naar mijnheer Boerboom.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nou voorzitter, ik zeg niet dat het niet werkt. Dat is natuurlijk onzin. De heer Boerboom zegt dat het wel werkt. Volgens mij heeft het college keurig aan zijn taken voldaan door te vragen aan de partijen die die acties inzetten 'hoe effectief is die maatregel?' Daar komt dan geen antwoord op. Dus dan ga ik ervan uit dat het college alleen maar schrapt wat niet werkt. Ik geloof, net als ieder ander, volop in preventie. Alleen is de werking niet zo makkelijk aantoonbaar als de heer Boerboom hier staat te beweren.

De **voorzitter**: Ik ga nu naar mijnheer Boerboom, die mag er uiteraard ook op reageren en dan gaat hij daarna door met zijn betoog.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter dank. Ik denk ook zeker niet dat het altijd zo makkelijk is om het echt een-op-een te vertalen, net zoals we dat met heel veel andere vraagstukken ook niet kunnen. We hebben hier ook vaak discussies als we het over de wijk Meerzicht hebben; hoe kunnen we daar straks zien of we resultaten hebben behaald? Terwijl we allemaal met elkaar zeggen 'we vinden het wenselijk dat we die richting opgaan'. Dat vinden wij hier ook.
Het derde punt, dat ik net vergat, maar dat ik nog wilde maken is: dit college zet ook in op normaliseren. Juist als we gaan normaliseren, betekent dat dat er een vangnet aan de voorkant moet zijn waar mensen terechtkunnen. Dat is onze stellige overtuiging. Juist projecten als het maatjesproject, of andere projecten – want wat mij betreft, mogen er ook nieuwe dingen verzonnen worden – kunnen daar een effectieve ondersteuning aan leveren om te voorkomen dat we in die zware trajecten belanden.

De **voorzitter**: Ik stel voor deze discussie af te ronden want mijnheer Van der Vlies komt ook nog.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, GroenLinks dient daarom samen met de PvdA een tweetal amendementen in om de bezuiniging op preventieve activiteiten terug te draaien.
De PvdA richt zich op het voorkomen van verschraling van de WMO-voorzieningen. GroenLinks dient samen met PvdA, D66 en Zoetermeer Vooruit een amendement in om de bezuinigingen op preventieve jeugdsubsidies terug te draaien. We willen voorkomen dat juist de organisaties die jongeren begeleiden, versterken en activeren hun werk niet kunnen voortzetten. Juist nu moeten we investeren in de jeugd. Laten we niet bezuinigen op hun toekomst.
Voorzitter, Zoetermeer 2040 is helder: het groene karakter van de stad is een kernkwaliteit en de energietransitie is een onontkoombare opgave. Toch kiest dit college ervoor om op beide thema's te bezuinigen. GroenLinks en PvdA kunnen dit niet rijmen met de vastgestelde visie en dienen ook op deze onderwerpen twee amendementen in. De PvdA neemt het amendement voor de energietransitie op zich. GroenLinks dient samen met het PvdA, D66 en FVD een amendement in om het geld voor groen te behouden. Door te blijven investeren in ons groen, behouden we niet alleen de aantrekkelijkheid van de stad, maar versterken we ook klimaatadaptatie en gezondheid. We dekken dit door minder uit te geven aan citymarketing. Het groene karakter van de stad is immers ons beste verkoopplaatje.
Voorzitter, er is gelukkig ook goed nieuws. Op het thema woningbouw zien we dat het college de lijn van Zoetermeer 2040 wel volgt. Er wordt extra geïnvesteerd in de formatie op wonen en in het volkshuisvestingsprogramma. Dat juichen wij toe. Tegelijkertijd wekt dit ook verwachtingen. Naar de raad en vooral naar de woningzoekenden in Zoetermeer. Wethouder, wat betekent dit concreet? Hoeveel extra betaalbare woningen kunnen we verwachten? Wanneer kunnen jongeren en ouderen binnen de stad weer doorstromen?
Voorzitter, een stad bouwen op incidenteel geld is als een huis bouwen op drijfzand. Hiermee doel ik uiteraard op de tijdelijke middelen van het rijk. Daarmee is het gat in de begroting voor 2026 gelukkig een stuk kleiner. Echter, naast het gegeven dat dit bedrag veel te laag is, zijn het ook incidentele middelen en blijft het gat op de begroting de komende jaren groot. Een volgend college wordt direct met bezuinigingen opgezadeld. Hoe gaat dit college zich opstellen richting het rijk en de VNG de komende maanden? Blijven we luid en duidelijk maken dat gemeenten structureel meer middelen nodig hebben? Wat GroenLinks betreft, blijven we hard op de trom slaan de komende periode.
Voorzitter, naast de eerder genoemde amendementen dienen we nog zes moties in om de stad rechtvaardiger, socialer en groener te maken. We lichten ze kort toe.
Te beginnen met een motie Vertrouwen boven wantrouwen. Deze motie vraagt om een pilot te starten waarbij we minder inzetten op controle en meer op vertrouwen en ondersteuning bij inkomensondersteuning. We weten dat te strenge handhaving niet alleen kosten met zich meebrengt, maar ook mensen afschrikt die hulp hard nodig hebben. Daarnaast bereiken we in Zoetermeer slechts 69% van de mensen

die recht hebben op een minimaregeling. Door te experimenteren met een menselijkere aanpak willen we inzicht krijgen in wat dit betekent voor gebruik, bereik en zelfvertrouwen. We dienen deze motie samen in met PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit en de SP.
Het tweede voorstel dat we indienen is om jongeren onder de 27 jaar de mogelijkheid te geven om iets bij te verdienen naast hun bijstandsuitkering. Daarmee sluiten we aan bij een aankomende, landelijke wetswijziging. Jongeren kunnen zo werkervaring opdoen en stappen zetten richting zelfstandigheid. We voorkomen dat bijstand een valkuil wordt, in plaats van een springplank. Dit is investeren in jongeren en hun toekomst. Deze motie dienen we samen in met PvdA en D66.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, een interruptie van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik wil nog heel even terug naar de motie Vertrouwen boven wantrouwen. Aan de ene kant is het heel, heel sympathiek en ook, denk ik, noodzakelijk om het vertrouwen in de overheid breed weer wat te herstellen. Tegelijkertijd is er zoiets als de gepercipieerde pakkans, heb ik me ooit laten vertellen. Dat gaat erom hoe groot je denkt dat de kans is dat je gepakt wordt, als het gaat om mogelijk misbruik van bepaalde regelingen. In hoeverre hebben jullie onderzocht of weten jullie wat de invloed van jullie voorgestelde motie is op de gepercipieerde pakkans? Met andere woorden, wat voor effect denken jullie dat het heeft op mensen en mogelijk misbruik van deze regelingen?

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Volgens mij is het altijd goed om te zorgen dat mensen ook een check hebben, maar we geven daar op dit moment echt een heel fors bedrag aan uit, vinden wij. Daarom stellen we ook een pilot voor om te kijken wat de effecten zijn. We hebben technisch uitgevraagd dat er vorig jaar vijftien boetes zijn opgelegd voor een totaalbedrag van ongeveer € 8.000,00 terwijl we jaarlijks € 500.000,00 aan die regeling uitgeven. Dat vinden wij niet heel effectief. Wij zeggen niet 'stop daar nu per direct mee', maar start eens een pilot met misschien twee fte en meer risicogestuurd werken, waardoor we zorgen dat het merendeel van de mensen niet elke keer die regeldruk ervaart en we aan de andere kant ook nog een besparing realiseren doordat een ambtenaar hopelijk dan op een andere plek in de organisatie een bijdrage kan leveren.

De **voorzitter**: Dan zag ik eerst mevrouw Meurs en dan mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Over de motie Bijverdienen als jongere in de bijstand. Die is sympathiek, maar wij vragen ons af: waarom willen we vooruitlopen op een wet die eraan zit te komen? Wij vroegen ons ook af of dat geen consequenties voor de jongeren heeft op dit moment. Komen ze dan niet boven een bepaalde inkomensgrens, waardoor ze weer andere dingen mislopen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dat laatste is mij niet bekend. Wij hebben contact gehad met onze Tweede Kamerfractie over deze motie. Die heeft aangegeven dat dit een mogelijkheid is. Op dit moment ligt de wet in de Eerste Kamer. Maar er bestaat een mogelijkheid om als gemeente daarop vooruit te lopen. Wij vinden het ongewenst dat jongeren daar nu eigenlijk negatief op beoordeeld worden, doordat ze de bijstandsuitkering verliezen, zodra ze ook maar een beetje bijverdienen. Dus wij zouden graag gebruikmaken van de wettelijke ruimte die er nu is om jongeren daar niet voor aan te slaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Die ruimte is er nu dus al wel, hoor ik GroenLinks zeggen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, op dit moment mogen we daar gebruik van maken vanuit de wet, maar straks wordt het ook wettelijk geregeld voor een nog groter bedrag, geloof ik.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Dat er ruimte in de wet is, dat geloof ik. Maar waar is dan de ruimte in de begroting? Waar gaat u dit van betalen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij zijn er twee opmerkingen hierover te maken. Aan de ene kant gaat het volgens mij om een beperkte groep die hier gebruik van kan maken. Het gaat alleen om jongeren onder de 27, dus geen mensen boven de 27 die een bijstandsuitkering ontvangen. Het gaat meestal ook niet om het totale bedrag want meestal verdienen ze niet genoeg bij om dat volledig te compenseren. En ten derde is het belangrijkste argument, wat ons betreft, dat we mensen juist willen stimuleren om te werken. Dat hoor ik ook heel vaak bij de VVD. Als we er alleen maar beperkingen op leggen om wat bij te verdienen, maakt dat het niet aantrekkelijk voor jongeren een bijdrage te leveren.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, voorzitter. Ik zeg ook niet dat ik er per se tegen ben, hoor. Ik denk dat dit niet helemaal de juiste stap is, maar alles wat je kunt doen om mensen te stimuleren om weer te gaan werken, is natuurlijk mooi meegenomen en werken moet altijd lonen. Dit kost alleen wel geld. Ik was benieuwd: wat gaan we dan niet doen? Het hele debat vandaag draait om 'dit wel, dat niet'.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, ik ben wel benieuwd, misschien kunnen we aan het college vragen of het een indicatie heeft van de orde van grootte waar dit om gaat. Naar mijn gevoel gaat het echt om een minimaal bedrag dat gewoon richting de reguliere bijstandsuitkeringen opgevangen kan worden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik had vrijwel dezelfde vraag als mevrouw Sandifort. Het moet wel betaald worden. Mijnheer Boerboom begon zijn inbreng ermee dat er bezuinigd moet worden en ondertussen zie ik dat de kraan alleen maar opengaat, terwijl de bijstand juist is voor mensen die niet kunnen of mogen werken, bij wijze van spreken. Dus als iemand kan bijverdienen, kan dat ook door gewoon werken en kan daar juist een bezuinigingsslag gemaakt worden, in plaats van andersom. Dus vanwaar deze wens tegen de bezuinigingsidealen in waarmee de heer Boerboom begon?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik zou er twee opmerkingen over willen maken. Eén in het verlengde van wat ik net zei, volgens mij is het juist goed als mensen worden aangemoedigd om te gaan werken omdat ze dan ook belasting gaan afdragen. Dat komt misschien niet direct bij de gemeente terecht, maar het voorkomt wel heel veel andere problematiek in de toekomst. Het andere is dat het volgens ons gewoon zo is dat we straks van het rijk deze opdracht krijgen als gemeente. Ik vraag me af of we daar extra middelen van het rijk voor krijgen. Daar kunnen we ook van alles van vinden, maar de wettekst die er nu ligt, is wel de realiteit.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): De beantwoording zit vol aannames, voorzitter. Om even met het eerste te beginnen. 'Dan gaan ze ook belasting betalen'. Ja, maar het is nu juist de belastingbetaler die de bijstand voor deze mensen betaalt. De vraag is hoelang we dat dan kunnen volhouden. Dat is dan de wedervraag. De tweede was... Daar kom ik straks nog wel even op.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik zie dat toch echt anders. Ik geloof er echt heilig in dat als we mensen meer gaan verleiden, dat is ook waarom de wet behandeld is en ook al aangenomen door de Tweede Kamer, dat veel effectiever is uiteindelijk, op de lange termijn.

De **voorzitter**: Ja, heel kort nog en dan ga ik naar mevrouw Kraneveldt. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dan is mijn verzoek, voorzitter, dat de heer Boerboom in plaats van met aannames en 'ik geloof wel dat het voordeel gaat opleveren', met feiten komt. Het is het tweede onderwerp in deze inbreng waarin we dit bespreken. Net had u het met de heer Van der Vlies over die voordelen van het preventieve, nu dit. Het zijn allemaal aannames en 'ik geloof het wel'. Kunt u ook het feiten komen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter. Volgens mij heb ik net ook al aangegeven op de vraag van mevrouw Sandifort 'laten we aan het college vragen of het een indicatie kan geven van wat het zou kosten'. Mijn gevoel zegt dat het minimaal is.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik had wel mijn hand opgestoken, maar mevrouw Van Werkhoven heeft het amendement ingediend, die staat er ook onder, volgens mij. Ik vermoed dat zij hetzelfde wil gaan zeggen als ik. Dus misschien moet ik mijn plek even doorgeven aan mevrouw Van Werkhoven.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mevrouw Van Werkhoven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Voorzitter, even twee dingen. Het gaat om bijstandsgeld dat nu al uitgegeven wordt, dus we gaan niet meer aan die bijstand uitgeven. Het is dat het bij jongeren onder de 27 niet in korting wordt gebracht, wat overigens wel voor volwassenen boven de 27 het geval is. Dus we hebben nu een soort leeftijdsdiscriminatie bij het werken in de bijstand. Ten tweede is het aanpassing op de regelgeving dus het is niet per se iets dat meer geld kost, maar een aanpassing op de regelgeving.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog en dan ga ik terug naar mijnheer Boerboom.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Dat klopt natuurlijk niet want als ze nu bijverdienen, worden ze gekort. Dus als je zegt 'dat gaan we niet meer doen', houd je inderdaad wat we nu uitgeven in stand, terwijl je er normaal ook een ritme in hebt zitten van mensen die gaan bijverdienen en dus gekort worden.

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven nog kort, denk ik, als aanvulling.

De heer **Duiven** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Niet als aanvulling maar een beetje met mijn Raden in Verzet-pet op. Ik hoorde de heer Boerboom het college aan het begin van zijn betoog oproepen om vooral als het gaat om vergoeding van het rijk stevig op de trom te blijven roffelen. Dat ondersteun ik, ook even met die Raden in Verzet-pet op. Dat doen wij ook. Maar is mijnheer Boerboom het met me eens dat als de gemeente Zoetermeer en misschien meerdere gemeenten alvast de kosten gaan dragen, vooruitlopend op eventuele vergoeding vanuit het rijk voor deze extra wettelijke taak, dat we daarmee onze eigen glazen ingooien? Wat zou het rijk dan nog bewegen om alsnog die vergoeding toe te kennen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik zie dat wel dubbel. Aan de ene kant snap ik uw verzoek, maar er ligt nu een wettekst, zoals ik al zei, waarin er ook geen extra middelen voor de gemeenten bij komen, dus de realiteit zal straks ook zo zijn. Volgens mij moeten we daarover ook op de trom blijven slaan. Aan de andere kant vinden wij het gewoon een onwenselijke situatie om, waar we nu wettelijk al ruimte hebben, voor een andere invulling te kiezen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter. Tegen mevrouw Sandifort zou ik willen zeggen: het is toch verdorie geen verdienmodel van de gemeente, of het zou dat in ieder geval niet moeten zijn, dat we kortingen inboeken als een soort inkomsten? Natuurlijk wil je liever niet korten, je wilt die jongeren aan

het werk! Dus volgens mij hoeft dit helemaal niet veel te kosten. Misschien wel bijna niets. Die jongeren gaan aan de slag en die maken een veel grotere kans om uit de bijstand te komen. Dus misschien tik je die winst later wel weer binnen. Dus laten we niet als verdienmodel korten en dat zo fijn vinden om te ontvangen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Sorry voorzitter, maar daar wil ik natuurlijk nog graag op reageren. Dat zeg ik ook helemaal niet. Ik heb het niet eens over de inhoud van de motie gehad eigenlijk. Het enige punt is dat dit geld kost. We hebben het hier de hele dag over 'als dit niet, dan dat wel en als dit wel, dan dat niet'. Hier staat geen 'dan dit niet bij'. Daar was ik benieuwd naar.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat mijnheer Boerboom daar nog op kan reageren als hij daar behoefte aan heeft en dat hij dan door kan met zijn betoog.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter dank. Ik zou dus graag van het college straks in de beantwoording horen of het een inschatting kan maken van wat het zou kosten. Volgens mij gaan wij dan daarna wel op zoek naar de dekking, als het daarop hangt, want dat vinden we prima. Volgens mij kunnen we daar nog wel wat voor vinden.
De derde motie, Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling, sluit aan bij een motie die we eerder indienden. Deze motie vraagt het college om het voorstel van Stichting Piëzo te honoreren voor een pilot met participatie, taal en verbinding. De aanpak is gebaseerd op het Utrechtse voorbeeld van Plan Einstein. Het doel is om vanaf dag één bij te dragen aan integratie en zelfredzaamheid. Deze motie wordt mede ingediend door PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit en de VVD. Ik zag een vinger volgens mij.

De **voorzitter**: Ik ook. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, hartelijk dank voorzitter. Een vraag. Heeft de heer Boerboom overwogen om geld bij subsidieverstrekkers te vinden, zoals het AMIF van de EU? Dat geld komt uiteindelijk ook bij onze nette betalende inwoners vandaan. We hoeven ze toch niet dubbel te belasten om nota bene migratie te bevorderen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ik ben even op zoek naar wat nu precies uw vraag is. De dekking van de subsidies over een hele tijd terug, over jeugd en WMO? Heeft u het over die subsidies?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): U vraagt in uw motie om dit op ons bordje te nemen. Er wordt dus al subsidie betaald door onze belastingbetaler, indirect bij de EU. Die heeft daar het AMIF voor en daar zouden we dan ook aan kunnen kloppen om het daaruit betaald te krijgen. Dan hoeven onze inwoners niet dubbel te betalen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): U heeft het dan over de motie Samen bouwen aan verbinding? Ik ben even in de war over welke motie u het nu precies heeft. Maar als het daarom gaat, kan ik toelichten dat er op dit moment € 5,7 miljoen over is van de opvang van ontheemden. Dat is geld dat we van het rijk krijgen. Volgens mij is dit een kleine pilot die best interessant kan zijn en waar Stichting Piëzo volgens mij een mooi voorstel voor heeft gedaan, dat wij uit die € 5,7 miljoen van het rijk willen financieren.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ten vierde dienen we de motie Maak inwoners vooraf wegwijs in het proces van gebiedsontwikkeling in samen met PvdA, D66, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer en de PVV. Gebiedsontwikkeling is vaak ingewikkeld en langdurig. Toch worden inwoners pas laat of versnipperd geïnformeerd. Met deze motie willen we dat er standaard een tijdlijn of praatplaat meegestuurd wordt bij uitnodigingen voor participatiebijeenkomsten. Zo weten mensen beter waar ze aan toe zijn en wanneer ze iets kunnen inbrengen. Dit voorkomt frustratie en verhoogt de kwaliteit van

de participatie.
Onze vijfde motie sluit aan bij de insprekers bij de commissievergadering vorige week. De Greenteams in Zoetermeer zetten zich in voor gezonde en duurzame voeding op basisscholen. Met deze motie geven we hen een extra impuls van € 10.000,00 voor hun lesprogramma's. Jongeren worden zelf actief als voorlichters in de klas op de basisschool. Ze leren hier over voedsel, klimaat en gezondheid en inspireren hun leeftijdsgenoten. Zo versterken we duurzaam gedrag van onderop. Deze motie wordt mede ingediend door PvdA, D66, ChristenUnie-SGP en Zoetermeer Vooruit.
Tot slot dienen we de motie Aanpassing beleid rookgasafvoerkanaal in, dit in aanvulling op de motie Schone lucht letterlijk van levensbelang, die door deze raad op 6 november 2023 is aangenomen. Deze motie vraagt om te stoppen met het verlenen van nieuwe vergunningen voor schoorstenen. De luchtkwaliteit in onze stad is belangrijk voor iedereen. Door nu te handelen, zorgen we voor een gezonde leefomgeving. Dat is goed voor mens en milieu. Deze motie wordt mede ingediend door PvdA en de PVV.

De **voorzitter**: Ik zie twee handen, ik ga eerst naar mevrouw Bink en dan naar mijnheer Van Rumpt.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Bedoelt de heer Boerboom nu eigenlijk te zeggen dat bij de mensen die een houtkachel hebben of een open haard, die schoorsteen onklaar gemaakt moet worden? Is dat niet een beetje triest? Als je goed hout gebruikt, valt het allemaal reuze mee.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. We beogen vooral dat nieuwe woningen niet meer met een schoorsteen worden uitgerust. En ja, er is wel degelijk verschil, afhankelijk van welk hout wordt verstookt, maar desalniettemin, als de buurman hout stookt en de buurvrouw heeft last van COPD, dan heeft die persoon er wel degelijk negatieve effecten van. Dus vandaar dat wij denken dat dit een reële mogelijkheid is.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Er staat ook dat u bestaande schoorstenen onklaar wilt maken. Staat u daar nog achter of zegt u 'haal dat dictum weg?'

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij staat het er iets genuanceerder. Volgens mij staat er inderdaad te stimuleren, om aandacht te vragen voor het thema. Niet om het bijna als een soort politie weg te gaan halen. Maar ik kan ook eventjes naar mijn collega kijken die de motie heeft opgesteld om te kijken of, als dat deel van het dictum eruit wordt gehaald, de motie op bredere steun kan rekenen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Van Rumpt. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. Volgens mij heeft de heer Boerboom het met name over houtstook, dat zit ook in de motie. Maar een rookgaskanaal heb je ook nodig voor een cv-installatie. Op het moment dat ik een aanpassing wil doen in mijn huis en daarbij ook een nieuw rookgaskanaal wil aanleggen bij bebouwing, want het geldt ook voor bestaande bouw, heb ik straks een uitdaging.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij heeft het voor de nieuwbouw geen effect want die willen we allemaal energieneutraal met nul op de meter maken. Het andere gaat iets mijn pet te boven, ik weet niet precies wat daarvan de effecten zijn. Dus ik kijk vooral even naar mijn collega om straks in de tweede termijn daar nog op terug te komen.

De **voorzitter**: Dan zie ik nog een interruptie van de heer Meijroos. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, dank u wel. Los van het feit dat wij dit in de categorie 'betutteling' vinden vallen, wat is de volgende stap? Barbecues stoppen? Iedereen heeft een

vuurkorf in de tuin, wat gaat u allemaal doen?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij, en daar hoop ik nog steeds op, hebben wij voor Zoetermeer 2040 een duidelijke ambitie om de luchtkwaliteit in de stad te bevorderen. Dat is ook iets waar u achter staat. Wij proberen daar met voorstellen invulling aan te geven. Dus ik ben heel benieuwd hoe u die ambitie uit Zoetermeer 2040 zelf wilt gaan realiseren.

De **voorzitter**: De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Zoals u heeft kunnen horen bij de inbreng van mijn collega, hebben wij aardig wat groene moties ingediend.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog een reactie?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Wij denken dat als je daadwerkelijk de luchtkwaliteit stevig wilt verbeteren, dit soort maatregelen onontkoombaar zijn, net als we ook in de stad gaan kijken naar verlagen van de snelheid op een aantal plekken. Vooral vanwege het belang van de gezondheid van onze inwoners en niet vanuit betutteling.

De **voorzitter**: Ik zie nog wel wat handen en ik wil eigenlijk kijken.... Ik zag eerst al mevrouw Bink en die had al een inbreng gehad, wilt u hier nog op reageren? Dan wel heel kort, als het kan.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter. Dank u wel. Ik wil de heer Boerboom meegeven dat in Zoetermeer 2040 ook staat dat de leefbaar moet blijven voor iedereen.

De **voorzitter**: Ja. De heer Van den Boomgaard, ook kort, als het kan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, hoe denkt GroenLinks om te gaan met het prijsopdrijvend effect? Even los van dat het betuttelend is. Daar geef ik de heer Meijroos enorm gelijk in. We moeten al gasloos bouwen. Elektriciteit schiet omhoog in prijs en als iemand het koud heeft in de winter en dus geen gas kan betalen omdat die prijs ook absurd hoog is, maar het met een houtkacheltje doet, verbiedt de partij GroenLinks dat ook. Dus het is gewoon geldklopperij bij onze mensen die het uit noodzaak op die manier doen. Hoe ziet de heer Boerboom dan dat dit rendabel is voor onze inwoners?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, als er in nieuwbouw nog steeds urgentie bestaat om met een houtkachel te stoken, denk ik dat er iets niet goed zit. Dus volgens mij is dat verre van de waarheid. Het andere is, nogmaals, dat is mijn centrale punt, dat we volgens mij met elkaar ervoor getekend hebben: we staan allemaal achter Zoetermeer 2040 waarin we met elkaar hebben gezegd 'de luchtkwaliteit moet verbeteren in deze stad'. Dan vind ik het ook belangrijk, dat is ook de rode draad in mijn hele betoog, dat we die ambitie centraal stellen en doen wat nodig is om die ambities te realiseren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog en dan echt heel kort, als het kan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Het is natuurlijk van de gekke dat de opmerking wordt gemaakt over nieuwbouw met houtkacheltjes want ik had het over en/en, dus over gasloos bouwen, dat juist voor nieuwbouw is. Ten tweede hebben we het over 2040-doelstellingen waar ik niet achter sta, trouwens. Maar ik vind het wel belangrijk, als er dus CO_2-technisch uitstoot is, dat we juist groen nodig hebben. Het is juist uw partij die achter de Zoetermeerse golfbaan al het groen wil weghalen om maar zonnepanelen neer te zetten terwijl we daar juist het groen kunnen hebben dat CO_2 uit de lucht haalt.

De **voorzitter**: Dit is niet heel kort. Dus mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij hebben we daar uitgebreid met elkaar de discussie over gevoerd en hebben wij daar ook duidelijk ons standpunt kenbaar gemaakt dat wij dat echt anders zien. Dus ik verwijs ook graag terug naar de discussie die we daar eerder over gehad

hebben.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u dat onderwerp afrondt.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, we hopen dat we als raad vandaag samen richting durven geven. Dat we kiezen voor de stad van 2040 in plaats van kaasschaven op verschillende terreinen. GroenLinks ondersteunt in elk geval moties en amendementen van andere partijen die daarbij aansluiten, onder andere tegen de bezuinigingen op zwerfafval en veilige schoolomgevingen. Wij rekenen op inhoudelijke steun voor onze voorstellen, ook vanuit de coalitie. Dank u wel.

Amendement nr. 2506-O ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, FVD
Versterk je kernkwaliteit voor een aantrekkelijke stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsbesluit raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 met nr. 2025-056678;

besluit:
- onder beslispunt 4 te schrappen:
  - 4.32 Groenprojecten;

  beslispunt 4 als volgt te wijzigen:
  was:
  "- 4.11 Citymarketing
  - 2026 – 47.000
  - 2027 – 47.000
  - 2028 – 47.000
  - 2029 – 47.000"

  wordt:
  "- 4.11 Citymarketing
  - 2026 – 110.000
  - 2027 – 110.000
  - 2028 – 110.000
  - 2029 – 110.000.""

Amendement nr. 2506-P ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit
Geen verschraling van onze preventieve zorg (Jeugd)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsbesluit raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 met nr. 2025-056678;

besluit:
- onder beslispunt 4 te schrappen:
  - 4.17 Besparing subsidies Jeugd

- Onder beslispunt 4 een besluitpunt toe te voegen:
  "- 4.40 Verhoging leges kabels en leidingen (ondergrondse infrastructuur)
  - 2026 – 250.000
  - 2027 – 250.000
  - 2028 – 250.000
  - 2029 – 250.000.""

Motie nr. 2506-49 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit, VVD
Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de raad met motie 2411-62 Samen bouwen aan een nieuwe toekomst het college heeft verzocht te onderzoeken hoe activiteiten naar voorbeeld van Plan Einstein (Utrecht) ook in Zoetermeer

kunnen worden ingezet;
- Stichting Piëzo een concreet voorstel heeft ontwikkeld voor de pilot Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling, gericht op de begeleiding van veertig asielzoekers en statushouders via educatie, participatie en persoonlijke ontwikkeling;
- het project aansluit bij de doelen van vroegtijdige integratie, het vergroten van zelfredzaamheid en het versterken van sociale cohesie;

overwegende dat:
- asielzoekers vanaf dag één mogen participeren, vrijwilligerswerk mogen doen, en vanaf zes maanden mogen werken;
- vroege activering en taalverwerving aantoonbaar bijdragen aan succesvolle participatie en het voorkomen van langdurige afhankelijkheid;
- het voorstel voortbouwt op bestaande lokale netwerken, vrijwilligers en ervaring van Stichting Piëzo;
- informele taal- en oriëntatieactiviteiten, zoals aangeboden door Stichting Piëzo, laagdrempelig en activerend zijn, maar momenteel slechts door een beperkte groep worden benut;
- asielzoekers en statushouders in de opvang vaak zelfstandig hun weg moeten vinden in Zoetermeer, terwijl statushouders met huisvesting maatschappelijke begeleiding ontvangen en Oekraiense ontheemden worden ondersteund door vrijwillige bezoekvrouwen die hun taal spreken;
- er in de jaarrekening is vermeld dat € 5,7 miljoen resteert aan rijksmiddelen voor de opvang van ontheemden;

verzoekt het college:
- de pilot Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling van Stichting Piëzo uit te laten voeren;
- de eenmalige kosten van € 70.000,00 te dekken uit de onderbesteding van rijksmiddelen voor de opvang van ontheemden;
- de pilot te laten evalueren op bereik, effectiviteit en vervolgpotentie en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-50 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, PVV
Maak inwoners vooraf wegwijs in het proces van gebiedsontwikkeling en nieuwbouw

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente Zoetermeer bij (deel)gebiedsontwikkelingen en nieuwbouwprojecten volgens een vaste werkwijze werkt, bestaande uit verschillende fasen van initiatief tot afronding;
- deze werkwijze gepaard gaat met formele procedures;
- inwoners/omwonenden en andere belanghebbenden in verschillende fasen uitgenodigd worden om te participeren, hun mening te geven of gebruik te maken van inspraak- en bezwaarprocedures;
- projectontwikkelaars en woningcorporaties vaak verantwoordelijk zijn voor de uitnodiging, waarbij de gemeente meestal betrokken is bij de inrichting van de openbare ruimte of als regisseur optreedt;
- de looptijd van dergelijke projecten vaak meerdere jaren beslaat;

overwegende dat:
- veel inwoners onbekend zijn met het verloop van gebiedsontwikkeling en de rol van de gemeente hierin;
- het voor bewoners niet helder is waarover ze in welke fase kunnen meepraten;
- vroege en duidelijke informatievoorziening over het proces, de rollen en de mogelijkheden tot invloed helpt om gevoelens van onzekerheid en onmacht te verminderen;

verzoekt het college:
- te zorgen voor heldere en toegankelijke informatie voor inwoners over het verloop van gebiedsontwikkelingen en nieuwbouwprojecten in Zoetermeer, inclusief de fasen, het verwachte tijdspad, de rol van de gemeente en de momenten waarop waarover participatie en inspraak mogelijk is;
- deze informatie op maximaal B1-niveau beschikbaar te maken, in woord en beeld (bijvoorbeeld als

praatplaat of digitale tijdlijn), en standaard mee te sturen bij uitnodigingen voor participatiebijeenkomsten – ook wanneer deze namens projectontwikkelaars worden verzonden;
- de kosten te dekken uit de bestaande participatiebudgetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-51 ingediend door GroenLinks, PvdA, PVV
Aanpassing beleid verlenen bouwvergunning rookgasafvoerkanaal

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- schone lucht letterlijk van levensbelang is;
- uit door het rijk verzamelde gegevens blijkt dat blootstelling aan luchtverontreiniging verantwoordelijk is voor 3,5% van de ziektelast in Nederland;
- de luchtkwaliteit in Zoetermeer onder de maat is, zie rapportage GGD Haaglanden en dat het verbranden van hout een van de oorzaken is;

overwegende dat:
- we van onze luchtkwaliteit sterk afhankelijk zijn van oorzaken buiten de directe verantwoordelijkheid en bevoegdheid van gemeente Zoetermeer;
- wij binnen Zoetermeer er alles aan moeten doen om de luchtkwaliteit niet verder te verslechteren, ook in regionaal belang;
- Zoetermeerders met een luchtwegaandoening veel last hebben van de kwaliteit van de lucht die ze dag en nacht inademen;
- er naast directe gezondheidsproblemen ook inwoners zijn die in brede zin hinder ervaren van houtrook;
- het aanpassen van beleid een bijdrage levert aan het gewenste effect;

verzoekt het college:
- te voorkomen dat er nog nieuwe bouwvergunningen voor rookgaskanalen (nieuwbouw en bestaande bouw) worden afgegeven en daar de huidige lokale wet- en regelgeving voor aan te passen;
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden om het onklaar laten maken van rookgaskanalen te stimuleren voor inwoners die daar zelf voor kiezen. Hierin mee te nemen: communicatie, advies en een subsidieregeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-52 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit, SP
Vertrouwen boven wantrouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente op dit moment inzet op hoogwaardig handhaven bij inkomensondersteunende maatregelen;
- dit onder andere betekent dat er veel capaciteit wordt ingezet op het opsporen van oneigenlijk gebruik of administratieve afwijkingen bij inkomensondersteunende maatregelen;
- in de praktijk deze handhaving mensen die recht hebben op ondersteuning ook kan afschrikken of klem zetten;
- Zoetermeer in 2024 een bereik had van de minimaregelingen van slechts 69%;
- het bezuinigen op hoogwaardig handhaven in het memo inventarisatienota bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden is opgenomen als een van de bezuinigingsopties;

overwegende dat:
- de menselijke maat bij gemeentelijke dienstverlening van groot belang is;
- de parlementaire enquête naar de toeslagenaffaire heeft aangetoond hoe een focus op controle en wantrouwen kan leiden tot schrijnend onrecht;

- meer vertrouwen in inwoners kan leiden tot meer gebruik van regelingen door wie het echt nodig heeft, en tot een betere relatie tussen burger en overheid;
- de effecten van een andere, minder controlerende aanpak in de praktijk inzichtelijk moeten worden gemaakt;

verzoekt het college:
- een pilot te starten waarbij er tijdelijk minder personele inzet plaatsvindt op hoogwaardig handhaven bij inkomensondersteunende maatregelen;
- gedurende de pilot nadruk te leggen op ondersteuning en vertrouwen in plaats van opsporing en controle;
- de pilot te monitoren op de effecten, waaronder:
  - financieel effect op het gebruik en eventuele misbruik van regelingen;
  - effecten op bereikbaarheid en toegankelijkheid van ondersteuning;
  - de ervaren impact voor inwoners;
- de raad uiterlijk eind 2026 te informeren over de resultaten en aanbevelingen voor een eventueel vervolg;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-53 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Bijverdienen als jongere in de bijstand

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- niet alle jongeren onder de 27 jaar met een bijstandsuitkering op dit moment gebruik kunnen maken van zogenoemde 'inkomstenvrijlating', oftewel: ze mogen niet bijverdienen zonder gekort te worden op hun uitkering;
- een inkomstenvrijlating alleen van toepassing is op de doelgroep jongeren tot 27 jaar die een medische urenbeperking hebben of loonkostensubsidie krijgen;
- volwassenen in de bijstand wel een deel van hun inkomen mogen behouden als ze bijverdiensten hebben;

overwegende dat:
- de huidige regeling jongeren ontmoedigt om werk te zoeken of werkervaring op te doen;
- bijverdienen de weg naar zelfstandigheid, sociale participatie en schuldenafbouw vergemakkelijkt;
- gemeenten nu al de beleidsvrijheid hebben om op deze landelijke koers vooruit te lopen en de inkomstenvrijlating niet meer laten afhangen van leeftijd;
- het kabinet heeft aangegeven dat gemeenten, vooruitlopend op de nieuwe Participatiewet in Balans, bijverdiensten van jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering mogen vrijlaten tot 15% van de inkomsten uit arbeid, voor een periode van één jaar, met de mogelijkheid van verlenging als de individuele omstandigheden daarom vragen;
- gemeenten zoals Utrecht en Eindhoven deze stap al hebben gezet;

verzoekt het college:
- vooruitlopend op de inwerkingtreding van de nieuwe Participatiewet in Balans lokaal beleid op te stellen waarin jongeren onder de 27 jaar in de bijstand zo snel mogelijk gebruik kunnen maken van inkomstenvrijlating;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-54 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit, ChristenUnie-SGP
Jonge geleerd, groen gedaan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de Greenteams Zoetermeer een conferentie en lespakket ontwikkelen over duurzame voeding, gericht op bewustwording en gedragsverandering bij jongeren;

- in de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid en in de Sportagenda Zoetermeer 2025 en verder expliciet wordt ingezet op voorlichting over gezonde voeding;

overwegende dat:
- het project van de Greenteams Zoetermeer aansluit bij gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid, circulaire economie en educatie;
- leerlingen actief betrokken worden bij de inhoudelijke uitwerking, presentatie en promotie van het lesmateriaal;
- circa tien basisscholen worden bereikt met gastlessen over duurzame en gezonde voeding;
- de conferentie en het lespakket bijdragen aan brede bewustwording binnen Zoetermeer over de impact van voeding op milieu en gezondheid;
- de Greenteams hun plannen grotendeels zelf realiseren met ondersteuning van lokale partners en vrijwilligers;

verzoekt het college:
- eenmalig een bedrag van maximaal € 10.000,00 beschikbaar te stellen aan de Greenteams Zoetermeer ten behoeve van de uitvoering van het project 'Lespakket duurzame en gezonde voeding' en Greenteamconferentie 2025;
- dit bedrag te dekken uit het Potje van de Raad;"

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn. Helaas kan de voorzitter niet weglopen, dus ik heb zelf echt een sanitaire stop nodig. Dus wij gaan schorsen tot 14.25 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering en we gaan verder met de eerste termijn. Daarvoor is de VVD aan het woord. Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

9. VVD

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter, in de periode dat wij dit perspectiefdebat voorbereidden, een klein persoonlijk dingetje, ben ik na jarenlang autoloos door het leven te gaan, overstag gegaan. Sorry, GroenLinks en anderen, maar ik heb inmiddels dus weer een auto. De keuze daarvoor en hoe je vervolgens verstandig met een auto omgaat, deed me een beetje denken aan hoe we met zijn allen dit voorbereiden. Ik zag een hoop parallellen; koop ik een auto, of ga ik hem tijdelijk 'inhuren', hoe pleeg ik goed onderhoud, hoe houd ik oog voor onvoorziene kosten, toekomstige aanschaf, hoe houd ik oog voor de omgeving, ga ik er een beetje slim mee om, blijf ik toch af en toe misschien wel fietsend naar school gaan om de kinderen weg te brengen? Zo kan ik nog wel even doorgaan.
De motor van deze stad draait ook op volle toeren. Toch is het voor ons, net als bij een auto, heel verstandig om af en toe die motorkap even open te doen; waar kunnen we zuiniger rijden, waar loopt het vast, waar moeten we investeren om vooruit te blijven gaan? Gelukkig, het rijk komt weer voor een jaartje met een klein beetje over de brug. Het is dus nog geen apk met enorm zware ingrepen. De echte pijn blijft gelukkig voorlopig nog een beetje uit. Maar de signalen op het dashboard liegen er niet om. We zien het wel aankomen. Vanaf 2027 moeten we waarschijnlijk echt steviger bijsturen. Daarom moeten we vandaag al zorgen dat de motor zuiniger en slimmer gaat draaien en niet pas als het dashboard volop aan het piepen is.
Voor de VVD zijn drie dingen belangrijk. We willen een sterke overheid die doet wat nodig is, zonder verspilling.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie van mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Om in de metafoor van de auto te blijven, mevrouw Sandifort, vindt u ook dat we inderdaad een apk-keuring moeten doen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Leuke vraag, goed bedacht en snel ook. U doelt op uw motie natuurlijk. Volgens mij is die hartstikke overbodig. Volgens mij hebben we ontzettend veel controles. Wij zijn de

controle, er is een accountantsverklaring en juist dat waar u naar op zoek bent, zijn we met de nieuwe manier van begroten echt aan het herstellen. Dus ik denk oprecht dat dit overbodig is.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Wij dachten ook dat het overbodig was totdat we de vraag aan de accountant stelden en die geeft aan 'wij kijken niet naar de begroting. Dat doen wij niet. Daar kunt u een aparte opdracht voor vragen. Er zijn gemeenten die dat doen'. Daar roept de motie toe op, dus ik zou hem nogmaals in overweging nemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Heel kort, u doelt erop dat ze naar de jaarrekening kijken, maar daar zit natuurlijk wel het resultaat in. Dan kijk je ook naar 'wat is er gerealiseerd? Wat is er niet gerealiseerd?' Wat betreft de argumenten die u heeft, dat daar verschillen in zitten, worden die volgens mij langzaamaan echt kleiner. Ik heb er in ieder geval vertrouwen in dat ze met wat we nu aan het doen zijn, steeds kleiner worden. Dus dat.

De **voorzitter**: Prima, gaat u verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): De eerste was dus die sterke overheid die doet wat nodig is zonder verspilling. De tweede is een veilige stad, waarin inwoners zich beschermd en gezien voelen. Het derde: we willen dat er kwaliteit blijft worden toegevoegd aan onze stad. Aan de buitenruimte, de voorzieningen en de kansen voor ondernemers en bewoners.
We zijn dan ook blij dat het college in de perspectiefnota laat zien 'waar het kan, maken we de gemeente efficiënter'. Dat is verstandig. Daar wordt onze gemeente sterker van. Dat is wat we als VVD belangrijk vinden. Eerst kijken waar we slimmer kunnen werken en pas daarna bij de mensen aankloppen. Niet andersom. Ten aanzien van een sterke, slimme overheid, dienen we graag vier voorstellen in die dat nog wat verder uitbreiden voor deze gemeente.
Ik start met een motie over het efficiënter behandelen van WMO-aanvragen. Wij denken dat hier echt nog een stap te zetten valt, naast de stappen die al gezet zijn, en dat we die stap ook moeten zetten met het oog op de toekomst.
Een andere kans voor efficiënter werken zonder kwaliteitsverlies is ons voorstel over het adoptiegroen. We willen dit graag behouden want het is prachtig om te zien hoeveel zorg en liefde inwoners in hun buurt steken maar dit kunnen we echt wel efficiënter organiseren. Geen geld naar regels en administratie, maar alleen een klein potje voor het daadwerkelijke groen.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank voorzitter. Ik wil even gebruikmaken van de gelegenheid om wat te zeggen over het adoptiegroen want dat vinden wij natuurlijk ontzettend belangrijk. Maar we hebben per abuis een verkeerde motie ingediend, dus die willen we dan ook heel graag terugtrekken. Het gaat om 2025-33 omdat we samen met de VVD meegaan op deze motie. Dank

De **voorzitter**: Dat moet u dan straks even doen want u gaat nu iets heel anders doen in een interruptie dat niet de bedoeling is. Dus u mag in uw tweede termijn straks een nieuwe motie indienen, maar laten we het wel even netjes houden. U had geen vraag verder aan mevrouw Sandifort? Dat is een makkelijk antwoord, mevrouw Sandifort. Gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dan maak ik het ook nog ingewikkeld want ik vergeet helemaal te zeggen bij onze motie van de WMO dat D66, Zoetermeer Vooruit en de PvdA daar meedoen. En voor adoptiegroen geldt inderdaad LHN, Zoetermeer Vooruit en GroenLinks.
Met die motie van het adoptiegroen houden we de motor draaiend met een stuk minder brandstof, in onze ogen.
We dienen ook een motie in om het programma Vrije Tijd vanaf 2027 te vragen met eigen voorstellen te komen voor efficiëntie en herprioritering. Dat doen we samen met ChristenUnie-SGP en Zó! Zoetermeer. Nu dragen veel andere programma's bij aan het sluitend maken van de begroting en Vrije Tijd nauwelijks. Dat is niet evenwichtig. Juist om kwaliteit te behouden, moeten we alle onderdelen van de motor goed afstellen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie van mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Vorig jaar bij die initiële inventarisatie zijn er heel veel maatregelen ook op Vrije Tijd geïnventariseerd. Waarom kiest u dan niet een van die maatregelen als u wilt dat programma 4 ook een bijdrage levert?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Die vraag zag ik een beetje aankomen in het eerdere debat. Dat hadden we ook kunnen doen. Ik denk dat het dat het goed is dat het programma Vrije Tijd in zijn geheel daar nog een keer naar kijkt. Het is best een divers programma. Sport zit er ook in. Het verbaasde mij dat dit, die zwemcheck waar we het ook niet mee eens zijn, uiteindelijk in alles het enige was dat daaruit naar voren was gekomen. Ik gun het programma Vrije Tijd om zelf opnieuw een afweging te maken. Niet meer voor nu. Dus ik wil niet nu al zeggen 'het moet dan straks deze zijn'. We vragen het ook niet meer voor dit jaar. Maar we gaan ongetwijfeld verder moeten bezuinigen en dan moet dat programma ook echt over de brug komen. Kijk er dan nog eens opnieuw integraal naar. Dan zullen ook alle andere programma's weer moeten kijken, maar dan is het voor ons niet meer acceptabel als er onevenredig in de programma's wordt gekeken.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dat laatste, dat er niet onevenredig gekeken mag worden, deel ik dus niet helemaal. Een van uw prioriteiten is veiligheid. Daar zit ook helemaal niets op. Dus als we die die afweging met elkaar maken, moet daar ook een inventarisatie op gemaakt worden. Dus volgens mij gaat het er niet om dat we dat meer inzichtelijk maken, maar dat wij het kijken 'hoe kunnen we, gegeven de ambities van Zoetermeer 2040, de juiste dingen doen?' Vindt u ook niet dat dat ons uitgangspunt moet zijn, met elkaar?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Daar ben ik het helemaal mee eens, maar ik denk wel dat dat ook betekent dat we in Vrije Tijd moeten en kunnen kijken. Over Veiligheid ga ik zo meteen wat zeggen. Dat is voor mij echt wat anders, maar dat zal u niet verbazen. 2040 is het uitgangspunt, maar als we pijn te verdelen hebben, moeten we dat wel op alle plekken doen waar dat kan.

De **voorzitter**: Voldoende? Dan zag ik de heer Doncker met een heel kleine vinger. Dat betekent ook een kleine interruptie, denk ik zo maar.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Als u dat zo dwingend zegt, durf ik gewoon niet. Nee, ik heb een verdiepende vraag. Als ik kijk naar bullet 1 'draagt het college op verder actief op zoek te gaan naar', moet ik dat dan zo interpreteren dat u niet tevreden bent over de realistische en verantwoorde begroting die is ingediend? Hoe moet ik dat nou precies lezen? Ik proef enige ontevredenheid uit die bullet.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Nou, ontevredenheid.... Ik was wel verbaasd en een beetje teleurgesteld dat... Laat ik het anders zeggen. Ik heb de perspectiefnota zo gelezen dat bijvoorbeeld bij leefbaarheid, duurzaam en groen en een paar andere programma's echt gezocht is 'waar kunnen we nou met zo min mogelijk pijn toch het verschil maken in die begroting?' En zo lees ik dat programma niet. Daar staat één ding in, die zwemcheques. Dat vinden wij dan toevallig ook nog een slecht idee, maar dat is tot daar aan toe. Maar er viel ook niets meer te kiezen dus dat vond ik wel jammer want ik denk dat ook daar wel ruimte zit. Wij zijn als gemeente, in mijn visie, vooral ondersteunend en faciliterend aan de cultuur hier in de stad en aan alles dat we in dat programma Vrije Tijd doen. Dus we kunnen echt kritisch kijken naar hoe we dat efficiënt inrichten en hoe we ondernemerschap in de culturele sector kunnen stimuleren met wat minder geld.

De **voorzitter**: Geen vervolgvraag? Dan stel ik voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Even mijn papieren administratie bijwerken. Ja. Het vierde voorstel over die

sterke overheid gaat over participatie. Participatie is waardevol. Dat vinden we echt belangrijk om te doen, maar het is ook kostbaar en het zit verspreid door de hele organisatie. Wij willen heel graag inzicht. Waar zit dat nou? Wat betalen we per project? Hoe hebben we dat geregeld? Kunnen we, als we dingen samen doen, dat beter doen? Hoeveel geven we uit en wie bereiken we ermee? Dat inzicht is nodig om te blijven sturen op effectiviteit. Daar hoort voor ons dus ook een motie bij, samen met de ChristenUnie-SGP en FVD.

De **voorzitter**: Interruptie van mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Er zit natuurlijk een bepaalde lading onder, namelijk dat er een grens zit aan wat we uit kunnen geven aan participatie. Heeft u daar zelf al bepaalde kaders voor in uw hoofd?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik kan oprecht zeggen dat ik dat niet heb. Ik ben oprecht heel benieuwd waar al die kosten verstopt zitten. 'Verstopt' klinkt alsof dat bewust gebeurt. Ik snap ook dat dat nu niet inzichtelijk is omdat elk project dat op zijn eigen manier inricht en het ook heel logisch is dat, als jij een bepaald project hebt, jij dan ook op zoek gaat naar de inwoners die daarbij betrokken zijn en jij daar de participatie voor vormgeeft als projectleider, of ambtenaar of wethouder of wie dan ook. Maar ik denk dat het om een wezenlijk bedrag gaat en dat we dat misschien op stukken een stukje efficiënter zouden kunnen doen, zonder de kwaliteit van die participatie te verliezen en misschien zelfs wel een beetje te versterken. Dus ik ben niet op zoek naar 'het mag nooit meer dan zoveel kosten', of 'dit mogen we niet meer doen' of 'dat moet begrensd'. Ik ben oprecht geïnteresseerd in dat inzicht. Ik hoop dat u dat ook bent.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak nog?

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Inzicht is altijd fijn natuurlijk, maar het ligt er ook aan wat het kost, qua tijd bijvoorbeeld, om dit te achterhalen. Maar dat ik neem aan dat we dat zo meteen van de wethouder horen, dus ik wacht het ook af. Dank u wel.

De **voorzitter**: Oké. Mevrouw Sandifort, gaat u verder?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Voorzitter, dan veiligheid. Veiligheid is voor ons echt geen luxe, het is een basisvoorwaarde. De motor van een stad die hapert als mensen zich onveilig voelen. Dan durven mensen niet meer de straat op, wordt overlast niet aangepakt en groeien frustraties. Dat kunnen we ons in Zoetermeer niet permitteren. Daarom zeggen we: veiligheid is voor ons niet onderhandelbaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, ik zag als eerste mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Voorzitter, hoor ik mevrouw Sandifort nu zeggen dat vrije tijd eigenlijk luxe is?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat is dan heel makkelijk gezegd, maar wel meer luxe dan veiligheid.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Wij zijn er ontzettend trots op dat we in deze coalitie het aantal structurele boa's al hebben kunnen verhogen naar 21 en dat we daarnaast nog zeven van de boa's incidenteel hebben kunnen financieren. Die zijn dus tijdelijk. Dat is voor ons niet houdbaar. We komen vandaag met een motie om deze zeven tijdelijke boa's structureel te maken. De meldingen nemen toe, de werkdruk is hoog en 28 boa's voor een stad als Zoetermeer is echt het minimum. Dit dienen we in samen met de LHN, die gaf het al eerder aan, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP en de PVV.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Nikerk en dan mijnheer Boerboom.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik herken wat mevrouw Sandifort zegt en de PvdA

vindt het ook erg belangrijk. Alleen heb ik een beetje moeite met uw dekking. Maar misschien heb ik wel een oplossing. U haalt namelijk € 400.000,00 uit maatregel 321 en u dient de motie van LHN die nog om drie extra fte vraagt, ook mede in. Dus in de ideale wereld van de VVD gaat de € 700.000,00 uit maatregel 321 naar veiligheid. Nu staan er in het voorstel van het college drie mogelijkheden, namelijk nul, € 500.000,00 of € 1 miljoen. Kennelijk wil de VVD naar die miljoen toe. Wat maakt dat u deze dekking heeft verzonnen en dat u niet gewoon zegt 'laten we € 700.000,00 uit maatregel 321 halen'?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Als ik dat ga beantwoorden, krijgt u een inkijkje in hoe ik heb samengewerkt met alle mede-indieners, want de dekking van deze motie is een paar keer veranderd. Het is gewoon zoeken, bij iedereen van wie ik op voorhand wist 'die vindt dit echt heel goed voor de stad' kijken 'waar willen jullie dat mee dekken?' Daar is dit compromis uitgekomen. Daar ben ik waanzinnig trots op, want ook hier is de pijn toch weer een beetje verdeeld. Het laat nog wat ruimte over voor partijen om te zeggen 'die zeven, dat vind ik niet genoeg. We gaan proberen dat nog verder te verhogen'. Ik ben wel trots op wat hier ligt qua dekking.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk nog en dan mijnheer Boerboom.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Daarbij hoor ik eigenlijk de VVD zeggen 'dit is het en hier moet u het mee doen'. Ook als we dat voorstel nog over de streep zouden kunnen trekken?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Nee, ik zou het fantastisch vinden als we dit raadsbreed of zo breed mogelijk kunnen aannemen. Ik eindig daar straks mijn tekst ook nog even mee, dan kom ik er nog even op terug. Ik denk dat er wel meer voorstellen liggen waar wij straks, in het zonnetje of in de schaduw, in allerlei samenstellingen even naar moeten kijken omdat we wat overlap hebben. Als het op dekking vinden aankomt en we kunnen iets vinden waar iedereen mee kan leven, sta ik er echt altijd voor open. Maar zoals ik zei, er is overlap dus we moeten wel kijken of het dan niet andere voorstellen schaadt.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u het in de schaduw doet trouwens, maar dat terzijde. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, laat het nou net over die schaduw gaan. Een van de dingen waar u het mee wilt dekken, zijn groene initiatieven. In die maatregelen wordt heel duidelijk aangegeven 'als we hierop gaan bezuinigen en helemaal als we ook nog de bezuiniging op groenprojecten doorzetten waar het college ook deels voor kiest, zijn de ambities van Zoetermeer 2040 op het gebied van groen moeilijk tot niet waar te maken'. U bent ook voorstander van Zoetermeer 2040 dus u snapt dat hierom bij onze partij veel pijn zit. We kunnen hier gewoon niet mee instemmen, terwijl we wel in de basis net als de heer Nikerk graag willen meedenken, omdat wij ook zien dat de werkdruk bij die boa's hoog is. Dus het zou ons heel veel waard zijn als u naar een andere dekking zou willen zoeken met ons om elkaar daarin te kunnen vinden.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat gaan we zeker doen straks. Ik zou het ook fijn vinden en mooi vinden als dat lukt. Tegelijkertijd heb ik met de twee groene maatregelen die hier staan dan weer niet zoveel moeite. Eén is dat Bentwoud. Wij zijn maar zo'n stukje van de financiering en het ligt niet eens in Zoetermeer. Ik snap dat het de achtertuin van velen is, maar verreweg de meeste kosten worden gedragen door de provincie en wij betalen op dit moment zelfs nog meer dan de gemeente waar het Bentwoud wel in ligt. Voor die andere geldt ook dat wij hebben gekozen voor groen in Zoetermeer, dus u komt zo ook nog voorstellen tegen van ons om de maatregelen voor groen in Zoetermeer te verzachten, dan wel te schrappen. Dus we zijn zeker niet antigroen. Ik ben nog steeds aan het strijden voor dat blotevoetenpad, dus geloof me, dat vind ik ook belangrijk, maar we hebben wel een paar keuzes te maken om het te verdelen. Ik snap dat het voor u heel lastig is en laten we er straks naar kijken.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, laten we vooral ook de discussie voeren, want het blotevoetenpad, even los van het initiatief, want ik vind het een mooi initiatief, gaat niet over kwaliteitsgroen

dat biodiversiteit oplevert. Dat is wat dit soort projecten wel beogen en daar zouden we graag in willen blijven investeren.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog en dan kunt u verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat snap ik helemaal en ik ga verder.
Als VVD geloven we in ruimte geven. In kansen bieden. In mensen die initiatief tonen en iets willen opbouwen. De motor van de stad is niet alleen de overheid. Zeker niet. Het zijn juist de ondernemers, de winkeliers en creatievelingen die het verschil maken.
Daarom komen we vandaag met een voorstel samen met D66 om een wedstrijd te organiseren voor startende ondernemers. Wat kunnen ze winnen? Een jaar lang een pand huren voor € 1,00. Het klinkt een beetje gek, want het is bijna on-VVD's om dit in te dienen, maar het is echt een prachtig initiatief dat in zoveel gemeenten al ontzettend succesvol is geweest. We helpen er ondernemers mee, pakken leegstand aan en versterken wijkwinkelcentra of het centrum. Het kost maximaal € 100.000,00 maar het levert zoveel meer op. Ondernemerschap, lokale verbinding en nieuwe energie in de stad.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, ik zag een interruptie van de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel voorzitter. Meestal gaan we wel goed mee met moties van de VVD, maar hier hebben we toch wat problemen mee. We zien in die motie dat u een wedstrijd wilt hebben waar uiteindelijk één of twee, of laten we zeggen drie ondernemers een prijs winnen. Die kunnen dus voor € 1,00 een winkelpand huren voor een jaar. Dat betekent dat u € 100.000,00 besteedt aan drie ondernemers en uiteindelijk de vastgoedeigenaar spekt met het geld van de raad, uit het Potje van de Raad. Vindt u het dan niet een beetje karig om maar drie ondernemers de kans te geven, terwijl we eigenlijk voor dat geld ook nog heel veel andere leuke dingen zouden kunnen doen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat laatste, om dan maar met het goede nieuws voor de heer Haak te beginnen, ben ik met u eens. Met € 100.000,00 kun je ontzettend veel leuke dingen doen. Wij vinden dit een heel goed idee. Ik denk niet dat je er maar drie ondernemers mee helpt. Ik denk dat je hele wijkwinkelcentra kunt helpen als je daardoor leegstand vermindert, weer energie in die winkelcentra brengt. Het ligt een beetje in het verlengde van die Trekpleisters – ik durf het hier bijna niet meer te zeggen, ik zal de winkels niet meer noemen – winkels trekken ook weer winkelend publiek aan, dat dan hopelijk ook bij de buurman wat gaat kopen. Ik geloof daar echt in. Ik ken genoeg mensen voor wie dat zo werkt, waaronder ik zelf. Dus ik denk dat je daar veel meer mensen mee helpt dan die drie ondernemers.
En zoals ik al zei, heb ik echt fantastische berichten gezien, filmpjes van ondernemers die die opstart net nodig hadden om succesvol ergens in een stad te ondernemen. Dat vind ik echt heel mooi. Dat moet je altijd stimuleren.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dan nog even een tweede vraag. Hoeveel ondernemers zou u, denkt u, kunnen helpen met die € 100.000,00 voor een jaar?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik weet niet exact wat de huur in elk winkelcentrum precies kost. Wij kwamen een beetje uit op drie of vier die dan iets kunnen winnen. Laten we zeggen drie. Laten we van het minimale uitgaan. Dan heb je nog wat budget over om de campagne te voeren of dingen eromheen te regelen. Je moet het juridisch natuurlijk wel goed regelen, dus laten we zeggen dat ik hoop dat we drie ondernemers op deze manier op weg kunnen helpen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, voorzitter. De PvdA-fractie is hier ook kritisch op. Ondernemen is natuurlijk ook gewoon zelf risico nemen en zelf het lef hebben om te starten. Als wij dan drie ondernemers voor ruim € 30.000,00 per jaar gaan sponsoren, kunnen we toch heel veel mooie andere initiatieven, bijvoorbeeld maatschappelijke initiatieven, ook sponsoren? Dus waar stopt het dan?
U zegt 'de kosten kunnen beperkt en incidenteel blijven'. Ik denk dat € 100.000,00 niet beperkt is, maar

incidenteel? Wilt u dit dan een jaartje doen en daarna houdt dit hele initiatief op? Dan is het ook een beetje... Voor de leuk, één keer, maar het beklijft niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat is wel een beetje het idee van een wedstrijd natuurlijk. Dat is niet structureel. We gaan niet elk jaar wat panden weggeven. U zegt 'daar kun je ook allemaal andere maatschappelijke initiatieven mee steunen', maar er zijn ook genoeg maatschappelijke ondernemers, culturele ondernemers die hier natuurlijk net zo goed kans op maken. Ik denk dat het belangrijkste criterium dat je moet hanteren, wat al die andere gemeenten ook doen, is dat het ondernemers zijn die iets toevoegen aan de stad, die laten zien 'ik ga daar het verschil maken'.
Over die investeringen nog dit. Als jij met een winkel gaat ondernemen, is dat echt wat anders dan zoals ik bijvoorbeeld onderneem. Ik heb geen enkele investering hoeven doen om te beginnen. Dat is wel anders als je een winkel start, dan moet je al ontzettend veel investeringen doen. Iedereen in deze zaal maakt daarin zijn eigen keus. Ik denk dat dit ontzettend goed besteed geld is. Het is overigens niet meer dan € 30.000,00 per persoon. Het zal eerder € 20.000,00 zijn. Ik denk dat je daar veel meer mensen mee helpt dan de drie mensen die dat winkeltje dan gaan opstarten.

De **voorzitter**: Even kijken, ik zag de heer Doncker nog en ik zag mevrouw Bink. Dan stel ik voor dat we verdergaan. Mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Ik sloeg een beetje aan op de winkelcentra. Dat klinkt heel groot want daar zitten natuurlijk veel winkels. Hoe staan de eigenaren ertegenover? Zijn die bereid om iets bij te dragen, om te subsidiëren? Of komt dat alleen maar vanuit de gemeente en de potentiële ondernemers?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik heb niet met de vastgoedeigenaren gesproken of zij dit zouden willen doen. Ik ben echt vooral van die andere initiatieven uitgegaan. Ik heb wel drie ondernemers gesproken die op dit moment ergens in een winkelcentrum in Zoetermeer een winkel hebben. Die reageerden eigenlijk alle drie met één voorwaarde, dat is dat er geen winkel komt met spullen die zij verkopen. Dus niet een dierenwinkel naast een dierenwinkel. Dat begrijp ik heel goed. Dat kan je volgens mij ook in die voorwaarden vastleggen. Ik kon niet heel diep op de sites van die gemeenten vinden wat voor voorwaarden ze allemaal stellen, maar die kunnen we vast wel krijgen, mocht dit er komen.

De **voorzitter**: Heel kort nog, mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Heel kort. Ik ben wel heel benieuwd hoe de eigenaren van de winkels ertegenover staan, want zij hebben er eigenlijk ook baat bij. Dus ik verwacht van hen dan ook wel een duit in het zakje.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik vind dat een heel mooie suggestie. Dat zou mooi zijn.

De **voorzitter**: Nee, geen behoefte meer? Dan stel ik voor dat u verdergaat, mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, dan is het ook heel belangrijk om duidelijk te zijn in 'dit willen wij dus niet'. Ik heb net allemaal voorstellen genoemd en dingen die wij graag wel zouden willen, maar er zijn ook een paar dingen in de perspectiefnota die we echt niet willen.
We willen niet bezuinigen op zwerfvuil ruimen. Daar zijn we niet de enigen in. Dat willen D66, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, PvdA en GroenLinks ook niet. In eerste instantie leek dit een bezuiniging te zijn met zichtbare gevolgen. Het was een van de eerste dingen waar we allemaal over in gesprek gingen. Maar gelukkig blijkt uit de beantwoording van technische vragen dat dat reuze meevalt, omdat er gewoon andere financiering is. Dan vinden we ook dat je dat moet opschrijven zodat we de afspraak dat we echt niet minder zwerfvuil gaan ruimen, ook gewoon zwart-op-wit hebben staan. Daar dienen we een amendement voor in.
Het andere dat we niet willen, is het bezuinigen op verkeersmaatregelen of het beheer van de openbare ruimte. Dat raakt direct aan de veiligheid en leefbaarheid van onze wijken. Als je de motor niet

onderhoudt, loop je straks vast. Dat geldt letterlijk voor onze infrastructuur en verkeersveiligheid, maar ook gewoon voor de wijken en het onderhoud daarvan. Daarom dienen we samen met Zó! Zoetermeer en FVD een amendement in om deze bezuinigingen te schrappen.
Dan nog een voorstel om overlast van de ledborden te beperken. We zijn helemaal niet tegen ledborden. Volgens mij hebben we dat in onze communicatie de afgelopen weken een klein beetje te veel uitgestraald, dat is absoluut niet aan de orde. Het past gewoon binnen de stad. Het is een mooie plek voor ondernemers om reclame te maken, maar enkele staan hartstikke ongelukkig opgesteld. Met kleine ingrepen kan dat, wat ons betreft, aangepast worden, door ze een beetje te draaien zodat ze niet meer in woningen schijnen, of door ze op een andere plek te plaatsen als het echt tot onveilige situaties leidt. Samen met Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit, D66 en de PvdA dienen we een motie in om de overlast van de ledborden aan te pakken.
Voorzitter, dan is er nog één onderdeel van de perspectiefnota waar wij als VVD best veel moeite mee hebben. Dat is de inzet van € 5 miljoen uit de algemene reserve. Laat daar geen misverstand over bestaan, wij vinden dit echt niet verstandig. We begrijpen dat het prettig is dat we nu geen verdere harde keuzes hoeven te maken. Maar dat gemak is tijdelijk en iedere greep uit de kas maakt ons kwetsbaarder. Zeker nu we praktijkgericht begroten en daarmee al minder vet op de botten hebben in onze raming. Dat vinden we overigens een goede stap, maar dan moet je dus wel je reserves in stand houden om mee te kunnen bewegen bij tegenvallers of nieuwe ontwikkelingen.
De algemene reserve is onze schokdemper, om toch nog maar even bij die auto te blijven. Ik houd er straks echt over op. Als je die demper doorknipt, voel je iedere hobbel harder. We willen daarom helder stellen: dit mag geen jaarlijks feestje worden. En we roepen het college dan ook op om vanaf nu structurele keuzes voorop te stellen. Niet pas als het echt moet, maar als onderdeel van goed bestuur.
Voorzitter, tot slot. We staan voor een grote opgave. De stad groeit, en dat is goed, maar we moeten tegelijk zorgen dat de motor blijft draaien, dat we het onderhoud blijven doen, dat we investeren in veiligheid en dat we ruimte blijven bieden aan initiatief en dat we als overheid durven zeggen: het kan efficiënter en dat gaan we dan ook doen.
De voorstellen die we vandaag doen, passen daar allemaal in. We houden de stad draaiend, we verspillen minder, we zetten in op veiligheid en op kansen. Om diezelfde redenen steunen we ook een aantal voorstellen van andere partijen. We zien overigens ook, ik zei het net al even, hier en daar wat overlap in de voorstellen. Ik beloof het, dit is echt de allerlaatste parallel met mijn nieuwe auto, of eigenlijk met mijn rijvaardigheid. Ik geef eerlijk toe, binnen de lijntjes inparkeren is niet mijn sterkste eigenschap en het kost me vaak meer keer steken dan ik hier hardop ga zeggen. Maar ik hoop dat we dat vandaag met elkaar ook nog een beetje doen, zodat de autootjes straks allemaal naast elkaar geparkeerd staan en elkaar niet in de weg staan met dekkingen en andere dingen en samen dus doen wat nodig is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van de heer Van Steenis. Gaat uw gang,

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Voordat mevrouw Sandifort haar auto echt parkeert. Ik vind het ontzettend leuke metafoor. Het is wel een beetje jammer natuurlijk dat het om een auto met een brandstofmotor gaat. Ik wil eigenlijk mevrouw Sandifort uitnodigen om de volgende keer als metafoor een elektrische auto te gebruiken; rijden zonder schadelijke uitstoot en op naar een stad zonder schadelijke uitstoot. Wat vindt mevrouw Sandifort daarvan?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dit is een prachtig voorbeeld van waarom je reserves op de bank moet houden want dan kun je die iets duurdere elektrische auto kopen en dan ben je daarna wat voordeliger uit.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dank u wel voor uw eerste termijn, mevrouw Sandifort van de VVD en de ingediende moties en amendementen.

Amendement nr. 2506-Q ingediend door VVD, D66, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, PvdA, GroenLinks
Niet minder zwerfvuil ruimen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit:

- het raadsvoorstel 2025-056678 Perspectiefnota 2026 als volgt te wijzigen:
  besluit
  akkoord met PN met dien verstande...

  beslispunt 4 als volgt te wijzigen:
  was:
  "- 4.25 Zwerfvuil ruimen beperken"

  wordt:
  "- 4.25 Zwerfvuil ruimen financieren door bijdrage verpakkingsindustrie.""

Amendement nr. 2506-R ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, FVD
Andere bezuinigingskeuzes

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit:
- het raadsvoorstel 2025-056678 Perspectiefnota 2026 als volgt te wijzigen:
  besluit
  onder beslispunt 4 te schrappen:
  " - 4.26 Versoberen beheer openbare ruimte
  - 4.30 Beperken van het nemen van verkeersmaatregelen"

  beslispunt 4 als volgt te wijzigen:
  was:
  " - 4.31 Verlagen werkbudget energietransitie
  - 2026 – 63
  - 2027 – 63
  - 2028 – 63
  - 2029 – 63"

  wordt:
  " - 4.31 Verlagen werkbudget energietransitie
  - 2026 – 125
  - 2027 – 125
  - 2028 – 125
  - 2029 – 125.""

Motie nr. 2506-55 ingediend door VVD, D66, Zoetermeer Vooruit, PvdA
Minder gedoe, meer resultaat in de WMO

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het aanvraagproces binnen de WMO tijdrovend is, ook bij voorspelbare of ongewijzigde situaties;
- de tijdrovende procedure drukt op de capaciteit van WMO-consulenten en de wachttijd voor inwoners verlengt;
- de wijzigingen van de WMO-verordening op 27 januari jl. nog niet het beoogde effect lijken te sorteren;
- andere gemeenten inmiddels ervaring opdoen met vereenvoudigde werkwijzen en gestandaardiseerde beoordeling;

overwegende dat:
- het van belang is dat inwoners snel duidelijkheid krijgen en consulenten effectiever kunnen worden ingezet;
- er nog denkbare verbeteringen zijn door gebruik te maken van bijvoorbeeld standaardisatie, snellere toegang en digitale ondersteuning;
- het principe 'vertrouwen boven controle' leidend zou moeten zijn bij de beoordeling van voorspelbare ondersteuningsvragen;

draagt het college op:
- in aansluiting op de eerder gedane wijzigingen te onderzoeken op welke wijze een verdere vereenvoudiging in de beoordeling van WMO-aanvragen kan plaatsvinden, daaronder in ieder geval begrepen de volgende maatregelen:
  a. het gebruik van gestandaardiseerde indicaties bij voorspelbare of veel voorkomende hulpvragen;
  b. het ambtshalve verlengen van voorzieningen bij ongewijzigde omstandigheden;
  c. het ruimer inzetten van telefonische of digitale afhandeling bij lichte of herhaalde aanvragen;
  d. het versnellen van toegang tot algemene voorzieningen via een verkorte toets;
  e. het gebruik van triagehulpmiddelen en beslisbomen om eenduidiger en sneller te beoordelen;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek en de voorgenomen verbeteringen, inclusief een voorstel voor monitoring en evaluatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-56 ingediend door VVD, LHN, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks
Adoptiegroen anders organiseren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het college voorstelt om te bezuinigen op het 'adoptiegroen' vanwege de oplopende kosten;
- de huidige kosten van adoptiegroen grotendeels bestaan uit het inkopen en leveren van planten en materialen door de gemeente;
- inwoners met veel zorg en liefde het adoptiegroen onderhouden en hiermee zichtbaar bijdragen aan een aantrekkelijke en verzorgde leefomgeving;

overwegende dat:
- adoptiegroen eigenaarschap stimuleert en leidt tot meer betrokkenheid en samenwerking in buurten;
- dit initiatief een waardevolle impuls geeft aan de openbare ruimte zonder dat het volledige gemeentelijke uitvoering vraagt;
- er kansen liggen om adoptiegroen efficiënter te organiseren door de logistieke kant te beperken en inwoners meer verantwoordelijkheid te geven;
- we met een beperkte financiële ruimte toch ondersteuning kunnen blijven bieden aan betrokken inwoners;

draagt het college op:
- voor het adoptiegroen een jaarlijks budgetplafond van maximaal € 20.000,00 beschikbaar te stellen, waaruit inwoners een beperkte vergoeding kunnen declareren voor zelf aangekochte planten of materialen (met een vast maximum per adoptiestrook);
- eenvoudige en duidelijke spelregels op te stellen voor wat wel en niet is toegestaan in het kader van adoptiegroen, met oog voor veiligheid, kwaliteit van de openbare ruimte en voldoende ruimte voor initiatief;
- de bezuiniging op het adoptiegroen hiermee deels te realiseren (van € 8.000,00 in 2026 tot € 119.000,00 in 2030);
- voor het budget van € 20.000,00 dekking te zoeken in het programma Leefbaarheid, duurzaam en groen;
- de raad hierover te informeren bij de uitwerking van de begroting 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-57 ingediend door VVD, Cu, Zó! Zoetermeer
In het programma Vrije tijd zit ook ruimte

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de afgelopen periode binnen veel gemeentelijke programma's inspanningen zijn geleverd om bezuinigingsopties in beeld te brengen;

- het programma Vrije Tijd, waarin onder andere sport en cultuur vallen, in de Perspectiefnota 2026 nagenoeg geen bijdrage levert aan het realiseren van bezuinigingen;
- in diverse andere programma's en projecten wel (moeilijke) keuzes zijn gemaakt;

overwegende dat:
- er in de komende jaren, vanaf 2027, naar verwachting verdere bezuinigingen nodig zullen zijn;
- het van belang is dat die bezuinigingen eerlijk en evenwichtig over de programma's worden verdeeld;
- ook binnen het programma Vrije Tijd ruimte zit, bijvoorbeeld in de vorm van doublures, projecten met overlappende doelen of subsidies met beperkt bereik;
- alle programma's verantwoordelijkheid moeten nemen om bij te dragen aan een structureel sluitende begroting van onze gemeente;

draagt het college op:
- ook in het programma Vrije Tijd voor 2027 en verder actief op zoek te gaan naar realistische en verantwoorde bezuinigingsopties;
- de raad hierover uiterlijk in het najaar van 2025 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-58 ingediend door VVD, ChristenUnie-SGP, FVD
Participatiekosten in beeld

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- participatie van inwoners een belangrijk onderdeel is van het gemeentelijk beleid;
- de gemeente kosten maakt om inwoners te informeren en te betrekken bij besluitvorming;
- deze participatiekosten nu veelal zijn opgenomen in diverse projectbegrotingen en verspreid zijn over verschillende onderdelen van de organisatie;

overwegende dat:
- inzicht in de totale participatiekosten ontbreekt, waardoor het lastig is om goed te sturen op doelmatigheid en effectiviteit;
- participatie waardevol is, maar het belangrijk is om steeds scherp te blijven op de vraag wie we bereiken, wat we daarvoor doen en wat het mag kosten;
- een overzicht van deze kosten kan helpen om gerichter keuzes te maken en mogelijk efficiënter te werken;

draagt het college op:
- in kaart te brengen welke kosten de gemeente maakt voor participatie, inclusief communicatie, bijeenkomsten, inzet van externe partijen en interne capaciteit;
- te onderzoeken op welke manier deze kosten momenteel worden geregistreerd en of dit eenduidiger en inzichtelijker kan;
- op basis van deze inzichten te bezien of er mogelijkheden zijn voor een efficiëntere inzet van middelen bij participatietrajecten en deze inzichten te verwerken in de geactualiseerde Kadernota Participatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-59 ingediend door VVD, LHN, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, PVV
Structurele versterking boa-capaciteit

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in het huidige coalitieakkoord het aantal structurele boa's in Zoetermeer verhoogd is naar 21;
- er daarnaast zeven boa's tijdelijk (voor vier jaar) bekostigd zijn op incidentele basis;
- de werkdruk voor boa's hoog blijft en het aantal meldingen blijft stijgen;

- Zoetermeer met 28 boa's, gezien het inwoneraantal en stedelijk karakter, nog altijd aan de ondergrens zit;

overwegende dat:
- de inzet van boa's essentieel is voor de leefbaarheid, veiligheid en het adequaat opvolgen van meldingen vanuit de stad;
- structurele inzet van deze zeven extra boa's nodig is om de openbare orde te blijven waarborgen;
- de structurele kosten van circa € 700.000,00 kunnen worden gedekt uit bezuinigingsvoorstel 322: ramingssystematiek personeelskosten;
- het gaat om een financieel-technische maatregel die verantwoord is, zeker wanneer slechts 50% van de beoogde ruimte uit dit voorstel wordt benut;

draagt het college op:
- de huidige zeven incidenteel gefinancierde boa's per direct structureel te maken en deze toe te voegen aan de vaste formatie;
- de structurele kosten hiervan (€ 700.000,00) te dekken uit:
  - maatregel 280 (verlagen ICT) uit te voeren conform pakket 3 à € 87.000,00;
  - maatregel 209 (stoppen samenwerkingsverband Bentwoud) uit te voeren à € 103.000,00;
  - maatregel 209 (schrappen budget Landschapstafel buitengebieden) uit te voeren à € 104.000,00;
  - de overige benodigde dekking te realiseren door het uitvoeren van een gedeelte van maatregel 321 (verlagen formatie met 1% van formatiebudget) à € 406.000,00;
- dit uit te werken in de begroting van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-60 ingediend door VVD, D66
Win-je-winkelpand

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in gemeenten zoals Oost Gelre, Hengelo en Gooise Meren succesvolle initiatieven zijn uitgevoerd waarbij startende ondernemers kans maakten op een jaar lang huren voor € 1,00;
- deze initiatieven bijdragen aan een levendige binnenstad, stimuleren van ondernemerschap en het benutten van leegstaand vastgoed;
- Zoetermeer ook behoefte heeft aan versterking van de lokale economie en het stimuleren van ondernemerschap, zeker in de binnenstad en wijken met leegstand;

overwegende dat:
- zo'n actie een laagdrempelige en zichtbare impuls geeft aan ondernemerschap en innovatie;
- een dergelijk initiatief bijdraagt aan de aantrekkelijkheid en levendigheid van het winkel- en stadscentrum;
- de totale kosten beperkt en incidenteel kunnen blijven, met een maximum van € 100.000,00;
- we kunnen leren van de ervaringen in andere gemeenten, zodat we het concept slim en effectief kunnen inzetten in Zoetermeer;

draagt het college op:
- een wedstrijd op te zetten voor startende ondernemers waarbij zij kans maken op een jaar lang huren van een leegstaand winkelpand voor € 1,00 in Zoetermeer;
- hierbij gebruik te maken van de lessen en ervaringen uit onder andere Oost Gelre, Hengelo en Gooise Meren;
- hier maximaal € 100.000,00 aan te besteden en dit te financieren uit het Potje van de Raad;
- de raad te informeren over de opzet en de randvoorwaarden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-61 ingediend door VVD, D66, Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer, PvdA
Aanpak overlast ledborden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in Zoetermeer traditionele reclameposters in de openbare ruimte zijn of worden vervangen door digitale ledreclameborden;
- deze nieuwe borden op dezelfde locaties zijn geplaatst als de oude exemplaren;
- ledborden op sommige plekken leiden tot overlast doordat het licht in woningen schijnt of verkeersonveilige situaties veroorzaakt;

overwegende dat:
- digitale reclameborden passen bij een moderne, stedelijke omgeving zoals Zoetermeer;
- de VVD deze vorm van buitenreclame dan ook toejuicht als eigentijdse en stedelijke oplossing;
- tegelijk overlast in de directe leefomgeving ongewenst is en relatief eenvoudig te verhelpen valt;
- in veel gevallen eenvoudige maatregelen – zoals het draaien of herschikken van het bord – kunnen helpen om de overlast weg te nemen;
- inwoners op dit moment onvoldoende duidelijkheid hebben over waar zij overlast kunnen melden;

draagt het college op:
- de ledreclameborden waarvan bekend is dat zij overlast veroorzaken, in overleg met de exploitant aan te passen of te herplaatsen, bijvoorbeeld door ze iets te draaien;
- op de gemeentelijke website duidelijk te vermelden waar en hoe inwoners melding kunnen doen van overlast door digitale reclameborden;
- te monitoren hoeveel meldingen hierover binnenkomen en of aanvullende maatregelen nodig zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de fractie van Zó! Zoetermeer. Mijnheer Van der Vlies, gaat uw gang.

10. Zó! Zoetermeer

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik was helemaal nerveus toen ik de heer Schoonbeek hier zag zitten. Ik dacht 'nu wordt het echt spannend'. Ik moet even mijn zenuwen weg zien te slikken hoor.
Voorzitter, vandaag geen dierentuin, dat zal een teleurstelling zijn. We gaan voor een andere metafoor. Ook niet voor de auto, maar we gaan zeilen. Een stad besturen is een beetje als zeilen op open water: als het weer meezit, schiet je lekker op. Maar nu zitten we in zwaar weer. De motor pruttelt, de roeispanen zijn duur en boven ons, op de brug, staat het rijk met de armen over elkaar toe te kijken. De perspectiefnota is kraakhelder. Er moet € 23 miljoen worden gevonden. Dat is niet een beetje tegenwind, dat is windkracht 10 zonder regenpak. Bezuinigen is geen doel op zich, maar wel onvermijdelijk zolang Den Haag die kraan dichthoudt.
Zó! Zoetermeer wil bezuinigen met gezond verstand. Dus moeten we zelf aan het roer blijven staan in plaats van stuurloos ronddobberen. Niet bezuinigen op de automatische piloot, zeker niet op mensen die het al moeilijk hebben. Op bestaanszekerheid korten we niet. Toegankelijkheid is geen luxe. Participatie is geen papieren vinkje. Wat je vandaag wegbezuinigt, betaal je namelijk morgen met rente. Zo heb ik het van een paar collega's ook al gehoord. Je kunt namelijk moeilijk tegen iemand zeggen 'fijn dat u weer meedoet in de samenleving – we hebben alleen net uw hulpmiddel wegbezuinigd.'
Meedoen kan pas als je een veilige thuishaven hebt. Dat heeft niet iedereen want huiselijk geweld komt helaas schrijnend vaak voor. Ook in Zoetermeer zien we een toename van meldingen van huiselijk geweld. Dat moeten we ons aantrekken. Huiselijk geweld is immers geen privéprobleem. Het is een maatschappelijk probleem. Als gemeente, met verantwoordelijkheden op het gebied van zorg en veiligheid, mogen we daar niet van wegkijken. Daarom dient Zó! Zoetermeer de motie Aanpak Huiselijk Geweld in, samen met VVD, ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks, SP en PvdA. Die vraagt om een breed pakket aan maatregelen, van preventietraining bij professionals tot betere opvang en nazorg, en om expliciete aandacht voor femicide, voor vrouwenmoord.
Over veiligheid gesproken, op maandagochtend rond een basisschool lijkt het wel alsof de Hunger Games zijn begonnen, maar dan met SUV's. Dubbel geparkeerde auto's, toeterende ouders en kinderen die zigzaggend proberen over te steken om de school te bereiken. We kunnen daar wat aan doen. Geen verkeersbrigade met fluitjes en stopborden, maar iets dat echt werkt, namelijk bewustwording. Daarom

komen wij met de motie Veilig Lopend of Fietsend naar School, die wij indienen met ChristenUnie-SGP en PDvZ. Gericht op ouders en het gaat over veiligheid, over leefbaarheid, en ook gewoon over gezond verstand. We vragen een stadsbrede campagne die ouders en omwonenden bewust maakt van hun rij- en reisgedrag.

De **voorzitter**: U had allebei tegelijk uw hand opgestoken. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ook dit lijkt wel een wedstrijdje, dank u wel. Over die ouders die hun eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. We zijn in sommige scholen in Zoetermeer al zo lang bezig, ik kan me iets herinneren over Meerzicht, op allerlei manieren om die verantwoordelijkheid bij de ouders te leggen. Dat lukt niet. Waarom denkt u dat het met € 100.000,00 wel lukt?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Wij verwachten dat een campagne in ieder geval iets aan bewustwording doet. Dat wil niet zeggen dat het de heilige graal is die alle problemen oplost, natuurlijk niet. Maar ik denk dat een campagne wel laat zien dat als je kinderen op een gezonde en veilige manier op school wilt krijgen, lopen en fietsen misschien wel het beste idee is. Dat is gewoon de insteek.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik zou hopen dat dat zou werken, maar er zijn zelfs landelijke campagnes die niet werken op dit gebied. Dus waarom nu wel?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, om te beginnen is het zo dat als je ervan uitgaat dat het niet werkt, het sowieso niet gaat werken. Dan kan je net zo goed niets doen. Dat er landelijke campagnes zijn, klopt, maar die bereiken mensen vaak op afstand en dit gaat juist over gedragsveranderingen in die wijk, in onze wijken.

De **voorzitter**: Heel kort nog en dan ga ik naar mijnheer Boerboom.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, ik zou graag even een concreet voorbeeld krijgen van de heer Van der Vlies van waar hij dan aan denkt. Als u roept dat er een campagne moet komen om de veiligheid op scholen te verbeteren qua verkeer, vind ik dat u ook met voorbeelden moet komen.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, u kunt dat vinden. Maar dat is natuurlijk niet echt realistisch. Ik ben geen campagnestrateeg, ik ben ook geen verkeersdeskundige. Ik mag toch aannemen dat iemand met een beetje marketingervaring dat vele malen beter kan dan ik. Ik mag aannemen dat als je een campagne maakt... Ik neem als voorbeeld eventjes een campagne die we laatst hadden over geen verkeerde doekjes in het riool gooien. Dat is ook een heel proactieve campagne geweest om mensen daar bewust van te maken. Ik weet niet in hoeverre dat gewerkt heeft, maar ik kan me voorstellen dat je, als je daar een fors bedrag voor uittrekt, daar ook een kleine evaluatie op loslaat om te weten in hoeverre dat heeft gewerkt. Ik mag aannemen dat er echt mensen zijn die daar meer verstand van hebben dan ik.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, ik ga ervan uit dat dit preventie is en dat dit dus ook hard gemaakt kan worden. Maar alle gekheid op een stokje, de vraag die ik heb is: in welke mate vult dit Veilig Verkeer Nederland aan, dat ook jaarlijks een campagne houdt over rijgedrag rondom scholen? Volgens mij zie ik daarover altijd, zeker na de zomermaanden, overal borden en andere dingen hangen. In welke mate vult dit die campagne aan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, in welke mate? Dat weet ik niet. Dat moet nog blijken uit

de campagne natuurlijk. Dat ligt er ook aan in hoeverre die campagne wordt ingezet. Wij hebben nu gezegd 'joh, trek er € 100.000,00 voor uit.' Misschien wil het college er meer of minder voor uittrekken. Nogmaals, dat gaat om een landelijke campagne. Dat zien veel mensen over het hoofd. Op het moment dat we ons echt richten op de scholen en wijken in Zoetermeer, hopen we dat het een beter effect heeft. Maar het is nog steeds geen tovermiddel. Dit is een poging om een stap te zetten in de goede richting. Dus steun dat.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik ben toch nog een beetje zoekende. Wij zeggen ook al heel lang 'we willen graag rondom die scholen iets doen aan de verkeersveiligheid', maar wij hebben wel onze twijfels of die communicatie het meest effectieve middel is. We zouden liever een verkeersdeskundige bij het college vragen 'ga nou eens op zoek naar hoe we die veiligheid kunnen verbeteren?' We hebben € 100.000,00 beschikbaar'. Of dat dan wordt ingestoken door het verbeteren van de openbare ruimte of andere dingen, laat ik even in het midden. Maar wij zouden dat niet per se nu al alloceren voor communicatie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, daar zie ik ook wel wat in. Als je de fysieke ruimte wilt herinrichten, kan dat ook. Dit soort dingen kan naast elkaar bestaan, maar tegelijkertijd zien we wel dat de herinrichting van wegen vele tonnen kost en heel veel tijd aan voorbereiding. Zo'n campagne kun je relatief snel, waarschijnlijk komend schooljaar nog, inzetten. Dan richten we ons op bewustwording bij ouders en kinderen en we denken dus wel degelijk dat dat een stapje extra kan zijn. Dat neemt niet weg dat andere oplossingen natuurlijk ook wenselijk zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Sandifort zag ik ook nog.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb me laten vertellen dat er mensen in Zoetermeer zijn die, tegen al hun principes in, toch weer auto gaan rijden omdat ze het anders echt niet geregeld krijgen met de kinderen. Ze zouden heel graag altijd fietsend en lopend willen gaan, maar kunnen dat niet meer elke dag omdat er ook brood op de plank moet komen. Waarom kan de campagne zich niet ook richten op het veilig naar school brengen van die kinderen met de auto? Er zijn echt mensen voor wie het lastig is om dat elke dag lopend of op de fiets te doen. Dat is gewoon de realiteit. Dus ze proberen koste wat het kost uit die auto te krijgen, is, denk ik, niet haalbaar. Ik zou het zo mooi vinden als we ook handvatten geven voor 'hoe doe je het dan veilig als je wel met die auto komt?'

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik heb daar helemaal problemen mee. We vragen om een stadsbrede campagne. Als die campagne zich mede richt op het veiliger omgaan met het autogedrag, naast het feit dat het natuurlijk altijd gunstiger en veiliger is om lopend of fietsend te gaan, zijn we daar helemaal niet tegen. Alles dat kan bijdragen aan meer veiligheid rond die scholen, prima. Ik ben het met u eens. Er zijn ook mensen die niet zo makkelijk zonder auto kunnen. Moet ik zelf helaas toegeven.

De **voorzitter**: Is dit voldoende? Mijnheer Zamani nog? Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Wij zien inderdaad ook meer in die campagnes dan de meeste partijen. Het verbaast me toch want het werkt gewoon. Alleen ben ik benieuwd hoe u kijkt naar de toekomstige visie van het college om de verlaging van de snelheden hieraan te koppelen. Dus om te kijken of we schoolzones kunnen inrichten als we de snelheden in de wijken al gaan verlagen. Ziet u daar ook kans in?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Bedoelt u dat we in de wijken 30 km/uur gaan rijden? Ja, daar zijn we helemaal voorstander van. Geen enkel probleem mee. Waar dat kan, moeten we dat doen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Ik moest even zoeken. De vrijwilligers in de stad: je ziet ze niet altijd, maar zonder hen ligt de halve stad plat. Zij coachen, organiseren, verplegen, vegen, troosten en verbinden. Applaus daarvoor is leuk, maar waardering mag soms ook tastbaar zijn. In de motie Brede Stadspas voor Vrijwilligers, die we indienen met ChristenUnie-SGP en D66, vragen we om te onderzoeken of de gemeente de nieuwe stadspas, die er straks voor alle inwoners moet komen, met korting beschikbaar kan stellen voor mensen die vrijwilligerswerk doen. Het kost de gemeente waarschijnlijk niets extra, maar het levert veel op: erkenning, betrokkenheid, motivatie. Kortom, een klein gebaar voor een grote groep mensen die onze stad elke dag een beetje mooier maakt.

De **voorzitter**: Een korte interruptie van mevrouw Haak en mevrouw Brink, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. De heer Van der Vlies geeft aan dat het de gemeente niets extra kost. Waar moet ik dan de voordelen in zien? Ik zie hier bijvoorbeeld staan 'gebruikmaken van korting van bedrijven en organisaties'. Maar als dat dan voor vrijwilligers kan, waarom dan niet meteen voor iedereen, als het de gemeente toch niets kost?

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, we hebben daar technisch overleg over gehad. Met 'we' bedoel ik mijn collega Markes. Die brede stadspas gaan we straks, als het goed is... Daar loopt het onderzoek nu naar, al heel lang, mag ik er wel aan toevoegen, om bedrijven daarop te laten adverteren met acties en aanbiedingen. Op het moment dat mensen die pas willen hebben en daar ook aan willen deelnemen, moeten ze daarvoor betalen, want dat kost iets. Zeker als het gaat om een fysieke pas. Een digitale pas kost niets in de productie, maar normaal gesproken wil je wel dat ze een klein beetje meebetalen daaraan. Voor die vrijwilligers kunnen we het dan voor niets doen. Dat is een beetje de insteek.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Maar het kost wel wat. Dus u gaat dan eigenlijk zeggen 'wij als gemeente betalen niets, dus die kosten leggen we dan neer bij de bedrijven en organisaties die het indirect financieren'.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Precies.

De **voorzitter**: Ik zag nog een andere interruptie. Mevrouw Bink, excuus.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Wij vroegen ons af of het de bedoeling is dat als die stadspas er komt, het vrijwilligersfeest verdwijnt. Of blijft dat naast elkaar bestaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Het was niet onze insteek dat het vrijwilligersfeest komt te verdwijnen. Ik begreep wel dat de vrijwilligerswaardering – ik weet niet of dat hetzelfde is, maar volgens mij is dat niet hetzelfde – die een x-bedrag kost, verdwijnt. Ze krijgen in plaats daarvan deze waardering.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dus u zegt 'dit moet komen in plaats van de vrijwilligerswaardering'?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Zo hebben we het ingestoken.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Oké.

De **voorzitter**: Oké. Helder. Ik wil eigenlijk verdergaan, want het is een beetje pingpongen zo. Dat kunt u volgens mij ook straks nog vragen. Mevrouw Haak nog kort?

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Alleen nog een verduidelijkende vraag. Ik hoorde, geloof ik, net zeggen dat dit ten koste gaat van de vrijwilligerswaardering en dat de motie op die manier ingestoken is, maar dat zie ik niet staan in het dictum van de motie op dit moment.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dus u wilt dat we dat erbij zetten?

De **voorzitter**: Maar nu grijp ik even in. Dit is bijna onderhandeling over de motie. Volgens mij is het punt helder. De vragen zijn gesteld en ik ga ervan uit dat...

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dan vervolg ik met zeggen dat de motie vraagt om te onderzoeken wat dan eventueel de kosten zouden zijn en hoe we dat het makkelijkst zouden kunnen invullen. Los van onze insteek, is dat wat de motie vraagt. Dus dan komt er ook duidelijkheid over wat precies die kosten zijn.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Vrijwilligers houden de stad draaiend. Maar ook sportverenigingen verdienen een steuntje in de rug. Daar zit energie, gezondheid en verbinding. Er is in Zoetermeer geen tekort aan sportiviteit, maar wel aan sponsors. Terwijl op zaterdag veel teams in gesponsorde tenues het veld op lopen, zijn er minstens zoveel teams die het met een shirt zonder opdruk moeten doen. Dat is jammer want sponsoring helpt clubs om de contributie laag te houden. Het helpt bedrijven om zichtbaar te zijn in de stad. Wat is er nou mooier dan jouw bedrijfsnaam op de rug van de spits die het winnende doelpunt maakt? Alleen niet alle teams weten hoe ze een sponsor moeten vinden en niet alle ondernemers weten wie ze kunnen helpen. Amateurteams dobberen vaak zonder sponsor, terwijl ze met een klein zetje de wind weer in de zeilen kunnen krijgen.

De **voorzitter**: Ik zie twee handen. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Vindt u het nu echt nodig dat wij ons bezighouden met de sponsoring van sporten? Daar kunnen ze toch zeker zelf wel voor zorgen? Daar hoeven wij ons toch niet mee bezig te houden?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nou, voorzitter, ik wilde niet over die blote voeten beginnen... Kijk, sportclubs zorgen voor gezondheid, ontmoeting, sociale samenhang in de wijken. Dat willen we volgens mij allemaal. Dat zijn gewoon doelen waar de gemeente verantwoordelijkheid voor wil dragen. Als de sponsering uitblijft, komt die waardevolle rol van ons onder druk te staan. Dus helpen met sponsoring is geen luxe, maar dat werkt gewoon preventief.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk nog? Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Ik heb twee vragen aan mijnheer Van der Vlies, een beetje doorgaand op wat mevrouw Bink vraagt. Namelijk: op welke manier moeten we dat dan doen? De eerste vraag die ik heb is... Ik ben mijn vraag even kwijt, voorzitter, ik kom er later op terug.

De **voorzitter**: Dat komt zeker op een later moment nog wel. Gaat u verder, mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Daarom dienen we, samen met de VVD en D66 en LHN, de motie Sponsor je Lokale Amateurteam in, die het college verzoekt om, samen met de Sportadviesraad en Netwerk Zoetermeer, te kijken hoe we sponsoring van amateurteams kunnen stimuleren. Het lijkt ons goed dat clubs beter worden in fondsenwerving, want we zien allemaal de dreiging van nog meer bezuinigingen de komende jaren. In de huidige perspectiefnota, het is al genoemd, is sport uit de wind gehouden, maar dat kan niet voor eeuwig.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Doncker en dan naar mijnheer Nikerk die zijn vraag terugvond. mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Ik wilde alvast antwoorden op de vraag die mijnheer Nikerk niet gesteld heeft. Ik wil eigenlijk het pleidooi ondersteunen want we weten allemaal dat sinds corona het aantal deelnemers aan clubs echt is verminderd. De clubs hebben het financieel best moeilijk en wij adviseren ook op andere gebieden als gemeente clubs, bijvoorbeeld om vrijwilligers aan te trekken, enzovoort. Dus ik vind het voorstel heel logisch en past ook precies in de gedachte die we als Zoetermeer hebben: iedereen moet in beweging. Dus ik snap eerlijk gezegd de vragen niet zo, want we doen dat op allerlei gebied als gemeente.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is dus steun, dus ik weet niet of u daar nog op wilt reageren.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik kan me de vraag wel voorstellen. Wat ons betreft ligt ook het initiatief echt bij de clubs, maar veel teams weten simpelweg niet waar ze moeten beginnen. Als we via de Sportadviesraad en via Netwerk Zoetermeer een soort match kunnen helpen maken, zetten we de sportvereniging een beetje op voorsprong. Dat is een beetje de insteek.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk nog.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Dat is het nadeel als je je verstandskies laat trekken, dan is het ineens weg hè? Ik heb twee vragen. Waarom beperkt mijnheer Van der Vlies zich alleen tot sport in dit geval? Er zijn namelijk meer verenigingen die zo gesponsord kunnen worden.
De tweede vraag is: volgens mij hebben we hier toch sportcoaches voor die bij de verenigingen rondlopen en die deze taak buitengewoon goed op kunnen pakken?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, om met het tweede te beginnen. Als ze dat zouden doen, dan zouden er waarschijnlijk meer mensen gebruik van maken, maar het lukt nog niet helemaal. Dus dan is dit misschien een extra zetje voor die wind in de zeilen.
Als het gaat om andere clubs, zou ik zeggen: kom met een voorstel. We hebben nu gekozen voor deze insteek, voor die amateurteams. Maar we staan open voor andere voorstellen, ook voor de trombone-club. Dat is geen enkel probleem.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, het helpt als je weet waar je moet zijn. Dat geldt niet alleen voor sporters op zoek naar een sponsor, dat zeker ook voor ouders op zoek naar hulp voor hun kind. Wie ooit geprobeerd heeft om via internet passende jeugdhulp te vinden, weet dat het Startpunt Jeugdhulp Haaglanden een goed idee is maar het is nog geen perfect hulpmiddel. Het biedt gelukkig inzicht in wachttijden, en dat is winst. Maar de informatie is soms zo summier, dat je alsnog drie telefoontjes, vijf mailtjes en een pot koffie verder bent voordat je weet waar je aan toe bent.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, ik zie een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Wij vroegen ons af of het logisch is dat een startpuntwebsite in dienst is van de GR SBJH, die zich in principe met regionale inkoop bezighoudt. Is dit iets dat de gemeente zelf moet doen of makkelijker zelf kan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): De website is regionaal. Dus omdat onze inwoners er gebruik van maken, willen we dat een zetje in de rug geven of opfrissen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Is het dan terecht dat die motie hier komt? Of zou de gemeenschappelijke regeling zelf er wat mee moeten doen? Dat is dan mijn vraag.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, de motie roept op om in gesprek te gaan met dat Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, met als doel om die informatie op te frissen en te verbeteren. We verzoeken de wethouder die daarover gaat, dat te gaan doen.

De **voorzitter**: Akkoord, gaat u verder?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Via de motie Startpunt Opfrissen, die we indienen samen met ChristenUnie-SGP vragen we het college in gesprek te gaan met het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden om de website duidelijker en completer te maken. Dus we vragen niet om het hele systeem overhoop te gooien, maar gewoon om het Startpunt een beetje op te frissen zodat het echt een startpunt kan zijn, zodat het niet voelt als varen zonder kompas, om even in de metafoor te blijven.
Voorzitter, bezuinigen vraagt keuzes. Maar juist in schaarste moeten we investeren in wat rendeert: levendige wijken, bereikbare zorg, een stad die aantrekkelijk blijft voor bewoners, bedrijven en bezoekers.
Er ligt in Zoetermeer een indrukwekkende stapel plannen. Plannen voor vergroenen, vernieuwen, verbinden, verbouwen en verbeteren. Zoetermeer groeit. Over twintig jaar telt onze stad meer dan 150.000 inwoners. Een grote stad is niet alleen een plek waar je slaapt, maar een plek waar je wilt zijn. Waar je naartoe gaat om iets te beleven, waar je werkt, leert, sport en ontspant. Waar cultuur bloeit, waar ondernemers kansen zien en waar ouderen niet worden vergeten. Zó! Zoetermeer wil dat deze groei meer betekent dan extra woningen.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik vind het echt heel goed dat, ook al zijn we nu aan het bezuinigen en het toch heel veel daarover gaat, Zó! Zoetermeer ook die stip op de horizon blijft benoemen. Dat moeten we ook echt doen. Ik ben wel heel benieuwd. Wat wilt u nu concreet naast 2040 dat we nu gaan doen om die stip te realiseren? Heeft u daar dan concrete voorstellen voor?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dat is een moeilijke vraag, want het is een goede vraag. Het is natuurlijk een beetje een visie, dus heel concreet? Misschien kan ik wel een voorzetje geven. Het verschil zit natuurlijk niet alleen in de aantallen woningen. Maar in wat we voor perspectieven voor de stad hebben. We zien nu dat we goed rekening houden met de bereikbaarheid, met zorg, met groen, met scholen, op het moment dat we gaan bouwen. Zeker als we bijvoorbeeld bij de Entree gaan bouwen. Maar dat zijn de voorwaarden om hier te kunnen wonen. Zó! Zoetermeer wil ook investeren in de redenen waarom je wilt blijven in die stad, waarom je trots bent op je stad. Dat maakt het verschil tussen een stad en een grote stad, wat ons betreft.
Dus we zouden graag, als concreet voorbeeld, het Stadshart zien als een soort kloppend hart van ontmoeting, cultuur en verblijf. Momenteel zijn er natuurlijk alleen winkels. Dat is een goede functie, maar iets meer plekken waar je kunt samenkomen, waar je iets kunt beleven, waar je blijft hangen zouden wij graag zien. Dus in plaats van alleen functioneel, willen we ook graag dat het inspirerend wordt. Uw voorstel van het afgelopen begrotingsdebat voor publiekstrekkers in het centrum is daar natuurlijk een goede, concrete stap in, maar ook de komst van het Nationaal Videogame Museum naar het centrum van de stad is daar een goede stap in. Los van het centrum, geldt dat natuurlijk ook in de wijken. Op het moment dat je ergens een flat bouwt, moet je ook denken aan een fatsoenlijk fietspad, maar ook aan zorg dichtbij. We zien dat er behoorlijk wat gebouwd wordt in de wijken. Bijvoorbeeld in een wijk als Rokkeveen waar gemiddeld gezien vrij veel ouderen wonen, zou je best iets kunnen doen met een woonzorgcentrum Albrandswaard 2.0. Dus we willen graag dat er van tevoren wordt nagedacht over de ruimte, dus een reservering van ruimte voor dat soort zaken, voor zover dat nu nog niet gebeurt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie niemand meer, gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): We willen een stad waar mensen oud kunnen worden met zorg dichtbij – hé, dat zei ik net ook – waar jongeren kunnen leren en uitgaan, zonder de stad te hoeven verlaten, waar voorzieningen meegroeien met de stad.
Een grote stad verdient een eigen identiteit. Geen slap aftreksel van Den Haag, maar een volwassen stad met een eigen kloppend hart. Daar werken we aan, samen met inwoners want wie nu zaait, plukt straks de vruchten in een stad waar je niet alleen woont, maar ook leeft.
Voorzitter, onze financiële zorgen zijn echt. Maar onze groei is ook echt. Zoetermeer wordt groter en

dat vraagt om een stad die ook groots durft te denken. Ondanks de tegenwind varen we nog steeds. Er worden huizen gebouwd. Mensen zetten zich in voor hun wijk. Vrijwilligers geven les, planten bomen, helpen ouderen. Zo zetten we koers naar een stad die betaalbaar, bereikbaar en bewoonbaar blijft, ook als het even tegenzit. Ik dank u.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Van Damme, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Ik kwam ondertussen nog een klein golfje tegen. Ik weet niet hoe jullie er eigenlijk over denken. Dat idee van die sponsors is misschien op zich een leuk idee. Maar we gaan eerst als gemeente Zoetermeer bij een heleboel verenigingen de huren verhogen en daarna gaan we vanuit de gemeente Zoetermeer het water gladstrijken door sponsors en verenigingen bij elkaar te brengen. Zien we dat dan niet een beetje verkeerd?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dit verhaal is mij niet helemaal duidelijk. Ik begrijp dat we als gemeente... Sommige verenigingen zitten in een pand van de gemeente en huren dat, andere verenigingen niet. Als gemeente verhuren we ook aan commerciële partijen. Dus ik weet niet precies hoe we dat anders zouden moeten regelen. Je huurt een pand of je koopt een pand. Als je een pand huurt van de gemeente, dan heb je gewoon huur te betalen. Of dat van de gemeente is of van een vastgoedaanbieder heeft niet zoveel met elkaar te maken.

De **voorzitter**: Dan de heer Markes nog een interruptie op mijnheer Van der Vlies?

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter. Eigenlijk een verduidelijking op de uitleg over de motie van de brede stadspas voor alle vrijwilligers. Het is niet de bedoeling van de motie om deze af te strepen tegen de vrijwilligerswaardering of welke waardering dan ook. Deze motie vraagt in eerste instantie alleen om ernaar te kijken wat de financiële effecten zijn van het geven van die stadspas aan vrijwilligers. Of we dat dan willen, wat we ermee gaan doen, wat er we dan mogelijk niet mee doen, lijkt mij handig te bespreken tijdens het gesprek over het raadsvoorstel dat het college aan het voorbereiden is over de brede stadspas.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is nog een aanvulling op de motie.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Excuses voorzitter. Ik had het blijkbaar helemaal verkeerd gezegd.

De **voorzitter**: Daar gaat het niet om, maar dat is een aanvulling op datgene dat u al had aangegeven. Ik kijk rond of er nog andere interrupties zijn voor de heer Van der Vlies. Dat is niet het geval.

Motie nr. 2506-62 ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks, SP, PvdA
Aanpak huiselijk geweld

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het aantal meldingen van huiselijk geweld in Zoetermeer (en Nederland) de afgelopen jaren is gestegen;
- de meeste ernstige vorm daarvan, femicide (de moord op vrouwen vanwege hun geslacht), gemiddeld één keer per acht dagen voorkomt in Nederland;
- in veel gevallen vooraf signalen bekend waren, maar die niet tijdig zijn herkend of gedeeld;

overwegende dat:
- de gemeente vanuit haar verantwoordelijkheid voor het Sociaal Domein en veiligheid een rol speelt in preventie, signalering en hulpverlening;
- een betere samenwerking tussen partners in de zorg, zoals Veilig Thuis, en politie de aanpak effectiever kan maken;

verzoekt het college om:

- een breed pakket aan maatregelen te nemen voor de aanpak van huiselijk geweld, waarin ook femicide expliciet wordt benoemd;
- daarbij aandacht te besteden aan onder meer:
  - preventie en vroegsignalering (bijv. door training bij professionals);
  - samenwerking en informatiedeling tussen relevante partners;
  - de beschikbaarheid van opvang- en hulpstructuren voor slachtoffers;
  - langere inzet van opvolging en nazorg in situaties van tijdelijke huisverboden;
- bij andere gemeenten (Rijswijk is een goed voorbeeld) te polsen welke andere maatregelen effect (kunnen) hebben;
- zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor 1 maart 2026, de raad te informeren over de ingestelde maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-63 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ
Veilig lopend of fietsend naar school

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

overwegende dat
- de grote hoeveelheid auto's en het rijgedrag van automobilisten bij het halen en brengen van kinderen rondom scholen tot verkeersonveilige situaties leidt;
- dit daarnaast zorgt voor overlast bij omwonenden;
- kinderen die lopend of fietsend naar school komen bijdragen aan een veiliger, gezonder en duurzamer straatbeeld;
- Zoetermeer 53 basisscholen telt, waaronder 8 in het (speciaal) basisonderwijs;
- bewustwording effectief kan zijn om het rij- en reisgedrag te verbeteren;

verzoekt het college:
- een stadsbrede campagne op te zetten om ouders gericht te wijzen op verkeersonveilig gedrag en de impact ervan op omwonenden rondom scholen;
- hiervoor eenmalig € 100.000,00 beschikbaar te stellen, te dekken uit het Fonds Zoetermeer 2040;
- de raad uiterlijk in Q2 2026 te informeren over de uitvoering en behaalde resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-64 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, D66
Brede stadspas voor alle vrijwilligers

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- vrijwilligers van grote waarde zijn;
- vrijwilligers de gemeente veel geld besparen door wat zij doen;
- het college bezig is met het opzetten van een brede stadspas;

overwegende dat:
- de beoogde brede stadspas bedoeld is voor alle inwoners van Zoetermeer;
- mensen met de brede stadspas gebruik kunnen maken van kortingen van bedrijven en organisaties;
- het met korting aanbieden van een brede stadspas een mooie manier is om vrijwilligers te bedanken;
- dit mogelijk kan zonder extra structurele kosten voor de gemeente;

draagt het college op:
- te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn van het met korting aanbieden van een brede stadspas aan vrijwilligers;
- de uitkomsten te betrekken bij het raadsvoorstel over de brede stadspas;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-65 ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, D66, LHN
Sponsor je lokale amateurteam!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer veel amateurteams zijn die een sponsor zoeken;
- er ook veel ondernemers zijn die graag een team willen sponsoren;
- er weinig hulp is voor teams en ondernemers bij het regelen van sponsoring;

overwegende dat:
- sponsoring teams helpt om de kosten laag te houden;
- sponsoring voor bedrijven aantrekkelijk kan zijn;

verzoekt het college:
- in gesprek te gaan met de Sportadviesraad en Netwerk Zoetermeer over hoe er gezorgd kan worden voor meer sponsoring van amateurteams;
- de raad te informeren over de uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-66 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP
Startpunt opfrissen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het Startpunt Jeugdhulp Haaglanden (SJH) een website is waarmee ouders en professionals geholpen worden om passende hulp te vinden;
- het Startpunt met name een goed hulpmiddel blijkt te zijn voor inzicht in wachttijden;
- de informatie op de website van het SJH soms onduidelijk of onvolledig is;
- het belangrijk is dat professionals, verwijzers en ouders de juiste informatie over jeugdhulp kunnen vinden;

draagt het college op:
- in gesprek te gaan met het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden met als doel de informatie op het Startpunt Jeugdhulp Haaglanden te verbeteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik zie de heer Smits al lopen, maar ik stel voor om eventjes tot 15.30 uur een korte schorsing te doen zodat iedereen nog even de benen kan strekken. Het is warm genoeg. Ik schors de vergadering tot 15.30 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wij gaan verder met de eerste termijn van de raad en daarvoor geef ik het woord aan de fractie van de PVV. De heer Smits, gaat uw gang.

11. PVV

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Zoetermeer staat onder druk. In plaats van te kiezen, lijken we te blijven schuiven. Een beetje hier bezuinigen, een beetje daar doorschuiven. Alsof het huishoudboekje van de gemeente een soort sudoku is. Maar de realiteit is dat onze inwoners niet zitten te wachten op puzzels, maar op oplossingen. Ik heb een aantal onderwerpen uitgelicht.
Neem de woningmarkt. Jongeren blijven noodgedwongen bij hun ouders wonen. Dat is gezellig, zolang je niet op je dertigste nog in een eenpersoonsbed op zolder moet slapen. Ouderen stromen niet door, gezinnen zoeken zich suf. Daarom dienen wij twee moties in. De voorrang voor eigen mensen bij een

woning en wie hier woont, werkt of zorgt hoeft wat ons betreft niet achteraan in de rij te gaan staan. Deze motie zullen we samen met FVD indienen. En een motie over versnelling van betaalbare woningbouw voor eind 2025, een concreet plan voor 500 woningen gericht op jongeren en ouderen. Ook deze zullen we samen met de FVD indienen.
Veiligheid. In sommige wijken voelt een avondwandeling inmiddels meer als een overlevingstocht dan als een ontspannen rondje door je eigen buurt.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits, een interruptie van mijnheer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik moest even luisteren naar de woorden van de heer Smits die net zei 'voorrang voor eigen mensen'. Als ik dan naar dictum kijk van de motie waar hij aan refereert, is het nieuwe woningbouwprojecten voor Zoetermeerse woningzoekenden. Zijn die twee woorden of die twee begrippen hetzelfde; eigen mensen, zoals u dat bedoelde met wat u net zei, en datgene wat ik in het dictum lees?

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. De motie gaat om Zoetermeerders, mensen die in Zoetermeer wonen of in ieder geval werkzaam zijn en/of wonen en dan op zoek zijn naar een eigen woning.

De **voorzitter**: Ja. Gaat u verder? O nee, toch niet, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het is natuurlijk in de Huisvestingsverordening al mogelijk om 50% maatwerk te leveren. Dus dan zou je lokaal al mensen voorrang kunnen geven. Dus doen we eigenlijk niet al wat u vraagt?

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Zoals ik het heb begrepen met die 50% voorrang, is dat voornamelijk bedoeld voor mensen werkzaam in de hulpverlening en dienstverlening, het onderwijs, die dus van buiten de stad komen. Zo heb ik het begrepen en daarvoor moeten dus de Zoetermeerders achteraan aansluiten.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, in mijn beleving is dat anders. 50% maatwerk betekent dat je eigen Zoetermeerders, dat kunnen jongeren zijn, dat kunnen andere doelgroepen zijn, voorrang kunt geven bij sociale woningen die vrijkomen. Dus het gaat volgens mij niet om de mensen van buiten, maar juist om de mensen van binnen Zoetermeer die wij een extra kans kunnen geven.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits nog?

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Dan is mijn zoon daarin wat anders verteld toen hij zich inschreef voor een woning, namelijk dat het echt voor van buitenaf was.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Smits** (PVV): Veiligheid. Even kijken, het ging over dat ontspannen rondje door je eigen buurt en handhavers. Die doen hun best, maar zonder middelen is het dweilen met de kraan open. Dus ook hierover dienen wij twee moties in. Nul tolerantie voor aanhoudende overlast, geen eindeloze waarschuwingen meer, maar gewoon optreden. En Meer inzet in de wijk over toezicht en handhaving en meldingen serieus nemen want 'meld het bij de gemeente' mag geen synoniem zijn voor 'zoek het uit'. Deze motie zullen we samen indienen met de LHN.
Jongerenaanpak...

De **voorzitter**: Mijnheer Smits, een interruptie van de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. De PVV wil extra inzet voor veiligheid In de wijk, maar wil de PVV dat gaan doen met de huidige politie- en boa-beschikbaarheid of willen ze daar meer hebben? Dat komt niet in de motie terug.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben al vaker moties ingediend over meer blauw op straat, handhaving en politie. Deze motie is vanavond met de huidige middelen die er al zijn. In ieder geval is de capaciteit niet uitgebreid. We hebben wel andere mede ingediend, maar deze motie draait voornamelijk om verbeteren van de veiligheid in de wijk.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel. Dus eigenlijk zegt de PVV 'politie, boa's, wat u nu doet, is niet goed. Dat moet op een andere manier verdeeld worden'? Vindt u dat nou echt?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Zo breng ik het niet. Er is de afgelopen tijd ook een aantal dingen gewoon niet uitgevoerd, niet omdat ze het niet willen maar omdat het niet kon. Dat moet gewoon beter gestructureerd worden. Er moet beter op de veiligheid van de inwoners in een wijk gelet worden. We zeggen helemaal niet dat het nu niet gebeurt maar we zeggen wel dat het beter kan.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel. Meer inzet in de wijk, die heb ik gehad.
Jongerenaanpak. Over jongeren gesproken. Er liggen plannen voor jongerenvoorzieningen die flink wat geld kosten. Geen volledig nieuw gebouw, zeggen ze, maar er wordt wel flink verbouwd voor tonnen. Dat is best bijzonder want de vraag is niet wat we bouwen, maar of jongeren daar straks überhaupt wel willen komen. Wat ons betreft, gaat het geld niet naar stenen, maar naar mensen, naar jongerenwerkers die zichtbaar zijn in de wijk voor sport, ontmoetingen en echte begeleiding. We stellen iets anders voor met de volgende motie. Kijk naar goedkopere en bewezen alternatieven. Mobiele werkers, sportverenigingen, pop-upactiviteiten, geen stenen stapelen, maar jongeren echt bereiken.
Dan evenementen. Evenementen verbinden onze stad. Daar zijn we trots op. Maar de verdeling van de subsidies is scheef. Sommige wijkinitiatieven krijgen niets, terwijl succesvolle evenementen zoals de Rastaplas moeite hebben met het hoofd boven water te houden. Wat ons betreft, moeten zulke evenementen juist ruimte krijgen binnen het beleid, maar is het ook redelijk dat zij na verloop van tijd deels de eigen broek kunnen ophouden. Zo kunnen we het budget beter verdelen en krijgen ook onze nieuwe initiatieven in de wijk een kans. Daarom vragen wij met een motie om een eerlijkere verdeling van het evenementenbudget. Zodat meer mensen in meer wijken kunnen meedoen en kleinere initiatieven een kans krijgen en sterkere evenementen kunnen blijven bestaan.
Zorg en ondersteuning. Voorzitter. In de zorg gaat...

De **voorzitter**: De heer Haak heeft een interruptie.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor de heer Smits zeggen over de evenementen dat de grotere moeten kunnen blijven bestaan. Dat is mooi. En kleinere evenementen moeten ook meer kunnen krijgen. Maar dat betekent dat er per saldo er meer subsidie naar de evenementen moet, maar dat geld is er niet. Hoe wilt u dat dan gaan doen?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Wij zeggen zeker niet dat er meer geld bij moet komen. Er moet gewoon een eerlijkere verdeling komen. Zoals we nu zien, zijn er bijvoorbeeld grote, goed draaiende evenementen die nog steeds een hoop subsidie krijgen, terwijl die uiteindelijk gewoon zelf hun eigen broek moeten kunnen ophouden, zodat de verdeling eerlijker kan.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Als we zouden zeggen dat iedereen dan maar gewoon 50% krijgt en de rest gewoon zelf moet verdienen, vindt u dat dan een goed idee?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ik heb niet uitgerekend hoeveel iedereen moet krijgen. Maar ik weet wel dat, als je bijvoorbeeld kijkt naar Zoetermeer culinair, daar heel grote sponsoren achter zitten en die nog steeds een heel groot bedrag aan subsidies krijgen, terwijl bijvoorbeeld Rastaplas goed loopt, maar ook weersafhankelijk is en een kleiner bedrag krijgt en daardoor veel meer moeite heeft om te kunnen blijven bestaan. Zo zien we ook dat al evenementen die goed draaien het met minder budget niet halen.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. In de zorg gaan we reorganiseren. Dat klinkt spannend, maar bewoners met een zorgvraag vragen zich vooral af 'krijg ik straks nog iemand aan de lijn?' Daarom een motie die het college oproept om tijdens deze hele transitie de toegang tot hulp te blijven garanderen. Geen kastje-naar-de-muurgedoe, gewoon zorgen dat mensen geholpen kunnen worden. Deze motie zullen wij samen indienen met Zoetermeer Vooruit. Bij deze motie hoort ook een korte oproep. De gemeente gaat in 2026 over op een nieuw model Buurtteams in de jeugdzorg. Dat moet efficiënter en dichterbij worden. Maar terwijl we bouwen aan het nieuwe systeem lopen de wachtlijsten op en raken mensen nu al de weg kwijt in de hulpverlening. Deze motie roept dus op tot de simpele garantie: laat de toegang tot zorg niet stilvallen in de overgangsfase. Monitor waar het knelt, stuur bij als het vastloopt en houd ons als raad op de hoogte. Dit kost geen extra geld maar vraagt alleen aandacht en verantwoordelijkheid om juist in deze tijden van verandering mogelijk kwetsbare inwoners niet los te laten.
Dan meteen door naar de bestaanszekerheid. Er ligt een overschot van € 6,8 miljoen en het voorstel is gewoon parkeren in een reserve. Niets mis mee, zou je denken, als het niet was ontstaan door onderbesteding op juist jeugdzorg, armoedebeleid en veiligheid. Voorzitter, het voelt een beetje alsof je de verwarming uitzet, geld overhoudt en dan trots zegt dat je zuinig was. Elk jaar blijkt achteraf dat de tekorten meevallen en er miljoenen overblijven. We horen de roep om een extern onderzoek naar de begroting, maar je hoeft voor ons geen adviseur in te huren om te zien dat we elk jaar geld overhouden terwijl inwoners hulp nodig hebben. Je hoeft het geld niet alleen weg te stoppen, maar je moet het gewoon juist goed besteden. Daarom dienen we ook een motie hierover in die oproept tot geen papieren schijnzekerheid, maar echte keuzes op basis van een zichtbaar resultaat.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits, een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik kan het niet laten om toch even te zeggen dat we die miljoenen die we over hadden bij de jaarstukken, tijdelijk in de reserves hebben gezet en die bij dit debat juist overhevelen naar de volgende jaren om opnieuw nuttig te gebruiken. Dus er is geen sprake van dat we dat gewoon wegzetten en er niets nuttigs meer mee doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Nee, klopt, maar als we het eenmaal weg hebben gezet, kunnen we er in ieder geval niets meer mee. In ieder geval niet in deze zin, om het weer terug te laten vloeien naar degenen die het op dit moment hard nodig hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Jawel, want dat het tijdelijk in de reserve gaat is alleen maar eventjes om tussen twee debatten de tijd uit te zitten. Daarna gaat het gewoon weer naar dezelfde nuttige dingen, maar dan een jaar later, zodat je het alsnog uitgeeft aan diezelfde nuttige dingen.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, u zegt het zelf, een jaar later. Er zijn nu mensen die gewoon de armoedegrens echt bereikt hebben en die het eigenlijk dit jaar al nodig zouden hebben.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Even kijken. Ook stellen wij via een amendement voor om € 750.000,00 alsnog in te zetten voor hulp. Hulp aan mensen die het nu nodig hebben. Schuldhulp, lastenverlichting, hulp aan jongeren en hiermee willen we onderdeel 13 van het raadsbesluit aanpassen. Als we dat nu niet doen, verdwijnt het hele overschot naar de reserve en dan kunnen we het later niet

meer inzetten voor waar het voor bedoeld was. Geen woorden, maar daadkracht.
En dan is er nog iets. Terwijl we zien dat mensen in de knel zitten, investeert de gemeente wel in allerlei grote visies en toekomstplannen. Mooie woorden, maar daar kun je geen boodschappen van doen. Daarom dienen wij ook een motie in die zegt 'geen prestigeprojecten zolang de minima niet kunnen rondkomen'. Zorg eerst voor de mensen die nu hulp nodig hebben en praat dan verder over 2040.

De **voorzitter**: De heer Smits, ik zie een aantal interrupties. Eerst mijnheer Aptroot, dan mevrouw Haak en ik zag ook mijnheer Nikerk, geloof ik. Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Kunt u een aantal van die prestigeprojecten noemen, want ik kon er niet opkomen.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ik had er ook een aantal opgeschreven. Er is er ook al eentje genoemd. Dat ging bijvoorbeeld over de Tour de France hiernaartoe halen. Leuk, imagobeleid. Ik ben ook echt persoonlijk gezien wel voorstander van dat soort dingen, maar we moeten nu eventjes prioriteiten stellen. Dan hebben we een visietraject zonder een directe opbrengst. Even kijken. Ambtelijke herstructurering, dat kost meer geld dan dat het grip oplevert. En stadsvernieuwende plannen zonder harde woningafspraak. Dat is een aantal die ik even snel voor u had opgeschreven.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter. Ik hoor een aantal bezuinigingsopties, maar ik hoor geen enkel prestigeproject. Bij een prestigeproject denk ik aan dingen als een gebouw neerzetten van € 35 miljoen. Ik hoor dat we een aantal nuttige dingen doen die u minder nuttig vindt, maar prestigeprojecten zie ik hier echt niet in. Of zie ik het verkeerd?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): In mijn ogen wel. Maar natuurlijk, dat staat ook verderop in mijn tekst, het gaat niet om woningen of om maatschappelijke gebouwen die gewoon af en toe wel nodig zijn. Het gaat voornamelijk om imagoverbeteringen die momenteel leuk klinken, maar niets opleveren voor de inwoners zelf. Zoals de Tour de France bijvoorbeeld.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Met het risico dat ik enigszins overlap heb met de heer Aptroot. Kijk, er zullen altijd mensen blijven bestaan die hulp nodig hebben van de gemeente. Helaas, dat is een feit. Dat betekent toch niet – ik ga ervan uit dat u dat met mij eens bent – dat de gemeente niet tegelijkertijd ook aandacht kan geven aan andere doelstellingen? Het is ook belangrijk dat we een aantrekkelijke stad blijven. Het is ook belangrijk dat we een groene, mooie leefomgeving hebben. Dat ziet u dan wellicht als prestigeproject. Maar het is wel voor een stad als Zoetermeer belangrijk om aan alle aspecten te denken, vindt u ook niet?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. We moeten natuurlijk wel degelijk aan meerdere dingen tegelijkertijd denken. Dat is ook een lastige keuze die het college moet maken hierin. Ik weet ook dat er echt aan de minima wel wordt gedacht, maar we horen ook de verhalen uit de omgeving dat er allerlei zaken gebeuren die in de ogen van de inwoners vaak minder belangrijk zijn dan de tekorten die de mensen momenteel hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk en dan stel ik voor dat mijnheer Smits verdergaat.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil misschien even iets corrigeren van wat mijnheer Smit zei. Hij noemde als prestigeproject de Tour, maar volgens mij is dat gewoon een project voor 'als de Tour hier ooit langskomt, dan...'en is het niet per se het idee dat we de Tour naar Zoetermeer moeten halen.
U heeft het in uw motie ook over visies. Maar ik kan me niet voorstellen dat u bijvoorbeeld een visie op

het Van Doornenplantsoen een prestigeproject vindt. Hoe kijkt u dan naar die visies?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Natuurlijk, de complete visie van het Van Doornenplantsoen is niet volledig een prestigeproject, maar zo zijn er meerdere dingen die ook in dat beleidsplan 2040 staan, die voor de meeste inwoners geen prioriteit kunnen genieten, terwijl sommige inwoners gewoon de rekeningen niet betaald kunnen krijgen. Dus wij vragen echt te kijken als 'kijk ernaar voordat je volledig inzet op een bepaalde visie, terwijl aan de andere kant mensen bijvoorbeeld hun energierekening niet kunnen betalen'.

De **voorzitter**: Ik denk dat dit voldoende is, dan stel ik voor dat mijnheer Smits verdergaat met zijn betoog. Gaat u verder?

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Even zoeken. Waar was ik? Voorzitter, deze motie is geen aanval op de woningbouw of de sporthallen, die steunen we juist. We bedoelen projecten als abstracte stadsvisies tot 2040, dikke rapporten zonder uitvoering en dure externe inhuur, terwijl mensen nu hun energierekening niet kunnen betalen.
Tot slot voorzitter, wij draaien er niet omheen, dit perspectiefdebat gaat niet over mooie praatjes, maar over echte keuzes. Daarom zullen we ook meerdere moties mede-indienen, niet voor plannen in de toekomst, maar voor de mensen van vandaag. Wij kiezen voor onze eigen inwoners, voor veiligheid in de straat, voor betaalbare woningen, voor duidelijke zorg en minder lasten. Voor een gemeente die doet wat nodig is en niet voor wat politiek netjes klinkt want met mooie plannen kun je de stad niet verwarmen, daar heb je daadkracht voor nodig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Smits voor uw eerste termijn.

Amendement 2506-S ingediend door PVV
Extra inzet overschot 2024 voor kwetsbare inwoners

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsvoorstel 2025-056678 Perspectiefnota 2026;

overwegende dat:
- het rekeningresultaat over 2024 € 6,8 miljoen positief is;
- dit overschot grotendeels is ontstaan door onderbesteding op jeugdhulp, armoedebeleid en veiligheid;
- de gemeente voorstelt dit resultaat volledig toe te voegen aan reserves, zonder concrete inzet op korte termijn voor de meest kwetsbare inwoners;

besluit:
- onderdeel 13 van het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:
  van het positieve saldo over 2024 (€ 6,8 miljoen), € 750.000 specifiek te reserveren – voor maatregelen die de bestaanszekerheid van inwoners verbeteren, waaronder:
  - vroegtijdige schuldhulp;
  - tijdelijke lastenverlichting voor minima;
  - versnelling van hulp aan jongeren in kwetsbare situaties;
- het college te verzoeken om deze inzet uiterlijk Q4 2025 concreet uit te werken en aan de raad voor te leggen."

Motie nr. 2506-67 ingediend door PVV, FVD
Voorrang voor Zoetermeerders bij betaalbare woningen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- er een aanhoudend tekort is aan betaalbare huurwoningen in Zoetermeer;
- veel inwoners die in Zoetermeer wonen, werken of zorgen, onderaan de wachtlijsten belanden;
- woningbouwprojecten onvoldoende bijdragen aan snelle doorstroom voor lokale woningzoekenden;

overwegende dat:
- inwoners die al bijdragen aan de lokale gemeenschap (door werk, mantelzorg of vrijwilligerswerk) het verdienen om in hun eigen stad te (blijven) wonen;
- andere gemeenten al met succes voorrangsbeleid toepassen binnen de wettelijke ruimte;

verzoekt het college:
- bij nieuwe woningbouwprojecten in te zetten op voorrang voor Zoetermeerse woningzoekenden bij sociale en betaalbare huurwoningen;
- hierover bindende afspraken te maken met woningcorporaties en projectontwikkelaars;
- de raad hierover uiterlijk in Q4 2025 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-68 ingediend door PVV, FVD
Versnellen van betaalbare woningbouw voor jong en oud

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de woningnood in Zoetermeer onverminderd hoog is, vooral voor starters, jongeren en ouderen;
- uit de jaarstukken 2024 blijkt dat woningbouwprojecten als De Entree vertraging oplopen;
- er onvoldoende zicht is op concrete, betaalbare woningbouw op korte termijn;

overwegende dat:
- betaalbaar wonen een eerste levensbehoefte is en de basis vormt voor zelfstandigheid en bestaanszekerheid;
- jongeren noodgedwongen lang thuis blijven wonen en ouderen moeilijk kunnen doorstromen;

verzoekt het college:
- voor het eind van 2025 met een plan te komen voor versnelling van de bouw van ten minste 500 betaalbare woningen, specifiek gericht op jongeren en ouderen;
- hierin duidelijke locaties, planning en prijsklassen op te nemen;
- de voortgang jaarlijks op te nemen in de bestaande rapportages aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-69 ingediend door PVV, LHN
Extra inzet veiligheid in de wijk – zichtbaar, merkbaar en handhaafbaar

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de jaarstukken 2024 geen concrete niet-uitgevoerde veiligheidsmaatregelen melden;
- tegelijkertijd veel inwoners overlast ervaren en wijkveiligheid als zorgpunt blijven noemen;
- in 2024 slechts een beperkt financieel verschil is geboekt op veiligheid, zonder zichtbare intensivering;

overwegende dat:
- inwoners recht hebben op een veilige leefomgeving, met handhaving die zichtbaar en effectief is;
- extra inzet op wijkveiligheid, toezicht en preventieprojecten urgent is gezien de signalen over jeugdoverlast en ondermijning;

verzoekt het college:
- bij de Programmabegroting 2026 extra middelen te reserveren voor wijkgerichte veiligheidsmaatregelen, waaronder:
  - uitbreiding van de inzet op toezicht en handhaving;
  - intensivering van de aanpak van jeugdoverlast en ondermijning;
  - verbetering van de meldingsafhandeling en buurtgerichte terugkoppeling;

- de raad hierover uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-70 ingediend door PVV, FVD
Nultolerantie voor aanhoudende overlast in wijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- overlast en criminaliteit in wijken toenemen;
- inwoners zich onveilig voelen en handhavers te weinig kunnen doen;

overwegende dat:
- een harde en zichtbare aanpak noodzakelijk is;

verzoekt het college:
- bij aanhoudende overlast een nultolerantiebeleid te voeren: directe boetes, gebiedsverboden of woningontruiming;
- handhavers en politie zichtbaar in te zetten op hotspots in de stad, ook in de avond en het weekend;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-71 ingediend door PVV
Onderzoek naar flexibele alternatieven voor jongerenaanpak

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het college investeert in fysieke voorzieningen voor jongeren, zoals een jongeren hub in de wijk Palenstein;
- dergelijke projecten afhankelijk zijn van fondsenwerving en vaak gepaard gaan met hoge investeringskosten;
- jongerenoverlast op meerdere plekken in de stad speelt en vraagt om effectieve en flexibele oplossingen;

overwegende dat:
- alternatieve aanpakken, zoals inzet van mobiele jongerenwerkers, pop-upactiviteiten en samenwerking met sportverenigingen, zich al in andere gemeenten hebben bewezen;
- deze alternatieven vaak sneller, goedkoper en flexibeler inzetbaar zijn dan fysieke voorzieningen;

verzoekt het college:
- om een overzicht te maken van concrete alternatieve maatregelen ter voorkoming van jongerenoverlast in Zoetermeer;
- daarbij ten minste de volgende opties in overweging te nemen:
  - inzet van mobiele jongerenwerkers;
  - tijdelijke of gedeelde jongerenvoorzieningen in bestaande gemeentelijke gebouwen;
  - samenwerking met sportverenigingen, scholen en culturele partners voor structurele activiteiten;
- deze alternatieven te voorzien van een kostenraming, inschatting van uitvoerbaarheid en mogelijke impact;
- de raad hierover uiterlijk in Q4 2025 te informeren, zodat deze informatie kan worden meegenomen bij toekomstige beleidskeuzes op het gebied van jeugd, veiligheid en wijkontwikkeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-72 ingediend door PVV
Eerlijke verdeling en bereik van evenementen(subsidies)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- evenementen bijdragen aan ontmoeting, identiteit en leefbaarheid in de stad;
- de subsidiëring van evenementen in de praktijk vaak bij een beperkt aantal partijen terechtkomt;
- diverse kleinere, wijkgerichte initiatieven moeite hebben om toegang te krijgen tot ondersteuning;

overwegende dat:
- een evenwichtige en bereikbare evenementenondersteuning bijdraagt aan diversiteit, spreiding en betrokkenheid van inwoners;
- ook in tijden van financiële krapte de juiste inzet van beschikbare middelen belangrijk is;

verzoekt het college:
- in kaart te brengen hoe de huidige evenementenbudgetten en subsidies verdeeld zijn over type initiatief, wijk en doelgroep;
- bij toekomstige subsidierondes te sturen op een bredere spreiding en betere bereikbaarheid van middelen voor kleinere wijkinitiatieven;
- bij de begroting 2026 inzicht te geven in de gekozen uitgangspunten en verbeteringen van het evenementenbeleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-73 ingediend door PVV, Zoetermeer Vooruit
Toegang tot zorg mag niet stilvallen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente vanaf 2026 overgaat op een nieuw model met Buurtteams in de jeugdzorg en mogelijk ook in andere zorgdomeinen;
- deze transitie bedoeld is om de zorg dichterbij en goedkoper te maken;
- tegelijkertijd de wachttijden bij jeugdhulp en druk op WMO-ondersteuning nog steeds hoog zijn;

overwegende dat:
- inwoners die nu hulp nodig hebben, niet de dupe mogen worden van organisatorische veranderingen;
- de toegang tot zorg, hulp en ondersteuning juist tijdens de overgangsperiode gewaarborgd moet zijn;

verzoekt het college:
- tijdens de implementatie van de nieuwe Buurtteams extra aandacht te houden voor bereikbaarheid, wachttijden en continuïteit van hulp;
- signalen van knelpunten en vertragingen actief te monitoren en zo nodig snel bij te sturen;
- de raad hierover uiterlijk eind 2025 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-74 ingediend door PVV
Echte keuze op basis van zichtbaar resultaat – geen papieren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de afgelopen jaren sprake was van aanzienlijke positieve afwijkingen tussen de begrotingen en jaarrekeningen van de gemeente;
- deze afwijkingen vaak leidden tot onnodige bezuinigingsvoorstellen op sociaal beleid, onderhoud en ondersteuning;

overwegende dat:
- het belangrijk is om realistisch te begroten en eerlijk te zijn over wat er financieel wel mogelijk is;

- inwoners recht hebben op keuzes die zijn gebaseerd op wat zichtbaar werkt, in plaats van boekhoudkundige aannames;

verzoekt het college:
- voortaan in perspectiefnota's en begrotingen nadrukkelijker aandacht te besteden aan eerdere afwijkingen in raming versus realisatie;
- de raad jaarlijks actief te informeren over welke structurele onderbestedingen kunnen worden vermeden;
- bij toekomstige bezuinigingsvoorstellen expliciet aan te geven of deze voortkomen uit daadwerkelijke tekorten of uit conservatieve ramingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-75 ingediend door PVV
Geen prestigeprojecten zolang minima niet rondkomen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente kampt met oplopende armoede en bestaansonzekerheid onder inwoners;
- tegelijkertijd aanzienlijke middelen worden gereserveerd voor ambitieuze gebiedsontwikkelingen en externe visietrajecten;
- er geen directe middelen zijn opgenomen voor tijdelijke verlichting van de situatie van minima in 2025;

overwegende dat:
- de gemeente kampt met oplopende armoede en bestaansonzekerheid onder inwoners;
- tegelijkertijd aanzienlijke middelen worden gereserveerd voor ambitieuze gebiedsontwikkelingen en externe visietrajecten;
- er geen directe middelen zijn opgenomen voor tijdelijke verlichting van de situatie van minima in 2025;
- dit niet geldt voor noodzakelijke investeringen zoals woningbouw of voorzieningen met directe maatschappelijke meerwaarde, zoals sportaccommodaties;

verzoekt het college:
- geen nieuwe prestigeprojecten of grote visietrajecten op te starten zolang er geen extra inzet is gepleegd op directe armoedebestrijding en ondersteuning van minima;
- bij toekomstige investeringsvoorstellen expliciet te onderbouwen waarom deze zwaarder wegen dan hulp aan inwoners die nú in de knel zitten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan ga ik nu over naar de fractie van het CDA, mijnheer Weekenstroo voor de eerste termijn van deze fractie.

12. CDA

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, we leven in de tijd waarin de samenleving steeds meer lijkt op een optelsom van ikjes, in plaats van een verhaal van 'wij'. Individualisering lijkt de norm te worden en verbinding de uitzondering. Juist in Zoetermeer, een stad van verenigingen, kerken en moskeeën, geloofsinstellingen en andere vormen van plekken van ontmoeting, kan het anders. Wij geloven als CDA in een stad waarin mensen niet langs elkaar leven, maar met elkaar samenleven en met elkaar delen wat van waarde is. Als CDA Zoetermeer zetten we in op een stad waar men de buren kent, waar kinderen veilig kunnen spelen dicht bij hun huis en het park schoon is. Niet omdat het opgelegd wordt door de gemeente, maar doordat inwoners zelf verantwoordelijkheid voelen om met elkaar te zorgen voor een schone en veilige leefomgeving.
Voorzitter, de grote voorleeswedstrijd in ieder verkiezingsprogramma in wording deel I is bijna voorbij. De nieuwe voorstellen heb ik maar zelden gehoord. Wel veel nieuwe wijn in oude zakken maar dat staat eigenlijk al gewoon op ons huidige menu. De Perspectiefnota 2026 legt ons wel een pittige puzzel voor. Het financieel plaatje is geen zonnige zomerschets, zoals het weer buiten wel doet vermoeden, maar

een dreigende wolkenlucht. We stevenen af op een ravijn, een afgrond, een dal, een waterval of andere vergelijkbare beeldspraak. Maar dat ravijn is helaas geen metafoor. Als gemeente moeten we structureel gaan bezuinigen en dat is, op zijn zachtst gezegd, niet zo leuk. Dat moeten we bezuinigen, betekent voor ons dat we maar een beperkt aantal moties indienen en zeer terughoudend zullen zijn bij het steunen van amendementen en moties van andere partijen. Laat ik duidelijk zijn, het CDA Zoetermeer wil niet naar de perspectiefnota kijken als een boekhouder, maar juist met het hart van de samenleving kijken naar wat er nodig is. Het dekkingsplan dat voorligt, doet pijn. Dat klopt. Maar het is geen hakbijl zonder richting. Het is een afgewogen pakket van maatregelen waarin, ondanks de scherpe randjes, ruimte blijft voor wat goed doet, voor behoud van verenigingen, stimuleren van ontmoeting en werken aan de leefbaarheid van de stad.
Neem bijvoorbeeld het minder herstellen van schades in de openbare ruimte, het versoberen van beheer en het stoppen met het adoptiegroenproject. Heeft dat onze voorkeur? Nee, zeker niet. Maar we begrijpen de afweging hierbij van de keuzes van het college. Om in adoptiegroentermen te blijven, het is geen snoeien om het snoeien, het is snoeien om te kunnen blijven bloeien. Ook het verlagen van het budget voor de energietransitie voelt wrang, maar in de tijd waarin mensen moeite hebben om überhaupt hun energierekening te bepalen, snijden we liever in dat deel van het budget dan in de armoedevoorzieningen. Daarbij geldt voor ons ook dat niet voor alles meetbaar is dat belangrijk is en alles wat belangrijk is niet altijd direct zichtbaar is op de begroting. Voorzitter, juist als het lastig is, zie ik een hand van mijnheer Boerboom.

De **voorzitter**: Als u dat in uw eigen tekst heeft staan, dan heeft die wel een heel voorspellende waarde. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ik zal het nog wat lastiger maken, dank u wel voorzitter. U zegt dat u de keuzes en de afwegingen die gemaakt zijn op hoofdlijnen wel begrijpt. U heeft het onder andere over de energietransitie. Nu hebben PvdA en GroenLinks samen met een aantal mede-indieners daar een amendement over ingediend om daar toch een andere keuze in te maken door bijvoorbeeld middels verhoging van de omgevingsvergunningen die extra middelen op te halen. Hoe kijkt u daar dan tegen aan?

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Binnen de fractie, die misschien niet heel groot is, hebben we er nog steeds discussie over of we daar nu in meegaan. We willen ook het complete plaatje overzien; waar willen we eventueel kostenstijging, wat lastenverhoging voor de inwoners betekent en wat is werkelijk voor ons van waarde om te behouden of te versterken op de begroting?

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Juist als het lastig is, moeten we investeren in de generatie van morgen. Jongeren hebben geen behoefte aan papieren participatie of beleidsmatige betrokkenheid. Jongeren willen ruimte, letterlijk en figuurlijk. Daarom dienen wij vandaag de motie Voor de jeugd, door de jeugd in. Daarin roepen wij het college op om samen met buurtwerk de verantwoordelijkheid aan jongeren te geven om hun eigen hangplekken, die meestal niet van beton zijn, maar wel van betekenis zijn, zelf te kunnen onderhouden en op te zetten en jongeren daarmee ook mede-eigenaar te maken van hun eigen omgeving. Dan maken we van het hangen weer verbinden. Deze motie dienen we samen in met D66 en de SP. Terwijl jongeren op een plek moeten kunnen zijn, moeten maatschappelijke instellingen ook kunnen rekenen op eerlijkheid en duidelijkheid. Daarom onze motie transparante subsidies. Laten we eerlijk zijn, het voelt nogal vreemd dat de gemeente instellingen subsidie geeft waarmee diezelfde instellingen vervolgens huur betalen aan diezelfde gemeente. Dat is geen kringloop van duurzaamheid, dat is een cirkel van verwarring en bureaucratie. Wij willen een systeem waarin het geld zo min mogelijk in rondjes draait en zoveel mogelijk direct op het doel afgaat. Dat betekent niet dat het niet inzichtelijk moet zijn welke organisaties huren bij de gemeente en voor welke prijs. Andere gemeenten doen dat ook. Daarom willen we juist verkenning van het model, zoals dat in andere gemeenten ook inzichtelijk gemaakt wordt, zonder dat we het geld aan het rondpompen zijn in onze eigen zakken.
Voorzitter, tussen de donkere begrotingswolken schijnt ook licht. Begrijp het niet verkeerd. Investeren in toegankelijkheid en in toegankelijke gemeentelijke accommodaties juichen wij dan ook toe. Dit betekent in vrij letterlijke zin drempels wegnemen voor onze inwoners. De middelen voor woningbouwversnelling zijn nodig en terecht. Dat het college wel ruimte blijft zien voor onze verenigingen is voor ons van cruciaal belang want een stad zonder ontmoeting is een stad zonder ziel. Of het nu op het plein is,

of op het sportveld, daar waar mensen elkaar ontmoeten en elkaar spreken, ontstaat begrip voor de ander en ook, in een makkelijk Nederlands woord, gezelligheid.
Voorzitter, tot slot. Als Zoetermeerders maken we met elkaar de samenleving. Een samenleving vraagt om keuzes met een hart. Het CDA kiest hierbij voor verbinding en verantwoordelijkheid, van zowel de overheid als de inwoners, en voor redelijkheid. Wellicht een wat ouderwetse toon die ik ook zelf nog niet kende, is: rust, reinheid en regelmaat, een uitdagend criterium om hierin aan vast te houden. Als CDA kiezen we in ieder geval voor een fatsoenlijke stad met minder ik en meer wij. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo. Voordat u gaat, zie ik nog een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil het nog even met mijnheer Weekenstroo hebben over die verrekening van huur en subsidie. Als mijn zoon mij een tikkie stuurt voor een aankoop die ik hem vergoed, trek ik dat niet af van zijn zakgeld. Ik maak eerst zijn zakgeld over en daarna stuurt hij mij een tikkie voor die uitgaven. Dat is om het transparant te houden. Het lijkt net of mijnheer Weekenstroo debatteert dat het transparanter is om twee bedragen met elkaar te verrekenen en de rest over te maken, dan om die twee bedragen allebei apart te verwerken. Bent u dat met mij eens?

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Nee, want ik ben juist voor een overheid die inzichtelijk maakt wat wij daadwerkelijk aan een concreet doel of... Laat ik het anders formuleren. Als wij een organisatie subsidie geven, dan geven wij die organisatie geld met een doel omdat ze een maatschappelijke rol hebben om te vervullen. Als die maatschappelijke rol grotendeels is het terugbetalen van huur die zij ons verschuldigd zijn, vind ik dat niet heel duidelijk naar andere organisaties, als het een enorm groot bedrag is. Ons doel met deze motie is juist naar die andere organisaties, die wellicht via via iets gehoord hebben over hoe hoog de huur is, duidelijk inzichtelijk te maken welk deel daadwerkelijk bedoeld is voor de maatschappelijke doelstelling en maatschappelijke ambities en welk deel wordt verrekend met die huur.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Maar bij wie een organisatie ook huurt, bij de gemeente of bij een andere vastgoedeigenaar, heeft toch geen invloed op de subsidie? Zij krijgt die subsidie, ongeacht aan wie zij huur betaalt.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ja, wat is dan de concrete vraag?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dat het alleen maar logisch is om die bedragen naast elkaar te laten bestaan omdat het niet uit zou moeten maken aan wie zo'n organisatie huur betaalt.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Het maakt niet uit aan wie zij huur betalen, maar het maakt wel uit als het direct weer in de zak van de gemeente terechtkomt, vind ik. Op het moment dat een organisatie van ons geld krijgt om maatschappelijke doelen te verkondigen of uit te voeren, dan heb je een cirkel van geld dat nu rondgepompt wordt, dat misschien deels anders ingevuld wordt, dat misschien niet helemaal duidelijk en doelmatig rondgepompt wordt, dat extra bureaucratie oplevert, dat daarna weer de controle van de jaarcijfers moet opleveren. Dan kan het volgens mij een stuk simpeler als we dat beter inzichtelijk maken. Maar dat is misschien een verschil van mening tussen mevrouw Brouwer en mijzelf en daar gaan we waarschijnlijk op dit moment niet uitkomen.

De **voorzitter**: Ik ga u voorspellen dat u straks nog heel lang de tijd heeft om daar met elkaar over te spreken. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, er is niet alleen een verschil van inzicht tussen mevrouw Brouwer en de heer Weekenstroo, maar dan ook met mij en volgens mij nog wel meer mensen hier in de raad. Mijnheer Weekenstroo verwijst de hele tijd naar maatschappelijke doelen. Ik denk dan even aan een voetbalvereniging met voetbalvelden en een kantine waar de voorbesprekingen zijn, die draait op

vrijwilligers en waarvan de grote kostenpost om die maatschappelijke doelen te realiseren, namelijk kinderen en volwassenen aan het sporten te brengen, de grond en de spullen et cetera vormen. Hetzelfde geldt voor een culturele instelling; de meeste mensen die daar rondlopen, zijn daar vrijwillig, maar ze moeten wel ergens zitten. Dus waar zit voor u dan het verschil tussen huur en maatschappelijke doelen? Dat zie ik niet. Nog los van het feit dat ik het heel onverstandig vind om die dingen met elkaar te vermengen.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Inwoners en vrijwilligers hebben altijd een eigen rol, maar nogmaals, u probeert nu volgens mij twee dingen bij elkaar te halen die ik niet zozeer bij elkaar zie. Ik zeg 'aan de ene kant heb je een vereniging, een culturele instelling of welzijnsorganisatie, die in het leven is geroepen voor een bepaald doel. Als dan het grootste deel van de subsidie die we ze geven weer linea recta in onze eigen zak belandt, kan het volgens mij duidelijker en transparanter'. Dan gaat er weinig geld om in het daadwerkelijke behalen van dat doel. Dan kunnen zij dus, blijkbaar, met minder geld hetzelfde behalen, ondanks dat die huur gewoon op de rekening staat.

De **voorzitter**: Heel kort nog, mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik zal proberen het kort te houden. U voegt ze nu weer samen; maatschappelijk doel, maar het gaat naar de huur. Maar volgens mij hebben ze, om dat maatschappelijk doel te bereiken, een plek nodig. Dat is de grootste kostenpost voor velen. Wat is er transparanter dan te laten zien 'dit geven wij aan subsidie en dit deel komt bij ons terug omdat wij, in dit geval, de verhuurder zijn'?

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dat is precies wat nu niet duidelijk is. Hoeveel huur wij terugkrijgen van de sportvereniging, is precies wat nu niet duidelijk is en wat wij dus nu wel duidelijk in kaart willen brengen met deze motie.

De **voorzitter**: Oké, ik stel voor, nogmaals, volgens mij zijn de argumenten hier in de zaal nu wel gewisseld. Ik heb het gevoel dat die nog wel verder zullen worden uitgewisseld. Als de anderen geen interrupties meer hebben, dan dank ik de heer Weekenstroo, ook voor de indiening van de moties.

Motie nr. 2506-76 ingediend door CDA, D66, Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks, PVV, FVD
Naar meer transparante in subsidiering en gemeentelijke huurverrekening

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- de gemeente aan diverse maatschappelijke instellingen en verenigingen subsidies verstrekt, waarmee onder meer de huur van gemeentelijk vastgoed wordt bekostigd;
- een aanzienlijk deel van dit vastgoed in eigendom is van de gemeente zelf;
- hierdoor gemeentelijke middelen via subsidies (deels) terugvloeien naar een andere gemeentelijke begrotingspost;
- dit leidt tot een beperkte transparantie in de feitelijke subsidiestromen;

overwegende dat:
- transparantie en doelmatigheid bij subsidieverlening essentieel zijn voor een betrouwbare en efficiënte overheid;
- het intern rondzetten van middelen via huurconstructies onnodige administratieve handelingen en uitvoeringskosten met zich meebrengt;
- het wenselijk is dat gesubsidieerde instellingen hun middelen zoveel mogelijk kunnen inzetten voor hun maatschappelijke kerntaken;
- andere gemeenten, zoals Enschede, Texel en Den Helder, werken met modellen waarin de huur van gemeentelijk vastgoed intern wordt verrekend of gecompenseerd;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- te onderzoeken op welke wijze binnen Zoetermeer een transparanter en efficiënter systeem van

huurverrekening kan worden ingericht voor gesubsidieerde instellingen die gebruikmaken van gemeentelijk vastgoed;
- in dit onderzoek de werkwijzen van onder meer Enschede, Texel en Den Helder te betrekken;
- daarbij aandacht te besteden aan de financiële, juridische en organisatorische gevolgen, en expliciet de gevolgen voor het gelijkheidsbeginsel tussen instellingen die wel of geen gebruik maken van gemeentelijk vastgoed te belichten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-77 ingediend door CDA, D66, SP
Voor de jeugd door de jeugd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- jongeren grote behoefte hebben aan plekken om te 'hangen';
- jongeren vaak op plekken worden weggestuurd en daardoor in grotere groepen op plekken zich verzamelen;
- de omvang van de groep en de verschillende groepen jongeren op één plek weer voor overlast zorgen;

overwegende dat:
- Buurtwerk een belangrijke rol heeft om jongeren aan te spreken;
- Buurtwerk in een bijeenkomst met de raad heeft uitgelegd dat er een oplossing voor hangplekken moet komen omdat er te weinig zijn;
- Buurtwerk in goed contact staat met jongeren;
- jongeren zelf ook kunnen meehelpen bij het onderhouden van 'hun' plekken en verantwoordelijkheid kunnen dragen;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- samen met Buurtwerk en jongeren te inventariseren in welke gebieden en op welke plekken jongeren zelf een hang plek kunnen opzetten en onderhouden;
- hierover voor de begrotingsbehandeling aan de raad de uitkomsten terug te koppelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de fractie van D66. Mijnheer Zamani, gaat uw gang.

13. D66

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik weet het, ik ben de laatste spreker, de koffie is koud, de blikken wat glazig. Sommigen denken nu vaker aan een kapsalon met knoflooksaus dan aan onze kadernota. Sommigen zijn misschien al aan hun kapsalon bezig. En eerlijk is eerlijk, er zijn ook wat mooie voorstellen ingediend; het blotevoetenpad, een tijdcapsule, vrouwelijke bomen. Dus de verwachtingen zijn torenhoog.
Maar ik wil het hebben ov iets anders. Iets dat niet in een capsule hoeft om de toekomst te raken. Iets dat niet tussen je tenen krijgt, maar je recht in je hart raakt. Ik heb het over kinderen, voorzitter. Kansen en moeilijke keuzes die we moeten kunnen uitleggen, aan henzelf, aan hun ouders en aan onszelf. In bijna elk van verkiezingsprogramma's van de partijen hier staat dat we gelijke kansen willen voor ieder kind. We staan voor een stad waarin het niet uitmaakt of je opgegroeid bent in De Leyens of Palenstein, in Oosterheem of Meerzicht, waar ieder kind veilig kan spelen, proberen, fouten maken en kan leren. En waar een hand is die je helpt als het thuis niet lukt. Ik geloof ook oprecht dat de fracties hier dit menen, dat we dat we allemaal willen en allemaal voor ogen hebben dat kinderen gezien worden. Zoals Bert Wienen schrijft 'het kind dat het moeilijk heeft, moet niet worden aangepast aan het systeem. Het systeem moet zich verhouden tot het kind'. En toch staan we hier nu tegenover een voorstel dat juist daar de bijl aan zet, bij de projecten die er voor een kind zijn, zoals het mentorproject, daar waar vrijwilligers jongeren helpen in de spannende overgang naar de middelbare school. Een vertrouwd gezicht, iemand die niet oordeelt, maar meeloopt, die zegt 'je mag er zijn', ook als je ouders niet weten hoe het werkt, ook als het thuis niet meezit. Ook, zoals André van Duin mooi zingt, als je anders bent dan

anderen.
Kansen komen niet vanzelf, voorzitter. Je moet ze als gemeente organiseren. Je moet ervoor kiezen en je moet ze beschermen. Maar nogmaals voorzitter, kansen komen niet vanzelf. Je moet ze durven zien, ook al zijn ze ongemakkelijk dichtbij. In de leerling die stil is, niet omdat hij geen woorden heeft, maar omdat hij geleerd heeft dat niemand luistert, in dat meisje dat bij gymles op haar telefoon kijkt omdat ze geen schoenen heeft die meedoen. En kansen verdwijnen ook niet in één klap voorzitter, ze slijten langzaam weg. Bij elke dichte deur. Als er niemand is die meeloopt, als ouders de taal niet spreken, als de overstap naar voortgezet onderwijs te groot is. Dan is het zo'n mentor die het verschil tussen afhaken en aanhaken maakt, tussen afwijken en ontwikkelen, tussen verloren lopen in het systeem of vertrouwen krijgen van iemand die gewoon naast je gaat staan. Daarom is het mentorproject zo belangrijk, niet omdat het zo groots is, maar omdat het precies doet wat nodig is. En het werkt. Het vangt op, vroeg, het begeleidt, zacht. Het voorkomt dat kleine achterstanden uitgroeien tot grote problemen, tot grote zorgtrajecten. Voorzitter, laten we onszelf niet wijsmaken dat bezuinigen hier geen gevolgen heeft. Als we deze subsidie schrappen, zeggen we eigenlijk 'de kinderen redden zich wel'. Maar dat is niet zo. Dan staan ze op wachtlijsten, zonder zicht op de overkant. Dan schuiven we het probleem door. Dan wordt preventie uitgesteld totdat het zorg is geworden, met dossier, wachtlijsten, kosten.
Voorzitter, dat past niet bij onze stad. Dat past niet bij Zoetermeer, dat is niet de visie waar we voor zeggen te willen staan. Het wrange is voorzitter, dat we die keuzes nu maken op basis van cijfers waarvan we elk jaar zien dat ze niet sluiten met de realisatie. Elk jaar begroten we tientallen miljoenen aan lasten die we uiteindelijk niet maken. We overschatten structureel wat we uitgeven en op basis van die overschattingen gaan we bezuinigen. Zo komt het dat we maatschappelijke voorzieningen schrappen, die achteraf wel hadden gekund. Dat we zeggen dat het niet anders kan, terwijl het dus wel anders had gekund. Daarom vragen wij om iets dat we als organisatie gewoon kunnen doen. Laten we een afhankelijke accountant laten kijken of de begrotingssystematiek nog klopt. Niet omdat we het college niet vertrouwen maar juist omdat we willen kunnen vertrouwen op hetgeen er ligt. Als de basis klopt, kunnen we moeilijke keuzes uitleggen. Daar gaat het om, voorzitter.
Als we dan keuzes maken, laten we dan kiezen met verstand en met het hart. Niet met bezuinigingen op het opruimen van zwerfafval als we weten dat het effect daarvan zichtbaar is in elke wijk. Niet snijden in adoptiegroen, terwijl we willen dat mensen trots zijn op hun buurt. En niet de deur dichttrekken bij vrijwilligers die zich inzetten voor onze jeugd.
We hebben als D66 voorstellen gedaan die die lijn volgen over eerlijk begroten, over het versterken van de lokale democratie. Die dienen we trouwens niet in, dat staat hier verkeerd, dat had ik ook in de groepsapp gezet, maar in de verkeerde groep, begreep ik achteraf, ach ja. We hebben voorstellen gedaan over het eerlijk verdelen van evenementensubsidie, zodat ook nieuwe, kleine initiatieven de ruimte krijgen. Over samenwerken met de Dutch Innovation Factory omdat toekomstgerichter besturen betekent dat je investeert in wat morgen nodig is, en ja, over experimenteren met bureaucratievrij geld omdat vertrouwen in mensen geen risico is, maar beleid.
We beschermen wat werkt, we schrappen geen steun voor vrijwilligers. We schrappen geen bomen als dat niet hoeft. We gaan nog kijken of dat inderdaad al bestaand beleid is, maar volgens ons is dat niet zo. Ik kreeg daar nog wat input over van andere partijen. Daar gaan we nog naar kijken. En ja, ook daar hebben we een voorstel voor ingediend, een pilot om eenvoudige technieken toe te passen om bomenoverlast te verminderen zonder ze te hoeven kappen.
Voorzitter, het begint met hoe we kijken. Als je jonge mensen ziet als last, ga je besparen. Als je ze ziet als toekomst, ga je investeren. En ja, dan moet je keuzes maken. Laten dat dan een keuze zijn die je over tien jaar nog kunt uitleggen, aan jezelf, aan de stad, en aan dat kind dat net dat ene zetje nodig had.
Het is overigens geen maidenspeech dus jullie mogen interrumperen. Ik loop nog even onze moties langs, voorzitter. Het is ook geen uitnodiging, maar…

De **voorzitter**: Waarschijnlijk stond dat ook in de verkeerde app.

De heer **Zamani** (D66): Ja, precies.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. We hebben een motie die we gaan indienen Samen zorgen voor meer zekerheid meerjarenbegroting. Dat doen we samen met de SP. Dat had ik al aangegeven. Verder Bidirectionele laadpalen. Dat doen we samen met LHN, dank voor de steun. Dan Kansen voor kinderen, een heel mooie motie. Die doen we samen met de VVD. Kijk daar nog eens naar.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, heeft u een interruptie van mijnheer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ik ga toch een poging doen. Dank u wel voorzitter. Kansen voor kinderen. Ik kan helemaal volgen wat de heer Zamani daarin zegt. Daar hebben wij als partij zelf in december ook aandacht voor gevraagd. Nu is het college aan de gang gegaan met een pilot en daar zou in dit voorjaar een evaluatie van plaatsvinden. Heeft u daar de resultaten al van? Of zegt u 'ongeacht wat het resultaat is, willen we gewoon dat al deze scholen hieraan deel kunnen nemen'?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, dit gaat echt om een motie om te kijken of we die drie scholen die nu aangesloten zijn bij het jeugdeducatiefonds, kunnen uitbreiden naar tien. Dat ziet toch echt ergens anders op, volgens mij, dan de vragen die daarover zijn gesteld. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel. Dat ben ik dan weer niet eens met mijnheer Zamani. Volgens mij heeft de wethouder toegezegd om met de drie scholen die daar nu aan deelnemen in een pilot te komen die tot en met juni loopt – we zitten nu in juni – en dat er in het voorjaar een evaluatie van zou zijn. Een voorwaarde om dat door te zetten, zou volgens mij zijn dat de resultaten van die evaluatie positief zouden zijn. Volgens mij zegt u nu 'we wachten de resultaten van die evaluatie niet af, maar we breiden het in één keer uit van drie naar tien scholen'. Klopt dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, volgens mij is er een verschil tussen hoe wij zien welk onderzoek nu wordt gedaan en hoe u het ziet. Maar ik zie ook dat mijnheer Ekkelenkamp, de indiener van de motie, heel graag wil interrumperen.

De **voorzitter**: Dat zag ik ook. Ik ga mijnheer Ekkelenkamp het woord geven, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat heb ik niet gehoord, mijnheer Aptroot. Maar goed, ik wil toch graag hier iets over zeggen want het verdient misschien wel een toelichting. Het was natuurlijk zo dat toen wethouder Velzen dat besluit nam, of dit voorstel deed, er maar geld was voor drie scholen en dat er, volgens mij, helemaal geen sprake was van een pilot. Bovendien heb ik het gewoon technisch nagevraagd en ambtelijk werd helemaal niet gesproken over een pilot. Er werd gewoon gezegd 'nee, er waren nu drie scholen, maar er is nog een wens voor zeven extra scholen'. Dus op die wens van zeven extra scholen hebben wij deze motie gebaseerd. Als de raad hiermee instemt, dan kunnen tien scholen gebruikmaken van de verdriedubbelaar en hebben ze toegang tot fondsen die anders gesloten blijven voor deze scholen. Je moet je voorstellen, dat mag misschien nog even, mijnheer de voorzitter, dat er dus grote bedrijven zijn en particulieren die een fonds met elkaar vormen. Als je daaraan meedoet, kun je dus wat meer geld voor je school krijgen, zeker voor die scholen met kinderen die het niet zo breed hebben. Dus vandaar.

De **voorzitter**: Dank voor de toelichting. Voldoende? Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Nog even heel kort. Ik ben wel benieuwd wat de wethouder dadelijk vindt van de evaluatie daarvan.

De **voorzitter**: Die komt zeker nog aan het woord. Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): De opsomming van moties was opeens begonnen en ik meende te horen dat ook de motie Samen zorgen voor meer zekerheid op de meerjarenbegroting in die opsomming snel genoemd werd. Daarin wordt de Auditcommissie een taak gegeven, althans, in het dictum. Mijn eerste vraag is: begrijp ik het dictum goed dat het de Auditcommissie in de rol van opdrachtgever aan een accountant stelt? Wat overigens, puur een constatering, een unieke rol voor de Auditcommissie is. Die ziet wel toe op de uitvoering van werk van bijvoorbeeld niet alleen 'een accountant', maar zelfs van 'de accountant', maar die is door de gemeenteraad aangesteld en de opdracht komt van de gemeenteraad. Dus dit zou iets anders zijn dan wat de Auditcommissie nu doet. Kunt u daar helderheid over geven?

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel, voorzitter. Dat is een terechte vraag. Ik wilde het zo opschrijven dat wij als raad de opdracht geven aan de accountant en dat we de Auditcommissie daarin faciliteren. Maar ik begrijp uit uw opmerking dat dat niet zo is opgeschreven. Daar moeten we even naar kijken, in de schaduw of in de zon, hoe we dat inderdaad wel zo opschrijven. Ik bedoel hetzelfde als de heer Duiven, overigens ook voorzitter van de Auditcommissie, zegt.

De **voorzitter**: Akkoord, ik zie hem knikken dus dat zal straks in de zon of schaduw verder worden besproken. Mijnheer Zamani, gaat u verder.

De heer **Zamani** (D66): Ik kan daar denk ik beter tegen, maar goed. Dan over Eerlijk zullen we evenementensubsidies verdelen. Dat doen we samen met de SP en een heel aantal fracties. Dus voor de steun, ChristenUnie-SGP, PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit. Ik hoop niet dat ik nog iemand vergeet. Dapper en daadkrachtig innoveren met bureaucratievrij geld, daar hebben we het net al over gehad, dienen we in met GroenLinks en PvdA. En we dienen nog een paar amendementen in over Groen blijven doen, Geen onnodige besparingen. Dat doen we overigens ook met GroenLinks en PvdA samen. En Overlast van bomen beperken zonder ze te hoeven kappen. Dat doen we samen met LHN. PvdA en FVD. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Zamani voor uw eerste termijn.

De heer **Zamani** (D66): En eet smakelijk straks.

Amendement nr. 2506-T ingediend door D66, GroenLinks, PvdA
Geen onnodige besparingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 als volgt aan te passen:
- beslispunt 3. aan te vullen met de volgende tekst:
  "Met dien verstande dat maatregelen 4.19 (vrijwilligerswaardering) en 4.30 (beperken verkeersmaatregelen) worden geschrapt, daarentegen in te zetten op een aanvullende besparing bij maatregel 4.8 (personeelsgerichte kosten), conform bezuinigingspakket 3 uit het memo Bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden.""

Amendement nr. 2506-U ingediend door D66, GroenLinks, PvdA
Groen Blijven Doen!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 als volgt aan te passen:
- beslispunt 3. aan te vullen met de volgende tekst:
  "Met dien verstande dat maatregelen 4.29 (stoppen adoptiegroen) en 4.32 (minder groenprojecten) worden geschrapt, daarentegen in te zetten op een aanvullende besparing bij maatregel 4.9 (ICT), conform bezuinigingspakketten 2 en 3 uit het memo Bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden.""

Motie nr. 2506-78 ingediend door D66, LHN, PvdA, FVD
Overlast van bomen beperken zonder te hoeven kappen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- bepaalde vrouwelijke bomen in de openbare ruimte, zoals ginkgo's, lindes of populieren, vruchten of plakkerige afscheidingen produceren die overlast veroorzaken voor bewoners, fietsers en voetgangers;
- deze overlast kan bestaan uit gladheid, geurhinder, vervuiling van auto's, en insectenplagen;
- deze bomen ecologisch en esthetisch waardevol zijn en bijdragen aan de biodiversiteit, schaduwvorming en klimaatadaptatie in de stad;

overwegende dat:
- er duurzame, niet-schadelijke technieken beschikbaar zijn zoals hormooninjecties (bijvoorbeeld met ethefon), die op verantwoorde wijze de vruchtvorming van bomen kunnen onderdrukken;
- dergelijke technieken in andere gemeenten (zoals Utrecht en Amsterdam) succesvol zijn toegepast om overlast te verminderen zonder dat kap of vervanging van bomen nodig was;
- het behoud van bestaande volwassen bomen bijdraagt aan de leefbaarheid en het groen karakter van Zoetermeer;

verzoekt het college:
- om een inventarisatie te maken van locaties binnen de gemeente waar structurele boomgerelateerde overlast wordt ervaren door vruchten of plakkerige afscheiding;
- om in overleg met een boomverzorger of boomtechnisch adviseur een pilot uit te voeren met injectietechnieken (zoals met ethefon of andere geschikte groeiregulatoren) op minimaal één overlastgevende locatie;
- de eenmalige kosten te dekken uit het programma Onderhoud openbare ruimte (Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen) en de raad hierover te informeren uiterlijk in 2026 met een voorstel voor structurele aanpak indien de pilot succesvol blijkt;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-79 ingediend door D66, GroenLinks, PvdA
Dapper en daadkrachtig innoveren met bureaucratievrij geld

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente veel geld uitkeert aan inwoners en bedrijven, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies of bijstandsuitkeringen;
- er veel bureaucratie en administratie gepaard gaat met deze uitkeringen, wat veel tijd en geld kost voor zowel de inwoners als de gemeente;
- er de afgelopen jaren verschillende experimenten zijn geweest met verschillende vormen van 'bureaucratievrij geld';
- deze experimenten veelbelovende resultaten op hebben geleverd;

overwegende dat:
- er in tijden van bezuinigingen moed en daadkracht nodig is om tot innovatieve oplossingen te komen;
- onze inwoners een overheid verdienen die hen met vertrouwen tegemoet treedt;
- bureaucratievrij geld hier een belangrijke rol in kan spelen;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken welke voor- en nadelen bureaucratievrij geld voor de gemeente Zoetermeer zou hebben;
- een voorstel te doen voor een pilot;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-80 ingediend door D66, SP, ChristenUnie-SGP, GroenLinks, PvdA
Eerlijk zullen we evenementensubsidies verdelen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het Evenementenbeleid Zoetermeer 2023 als doel stelt om de levendigheid in de stad te willen vergroten met een ruim en gevarieerd evenementenaanbod;
- het Evenementenbeleid Zoetermeer 2023 als doel stelt om ruimte in de programmering te hebben voor nieuwe evenementen;
- er onvrede heerst onder verschillende organisatoren van evenementen over de subsidieverlening, die als oneerlijk wordt ervaren;

- er een behoorlijk gat waarneembaar is tussen hoeveel de gemeente meebetaalt per bezoeker van kleinschalige evenementen en grote evenementen;

overwegende dat:
- het stoppen van kleinschalige evenementen, zoals eerder het Bluesfestival, onwenselijk is voor de levendigheid, sociale cohesie en lokale economie van Zoetermeer;
- er voor het eerst meer aanvragen waren dan financieel kan worden gefaciliteerd, waardoor geen subsidie beschikbaar was voor nieuwe evenementen;
- voldoende subsidie voor kleinschalige en nieuwe evenementen beschikbaar komt wanneer we, in navolging van andere gemeenten, een subsidieplafond voor grote evenementen zouden hanteren;
- hiermee het behoud van grote evenementen niet in het geding hoeft te komen, aangezien deze evenementen alsnog een redelijk bedrag kunnen krijgen;

verzoekt het college:
- in overleg met de evenementensector te komen tot gepaste en gedragen maximale subsidiehoogtes voor in ieder geval de grote evenementen, om zo binnen het huidige subsidiebudget financiële ruimte te creëren voor kleinschalige en nieuwe evenementen, en daarbij de volgende punten mee te nemen:
  a. aandacht te hebben voor het verschil tussen gratis en betaalde evenementen;
  b. uitzondering te maken voor de evenementen die betrekking hebben tot nationale feestdagen;
- voor Q2 2026 met een voorstel voor maximale subsidiehoogtes te komen en deze ter bespreking en besluitvorming aan de raad aan te bieden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-81 ingediend door D66, VVD
Kansen voor kinderen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- kansenongelijkheid in het onderwijs een hardnekkig probleem is, ook in Zoetermeer;
- er kinderen in onze stad zijn die opgroeien in een gezin met geldproblemen, waardoor er belemmeringen ontstaan in hun schoolloopbaan;
- basisscholen met veel relatief kansarme kinderen extra budget nodig hebben om ervoor te zorgen dat kinderen die in armoede opgroeien, betere schoolprestaties leveren en betere kansen krijgen op een goede toekomst;
- de Stichting Jeugdeducatiefonds scholen kan ondersteunen met extra financiële middelen en inhoudelijke ondersteuning;

overwegende dat:
- er in Zoetermeer op dit moment slechts drie scholen zijn die gebruik kunnen maken van de ondersteuning van het Jeugdeducatiefonds, maar er nog zeven scholen zijn die zich ook graag zouden willen aansluiten bij dit fonds. Het huidige budget (€ 15.000,00) vanuit de gemeente laat dit echter niet toe;
- door een relatief geringe bijdrage van € 5.000,00 per school vanuit de gemeente kunnen meer scholen meedoen en kunnen meer kinderen worden ondersteund;
- er zich in totaal tien scholen willen aansluiten bij het Jeugdeducatiefonds en hiervoor een budget nodig is van € 50.000,00 (€ 5.000,00 per school) betekent een verhoging van het budget met € 35.000,00 per jaar;
- het mogelijk moet zijn om binnen de begroting van onderwijs (bijvoorbeeld onderwijsachterstandenbeleid en/of brede buurtschool) en/of armoedebestrijding € 35.000,00 te realloceren voor de aansluiting van zeven extra scholen bij het Jeugdeducatiefonds;
- aansluiting bij het Jeugdeducatiefonds inhoudt dat de gemeentelijke bijdrage wordt verdriedubbeld: twee derde van de steun voor een school bekostigt het Jeugdeducatiefonds met donaties van bedrijven, stichtingen en particulieren, zodat in Zoetermeer € 150.000,00 beschikbaar komt voor kinderen uit arme gezinnen;

verzoekt het college:

- om het mogelijk te maken dat in totaal tien Zoetermeerse basisscholen, die voldoen aan de criteria, aangesloten worden bij het Jeugdeducatiefonds, indien zij dit wensen;
- om ook als gemeente aan te sluiten bij het Jeugdeducatiefonds, net zoals gemeenten in de regio (zoals Den Haag, Leiden, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg) dit hebben gedaan;
- dekking te vinden door reallocatie van middelen binnen de begrotingen voor onderwijs en/of armoedebestrijding, zodat hiervoor € 35.000,00 extra per jaar beschikbaar komt en indien dit niet mogelijk is, met een alternatief voorstel te komen;
- terug te koppelen naar de raad uiterlijk voor het begrotingsdebat 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-82 ingediend door D66, LHN
Bidirectionele laadpalen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- Zoetermeer op dit moment alleen beschikt over reguliere AC-laadpalen, waarmee het technisch niet mogelijk is om energie terug te leveren aan het net;
- bidirectioneel laden vraagt om een innovatieve benadering waarbij elektrische voertuigen kunnen fungeren als dynamische energieopslag, die zowel kunnen laden als ontladen afhankelijk van de behoefte van het net;
- binnen de regio pilots plaatsvinden rondom bidirectioneel laden, maar Zoetermeer nog geen structurele strategie heeft om dergelijke innovaties lokaal te implementeren;

overwegende dat:
- bidirectioneel laden een sleuteltechnologie is binnen de energietransitie en binnen de ontwikkeling van slimme energienetwerken, waarbij innovatieve IT-oplossingen essentieel zijn;
- bidirectioneel laden noodzakelijk kan zijn om netcongestie tegen te gaan en om efficiënter om te gaan met lokaal opgewekte groene stroom;
- de koppeling van bidirectionele laadpalen aan digitale systemen, algoritmes en data-analyse een uitstekende kans biedt voor de DIF om praktijkgericht te innoveren;
- andere steden al experimenteren met slimme laadinfrastructuur, en Zoetermeer niet achter kan blijven als innovatieve stad;

verzoekt het college:
- een actiegericht innovatieplan op te stellen voor de invoering van openbare bidirectionele laadpalen binnen Zoetermeer, waarbij wordt ingezet op technologische vernieuwing en slimme energiesystemen;
- bij het opstellen van dit plan de Dutch Innovation Factory (DIF), lokale IT- en energiebedrijven, kennisinstellingen en studenten actief te betrekken, met ruimte voor experimenten, pilots en datagestuurde toepassingen;
- de raad uiterlijk in 2026 te informeren over de voortgang van het innovatieplan en het plan ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-83 ingediend door D66
Samen zorgen voor meer zekerheid over de meerjarenbegroting

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de afgelopen jaren structureel meer lasten zijn begroot dan uiteindelijk zijn gerealiseerd, met als gevolg dat de werkelijke resultaten telkens tientallen miljoenen euro's gunstiger uitvielen dan vooraf werd aangenomen;
- in de jaarrekening 2024 opnieuw een groot verschil zichtbaar was tussen de begrote lasten en daadwerkelijk gerealiseerde lasten. Een afwijking van ruim € 15 miljoen;
- dit verschil tot stand kwam zonder invloed van inzet van reserves;

overwegende dat:
- realistische en goed onderbouwde ramingen essentieel zijn voor geloofwaardige en evenwichtige besluitvorming;
- het de raad helpt om via een onafhankelijke accountant meer zekerheid te krijgen over de kwaliteit en houdbaarheid van de financiële onderbouwing die aan de meerjarenbegroting ten grondslag ligt;
- de gemeenteraad via haar eigen Auditcommissie de juiste positie heeft om dit professioneel te organiseren;
- een dergelijke opdracht niet alleen duidelijkheid geeft, maar ook bijdraagt aan het verbeteren van toekomstige begrotingen;

verzoekt de Auditcommissie van de raad:
- om in samenwerking met een accountant een eenmalige beperkte assurance-opdracht te laten uitvoeren op de toekomstgerichte financiële informatie in de meerjarenbegroting;
- deze opdracht te richten op de redelijkheid van de onderliggende veronderstellingen, de gebruikte risico-inschattingen en de manier waarop de geraamde lasten zijn opgebouwd en gepresenteerd, in lijn met de uitgangspunten van standaard NV COS 3400;
- voor deze opdracht eenmalig een bedrag van € 50.000,00 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de algemene reserves;
- ervoor te zorgen dat de raad de bevindingen tijdig ontvangt zodat hij deze kan betrekken bij het begrotingsdebat over de programmabegroting 2026 – 2029 in het najaar van 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Daar zijn we nog niet aan toe want ik constateer dat wij aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad zijn. Wat mij betreft nog even twee opmerkingen van mijn kant voordat we schorsen. Ik begrijp dat u straks, en dat heb ik ook al een paar raadsleden en fracties horen zeggen, amendementen of moties zou willen aanpassen. Daar is natuurlijk alle ruimte voor, maar het verzoek is wel om dat even schriftelijk te doen omdat anders de griffie, en trouwens de burgemeester ook, maar vooral de griffie, helemaal gek wordt als dat allemaal mondeling gebeurt met kleine woordjes. Dus mocht u iets willen aanpassen, dan kunt dat u in tweede termijn natuurlijk indienen. Maar doet u dat dan alstublieft schriftelijk want anders is dat niet te doen. Ik ga ervan uit dat iedereen dat ook nog steeds een goed idee vindt en dat de printers het nog steeds doen, ondanks de warmte.
U heeft ook kunnen constateren – dat heeft u misschien al gezien en dat had u gisteren al kunnen zien – dat er meer dan tachtig moties zijn ingediend en 13 amendementen. Vandaar dat wij als college – dan doe ik even mijn andere pet op – echt dat uur nodig hebben om de advisering te gaan doen. Normaal zou ik wel willen voorstellen om het iets korter te doen, maar het uitdrukkelijke verzoek vanuit het college, maar ook de ambtelijke organisatie, is om die advisering goed te kunnen doen dus ik ga de vergadering een uur schorsen en we zitten precies op 16.15 uur, dus dat betekent dat we om 17.15 uur verdergaan. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Wij gaan naar de eerste termijn van het college. Voordat we dat doen, had ik u al gezegd, voor de schorsing, dat u ons een hoop werk heeft bezorgd met 83 moties en dertien amendementen. Dat betekent dat het schema nog niet beschikbaar is. Daar wordt nu hard aan gewerkt omdat de laatste moties ook door enige technische problemen niet op tijd in het systeem stonden waardoor de advisering wat langer duurt. Ik stel wel voor wel te beginnen met de eerste termijn van het college als u dat goedvindt. Als u dat niet goedvindt, moet u dat zeggen want dan schorsen we nog tot het schema er wel is. Maar mijn voorstel zou zijn om nu wel te beginnen en dan krijgt u dat gaandeweg en op het moment dat het zover is zal ik u laten weten dat het schema ook beschikbaar is. Is dat akkoord? Mooi, dan ga ik het woord geven aan de portefeuillehouder van Financiën. Wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik heb hier 83 moties... Geachte voorzitter, raadsleden, aanwezigen thuis en op de tribune en kijkers thuis. De afgelopen jaren heb ik vaak met u hier gesproken over de weg naar het ravijnjaar 2026. Nu is de dag waarop wij daarover met elkaar daadwerkelijk spreken, over het financieel perspectief van 2026 en daarna.
Deze hele raadsperiode heeft u mij herhaaldelijk uitspraken horen doen over wat ons te wachten zou

staan in dit debat en ook over de onzekerheid die daarmee gepaard ging want wij vroegen ons collectief steeds af 'komt het rijk nou wel of niet over de brug?' Het voorlopige antwoord is dat er vanuit het rijk een kleine compensatie komt die de pijn een beetje verlicht, of beter gezegd, uitstelt, want die pijn krijgen we in de toekomst nog wel te voelen. Als antwoord op uw vraag, voorzitter, dit blijven wij ook aangeven bij het rijk en bij de VNG. Het college blijft zich hard maken voor meer steun vanuit het rijk en daarom hebben wij ook pas de resolutie van de VNG gesteund die hiertoe opriep en alle moties op het VNG-congres met dezelfde strekking omarmd.
Door die kleine tegemoetkoming hoeven wij vandaag slechts te kijken naar het vinden van een kleine € 24 miljoen in onze begroting. Dat is niet waarom wij hier, als gemeentebestuur, willen zitten. Dat geldt voor ons als college, maar ook voor u als raad. Wij zitten hier wel voor het maken van verstandige keuzes. Niet alleen als er geld genoeg is, maar juist op dit soort momenten waarop keuzes juist moeilijk en frustrerend zijn, moeten onze inwoners erop kunnen vertrouwen dat wij, alles overwegende, de weg inslaan die uiteindelijk het beste is voor Zoetermeer.
Daarom is het ook goed om ons te realiseren hoe wij tot die keuzes zijn gekomen. Want hoe kun je nu een begroting van bijna € 0,5 miljard goed inzichtelijk maken? Welke knoppen zijn er om aan te draaien? Wat gebeurt er als je aan een van die knoppen draait? Om die vragen goed te beantwoorden, zijn we al vroeg aan de slag gegaan en we hebben al vijftien maanden geleden een inventarisatienota naar uw raad gestuurd, waarna wij samen met uw Auditcommissie en u, verder hebben gekeken naar een goede manier om deze grote klus te klaren. Dus aan mijnheer Velner zeg ik alvast: de kans dat we te hard op de rem trappen, terwijl dat niet nodig blijkt te zijn, is klein. We hebben alles zorgvuldig afgewogen en we zien vanaf 2028 nog steeds de structurele tekorten, waar mevrouw Brouwer ook al over sprak, op ons afkomen. Zo terugkijkend, kan ik concluderen dat we in een bijna constant gesprek over onze begroting zijn geraakt en dat is iets waar ik ook wel erg blij van ben geworden. Het integraal spreken over de begroting is de afgelopen jaren meer dan de vorige keer, iets dat voor iedereen belangrijk is geworden. Dat zie ik ook terug in uw moties en amendementen. Volgens mij met een recordhoeveelheid amendementen waarbij ik uw raad meer dan ooit als eigenaar van de begroting nog sterker aan het roer zie staan, door echt te kijken naar welke budgetten hoger moeten en wat minder kan.
Ik heb in de eerste termijn een vraag gehoord waarom dit proces niet eerder is ingezet. Het antwoord daarop is simpelweg dat de noodzaak dankzij het beleid van het rijk vergroot is. En, zeg ik dan ook wel een beetje trots, toen was ik er nog niet. Het is wel goed voor ons om te beseffen dat alles een directe of een indirecte consequentie heeft op ons beleid. Als wij minder ondersteuning inkopen bij verkiezingen, kunnen wij minder stemlokalen in stand houden. Als wij minder deurwaardersdiensten inhuren, dan lopen wij belastinginkomsten mis. Als we minder praktijkondersteuning van huisartsen inkopen, is onze jeugdhulp minder effectief. Alles heeft een direct of indirect verband.
Of dit misschien het laatste perspectief is van dit college, hangt ervan af hoe snel we er allemaal uitkomen na de volgende verkiezingen. Maar als dit inderdaad het laatste is, dan wil ik zeggen dat ik er trots op ben hoe wij als raad en college samen deze monsterklus hebben geklaard. Voorzitter, wat mij betreft, is dat ook de ultieme invulling van Samen doen wat nodig is.
Ik haalde de vele moties en amendementen al aan, voorzitter, dus laat ik daar even mee doorgaan.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, u krijgt een interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. De wethouder schetste net inderdaad mooi hoe het proces is gelopen. Ook wij zijn blij dat we daar meerdere momenten bij hebben gehad waarop we onze input konden leveren. Het gevoel dat wij er wel aan overhouden, ik noemde dat ook in mijn betoog, is toch dat er een soort kaasschaafmethode is gebruikt; hier wat eraf, daar wat eraf, daar wat eraf. Ik noemde ook dat Zoetermeer 2040 wat ons betreft leidend zou moeten zijn. We zien daar toch een paar discrepanties. Hoe heeft u dat gewogen als college?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, wij hebben met elkaar dat hele bezuinigingenboek gemaakt. We hebben ook steeds uitgesproken 'als het aan ons ligt, willen we liever investeren dan bezuinigen, maar het ligt helaas niet altijd aan ons'. Dus ik denk dat wat u ziet, ook vooral een resultante is van het feit dat we proberen om de stad zoveel mogelijk met rust te laten en zoveel mogelijk te investeren, zonder dat we voor keuzes komen te staan waar we achteraf misschien spijt van krijgen. Ik deel niet helemaal met u dat het een kaasschaafmethode is. Een kaasschaaf is toch veel meer kijken als 'doe overal maar 5% vanaf'. Volgens mij hebben we met elkaar wel heel goed gekeken, ook u als raad in de drie debatten hiervoor en de uitgebreide tafeltjesavond, naar 'wat zijn nou onze wensen?'. Wij hebben geprobeerd om uw wensen, ook verwoord in die scenario's en de richtingen die u heeft aangegeven, zo goed mogelijk

te volgen.

De **voorzitter**: Gaat u verder wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, de SP heeft een aantal moties ingediend die mijn portefeuilles betreffen en ik begin graag met de motie Braakliggend bouwterrein. Die ontraad ik. Het probleem is namelijk dat die terreinen vaak niet in eigendom bij de gemeente zijn. Daar kan de raad dus ook niet over besluiten. Dan de motie Beperking externe inhuur met 5%. Dat is, wat ons betreft, oordeel raad, maar ik geef wel meteen een winstwaarschuwing: dat wat we minder uitgeven aan de inhuur van personeel, zullen we moeten uitgeven aan eigen personeel. Dat is niet altijd even makkelijk inpasbaar. Als u wilt dat we onderaan de streep minder uitgeven aan personele kosten en inhuur, zullen we ook moeten schrappen op taken. Tot slot, voorzitter, had de SP de motie Transparantie bij de pm-posten. Wat ons betreft, is dat lopend beleid. Die posten zetten we altijd eventjes op pm, zolang we het niet precies weten, maar die gaan we natuurlijk vullen zodra wij daar meer beeld bij hebben.
Dan is daar een motie van Zoetermeer Vooruit, Chapeau voor de Zoetermeerse ondernemer. Als wethouder van Economie kan ik daar alleen maar enthousiast over zijn, dus die laat ik aan uw raad. Met de kanttekening dat het dan wel qua budget en prioriteit in het team moet worden belegd. Voor nu zie ik een combinatie met de Innovatieprijs de kosten wel drukken, maar om extra dingen te doen, is er dus ook iets extra budget nodig.
Dan de motie van FVD Uit nood pionieren met AI. Die is, wat ons betreft, onuitvoerbaar. Voor een deel werken we al met AI door te onderzoeken wat we kunnen doen, maar deze motie gaat bovendien uit van het voorloper worden en dat behoeft echt een extra investering en informatie die wij niet kunnen realiseren op dit moment.
Dan heb ik twee moties die de portefeuille P&O raken. De motie Formatie eerst van FVD en Werk aan herstel, verzuim omlaag van LHN. Op die van FVD kan ik zeggen dat het aan de raad is omdat we dat wel kunnen doen, maar met de opmerking dat er geen beleid is waardoor sprake is van structurele inhuur als gevolg van structurele formatietekorten. In de jaarrekening geven wij vijf redenen van inhuur en structureel formatietekort is er daar geen van. Dus ik wil uw verwachtingen aan de voorkant enigszins temperen. Die van de LHN laat ik aan de raad. U vraagt immers alleen om te informeren en dat kan ik zeker voorzitter.
Dan is er nog de LHN-motie Kiezen wat kan. Ook die laat ik aan de raad. We zitten nu in de laatste fase van het opstellen van de ruimtelijke strategie. We hebben ook wel ideeën over de uitvoeringsagenda, hoe die eruit kan komen te zien en welke prioriteiten dat behoeft. Op basis daarvan zie ik deze motie als een aanmoediging om daarmee verder te gaan.
Dan de motie voor de nachtburgemeester. Die laat ik aan uw raad, maar wel met de kanttekening dat ik het wat dubbelop vind omdat er al wordt gewerkt aan een nachtvisie naar aanleiding van de motie van uw raad en er ook wat kosten gemoeid zijn met promotie en activiteiten van de nachtburgemeester. Ik neem dat liever mee bij de uitwerking van de nachtvisie.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, voordat u verdergaat wil mevrouw Brouwer interrumperen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, mijnheer Iedema gaat te snel voor mij. Ik kan het gewoon niet bij typen en ondertussen zoeken over welke motie u het heeft.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik kan een klein beetje op de rem trappen, maar u heeft zoveel vragen gesteld en moties ingediend dat we dan wellicht als college ook moeten vragen om iets extra coulance als we niet helemaal met de tijd uitkomen. Dan is de concrete vraag, denk ik, welke motie we waar hebben?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): De concrete vraag is of u voor u het oordeel geeft nog even het nummer wilt noemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, ik denk dat ik al weet wat u gaat vragen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, wanneer de lijst ongeveer komt, want dat zou ook helpen, denk

ik.

De **voorzitter**: Daar kan ik nu op dit moment geen uitspraak over doen. Maar ik heb net al gezegd, als u even wilt wachten, dan kan dat en gaat het makkelijker. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, ik hoorde in ieder geval één motie waar ik een vraag over had in de lijst, dus die ga ik gewoon stellen. Dat ging over de motie van de LHN Kiezen voor wat kan. Wij proberen als fractie dit keer met al die moties wel een beetje kritisch te kijken of ze niet toch overbodig zijn als u zegt 'het is een aanmoediging'. Dus de concrete vraag: staat hier iets in – want we vinden dit op zich helemaal geen gek idee – dat niet zou gebeuren als we de motie niet aannemen?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, dan begeef ik mij op glad ijs. Er staat niets in wat ik niet zou willen. Ik denk wel dat we het net iets meer kanaliseren. Het is overigens motie 37.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de wethouder en vraag om als het mogelijk is voor hem, even het nummer erbij te noemen waar hij aan refereert.

Wethouder **Iedema**: Ik ga mijn best doen, voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

wethouder **Iedema**: De motie Nachtburgemeester was motie 48.
Dan de VVD-motie over de winkelpanden, motie 60, wordt mij ingefluisterd. Die laten wij aan de raad, met dien verstande dat er een vastgoedeigenaar moet worden gevonden die zijn pand beschikbaar stelt. Dus ook voor die motie geldt dat de pandeigenaren ook enthousiast moeten zijn. En pas op dat u dan niet bezuinigt op citymarketing, voorzitter.
Dan heb ik nog een reeks moties van de PVV. Die beginnen met Eerlijke verdeling, evenementen en subsidies. Als u iets harder roept, dan hoor ik het ook.

De **voorzitter**: Nummer 72.

Wethouder **Iedema**: 72, voorzitter. Eerlijke verdeling en bereik van evenementen. Het college is al voornemens om de raad in het najaar te informeren over de uitkomsten van de evaluatie die op dit moment reeds plaatsvindt over de evenementensubsidies, zoals ik ook al een paar keer heb aangekondigd in deze raad. Het college wil die evaluatie ook gebruiken om, waar nodig, een aanpassing te maken in de subsidieregeling en dan met name de plafonds voor de grote en de kleine evenementen. U heeft mij daarover hier in de raad ook al een aantal keer gehoord. Ik laat het aan de raad, voor het geval u nog nadrukkelijker opdracht mee wilt geven, maar de evaluatie is dus al in de maak.
Bij de D66-motie over hetzelfde onderwerp, nummer 80, merk ik op dat we vooral de toon onderschrijven, maar de regeling zelf is een college bevoegdheid en daarmee is uw motie dus onuitvoerbaar omdat u om een raadsbesluit vraagt. Ik geef wel aan dat, als er een wijziging van het evenementenbeleid nodig is naar aanleiding van de evaluatie, ik daar zeker mee naar de raad kom.
Dan had de PVV ook nog de motie Geen prestigeprojecten zolang minima niet rondkomen, nummer 75. Voorzitter, het college start geen prestigeprojecten op. Projecten geven uitvoering aan de Visie Zoetermeer 2040 en zijn onder andere gericht op het versterken van de sociaal-economische kracht van de stad en de samenleving. Dus daarbij hink ik op 'is het nou lopend beleid en oordeel raad of niet?' Dat laat ik aan u.
De laatste motie van de PVV is die van Echte keuzes op basis van zichtbaar resultaat, geen papieren schijnzekerheid. Ja, daar doen we ook al heel veel van, voorzitter. Dat is motie 74. Formeel is het dus oordeel raad omdat wij de categorie 'overbodig' niet meer hebben.
Tot slot de D66-motie Samen zorgen voor meer zekerheid voor de meerjarenbegroting. Nummer 83. Deze laat ik aan uw raad. Wat ons betreft, is de motie overbodig omdat we veelal praktijkgericht begroten. We hebben ook al toegezegd om met een realistischer investeringsplanning te komen. Het is een behoorlijke opdracht om aan een accountant te geven, waar we ook wel een accountsverklaring hebben voor de jaarrekening. Het is formeel gezien ook niet een opdracht aan mij, maar aan uw eigen raad, via de Auditcommissie, waar u overigens zelf in zit. Het is, wat mij betreft, als wethouder van Financiën ook niet helemaal een goede voorstelling van zaken.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, ik zie een interruptie van mijnheer Zamani. Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Toch wel vreemd, zo'n hele toelichting, terwijl u zelf aangeeft dat het oordeel raad is want het wordt inderdaad aan de raad gevraagd, en niet aan nu. Maar goed, ik begrijp wel dat u iets erover zegt. We hebben geïnformeerd bij verschillende accountants en die doen dit gewoon. In september is het een rustige tijd voor hen, dan hebben ze er gewoon tijd voor. Het hoeft ook niet onze eigen accountant te zijn, maar dat kan wel. Daar zijn gewoon verschillende opdrachten voor binnen gemeenten. Gemeenten doen dat gewoon, dus ik zeg: stem voor. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik denk dat er voor iedere opdracht een extern bureau is te vinden.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, nu ik alle moties achter de rug heb, ga ik ook nog eventjes in op enkele amendementen, om te beginnen met dat van FVD. Wat mij betreft is dat echt onuitvoerbaar. De voorgestelde bezuinigingen zijn niet realistisch en ook onvoldoende onderbouwd.
Dan het amendement van de PvdA over de WMO, dat wordt gedekt door de hoge opbrengst in te boeken voor de bezuinigingsmaatregel p(max -1). Op dit moment kennen we nog niet het exacte effect daarvan, dus dat geeft een risico als het amendement wordt aangenomen. Er is ook geen echte belemmering, dus ik laat het aan de raad. Maar als ik u een tip mag geven of als ik u een verzoek mag doen, het zou denk ik helpen om het als motie in te dienen. Dan kunnen we het meteen meenemen richting de volgende begroting.
Dan is daar ook nog het amendement O van GroenLinks. Voorzitter, dat moet ik, conform de afspraken, oordeel raad meegeven, maar ik moet uw raad wel nadrukkelijk meegeven wat het betekent voor ons citymarketingbureau. Dit raakt direct het werkbudget van het team Citymarketing. Als wij extra bezuinigingen op hun budget doen, zal er minder kunnen worden gedaan aan bijvoorbeeld zaken op het gebied van de Uitagenda, het bijdragen aan de uitstraling voor Zoetermeer bij evenementen, de organisatie van de Ondernemersprijs, introductiedag van nieuwe studenten en andere campagnes. Kortom, dit raakt het functioneren van citymarketing heel hard. Weegt u dat ook even goed in uw oordeel mee? Mede gezien de eerdere moties van vanavond.
Dan tot slot, voorzitter, Geen onnodige besparingen van D66. Dat is volledig oordeel raad, maar weet wel dat als wij meer snijden in ons personeelsbestand, dat natuurlijk ook altijd weerslag heeft op ons als aantrekkelijke werkgever. Voorzitter, dat waren ze.

De **voorzitter**: Dank u wel en ik zie een interruptie van mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik denk dat de heer Iedema het wederom vergeten is, maar we hadden een vraag gesteld over de post uitbesteed werk. Tenzij dat bij een van de collega's terugkomt?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nee, voorzitter, dat ben ik niet vergeten, maar toen zat ik nog full speed. Ik ga even terug naar de eerste drie minuten. Daar had u een vraag over de extra bezuinigingsmaatregelen uitbesteed werk en toen zei ik 'dat zou kunnen, maar het is wel goed om te beseffen dat dat ook een directe consequentie heeft op ons beleid'. Dus als we minder ondersteuning inkopen bij bijvoorbeeld verkiezingen, kunnen we minder stemlokalen hebben. Als we minder deurwaardersdiensten inhuren, dan kunnen we minder belastinginkomsten innen, et cetera. Dus je kunt erop bezuinigen, maar je loopt dan ook wel weer mogelijk wat mis.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Ik snap dat elke keuze gevolgen heeft. Dat is duidelijk. Kan ik hieruit afleiden dat het college zelf geen ruimte ziet om daarin te bezuinigen, of dat het in ieder geval niet wenselijk is vanuit college-oogpunt?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dat kunt u inderdaad, want anders hadden wij dat voorstel wel gedaan, denk ik. Ik heb het debat ook gevolgd. Het is natuurlijk wel zo dat we ook een hoop onderzoeksmoties hebben. Daar zouden we met elkaar nog eens even kritisch naar kunnen kijken. Iets onderzoeken is altijd heel verleidelijk, maar daar zit ook veel uitbesteed werk in. Daar staat tegenover dat wij binnen de organisatie bezig zijn met een exercitie want als het echt je eigen werk is, is het af en toe ook wel verleidelijk om iemand onderzoek te laten doen, zodat je er zelf wat meer comfort bij hebt. Dat willen we ook zoveel mogelijk terugdringen. Dus we zijn daar wel goed op aan het drukken maar ik zie daar nu op voorhand nog geen in te boeken bezuinigingsslag.

De **voorzitter**: Ik zag eerst mijnheer Ekkelenkamp en dan mijnheer Zamani.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank, dat is een kwestie van senioriteit, denk ik, voorzitter. Ik heb een vraag aan de wethouder over de evenementensubsidie waar we een motie over hebben. Daar was u vrij stellig over. Ik vat het even samen 'raad, daar gaat u niet over, dus deze motie kan niet'. Is die samenvatting juist, mijnheer de wethouder, via de voorzitter?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik heb twee moties gekregen over de evenementensubsidie. Beide roepen op tot iets waar we al mee bezig zijn. Namelijk, kijk nog eens even goed naar die regeling en maak het liefst onderscheid tussen grotere en kleinere evenementen. Iets dat nu nog belangrijker is geworden omdat we eigenlijk niet meegegroeid zijn met de kosten van het organiseren van evenementen. Dat heb ik u al eerder toegezegd. We zijn bezig met een evaluatie en we gaan daarin ook kijken naar 'hoe kunnen we de regeling aanpassen zodat grote en kleine evenementen wat meer een soort waterscheiding kennen?' Alleen is het vaststellen van die subsidieregeling een collegebevoegdheid. Uw motie roept op om daar een raadsvoorstel van te maken. Dat is de reden dat ik heb gezegd 'die is onuitvoerbaar'. En de motie met dezelfde strekking van, naar ik meen, de PVV hebben we daarom oordeel raad gelaten, met de hele connotatie die ik zojuist gaf.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dus dat vraagt om een aanpassing van onze motie wat u betreft.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, maar als u hem zo aanpast dat het geen raadsbesluit meer is, denk ik dat u even met de PVV aan de slag moet, want dan is het eigenlijk dezelfde motie. U mag hem ook twee keer inbrengen, dat is natuurlijk aan de raad. Maar u wilt bezuinigen, dus.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Meurs nog hierop en dan nog mijnheer Zamani. Vindt u dat goed, mijnheer Zamani? Oké. Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, mijn vraag aan de wethouder is: er wordt een onderscheid gemaakt tussen grote en kleine evenementen. Kan dan ook meteen meegenomen worden dat onderscheid wordt gemaakt tussen betaalde en gratis evenementen? Dat is ook wel een duidelijk onderscheid dat Zoetermeer Vooruit in elk geval ziet.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Volgens mij kent onze huidige regeling al een onderscheid tussen betaalde en onbetaalde evenementen, dus je kunt nu aanvragen en dan krijg je een aantal punten op basis van bereik, soort evenement et cetera, maar er zitten ook plafonds op gratis of niet gratis. Dus dat onderscheid hebben we al. Daarbovenop zagen we dat het misschien nu goed is om te kijken naar dat 'opeeteffect' dat evenementen op elkaar kunnen hebben. Hoe kunnen we daar zo goed mogelijk mee omgaan? Dat is iets dat we dus nu samen met die evenementenorganisatoren aan het onderzoeken zijn.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. We hadden ook nog een motie waar we ook heel graag de visie van de heer Iedema over willen horen. Namelijk over Bidirectionele laadpalen. Daar willen we

heel graag ons kennisnet voor inzetten, Dutch Innovation Factory, dat met ons meekijkt naar inzet van technologische vernieuwing en slimme energiebesparingen. Ik ben benieuwd hoe u daarnaar kijkt.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, dat is de portefeuille van wethouder Frinking. Ik snap dat u mij vraagt als het gaat over Dutch Innovation Factory, dus ik heb wethouder Frinking in ieder geval meegegeven dat de opleidingen die je daarbij nodig zou kunnen hebben niet worden gegeven aan de Haagse Hogeschool die hier zit, maar daar komt zij nog op terug.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik kijk rond of er nog andere vragen of opmerkingen zijn. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter en ook dank aan de wethouder voor de beantwoording en onderbouwing van de moties en vragen en amendementen die zijn ingediend. Over de AI-motie was u van mening dat deze onuitvoerbaar is. De reden daarvoor was dat wij niet voorop zouden kunnen lopen vanwege de bezetting die we daarin hebben. Als ik dat vooruitlopen zou afzwakken naar 'goed mee kunnen', zou u dan wel content zijn met de motie?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, dan pak hem er even bij. Ja, hier is hij, nummer 28. Dan zul je net zien dat dat een van de weinige moties is die twee bladzijden heeft. Dan maar even uit het hoofd, voorzitter. Wij zijn natuurlijk ook hard bezig met kijken wat AI voor ons kan betekenen en daar waar we werk kunnen uitbesteden aan AI op een manier die verantwoord is, zullen we dat ook zeker doen. Dat proberen we op verschillende manieren. Maar mijn voornaamste tegenwerping zat er inderdaad in dat u oproept 'ga daar nou in pionieren, loop voorop'. De Fransen zeggen 'noblesse oblige', als je dat wilt, dan moet je daar ook extra op investeren. Dat is een investering waar we dus nu geen ruimte voor hebben. Als u dat in uw tweede termijn straks aanpast, wil ik daar best nog een keer naar kijken.

De **voorzitter**: Voldoende? Geen andere vragen of opmerkingen meer? Dan dank ik wethouder Iedema voor zijn bijdrage en gaan we naar wethouder Weerwag voor zijn eerste termijn. Gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter en u allen natuurlijk bedankt voor de waardevolle inbreng op de perspectiefnota. Ik heb de uiteenlopende discussies mogen volgen. Ik ben straks natuurlijk benieuwd naar uw stemming op de moties en amendementen waarmee u een bijdrage zult leveren aan de toekomst van onze stad. Dat gezegd hebbende, ga ik ook vlot over naar die amendementen en de moties.
Dan begin ik met 2506-J Nieuwe woningen in een duurzame stad. We vragen natuurlijk altijd als u met een verzoek komt om ergens geld bij te doen, ook te zoeken naar waar het dan vandaan wordt gehaald. Dat is volgens mij in dit amendement heel goed gelukt. Alleen wil ik dan wel wat meegeven, ik laat het aan het oordeel van de raad, maar ik wil wel wat meegeven want dit amendement beperkt de marktpartijen wel door deze leges te verhogen. Op dit moment liggen we goed in de markt ten opzichte van omliggende gemeenten. Hiermee gaan we onszelf natuurlijk wel een stukje verder de markt uit prijzen. Dat wil ik u wel meegeven.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, een interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik ben wel benieuwd in welke mate die leges voor die omgevingsvergunningen echt een rol spelen voor een marktpartij om zich uiteindelijk ergens wel of niet te vestigen, want ook met de geringe stijging die wij erop doen – het college kiest er zelf voor om met € 200.000,00 te verhogen en wij vragen daarbij om € 63.000,00 extra – blijft het nog steeds ruim onder het percentage dat een gemeente als Den Haag vraagt voor een omgevingsvergunning. Dus ik ben even benieuwd hoe u dat ziet in relatie tot... Ik verwacht namelijk niet dat hierdoor partijen gaan afhaken maar u ziet dat blijkbaar anders.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, wij zien dat anders. Wij vergelijken in dit geval onszelf niet zozeer met Den Haag, maar wel met andere omliggende gemeenten zoals Pijnacker-Nootdorp, Delft. Daar hebben we

naar gekeken bij dit amendement.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Maar het voorstel van het college dan? U doet zelf ook een voorstel om het met € 200.000,00 te verhogen. Zegt u dan eigenlijk 'dat vind ik ook niet zo'n verstandig voorstel, om met die € 200.000,00 te verhogen'?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dat is een goede discussie. Kijk, volgens mij hebben we hier afgesproken om kostendekkend te werken, maar je zou ook kunnen zeggen 'waarom gaan we het verhogen? Want als je meer woningen bouwt, brengt dat ook WOZ op'. Dus daar zou je ook de discussie met elkaar over kunnen voeren. Wij hebben nu gekozen voor die kostendekkendheid en daar is dit het resultaat van.

De **voorzitter**: Ik denk dat u verder kunt en dan kan ik u overigens meteen melden dat de adviezen in de mailbox zitten. Gaat u verder.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter. Dan ga ik naar het amendement van de ChristenUnie-SGP, dat is 2506-L van Leo. Dat betreft de zwemcheque. Ook die is oordeel raad, waarbij ik wel wil meegeven – het advies dat u ook in iBabs kunt lezen en ik ook al eerder deze dag heb gehoord bij de inbreng van de PvdA – het is slechts een heel klein deel van de zwemlessen. Er wordt ook vooral gekeken naar de dekking uit de ZoetermeerPas als mogelijk alternatief.
Voorzitter, dan ben ik aangekomen bij de moties en dan begin ik met motie... Ik doe ze op numerieke volgorde, voorzitter. 2506-06, die vind ik eigenlijk lastig.

De **voorzitter**: Gaat u verder. Die is kennelijk al besproken, hoor ik net, maar gaat u verder.

Wethouder **Weerwag**: O, ik had hem op mijn naam staan, maar goed, het is lastig om... Hij blijft nog steeds ontraden en als hij al is toegelicht, zal mijn toelichting waarschijnlijk niet heel anders zijn want ik heb hem ook vanuit het ambtelijk advies meegenomen. Het gaat met name over een stukje kapitaalvernietiging. Daarnaast zijn wij ook niet altijd in bezit van bouwlocaties en gaat de ontwikkelaar daar zelf over. Dan ben ik aangekomen bij 2506-20, de motie van Zoetermeer Vooruit, Ambtenaar in de wijk inwerken met inwoners. Ik vind het een sympathiek idee en mijn collega-wethouder Iedema vanuit P&O ook. Ik mag hem dan overnemen naar wijkgericht werken. Daar zullen we dan wel eventjes moeten zoeken naar 'hoe krijgen we daar de mensen bij elkaar? Hoe kunnen we dat gaan plannen?' Maar ik laat die oordeel raad.
2506-51 gaat over het rookgasafvoerkanaal, een leuk woord voor Wordfeud. Onuitvoerbaar, zeggen wij nu eigenlijk. Ik wil daarbij meegeven dat het theoretisch mogelijk is, maar de voorbeelden van ChristenUnie-SGP gaven al aan dat het best lastig is om ook in de bestaande gebouwde omgeving dit soort regels toe te passen. Daarnaast hebben we ook een omgevingsplan dat nog moet worden vastgesteld. En toch ook wel een uitvoerige motivatie wat de noodzaak van dit verbod zou doen bevestigen om dat daadwerkelijk door te willen voeren. Daarnaast is het ook vrij lastig om een dergelijk verbod, vooruitlopend op het vaststellen van een omgevingsplan, in te zetten. We hebben hierover met GGD en Omgevingsdienst Haaglanden al wel nauwkeurig contact in aanloop naar die omgevingsplanvaststelling.
De motie 2506-57 gaat over sport en cultuur. Ik zal voor wat betreft het sportgedeelte op deze motie van de VVD een toelichting geven. Het is oordeel raad, wat ons betreft, maar ik wil wel graag meegeven dat we ook bijvoorbeeld bij de vaststelling door uzelf van de Investeringsagenda Sport al realistisch begroot hebben. Dus daarin zijn we niet tot eind 2026 gaan begroten, maar hebben we u ook al meegenomen naar een doorkijk tot 2028, zodat we in ieder geval ook de financieringscapaciteit realistisch spreiden. Ik neem in ieder geval uw opmerkingen ter harte. Ik denk ook dat het goed is om wanneer binnen de uitvoering van die investeringsagenda die projecten ook weer bij u terugkomen, te kijken naar de verantwoordelijkheid die we daar gezamenlijk in kunnen nemen.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen 'motie 57 is sport en cultuur', maar bent u het met mij eens dat daar ook evenementen en ook de speeltuinen in zitten?

De **voorzitter**: wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dat ben ik met u eens.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Weerwag**: Voorzitter, de motie 2506-65 van Zó! Zoetermeer Sponsor je lokale amateurteam laat ik aan het oordeel van de raad. U heeft daar volgens mij zelf ook al over gedebatteerd en daar heb ik eigenlijk verder niet zo veel meer aan toe te voegen.
Voorzitter, 2506-67, Voorrang voor Zoetermeerders bij de betaalbare woningen. Eigenlijk is het lopend beleid. Er is al een lokaal maatwerk, daar heeft u net ook al met PvdA eventjes een debat over gevoerd. Daarnaast is er ook een volkshuisvestingsprogramma, dat op dit moment ook ter inzage ligt en daarin wordt onder andere ook die uitbreiding van de lokale voorrangsregels geregeld, waaronder voor de betaalbare nieuwbouw koopwoningen. Dus nogmaals, lopend beleid.
Dan voorzitter, de laatste motie die ik in mijn handen heb, 2506-68 van de PVV. Ook hiervoor geldt dat het lopend beleid is. Eigenlijk zijn we met het actieplan dat we hebben ingezet, al gaan versnellen. We zitten op parallel plannen, we hebben extra plancapaciteit. In de woningbouwmonitor tot en met 2031 staan inmiddels 4400 woningen, waarvan 95% een-/tweepersoonshuishoudens. Daarin wordt echt voor jong en oud geprogrammeerd.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, een interruptie van mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja voorzitter, bedankt voor de beantwoording, maar dan is het de vraag of die woningen ook ruim genoeg zijn om mee te kunnen groeien in de toekomst, zodat er bijvoorbeeld ook gezinnen in komen. Ik hoop dat dat duidelijk genoeg is?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dat is zeker duidelijk genoeg voorzitter, dank u wel. Ik zal u ook uitleggen waarom dat voor mij duidelijk is. Deze woningen gaan namelijk zorgen voor die doorstroming, mijnheer Smits. Deze woningen zijn ervoor bedoeld dat jongeren die nu nog inderdaad – u heeft het zelf ook al een paar keer genoemd, ik hoor over mensen met leeftijden van tussen de 26 en de 30 – op hun kinderkamer zitten, zeer zorgelijk, kunnen doorstromen waardoor die ouders ook hun ouderlijk huis kunnen verlaten en die woningen weer vrij komen voor jonge gezinnen. Dus dat is eigenlijk waar we op dit moment op inzetten, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u voorzitter. Nog even ter verduidelijking denk ik, volgens mij was de vraag of de woning goed genoeg was, enerzijds voor de jongeren om daar hun gezin te kunnen stichten. Maar ten tweede is het natuurlijk ook zo dat de ouderen best hun woning willen verlaten, mits er genoeg ruimte is. Dat was dus de vraag die ook in de toelichting bij de motie stond. Zijn die woningen voor ouderen geschikt en zijn ze dan ook groot genoeg, bijvoorbeeld zo dat er een tweede slaapkamer is, of dat die in ieder geval mogelijk is, zodat ze daar de ruimte die ze graag willen hebben, ook houden.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel. Jazeker, dat zijn onder andere ook projecten die recent zijn opgeleverd aan de Martin Luther Kinglaan. Dat zijn projecten waar we bij Karakter, bij het voormalig Monutagebouw absoluut oog voor hebben. Het is zeker goed dat u die vraag stelt, maar die hebben we in het vizier.

De **voorzitter**: Ik zie geen reactie meer, dus dat is voldoende. Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Voorzitter, even kijken, dan hebben we nog een vraag van mijnheer Velner.

De **voorzitter**: Dat is waar, mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Ik heb nog een verduidelijkingsvraag over die woning waar die dertigjarige nog bij zijn ouders in zat. U haalt die beide uit het huis, dus u laat ze twee huizen bezetten en er één achterlaten.

Vergroot dat vervolgens niet het probleem?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja voorzitter, enige nuance, we gaan natuurlijk niemand uit huis halen maar wij proberen wel mensen te verleiden tot die doorstroming. Volgens mij, hebben we hier allemaal, als ik even rondkijk, misschien op een enkeling na, op een gegeven moment de behoefte gehad om aan een wooncarrière te beginnen, om aan je leven te beginnen. Eigenlijk hoor ik u nu zeggen 'laat ze maar bij elkaar zitten, want dan is er geen probleem'. Dat lijkt me heel onverstandig.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even onderdoor, maar ik zie geen reactie verder. Wethouder Weerwag, gaat u verder.

Wethouder **Weerwag**: Ik heb nog een vraag van GroenLinks over hoeveel betaalbare woningen we concreet kunnen verwachten. Zoals al eerder bekend is gemaakt, is de doelstelling tot 2040 10.800 woningen waarvan 60% betaalbaar. Dat zit in sociale huur en middenhuur. Dat gaat om zo'n 6480 betaalbare woningen. We zien natuurlijk ook landelijk de snelheid van bouwen achterblijven. Dat heeft allerlei oorzaken. Daar hebben we in Zoetermeer ook last van en daar ga ik ook niet geheimzinnig over doen. Dat heeft ook te maken met allerlei factoren, zoals bijvoorbeeld mensen die procederen bij de Raad van State, dat geeft vertragingen. Ik weet dat ze er landelijk hard voor aan het werk zijn om wellicht ook op de regie Wet versterking volkshuisvesting te acteren. Dat geldt ook voor een aantal andere blokkades die we nu tegenkomen. Ik denk dat we het in verhouding, als je kijkt naar de woningbouwmonitor en de programmering tot 2031, nog niet eens zo slecht doen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Maar als u mij vraagt 'zou u sneller willen gaan?' Ja, dat zou ik heel graag willen, met u samen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank, voorzitter. Dank aan de wethouder voor zijn beantwoording. De insteek van de vraag was net anders. In de perspectiefnota zit een extra investering voor de extra ambtelijke capaciteit, maar ook voor de uitvoering van de agenda straks. Daarover was mijn vraag vooral: wat gaan de inwoners daarvan merken, vooral qua formatie op het programma Wonen? Hoeveel woningen gaat dat extra toevoegen, hoeveel projecten kunt u daardoor extra oppakken met die investering?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Die investering hebben we eigenlijk gewoon nodig voor de uitvoering van de realisatieagenda, het volkshuisvestingsprogramma. Dat is de doorkijk die we u geven. Dan gaat het dus inderdaad over die 11.000 tot 16.000 woningen, als antwoord op uw vraag.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): voorzitter, dat is toch iets te kort door de bocht in mijn ogen, want het bestaat uit twee componenten. Aan de ene kant bestaat het uit het volkshuisvestingsprogramma. Aan de andere kant zit er ook een extra investering, dat wordt apart genoemd, op Wonen. Ik geloof dat het € 200.000,00 is, even uit mijn hoofd. Volgens mij is dat puur capaciteit om projecten te kunnen trekken. Wat betekent dat nou concreet? Hoeveel extra projecten kunnen we dan straks uitvoering geven die we op dit moment niet kunnen oppakken?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ik denk dat die extra investeringen die u heeft gelezen, met name zitten op die programma's die ik u net noemde. Op projecten wordt gewoon apart geprognotiseerd en daar worden apart projectteams op gezet die worden bekostigd vanuit die projecten. Dus om antwoord te geven op uw vraag 'hoeveel woningen gaat dat concreet opleveren?' Dat zit toch echt in die uitvoering van het volkshuisvestingsprogramma en de realisatieagenda om met die woningcorporatie samen en de marktpartijen de woningaantallen te halen.

De **voorzitter**: Oké, ik kijk rond. Verder geen vragen voor wethouder Weerwag? Dan dank ik u hartelijk

voor uw eerste termijn en ga ik over naar wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Ook namens mij bedankt voor alle inbreng van de raad bij dit debat.
Ik wil meteen overgaan naar de moties. Moties 2506-10 De mening van de buurt telt. Een mooie motie. De gemeente is niet altijd leidend in de projecten die gedaan worden in de stad. Het ligt soms aan andere partijen en de participatie is aan degene die verantwoordelijk is voor de bouwprojecten. Maar op zich is het oordeel raad.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, voor u verdergaat, zie ik een interruptie van mijnheer Aptroot. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter. In de motie staat cocreëren. Dat doen wij toch niet overal? Er staat 'oordeel raad', maar dit gaat toch tegen het eigen participatiebeleid in als we dit overal gaan doen?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. De motie vraagt om omwonenden vroegtijdig te betrekken wanneer er nieuwbouwplannen zijn in de buurt. Participatie wordt ingezet om mee te praten en te informeren. Dat is de vraag bij 'het college wordt opgedragen'. Dat gebeurt in wezen al.

De **voorzitter**: Gaat u verder wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter, 25...

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar. Toch niet. Mijnheer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, toch nog even een vraag. De motie is dus overbodig. Zo moeten we het lezen. Of niet? Gaat u wat anders doen als deze motie aangenomen wordt?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter, ik heb de vraag niet helemaal kunnen verstaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. De vraag is: als deze motie wordt aangenomen, gaat u dan iets anders doen of is hij eigenlijk geheel overbodig?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel. Eigenlijk dat laatste, want we doen het eigenlijk al. Het staat ook in de participatieverordening.
Dan wil ik verder met de motie 2506-13. Dat is In Bulk tegen het Zwerfafval. Een heel mooi verhaal. Op 11 november 2024 is er al zo'n motie geweest voor het bulkafval. We zijn er overigens al druk mee bezig en het is nu ook beleid, alleen toen vroeg de motie om een plek te zoeken in het Stadshart. Dat was veel te groot. Dat konden we daar niet kwijt met 40 m². Wij zijn nu aan het kijken of we dat in de wijken kwijt kunnen bij de winkelcentra. Overigens kan ik u wel vertellen dat er vorige week vijftien kleine statiegeldbakken zijn geplaatst door de hele stad heen waar je in ieder geval je flesje kwijt kunt voor de mensen die dat normaal gesproken uit de prullenbak halen. Maar we zijn er mee bezig. Dus hij is een beetje overbodig, want we zijn het eigenlijk allemaal aan het doen. We zijn het aan het uitzoeken en de vraag is al lang uitgezet om te kijken of we dat in de wijkcentra gerealiseerd kunnen krijgen. We zijn ook aan het inventariseren bij de gemeenten die dit al doen of het daadwerkelijk allemaal haalbaar is.
Dan hebben de motie 2506-17 De kerkenvisie. Inmiddels is de inventarisatie van het religieuze vastgoed bijna rond en die zal in Q3 worden gepubliceerd en ter informatie ook naar de raad gestuurd worden. Op basis van die inventarisatie van vastgoed en de uitvoeringsagenda van de ruimtelijke strategie die naar verwachting in Q4 2025 wordt vastgesteld, kan het college met een voorstel komen op welke wijze en in welke vorm vervolgd kan worden met het geven van – sorry dat ik mijn eigen aantekeningen een beetje moet voorlezen – uitvoering aan de inventarisatie. Het voorstel kan in Q2 2026 aan de raad worden voorgelegd. Voor de rest is het oordeel raad.

De **voorzitter**: Ik zie daar enige vragende gezichten. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Eerlijk gezegd is mij nu niet helemaal helder wat u nu precies gaat doen. Misschien kunt u proberen het nog een keer te vertellen zo dat het mij wel helder is wat u precies gaat doen en inderdaad of onze motie daartoe bijdraagt.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter, het is een wat ingewikkeld verhaal hoor, dat heb ik zelf ook gemerkt. Ik heb het ook drie keer moeten lezen om uit het antwoord een aantekening te halen. Maar samengevat: in Q3 wordt de informatie die is opgehaald voor de inventarisatie van het religieuze vastgoed gepubliceerd. Dan zal op basis van die inventarisatie van het vastgoed een uitvoeringsagenda van de ruimtelijke strategie komen die naar verwachting in Q4 2025 wordt vastgesteld in het college en naar de raad toe gestuurd. Dan zal er een voorstel komen in Q2 2026 dat aan de raad wordt voorgelegd over hoe we er verder mee aan de slag gaan.

De **voorzitter**: Ik zie geen vragen meer. Ik stel voor dat wethouder Blansjaar vervolgt.

Wethouder **Blansjaar**: Oké. 2506-19 Doorpakken met het afvalbeleid. Van die motie wordt aangegeven dat die onuitvoerbaar is. Er is een raadsmemo met het proces afvalbeleidsplan naar u onderweg. Daarin wordt uitvoerig stilgestaan bij de tijdlijn over het verleden en het heden tot 2026. In september is er een raadsbehandeling over de voortgang van het afvalbeleidsplan en in oktober hebben wij een opiniërend debat met betrekking tot de inhoud en de dilemma's. Daarnaast roept de motie op tot aanvullend beleid over het inzamelen van luiers, chemisch afval, frituurvet en dergelijke. Dat moet worden uitgezocht. Daar wordt nu een extern bureau op gezet om dit allemaal uit te werken.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, ik zag al een hand van mevrouw Brouwer, daar begin ik dus mee. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Dat deze motie onuitvoerbaar zou zijn, met alle respect, is natuurlijk flauwekul. Wij hebben die planning gezien tijdens de technische avond en juist daarom is deze motie er gekomen want we zijn het er gewoon niet mee eens. We hebben nog acht maanden in deze coalitieperiode en het is natuurlijk niet waar dat we in die tijd geen afvalbeleid kunnen maken, met al het voorwerk dat al is gebeurd, met alles wat er al ligt aan adviezen en conclusies en wat we van onze stad weten. Als je bepaalde onderdelen niet op tijd redt, zoals verwerken van frituurvet, zeg je toch gewoon in je begeleidend memo dat je dat niet redt voor die deadline? Dan maak je een afvalbeleid zonder frituurvet. Ons advies is: even dapper zijn, een paar keuzes maken en een afvalbeleid aanleveren.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Als dat zou kunnen zou ik dat heel graag doen. Ik zou niets liever willen dan dat het afvalbeleidsplan rondkomt. We zijn daar al veel te lang mee bezig, dus wat dat betreft kan ik u helemaal begrijpen. Alleen is het toch een veel ingewikkelder verhaal, zoals ik zelf ook begrepen heb. Alles moet worden doorgerekend. We moeten eventueel uitfaseren. We moeten nog even kijken wat er precies staat in het voorstel van Verpact en wat voor gevolgen dat heeft. Daar wordt een bureau op gezet om te kijken welke mogelijkheden er zijn. Die willen we aan u voorleggen 'joh, we kunnen dit doen of we kunnen dat doen'.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, gezien het aantal mensen dat deze motie indient, lijkt het me raadzaam dat de wethouder bedenkt wat hij gaat doen als die wordt aangenomen.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Ja, daar zullen we dan naar kijken.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Boerboom en dan naar mijnheer Aptroot.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik vraag me wel af hoe dit kan. We zijn echt al zo lang bezig met dit beleid. Aan het begin van deze periode wilde u dat doen door inwoners in een burgerberaad te betrekken. Dat lijkt me hartstikke prima, maar hoe kan het dat we binnen vier jaar geen fatsoenlijk afvalbeleid kunnen ontwikkelen met elkaar? Dat is toch ook niet te verkopen aan onze inwoners?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel. Ik kan het deels met u eens zijn dat het een heel lang traject is. Niemand heeft kunnen voorzien dat de VNG en Verpact de boel zouden opzeggen. We waren eigenlijk al een heel eind op de goede weg. Uiteindelijk komt er een enorme verandering, zeker voor Zoetermeer is dat een verandering die heel veel impact heeft. Het gaat namelijk om het inzamelen van het pbd. Het pbd zamelden wij hier ondergronds in en dat deden we eigenlijk heel goed. We hadden maar 1% afkeuring. Heel veel gemeenten hebben veel grotere percentages afkeuring. Daardoor is de overeenkomst met Verpact opgezegd. Dat betekent wel dat we straks voor alles dat we ondergronds aanbieden geen vergoeding meer krijgen. Dus dat betekent dat we een heel plan moeten maken voor hoe we dat wel doen. Gaan we dat doen met een extra bak erbij? Gaan we dat doen door het aan de lantaarnpaal te hangen? Wat zijn de gevolgen ervan? Dat weten we allemaal niet. Dat moet allemaal even uitgewerkt worden.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Boerboom maar ik zag ook mevrouw Brouwer en mijnheer Aptroot had ik ook al gezien. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter. Ik ben dan wel benieuwd wat er was gebeurd als we aan het begin van deze raadsperiode een besluit hadden genomen over het afvalbeleid.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar nog een reactie?

Wethouder **Blansjaar**: Ja, we zijn er nu druk mee bezig. We hebben allemaal gezamenlijk gezegd 'we gaan een burgerberaad hebben', dat is uitgevoerd en daar is een voorstel uitgekomen. Dat is eind 2024 gekomen en tegelijkertijd kwam Verpact met de VNG met het opzeggen van de overeenkomst met Verpact.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Brouwer want die wilde daar direct op ingaan. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, maanden geleden waren we met de raad op werkbezoek bij AVR en toen heeft wethouder Blansjaar ons al verteld dat eraan zat te komen dat we geen vergoedingen meer zouden krijgen voor de inzamelcontainers voor pbd. Dan hadden we daar toen toch op kunnen anticiperen en er nu al veel verder mee kunnen zijn?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Dat klopt, alleen wisten wij de bedragen niet. We wisten nog helemaal niet waar het over ging. We kregen alleen te horen – ik ben bij al die bijeenkomsten geweest – dit gaan we veranderen. Maar de vergoedingen waren nog niet uitonderhandeld. Daar was de heer Benschop die die gesprekken leidde, nog steeds mee bezig. Sterker nog, we wisten pas een dag voor het VNG-congres de bedragen. Uiteindelijk hebben wij het advies gegeven 'stem alsjeblieft tegen want we weten het niet. We weten niet wat de gevolgen zijn. We weten niet met welke kosten we te maken krijgen', dus doordat die kosten pas zo laat kwamen, konden we eigenlijk niets doen. Ik was er graag veel eerder mee begonnen.

De **voorzitter**: Ik zie natuurlijk interrupties, van mij mag u door, maar we gaan het natuurlijk nog over het afvalbeleid hebben, zeg ik er meteen als voorzitter bij. Maar ik snap dat deze motie enige discussie met zich meebrengt. Mevrouw Brouwer nog behoefte op dit moment? Nee. Mijnheer Aptroot nog wel? Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Dat Verpact zo plotseling kwam... Die was twee jaar geleden met maximaal één jaar verlengd omdat we al wisten dat die af zou vallen. Dus daar hebben we het burgerberaad dan niet goed over geïnformeerd. Daarnaast zijn wij geïnformeerd als raad dat

nascheiden niet zou kunnen en dat het duurder was. Nu hoorden we bij een technische sessie dat dat niet klopt. Burgerberaad nascheiden hebben we niet gedaan, want het klopt niet. Nu gaat het over heel veel geld. Nu is daar verteld dat het om maximaal € 250.000,00 gaat die de gemeente krijgt. We kunnen alles oplossen en gaat dat onze huishoudens maximaal € 0,20 per week kosten, of per maand kosten. Dit hele gedoe is gewoon... Kom gewoon met dat afvalbeleid. We weten al twee jaar dat deze pbd-actie komt want hij was met maximaal een jaar verlengd, zeggen uw eigen ambtenaren. Ik snap het echt niet.

De **voorzitter**: Dat was niet echt een interruptie. Ik ga naar wethouder Blansjaar, gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Dat is niet helemaal een correcte voorstelling van zaken. Dat dat niet verlengd zou worden, dat is op een gegeven moment... Maar waar ze over gingen discussiëren en wat de uitkomst zou zijn, wisten we allemaal nog niet. Dat wisten we allemaal pas veel later. Daarbij, nog over die € 0,20. Ik weet niet of dat het bedrag is.

De **voorzitter**: Nog heel kort en dan stel ik voor dat we verdergaan want ik denk dat dan voldoende is uitgewisseld hierover en u gaat er nog over praten.

De heer **Aptroot** (VVD): Dan wil ik graag even hier, zodat het ook in het openbaar is, horen: klopt het dat nascheiden niet duurder is dan voorscheiden?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Voorzitter, dat durf ik niet te zeggen, dat weet ik niet. Daar kan ik geen antwoord op geven, want ik moet de bedragen weten en die bedragen weet ik niet.

De **voorzitter**: Ik snap het, maar u gaat nu bijna een inhoudelijk debat voeren over het afvalbeleid. Ik snap het, maar het gaat nu om de motie die is aangekondigd over de vraag of er wel of niet een afvalbeleid moet komen voor het eind van het jaar. Dus ik wil voorkomen dat hier het debat over het afvalbeleid ontstaat. Ik snap natuurlijk wel dat u dat wilt, maar dat ga ik niet toestaan, want we hebben nog andere dingen te doen op dit moment. Dus ik ga nog even vragen of er nog vragen aan de wethouder zijn. Als die er niet zijn kan hier ook nog straks op teruggekomen worden want u heeft nog een tweede termijn en gaat ook nog stemmen erover. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, in eerste instantie trek ik de conclusie dat afval stinkt. En mijn tweede conclusie, is eigenlijk een vraag: wanneer komt het nieuwe afvalbeleid dan wel naar de raad?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter, zoals ik net al heb aangegeven: in september komen we met een voorstel, dan krijgen we in oktober het opiniërend debat en daarna kunnen we kijken naar het beleid. De tijdstippen kan ik nu niet helemaal geven, maar voor het eind van het jaar moeten we in ieder geval – ik moet even in mijn aantekeningen kijken – het debat hebben. Daarnaast roept de motie op tot aanvullend beleid. Nou ja, ik heb de uiteindelijke tijdlijn nog niet, die kan ik nog niet geven.

De **voorzitter**: Oké, maar ik stel voor de discussie over deze motie, want daar ging het hier vooral om, nu af te ronden. Volgens mij is daar voldoende over uitgewisseld en ik schat zomaar in dat dit nog wel terugkomt. Gaat u verder, wethouder Blansjaar, met de andere moties.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. 2506-30 De motie van FVD DoeMeer. Wij kunnen in ieder geval op doemee.zoetermeer.nl over de brede participatie communiceren. De motie vraagt ook om internetuitzendingen maar dat is bijna niet te doen en vrij lastig en zal aanzienlijk meer kosten dan die € 15.000,00 die u daarvoor wilt uittrekken. Maar voor de rest is het oordeel raad.
Dan pak ik 2506-39, een motie van de LHN Voedsel voor elkaar. Dat is een heel moeilijke motie. Die is moeilijk uitvoerbaar. Hij is uitvoerbaar, maar dat is heel moeilijk. Je zit met een HACCP-code. Je hebt daarnaast de hygiënecode voor de horeca. Een cateraar is verantwoordelijk met zijn HACCP totdat hij hier heeft afgeleverd. Wij weten niet wat er met de broodjes of met welk voedsel dan ook hier gebeurt. Als je dat daarna weer door zou zetten – ik zou het in ieder geval niet durven als ex-horecaondernemer. Wij gooiden ook altijd alles meteen in de prullenbak, ondanks dat het... Als het van de tafel kwam, wist je nooit wat ermee gebeurde. Daarnaast hebben we natuurlijk ook nog een logistiek probleem. Het kost

ontzettend veel capaciteit voor relatief weinig dingen die we weggooien.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zag een interruptie van de heer Meijroos. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, voorzitter, ik ben lichtelijk teleurgesteld over de gemakzuchtige reactie van de wethouder. Er zijn veel plaatsen die hier zeker wat mee doen. Je kunt wat met koelkasten, je kunt ook werken met koelplaten. Het is helemaal geen enorme investering en nog sterker, we hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden. Het gebeurt gewoon al in andere gemeenten. Dus we kunnen gewoon netjes om de hoek kijken; hoe gaan jullie daarmee om? We kunnen intern kijken wat er hier gebeurt. Zeggen dat we niet weggooien, is echt niet waar, want ik weet dat er heel veel weggegooid wordt. We zien nu ook de hele stapels warme broodjes daar liggen. Daar kan heel anders mee omgegaan worden.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Dit zijn uitzonderingen. Dit is eenmalig. Er wordt echt niet zo gek veel weggegooid. Het feit is in ieder geval dat het de hygiëne en al dat soort dingen betreft. Ik durf het in ieder geval niet aan. Als de raad zegt 'jongens, we gaan het doen', dan doen we het, maar ik ben er absoluut geen voorstander van.

De **voorzitter**: De heer Meijroos, gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, wederom ben ik teleurgesteld dat de wethouder gewoon keihard beweert dat hier niets wordt weggegooid. Ik heb hier zo verschrikkelijk vaak 's avonds zitten vergaderen met de klankbordgroep en weet ik veel wat allemaal. Dan gaat niet alles op. Dan gaat alles de prullenbak in. Desnoods vragen we de bodes eventjes. Het is echt slecht dat u dit zomaar beweert.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, nog een reactie?

Wethouder **Blansjaar**: Ik wil wel zeggen dat ik niet zeg dat er niets wordt weggegooid, maar het is niet veel dat er wordt weggegooid. Het is niet in verhouding, waar je over praat en de voorzieningen die je moet treffen. Stel dat er een keer in de veertien dagen tien broodjes overblijven, dan moet je daar een hele voorziening voor treffen. Dat is gewoon de hele tijd. Er is niet elke week een overschot aan broodjes.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Motie 2506-41 Groen voor Poen. Oordeel raad, het is lopend beleid. We doen het al, dus wij zijn er al druk mee bezig.
Dan hebben we een motie 2506-50. Dat is Maak inwoners vooraf wegwijs in het proces van de gebiedsontwikkeling en nieuwbouw. In de brieven die wij…

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, voordat u verdergaat, een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, wethouder Blansjaar zei over de motie Groen voor Poen 'dat doen we al', maar de motie roept op om te inventariseren welke gebieden hier geschikt voor zijn. Dat is volgens mij heel veel werk. Ik denk niet dat we dat al aan het doen zijn.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. De gebieden die hiervoor in aanmerking komen, kunnen we aanleveren. Ik kan u ook zeggen dat we bezig zijn om te kijken 'moeten we het allemaal wel gaan verkopen?', want ook grondzaken heeft straks… We hebben onderhoud daaraan dus we kijken ernaar. Maar prima, ik vind het een goede motie maar grotendeels doen we het al. Als u zegt met 'oordeel raad' 'we willen het doen', is dat op zich geen probleem.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer nog, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dus als we als raad die motie aannemen, gaat u in de hele

stad inventariseren welke gebieden er in aanmerking komen om verkocht te worden? Of doen we dat vraaggericht, zodat als iemand zegt 'mag ik het kopen', wij kijken of dat kan? Dat staat niet in de motie.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Nee, we zullen de motie gewoon uitvoeren zoals het er staat. Dat is geen probleem.

De **voorzitter**: De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja voorzitter, dank u wel. Ik snap de vraag van mevrouw Brouwer wel, maar het is een beetje flauw. Die lijst is er al, er is gewoon bekend wat wel en wat niet weg kan. Dus op het moment dat wij vragen om die lijst als eerste dictum, is het echt niet zo dat we het hele ambtenarenapparaat opnieuw aan het werk zetten om dit uit te zoeken. Zo erg is het niet. Er is hooguit een update nodig. Maar ik denk dat het goed is als we dat actief gaan doen, want dat levert geld op en minder onderhoud, in tegenstelling tot wat u zei, of het zal een verspreking zijn geweest. Dus ik denk dat het heel goed is. U zegt 'dat doen we al', maar ik heb nog niet groot in de krant zien staan 'dames en heren die interesse hebben, koop vooral een stukje grond van ons, dat scheelt ons onderhoud en u krijgt een iets grotere tuin'.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar nog een reactie?

Wethouder **Blansjaar**: Ja, wij doen het inderdaad al. We gaan er niet actief mee bezig, zeker niet omdat wij soms die stukjes grond in de toekomst nog nodig hebben. Het gebeurt inderdaad niet actief.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Motie 2506-50. Daar was ik aan begonnen. Maak inwoners vooraf wegwijs in het proces bij gebiedsontwikkeling en nieuwbouw. Inderdaad zullen wij in de brieven die wij sturen naar de inwoners absoluut daarnaar verwijzen en we proberen zoveel mogelijk informatie online te plaatsen en beschikbaar te stellen. Het maken van folders is een vrij dure aangelegenheid, maar ook deze motie is oordeel raad.
Dan de motie 2506-57. In het programma Vrije Tijd zit ook ruimte. U heeft van mijn collega Weerwag ook al iets gehoord over de sport. Ik kan u vertellen dat wij daar al druk mee bezig zijn om daarnaar te kijken, zeker bij de grotere instellingen. Bij de kleinere instellingen willen we daar niet op drukken. Om een voorbeeld te geven, bij het CKC zijn we al druk bezig. Vorig jaar hebben we daar al € 100.000,00 teruggehaald uit de voorzieningen misschien moeten we wel iets meer doen. Dit jaar zijn ze met € 150.000,00 bezig. Het Stadstheater heeft bijvoorbeeld vanwege de kosten, waarmee ze niet uitkomen, al het contract van de directiesecretaresse niet verlengd. Dus we zijn wel bezig om de lucht uit die organisaties te persen om te kijken 'waar kan er bezuinigd worden?'

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter en dat is een prachtig bruggetje. Wij zijn nog niet eens op zoek.... Het is natuurlijk mooi als we de organisaties ook efficiënt kunnen inrichten. Maar ik zou ook graag nog een beetje lucht persen uit de gemeentelijke kant van de vrijheidsbegroting. Ik denk dat er in hoe we de dingen hier doen, ook ruimte zit. Misschien is dat helemaal niet waar, maar dat kunt u dan laten zien. Andere programma's hebben dat ook gedaan door dingen anders te organiseren, aan elkaar te koppelen en noem maar op. Daar zijn we met name naar op zoek. Niet per se om instanties minder geld te geven. Het zou juist mooi zijn als we met minder administratie in de stad dezelfde dingen kunnen blijven doen.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, een reactie daarop?

Wethouder **Blansjaar**: Ik ben het volledig met mevrouw Sandifort eens. We moeten daar kritisch naar kijken, dus we lopen daar ook heel warm voor. Absoluut.

De **voorzitter**: Eerst mijnheer Nikerk en dan mevrouw Bink.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor wat mevrouw Sandifort zegt, maar ik heb er

niet zo'n beeld bij. Zou mevrouw Sandifort iets kunnen noemen waarvan ze zegt 'misschien zit het hierin, of misschien zit het hierin'?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja. Ik kan dat niet nu even letterlijk oplepelen, maar we hebben een aantal lijsten over het programma Vrije Tijd, ergens in een bijlage, denk ik, of misschien wel bij bezuinigingsdingen. Daar komen meerdere instanties, meerdere dingen in verschillende lijstjes voor. Dus dan zijn er bepaalde projectsubsidies die de instanties ontvangen, maar ze krijgen ook gewone subsidies en noem maar op. Kunnen we daar niet kijken of daar overlap of dubbelingen en dat soort dingen in zitten? Ons onderbuikgevoel zegt dat daar wel een efficiëntieslag te behalen is, ook in hoe we dat allemaal regelen. Een subsidieaanvraag hier behandelen kost ook allemaal tijd en geld. Dus ons gevoel zegt dat daar wat overlap en dubbelingen zitten. En dat, als we die eruit kunnen halen, daar niet eens zoveel gevoel bij zit in de stad.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk nog?

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik hoor aan de ene kant mevrouw Sandifort zeggen 'het zit met name hier en in hoe we hier dingen organiseren' en aan de andere kant heeft ze het over de subsidies en of daar dubbelingen in zitten. Welke van de twee is het nou? Volgens mij zijn het toch twee verschillende dingen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog kort, als dat kan.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik zal het heel kort zeggen. Volgens mij is het hetzelfde en misschien staat het een beetje naast elkaar. Maar als je hier allerlei subsidieaanvragen doet voor allemaal verschillende projectjes, of je zegt gewoon 'jullie maken je eigen keuzes voor projecten – ik noem maar wat – dit is de pot die jullie als instantie krijgen en als jullie project X, Y en Z daarvan willen doen is dat helemaal goed'. Maar nu is het zo dat we naast die pot al die losse projectjes beoordelen. Ik ben een beetje op zoek naar 'kunnen we dat niet slimmer met elkaar doen en dat wat meer bij dat veld neerleggen zodat de meeste euro's uit dat programma Vrije Tijd gewoon daar liggen, en niet in het beoordelen van al die aanvragen of managen van projecten en noem maar op?' Dus daar ben ik naar op zoek. Ik weet niet wat daar de waarheid in is. Ik wil het gewoon heel graag weten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bink nog, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ook nog een vraag aan mevrouw Sandifort, dank u wel trouwens. Er zijn een aantal organisaties die de bui zien hangen en denken 'moeten wij nog meer bezuinigen?' Maar ik begrijp nu van u dat u het meer aan de gemeentelijke kant zoekt. Als dat zo is, waarom past u uw motie dan niet aan, de eerste zin, dan kunt u de organisaties geruststellen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik weet even niet uit mijn hoofd wat de eerste zin is. Maar dat maakt ook niet uit. Ik zal daarnaar kijken. Maar dat er onrust was, was me al duidelijk. Dat was ook vrij bijzonder, want voordat we hem hadden gedeeld, werden we er al over gebeld. Dus iemand dacht dat het nodig was om die onrust al te zaaien.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ik kijk ook even naar de wethouder want ik weet niet hoe lang hij nog moet, dat hij langzaam tot een afronding komt. wethouder Blansjaar, gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Ik heb nog twee moties. 2506-58 Participatiekosten in beeld. Ik moet eerlijk zeggen dat dat een behoorlijke opgave is. Dat gaat in ieder geval veel capaciteit kosten. Ik weet niet precies wat de bedoeling ervan is om alle kosten inzichtelijk te krijgen. Als u kijkt naar op basis van deze inzichten te bezien of er mogelijkheden zijn voor efficiëntere inzet van middelen en participatie en deze inzichten te verwerken in de actualisatie van de kadernota, ben ik het daar helemaal mee eens. Daar ben ik zelf al als wethouder mee bezig, om de participatie wat efficiënter te laten verlopen. Dat betekent zeker bij kleine participatie dat we sneller DoeMee inschakelen, want als je dat moet doen op een locatie, moeten er meteen twee, drie of soms wel vier ambtenaren mee. Als u zegt 'ik wil al die kosten in beeld hebben', is dat even een capaciteitsdingetje. Als u zegt 'het gaat mij

meer om efficiënter werken', dan zeg ik 'perfect, want daar ben ik ook mee bezig en dan wil ik het heel graag uitvoeren, maar dan zou u die motie iets moeten aanpassen'. En dan heb ik de laatste motie, dat is 2506-061, de aanpak van de overlast van de ledborden. Het is een heel kleine moeite om dat even uit te voeren.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Blansjaar voor uw eerste termijn. U heeft ook allemaal de klok gezien. Het is inmiddels 18.30 uur, dat betekent dat we gaan schorsen en het eten klaar staat. Ik schors de vergadering en we gaan om 19.45 uur verder. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: ik heropen de vergadering en ga verder met de eerste termijn van het college. Ik geef daarvoor het woord aan wethouder Van der Meer. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Dank u wel voorzitter. Ik begin even met vastgoed want er is één motie daarover ingediend, over de versnelling aanpak van klimaatproblemen CKC. Ik kan sowieso vertellen dat wij al lang begonnen zijn met een aantal aanpassingen. Wij kregen van de week ook een heel aardige mail van de directrice van het CKC, die zei 'het begint al heel goed te helpen'. Wij hebben extra koeling in het Atrium aangebracht. We hebben in twee proefruimtes aanpassingen gedaan en dat gaan we op achttien plekken nog doen. Daarmee is het ergste leed voor dit moment geleden. U krijgt eind 2025 een voorstel met de uitkomsten van de onderzoeksresultaten naar de diepere oplossing, een investeringsvoorstel en een uitvoeringplanning. Die krijgt u eind van dit jaar en dan streven we ernaar dat we de structurele aanpassingen zoveel mogelijk in de zomer van 2026 kunnen uitvoeren want dat gaat natuurlijk weer gepaard met een hoop geboor en getimmer en weet ik wat. Dus het is handig om dat in de zomer te doen.
Dan ga ik naar jeugd.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, ik zie ineens twee handen. Mijnheer Doncker was iets eerder dan mevrouw Bink, dus ik begin met mijnheer Doncker en dan mevrouw Bink.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik wil geen welles-nietesspelletje gaan doen, dat is helemaal niet mijn overweging, maar ik heb ook vandaag nog contact gehad met de directrice van het CKC en die zei dat het inderdaad in het Atrium nu uit te houden is met twee units, die daar staan, maar dat het in de rest van het gebouw nog steeds helemaal niet prettig vertoeven is en dat daar mensen onder vervelende omstandigheden aan het musiceren zijn. Ik hoor nu uw verhaal en ik heb het verhaal net gehoord. Ik vind het een beetje lastig om daar een keuze te moeten maken, eerlijk gezegd.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, we hebben op twee plekken, in twee proefruimtes kleinere aanpassingen gedaan. Daarvan is ook heel duidelijk dat die helpen en die zijn we nu aan het uitbreiden over achttien andere ruimtes. Dus ik weet niet waarom de directrice mij van de week een mail stuurde om te zeggen 'ik ben hartstikke blij met wat er gebeurt'. Die kan ik u doen toekomen als u dat handig vindt.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink had ook nog een interruptie. mijnheer Doncker nog?

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Het is geen kwestie van wel of niet vertrouwen, als u mij dat zegt, dan geloof ik dat natuurlijk. Als u mij kunt uitleggen en misschien wel toezeggen dat het verder wordt uitgerold zodat het ook op korte termijn goed toeven is wat betreft de klimaathuishouding – en ik snap dat dat niet meteen helemaal gebeuren kan – kunt u dan inderdaad aangeven, want dan ben ik al tevreden, dat het heel snel voor het CKC wordt geregeld tijdelijk?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, ik kan niets toevoegen aan wat ik u net heb verteld.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik had begrepen dat er ook nog aan de buitenkant zonwering zou

komen, maar dat de architect bezwaar had. Klopt dat en worden er anders van binnenuit maatregelen genomen? Wanneer is dit onderzoek klaar? Is het waar dat dan in 2026 de grote verduurzaming van start gaat?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik weet niet waarom u steeds aan mijn woorden twijfelt, dat vind ik wel ingewikkeld. Ik heb net gezegd 'we zijn heel druk bezig om te zorgen dat u de uitkomsten van dat onderzoek en de onderzoeksresultaten, een investeringsakkoord en een uitvoeringsplanning aan het eind van het jaar krijgt en dat die beogen om het in 2026 in de zomervakantie uit te voeren'.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik vind het jammer dat u zegt dat ik aan uw woorden twijfel als ik een vraag stel over iets wat ik misschien niet helemaal goed begrepen heb in uw beantwoording. Dat stelt me teleur. Hier wil ik het bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Volgens mij is dat dus uitgesproken, op een later moment... Ik stel voor dat wethouder Van der Meer verdergaat met de andere moties.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, dan kom ik bij jeugd en dan hebben we de amendementen M en P die ik in één keer ga behandelen. Ik kijk vooral naar mijnheer Zamani. Mijnheer Zamani, u heeft prachtig gesproken. Ik begon ook bijna te twijfelen en te denken dat we alle preventieve jeugdaanpak aan het wegbezuinigen waren. Maar als u kijkt naar de memo duiding die u op 16 november jl. heeft gekregen van ons, en u kijkt naar nummer 10 waar staat dat we € 7,5 miljoen uitgeven aan inkoop en preventie en subsidies, wat allemaal zoveel mogelijk voor preventie is, vind ik het wel een bezwaar dat we gaan doen alsof een paar van die deze kleine zaken een heel grote impact hebben.
Iets dat we nu wel doen, waar ik al een paar keer uitgebreid over heb gesproken in de commissie, is eindelijk een slag maken waarbij we zeggen 'we gaan van wat we heel lang deden, nu naar bewezen effectief'. Dus we hebben nu een regeling waarin staat dat mensen subsidie kunnen aanvragen voor bewezen effectieve acties of voor innovatieve dingen, maar dat zijn niet de dingen die we al heel lang doen. Dus als u graag wilt dat er nog meer geld naar preventief gaat, ben ik heel blij met de amendementen. Maar ik wil graag dat u wel aan het college overlaat te kijken hoe we dat invullen, want we willen nu echt die slag gaan maken. Dat over amendement M en P. Dan ga ik naar de moties.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, een interruptie van mevrouw Sandifort. Gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik wil toch nog even terugkomen op die subsidies Jeugd, even los van de projecten en of die wel of niet effectief zouden zijn. Er staan ook een paar dingen onder die mij volgens mij helemaal geen jeugdzorg zijn, maar evenementen, die ook nooit bedoeld zijn als geweest als jeugdzorg. Ik ben benieuwd hoe het college ertegen aankijkt als we zouden willen kijken of we dat bij een ander programma kunnen onderbrengen.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, volgens mij is dat wat we hier doen met de jongelui. Ja, dat kan ik echt niet meer onder jeugdzorg in mijn budget houden, maar als u daar wat anders voor wilt, is dat prima. Ik wil er een beetje van weg komen dat we bezig zijn om van een aantal van die zaken, die met name genoemd worden in de perspectiefnota, waarvan we zeggen 'daar moeten wij nu toch echt afscheid van nemen', alsmaar in stand blijven houden omdat zij op zich ook hun lobby heel erg goed doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik heb ook nog een vraag over de preventieve jeugdmaatregelen. Op 27 juni jl. is het memo online gezet over het advies van de ASD. Die zegt zelf ook 'er wordt gesuggereerd dat het werk niet effectief of niet efficiënt is', maar ze raden toch echt iets anders aan. Dus hoe rijmt u dat dan met uw bevindingen en die van het college?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Die rijm ik ermee dat wij al een paar jaar aan een aantal van die aanbieders hebben gevraagd 'laat ons nou weten hoe u kunt bewijzen dat u bewezen effectief bent?' Dat hebben ze tot op heden niet gedaan gekregen. Voor de rest is er gekeken naar onze deskundigen, zowel aan de kant van de jeugd als aan de kant van de scholen die zeggen 'nee, we hebben nu echt betere dingen die we kunnen inzetten waarvan we weten dat het beter helpt'.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Van der Meer**: Dan kom ik bij motie 16. Die gaat over het startpakket voor jongeren die uit jeugdzorg komen. Dat was wat te breed, als u hem kunt aanpassen naar – want ik denk dat u dat bedoelt – jongeren die uit verblijf komen, dus van pleegouders of uit een gezinsvervangend huis of iets dergelijks, dan kunnen wij daar in ieder geval naar kijken wat de mogelijkheden zijn.
Dan ga ik naar motie 66, het startpunt opfrissen. Ja, ambtelijk hadden wij daar al seintjes over gegeven maar ik ga dat, naar aanleiding van deze motie, als die wordt aangenomen, bestuurlijk oppakken.
Dan heb ik nog motie 71, Onderzoek naar flexibele alternatieven voor jongerenaanpak Dat is oordeel raad, maar voor het overgrote deel is het lopend beleid. Het lijkt mij een goed idee om geen moties aan te nemen voor lopend beleid, want dat betekent ook weer dat onze mensen er weer tijd aan moeten spenderen om ze af te handelen, terwijl het eigenlijk allemaal al loopt.
Dan hebben we nog motie 73. Die is eigenlijk heel ongemakkelijk. U krijgt van ons voor de zomer het raadsvoorstel over hoe we de reorganisatie hier in huis gaan doen met de nieuwe Buurtteams. Die gaat van start in 2026 dus we kunnen u daar natuurlijk nooit in 2025 over informeren. Maar het is sowieso de bedoeling dat we dat heel erg goed monitoren en in de gaten houden.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, een interruptie van mijnheer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel. Natuurlijk begrijp ik wel dat we dat als gemeente goed zullen monitoren. Het stond waarschijnlijk een beetje ongelukkig in de motie over 2025. Maar als ik het dus naar 2026 zou aanpassen, zou het dan eventueel haalbaar zijn?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik adviseer u om met dit soort moties te wachten tot de voorstellen er liggen over hoe we verdergaan met het ontwikkelen van de Buurtteams.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb hier nog motie 77 Voor de jeugd door de jeugd. Dit is in feite aansluitend bij bestaande ontwikkelingen. Op dit ogenblik voert gro-up onderzoek uit naar programmering van wijk- en buurtverenigingen, ook om te kijken of er meer ruimte kan komen voor en door jongeren. Dit sluit ook aan bij de ambitie in de contourennotitie Sterke Sociale Basis. We hebben op dit moment intussen een jongerenhub in oprichting in Palenstein en al bestaande locaties van buurtwerk, de Talentenosso in Buytenwegh en de ChillBase in Meerzicht en de container in Seghwaert. Dus het is in feite ook lopend beleid. Voorzitter, dat was over de portefeuille jeugd.
Dan heb ik nog een hele stapel over...

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, een interruptie van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Nee, ik trek hem even in want ik denk dat ik te vroeg was, dus ik wacht nog even af.

De **voorzitter**: O, ik kreeg een seintje van de griffier, dus... Maar wethouder Van der Meer, gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ik ga nu niet meer naar jeugd. Oké.

De **voorzitter**: Toch, mijnheer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Ik heb een vraag over Spelen moet mogelijk blijven, motie nummer 05.

Wethouder **Van der Meer**: En u denkt dat dat jeugd is? Maar ik denk dat dat openbare ruimte is.

De **voorzitter**: Ik stel wel voor dat u, ondanks het feit dat u zo dicht bij elkaar zit, via de wethouder spreekt want anders stel ik voor dat u daar koffie gaat drinken met elkaar. Als u dat niet doet, graag via de voorzitter. Als mijnheer Velner nog een keer zijn vraag wil herhalen?

De heer **Velner** (SP): Dank u wel mijnheer de voorzitter, Ik zie in het overzicht de naam van portefeuillehouder Van der Meer staan.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, openbare ruimte.

De **voorzitter**: Daar komt de wethouder nog op terug. Wethouder Van der Meer, gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ik begin wel met een vraag van de SP. Die vroeg 'zijn alle tien de nieuwe bedrijfsauto's nodig?', met onderhoudskosten van € 100.000,00 per jaar. Dat bedrag is denk ik voor heel veel auto's. De belangrijkste reden voor uitbreiding van het wagenpark is dat de stad groeit, dat er meer projecten draaien en er onder andere meer toezichthouders nodig zijn. Daarnaast wordt er meer van onze eigen mensen gevraagd, waar voorheen meer werd ingehuurd. De desbetreffende bedrijven gebruikten toen zakelijke auto's. Nu moeten we een beroep doen op het gebruik van de auto's van de ambtenaren en daar zitten grenzen aan. Bij het gebruik van de auto's door bijvoorbeeld Team Woonoverlast komt het regelmatig voor dat er geen auto's beschikbaar zijn. Dat is gewoon niet wenselijk.

De **voorzitter**: Volgens mij was die vraag van de VVD.

Wethouder **Van der Meer**: O, pardon, ik heb hier staan van de SP.

De **voorzitter**: Dat geeft niet, maar bij dezen.

Wethouder **Van der Meer**: Maar voor de VVD geldt precies hetzelfde.

De **voorzitter**: Het antwoord blijft hetzelfde, dat is het enige waarmee ik u kan geruststellen. Wethouder Van der Meer, gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb amendement Q van de VVD over minder zwerfvuil. Dat is oordeel raad. We geven er wel een winstwaarschuwing bij, namelijk dat de UPV-gelden waar u dat uit wilt betalen ieder jaar al een beetje minder worden. We weten niet in hoeverre dat genoeg zal zijn, maar vooralsnog is het oordeel raad.
Dan amendement U. Dat is ook oordeel raad.
Dan kom ik bij de motie Spelen moet mogelijk blijven. Oordeel raad. In zijn algemeenheid proberen we, en dat is onderdeel van het huidige speelbeleid, 5% formele speelruimte per wijk te handhaven.
Dan ga ik naar motie 14. Dat is oordeel raad. Ik geef daar ook een waarschuwing bij in die zin dat het effect voor de allergieën beperkt is. Het is zo dat als we het hier voor elkaar hebben en er vanuit Lansingerland een of ander windje staat, we ook nog een heleboel dingen hebben. Dus het is niet zo dat het het voor altijd oplost. Maar wat ons betreft, oordeel raad, leuk idee.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, voor u verdergaat, wil mevrouw Bout interrumperen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voor het advies. Daarom hadden we er ook in gezet 'bij gelijke geschiktheid, kies voor een vrouw', dat hoeft niet altijd. Het kan niet altijd en kan niet voor elke boom, maar daar waar het kan, voegt het misschien wat toe.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: We gaan naar motie 21 Blotevoetenpad. Dat is toch wat ingewikkelder. We hebben er één in Hof van Seghwaert, dus ik zou zeggen, ga daar eens kijken. Die wordt natuurlijk... Niet meer, mevrouw Bink? Ik heb doorgekregen dat er in Hof van Seghwaert één is en die wordt ook bijgehouden door vrijwilligers, want dat is ingewikkeld als wij dat ergens anders willen doen. De aanleg is mogelijk, maar het onderhoud is natuurlijk echt wel een dingetje want het is met blote voeten. Dat is gewoon duur en hoe leuk u het ook vindt, wij moesten deze motie toch wel even...

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. In Hof van Seghwaert is inderdaad een blotevoetenpad voor kinderen. Dat zijn een paar bakken met verschillende soorten. Het is geen blotevoetenpad in een Zoetermeerse park wat ik voor ogen heb. Dus dat wil ik even aan u meegeven.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, het klopt precies dat ik dat met mijn blote voeten niet getest heb. Ik ben afgegaan op wat ik gehoord heb.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ik kom bij motie 33. Inzicht in de kosten en effecten van het adoptiegroen. Wij zeggen daar wel bij dat we de afdoening waarschijnlijk pas voor het eind van het jaar kunnen doen, want het is best complex om dat allemaal op een rij te zetten maar als u dat niet erg vindt, is het oordeel raad.
Motie 35, die is niet uitvoerbaar. Hij zit voor een heel groot deel al in lopend beleid, in de klimaatadaptatie. De beleidsadviseurs die wij van plan zijn aan te nemen, hebben we heel erg hard nodig. Dus volgens mij staat de tekst die ik nu wil voorlezen ook in het stuk dus ik ga door naar de volgende.
Dat is motie 36. Dat kan, die kunnen we oordeel raad geven.
Dan hebben we motie 42. Wij hebben gekozen voor de bladkorven omdat we daar de minste impact op de beleving van de openbare ruimte van verwachten want op de wegen verwijderen we het blad zelf. Op het moment dat we op een andere manier moeten bezuinigen, want dit is een post die was opgesteld met een aantal dingen, krijg je gedoe als dat we de kerstboom moeten wegbezuinigen. Dat vinden we toch ook heel erg jammer. Dus in die zin is het oordeel raad, maar wij denken dat het niet heel veel zal schelen met die bladkorven.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, een interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Over wat voor bedrag praten we bij de bladkorven? U gaf volgens mij aan dat als deze motie wordt aangenomen, de kerstboom zal verdwijnen. Dat is de mogelijke afweging.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik ga even voorlezen uit andermans werk. De bladkorven staan voor ongeveer € 45.000,00 in onze begroting. De kerstboom is € 35.000,00. Extensiever beheer van hoge beplanting, dus minder maaien, is € 50.000,00 en minder maaien op die meterstrook langs de fietspaden, wat toch ook heel erg belangrijk is voor het veiligheidsgevoel van mensen, is € 75.000,00.
Dat alles op een rij gezet, vonden we met elkaar dat die bladkorven het beste gemist konden worden. Maar laten we wel wezen, alles wat we bezuinigen, we hebben hele lijsten, op een enkele technische na, doet allemaal zeer.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, dan kom ik bij motie...

De **voorzitter**: O, voordat u verdergaat, mijnheer Doncker, gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel voorzitter. De LHN vindt het altijd jammer. Helemaal terecht, want we hebben natuurlijk ook heel veel baat bij al die bomen. Het voorkomt hittestress en er worden steeds meer bomen geplant. Dat betekent wel dat er steeds meer bladafval is. De mensen hebben er wel last van in hun tuinen, maar ook op grasvelden. Dus bij ons in de wijk wordt er veel gebruik van gemaakt. Het scheelt ook wel weer ophalen van bladeren. Dus het is aan de ene kant natuurlijk een investering, maar aan de andere kant kan het ook een bezuinigende werking hebben doordat mensen er minder werk aan hebben. De mensen hebben nu eenmaal overlast van al die bladeren, die moeten toch ergens worden gedumpt en de groene bak is te klein geworden.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, ik heb geloof ik geen vraag gehoord.
Dan ga ik door naar motie 36. Even kijken, want volgens mij zitten nu mijn blaadjes door elkaar. Motie 36 is oordeel raad. Die had ik al gehad, volgens mij.
Motie 45, dat zijn de natuurspeeltuinen. Dat is een beetje ingewikkelde vraag want we kunnen dat niet standaard doen. Om te beginnen zijn natuurspeelplekken kostenverhogend. We hebben er ook mee te maken dat ze heel slecht toegankelijk zijn, zowel voor de kinderen, als voor de ouders als voor de oma's en het moet een beetje passen bij de buurt. Wij willen daarom voorstellen, want we hebben nu ook een aantal natuurspeeltuinen en die zijn prima, dat we dit proberen mee te nemen in de nieuwe speelvisie of het nieuwe beleid dat we gaan ontwikkelen en daar wat dingen in over opschrijven waar we dat op een aantal plekken kunnen doen. Het is niet praktisch om alle kleine speelplekken te vervangen door dit soort plekjes. Dus misschien kunt u hem nog even aanhouden totdat wij volgend jaar – de participatie moet in 2026 beginnen – met speelbeleid aan de gang gaan.
Dan heb ik nog adoptiegroen. We hebben er verschillende gehad, sommige zijn wel haalbaar, andere niet. Deze was erg ingewikkeld, vooral omdat wij gedoe met bonnetjes sowieso niet willen hebben want dat gaat nog meer geld kosten. Er staan nog wat keuzes in maar eigenlijk kunnen we die zoals u die nu heeft ingebracht, niet uitvoeren.
Dan 78, dat gaat over nog meer damesbomen, geloof ik. Met vrouwelijke bomen, even kijken.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer. u kunt even kijken terwijl mevrouw Brouwer een interruptie pleegt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik ga straks een bonnetje indienen voor het aanschaffen van een belletje. Ik wil graag weten waarom die motie niet uitvoerbaar is. Hij is wel niet van ons, maar ik wil het graag begrijpen.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Het gaat er vooral over dat gevraagd wordt om andere spelregels. Daar is eenmalig flink capaciteit voor nodig en voor het faciliteren van het adoptiegroen blijft € 70.000,00 aan capaciteit nodig. Dat is wat we nu nodig hebben. Er was een vraag om te gaan werken met declaraties. Maar dat is helemaal een ingewikkelde opdracht voor de organisatie om daarmee om te gaan. Volgens mij staat het hele stukje onder onuitvoerbaar, als het goed is, in uw terugkoppeling.

De **voorzitter**: Ik kijk eerst even naar mevrouw Brouwer. Heeft u nog behoefte om daarop te reageren? Nee. mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Ik ben dan wel benieuwd naar het volgende. Dat is een open vraag aan de wethouder. Er zijn echt veel partijen in de raad die dat adoptiegroen graag willen houden en willen kijken of dat efficiënter kan. Stel dat we hier een ander soort motie van maken – ik heb dat nog helemaal niet overlegd hoor – dat het college op zoek gaat naar hoe dit voor veel minder geld toch behouden kan blijven in de stad, is dat dan iets waar u mee uit de voeten zou kunnen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik dacht dat er een amendement was van die orde. Nee, maar dat is goed. Ik hoor dat heel veel mensen iets met dat adoptiegroen willen, dus daar kunnen we zeker naar kijken. Even kijken. Volgens mij staat er ook al het een en ander aan suggesties in amendement U. En die hebben we oordeel raad gegeven. Dus misschien kunt u beter de koppen bij elkaar steken. In ieder geval, is dat gedoe met declarabele bonnetjes niet onze wens.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond, voldoende hierover? Dan vraag ik wethouder Van der Meer te vervolgen, met de laatste motie, helemaal goed.

Wethouder **Van der Meer**: De laatste motie. Motie 78. Ik heb hier het volgende bij staan. Op het ogenblik zijn we bezig met de aanpassing van het bomenbeleid en daarvoor is de komende periode echt wel onze ambtelijke capaciteit nodig. Ons advies is om het niet zelf te gaan inventariseren, maar op basis van de verzoeken die binnenkomen te kijken of we bij de aanpassing bomenbeleid kunnen kijken naar bodemverbetering en dergelijke oplossingen. Voor een deel is het ook lopend beleid want we hebben in de afgelopen jaren op een aantal plekken al dit soort acties ondernomen, onder andere waar mensen heel veel last hadden van luizenplak. Daar is in bepaalde straten bodemverbetering toegepast om dat

te doen. Vruchtval is niet met bodemverbetering tegen te gaan, hoorde ik van onze deskundigen, want ik zou daar werkelijk waar geen zinnig woord over kunnen zeggen. Wij zeggen 'misschien is het beter om deze even te bewaren voor een ander keertje'. Voorzitter, dat was het volgens mij.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan zie ik nog een hand omhooggaan bij mijnheer Van Rumpt. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, het is een beetje laat, ik zat niet helemaal op te letten maar het ging over de beantwoording op de vraag over de bedrijfsvoertuigen. U geeft aan 'we hebben een uitbreiding van het team en minder externen'. Dat begrijp ik, gedeeltelijk. Maar dan denk ik aan de andere kant 'zijn er dan echt in één keer tien nodig, kunt u dat niet gefaseerd uitvoeren?'
Daarbij is de argumentatie die erbij staat dat ze niet met de fiets kunnen omdat ze een helm et cetera mee moeten nemen maar daar hebben ze geen elektrische bestelbussen voor nodig. Dat kan volgens mij ook in een kleiner elektrisch voertuig dat de helft van dat bedrag kost.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, ik kan me niet anders voorstellen dan dat wij gewoon kijken wat er op welk moment voor welke groep mensen nodig is en dat we niet allemaal vrachtwagens en bussen aanschaffen als mensen ook met een gewone auto toe kunnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, het type voertuig staat er gewoon bij en als je naar het voertuig kijkt, is dat niet per se nodig voor de dienst waarvoor ze worden opgeschreven denk ik. Dus misschien kunt u daar nog een keertje naar kijken.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik kon het niet verstaan.

De **voorzitter**: Wilt u het nog een keer herhalen?

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Excuus, in het stuk staat omschreven welk type voertuig moet worden aangeschaft voor welk doeleinden en dat lijkt niet helemaal met elkaar te matchen. Ik zou zeggen, misschien is het goed om daar nog een keer naar te kijken.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voorzitter, daar gaan we naar kijken, maar dit vat ik even op als een technische vraag.

De **voorzitter**: Ik kijk rond, als er verder geen vragen meer zijn, dank ik wethouder Van der Meer voor haar termijn en gaan we over naar wethouder Frinking voor haar termijn. Gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Dank u wel voorzitter. Ik begin even met mijn pakket van Gezondheid en Welzijn en zal dan de verschillende sprekers langslopen.
Het begint met een antwoord op de vraag van de SP over welke afspraken zijn gemaakt met leveranciers over het onderhoud en de verstrekte hulpmiddelen. We hebben twee hulpmiddelenleveranciers, Medipoint en WmoSolutions en Kersten en aan hen zijn eisen gesteld, aan de service en het onderhoud, in de aanbesteding. Dus dat is strak geregeld.
Dan ga ik over naar de motie van de ChristenUnie-SGP over de fraudebestrijding bij zorgaanbieders. Dat is nummer 18. Het advies is oordeel raad en er waren wat vragen over hoe zichtbaar het is. We hebben iemand daarvoor ingehuurd, een toezichthouder. We zouden het heel fijn vinden om het ook voort te zetten omdat we nu vooral bezig zijn op preventie, in combinatie met contractmanagement en in samenwerking met de VNG.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Heeft het college wel een beetje zicht op wat daar de resultaten

van zijn tot nu toe?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: We hebben wel enkele KPI's, zoals dat heet, dus die zijn beschikbaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Misschien was dat een inkoppertje, maar kunt u die misschien met ons delen?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, ik zoek even een moment waarop dat logisch is om te doen, om niet als een soort los stuk te doen maar dat kunnen we zeker delen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: Dan de motie 55 van de VVD Minder gedoe en meer resultaten bij de WMO, oordeel raad. Misschien nog een kleine aanvulling: de inhuur van personeel vindt plaats om openstaande formatieplaatsen tijdelijk op te vullen en om specifieke expertise beschikbaar te stellen. Deze inzet is noodzakelijk om de dienstverlening aan onze inwoners binnen de wettelijke termijn te waarborgen. Daar had ik het in het resultatendebat ook over. Maar we zijn wel degelijk aan het kijken of we die processen kunnen optimaliseren. Misschien als aanvulling, de financiering van deze procesverbetering komt niet uit de WMO maar die komt uit specifieke budgetten uit het Sociaal Domein.
Dan had de PDvZ nog gevraagd op welke WMO-subsidies wordt bezuinigd. Dat gaat over een aantal zaken die eigenlijk min of meer dubbel gedaan worden door verschillende organisaties. We hebben er een aantal gestopt of we hebben voorgesteld om te stoppen met dingen die met name ook door meer particuliere organisaties worden gedaan. We hebben dat niet ten koste willen laten gaan van beleidsdoelstellingen.
Dan de motie van Zoetermeer Vooruit over Lokale suïcidebestrijding. Dat is oordeel raad, maar we zijn wel met gemeenten uit de H5 aan het inventariseren op suïcidepreventie. Dus het is in beeld en we zijn ook in overleg met 113.
Dan de motie van Zoetermeer Vooruit over Herken partnergeweld en voorkom femicide. Die zou ik eigenlijk willen combineren met die van Zó! Zoetermeer over de aanpak van het huiselijk geweld want we zijn bezig met een Regiovisie huiselijk geweld en de lokale uitvoering loopt. We hebben ook met het Zorg- en Veiligheidshuis recent een Manifest Aanpak Huiselijk Geweld opgesteld. Dus we doen eigenlijk al heel veel en dat hebben we ook laatst in een motie over Maak huiselijk geweld zichtbaar aan u laten zien. Dus ook bij deze oordeel raad, maar we doen er al wel het nodige aan.
De motie 44 van de LHN, Niemand slaapt buiten. Ook oordeel raad. We hebben net een ETHOS-telling achter de rug en we gaan daarmee echt aan de slag. Wie zijn dakloos? Dat is echt breed geïnventariseerd en dan gaan we daar ook daadwerkelijk actie op nemen. Dat gaan we ook in regionaal verband doen.
Motie 54.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, wethouder Frinking, ga ik eerst even naar mevrouw Siegelaer en dan naar mijnheer Van den Boomgaard. Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Goed om te horen dat het opgepakt wordt. Er wordt natuurlijk al veel gedaan maar toch vragen we ook aan het college om echt voor Zoetermeer zelf ook met die economische thuis- of daklozen aan de slag te gaan en daar vooruitstrevend in te zijn. Dus dat het niet allemaal naar de regio gaat, maar we daar ook zelf regie op pakken. Dank voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, een reactie.

Wethouder **Frinking**: Ik denk dat het goed is om even af te wachten met welke uitkomst we komen na de ETHOS-telling en dit nemen we gewoon mee in de verdere gedachtevorming. Ik kan daar nog niet op toezeggen dat er ook daadwerkelijk iets op gebeurt maar het is een belangrijk punt. Dat zullen we ook zeker meenemen.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Van den Boomgaard voor een interruptie, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Even een vraagje aan de wethouder hierover. Hoe verhoudt onze inspanning voor de daklozen zich tot de omliggende gemeenten?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Dakloosheid is op dit moment regionaal georganiseerd, dus de meeste activiteiten gebeuren in Den Haag. Maar we moeten ons wel voorbereiden op het moment dat het wordt gedecentraliseerd en naar de gemeenten toekomt. Dus dit is een mooie aanzet om daar verder mee te gaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank, voorzitter. Hulde voor de laatste opmerking om daar verder mee te gaan, maar aan de andere kant kan het ook een waarschuwing zijn want als wij dus meer doen dan omliggende gemeenten, zal dat een aanzuigende werking hebben op mensen die hier komen en dakloos willen zijn, zogezegd. Dus hoe kunnen we daar preventief mee omgaan?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Dat kan doordat we gewoon regionaal met elkaar in overleg zijn en daar gaan we afspraken over maken. Daar komen allerlei elementen aan de orde en misschien is een andere gemeente ook heel innovatief, maar misschien op een ander onderwerp.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: De motie van GroenLinks, nummer 54, Jong geleerd, groen gedaan, is oordeel raad zonder verdere toelichting.
De Aanpak huiselijk geweld van Zó! Zoetermeer, daar heb ik het net al over gehad.
En de motie van het CDA Naar meer transparantie in subsidierelaties en gemeentelijke huurverrekening, motie nummer 76. Daar zijn we op dit moment, maar we zijn helemaal in de beginfase, bezig om te kijken hoe we met maatschappelijk vastgoed en maatschappelijke voorzieningen invulling kunnen geven aan een aantal vragen die leven en daar zou deze ook in kunnen worden meegenomen.
In relatie tot de Woonzorgvisie heeft Zoetermeer Vooruit gevraagd naar de Thuisplusflats.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, voordat u verdergaat heeft mevrouw Brouwer een interruptie.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Kan wethouder Frinking misschien ook even een bespiegeling geven op wat hier in de raad is besproken over deze motie, over dat van elkaar aftrekken van huur en subsidie?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Als ik zie wat er in subsidieregisters staat, dan kan ik me voorstellen dat voor maatschappelijke organisaties niet voor iedereen helder is wanneer een subsidie specifiek voor huisvesting is en specifiek voor iets anders. Dus ik kan mij die onduidelijkheid ook wel voorstellen en daarom denk ik dat het goed is om het in ieder geval mee te nemen en te kijken wat je daar aan inzichten bij kunt geven.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Maar kan de wethouder zich ook de onduidelijkheid voorstellen van bedragen die van elkaar afgetrokken worden voordat ze transparant worden gemaakt? Ik snap gewoon niet waarom het duidelijk zou moeten zijn welk deel van je subsidie je aan huur uitgeeft en aan wie.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ik heb eerder gehoord, maar dat gaat over andere terreinen, dat verenigingen zeggen 'waarom krijgt de één heel veel geld en waarom krijgen wij minder?' Een van de redenen was

dat één wel een subsidie kreeg voor huur en de ander niet. Ik denk dat het op het moment dat het onduidelijk is, goed is om daar verder naar te kijken.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Wethouder **Frinking**: Dat ging over de motie van Zoetermeer Vooruit over de Thuisplusflats. We hebben meerjarige afspraken gemaakt met woningcorporaties. Een van die afspraken is om met de Uitvoeringsagenda Woonzorgvisie bezig te gaan. Dit is een onderdeel dat daar prima bij past en na de zomer gaan we met onze werkgroep woonzorgconcepten verder aan de slag. Dus we kunnen dit onderdeel meenemen zonder dat dat dan meteen de uitkomst wordt maar we zijn op zoek naar meerdere van deze zorgconcepten.
Dan gaat het over verkeer en mobiliteit. Ik heb daarover twee moties, één van Zoetermeer Vooruit over de peiling van de Schoolstraat en die van Zó! Zoetermeer over Veilig lopend of fietsend naar school. Daar staat onuitvoerbaar. U heeft een toelichting daarop gekregen. Voor ons is het lastig bij die motie van Zoetermeer Vooruit om het kostenplaatje te maken. U zegt 'doe een peiling, maak een kostenplaatje'. Maar dat kostenplaatje is best ingewikkeld om te doen. Dat maakt dat we dat ook niet voor de begroting van 2026 kunnen maken. En bij Zó! Zoetermeer...

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, voordat u verdergaat, mevrouw Bink wil daarop reageren.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Ja, het kostenplaatje is lastig, dat begrijp ik. U kunt het niet voor 2026 voor elkaar krijgen. Wanneer kunt u het dan wel voor elkaar krijgen? Kunt u een streefdatum geven?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, hier staat natuurlijk bij de begroting 2026, dat is over een paar maanden dus dat zal niet lukken als je een peiling doet en je moet inventariseren en elke school is anders en we hebben er nogal wat. Ik denk, maar houd me ten goede, dat moet ik dan eerst nog navragen, dat we daar misschien een jaar voor nodig hebben om dat op een goede manier te kunnen doen.
Bij Zó! Zoetermeer hebben we gezegd 'een campagne van voor naar achter, dat is het opzetten, het uitvoeren en het evalueren en dan vragen om Q2 2026, dat is voor ons niet haalbaar.' Dat is de reden dat deze op onuitvoerbaar staat.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, wethouder Frinking, een interruptie van mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dus als ik het goed begrijp voorzitter, gaat het om het tijdsbestek waardoor die onuitvoerbaar is.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, dat klopt en mogelijk dat we met € 100.000,00 ook niet uitkomen, dus dat we maar een stukje daarvan kunnen doen en niet het hele traject. Maar als idee staan we daar zeker achter maar in de uitvoering komt het gewoon niet goed uit.
Dan de motie van de PDvZ over parkeren van scootmobielen.

De **voorzitter**: Voor u verdergaat, zie ik toch mijnheer Van der Vlies nog zijn hand opsteken. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik zit er toch nog een beetje mee dat in het overzicht achter motie 63 over dat veilig fietsend of lopend naar school staat een voorstel te doen naar een aanpassing om deze motie en 25 te combineren. Maar het voorstel gaat dan over een enquête op de scholen. Dat heeft veel meer te maken met die motie van Zoetermeer Vooruit, die wij overigens ook gaan steunen, of die nu aangepast wordt of niet. Maar dat heeft niet te maken met die campagne, dus als ik het goed begrijp, is die campagne alleen maar een kwestie van de tijd aanpassen en dan is het super?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, en het heeft natuurlijk ook wel te maken met de peiling. Ik ga niet zeggen

tegen u dat u ze moet combineren, maar ze gaan uiteindelijk wel over dezelfde locaties. Ze gaan over scholen en over hoe je het op en voor scholen veiliger kunt maken voor de kinderen. Vandaar dat uit die advisering dit advies is gekomen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: De motie van PDvZ over het parkeren van scootmobielen. Binnen de meerjarige prestatieafspraken die we met woningcorporaties hebben gemaakt, is ook afgesproken om een pilot te starten met de scootmobielen, maar de vorm en de inhoud moeten nog worden bepaald. Waarschijnlijk hebben we medio september een beter beeld. Daarmee is het dus oordeel raad, onderdeel lopend beleid.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. In de motie vragen we ook specifiek naar het tijdelijk uitbreiden van het gedoogbeleid. U geeft aan, of wethouder Frinking geeft aan dat er een pilot wordt gestart. Ik weet niet zo goed wat de inhoud van die pilot dan is. Het zou fijn zijn als u daar nog iets over kunt vertellen. Deze motie roept ook nog op om voor het einde van dit jaar echt met een concrete oplossing te komen. In hoeverre is dat wel of niet haalbaar?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Die pilot is juist bedoeld om te kijken... De reden is dat je vanwege brandveiligheid niet meer de scootmobielen binnen mag zetten als dat niet veilig kan. Je moet de ruimte bieden om ook bij brand weg te kunnen en daar staan scootmobielen soms bij in de weg. We willen op een plek bij de woningcorporaties kijken, daar waar het juist ingewikkeld is, 'hoe ga je daar een goede oplossing voor vinden?' Er zijn meerdere plekken waar ouderen wonen waar scootmobielen zijn waar dat vraagstuk speelt en we willen met één plek beginnen om dan te kunnen ontdekken 'wat heb je nodig om dit veilig te kunnen doen?' En die vraag over gedogen moet ik nog even navragen, of dat überhaupt kan en of je zomaar kunt gedogen, zeker als het over nieuwe gevallen gaat.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Heeft u al iets gezegd over de motie over toegankelijk OV?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Nee, want daar kom ik zo bij.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Helemaal goed.

De **voorzitter**: Doet u dat pas aan het eind, als u nog wensen heeft. Dat lijkt me het beste. Wethouder Frinking, gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: Ik kom daar nu bij, het komt helemaal goed. Toegankelijkheid ook van het OV. Met de HTM hebben we al een haltestrategie ontwikkeld en hebben we bij RandstadRailhaltes op twee locaties al wat verbeteringen gedaan. Dat gaat over een geleidelijn aanleggen. Voor de bus is dat nog niet zo. Een bus is ook weer via een andere connectie en dat valt inderdaad onder de provincie, dus dat hebben we nog niet gedaan. Daar hebben we wel capaciteit voor nodig. Die is er nu niet. We zouden kunnen kijken of de subsidiemogelijkheid bij de provincie daar een bijdrage aan kan leveren, maar dat is nog een beetje met mitsen en maren nu. Vandaar ook oordeel raad met wat mitsen en maren.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Wij hebben ook wat foto's en beschrijvingen van mensen met een beperking met betrekking tot bepaalde haltes in Zoetermeer. Die stel ik graag ter beschikking als dat helpt.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Zeker gaat dat helpen want dat is vanuit de praktijk, en daar kunnen we het alleen maar beter mee maken.

De **voorzitter**: Gaat u verder en ik vraag u ook even op de tijd te letten.

Wethouder **Frinking**: Ja, ik heb er nog drie. Fietsen in de stad stimuleren van de SP, motie 04. Dat doen wij volop, dat is lopend beleid en is een van de uitgangspunten voor ons in het mobiliteitsbeleid. Dan van GroenLinks over integratie, Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling. We hebben de eerdere motie afgedaan met een aantal redenen, zoals dat Piëzo dit al doet. De toevoeging in dit plan is dat dat ook voor asielzoekers gaat gelden. Dat is dan een keuze aan de raad of dat wordt gedaan, maar het voorstel ligt voor. Piëzo heeft het voorstel gedaan.
Dan mijn laatste. Dat gaat over de motie van D66 over bidirectionele laadpalen. Die is onuitvoerbaar want bidirectioneel laden staat nog in de kinderschoenen en we hebben ook maar heel beperkt elektrische auto's op de markt die automatisch geschikt zijn voor bidirectioneel laden. Het is technisch mogelijk, maar in Nederland nog niet toegestaan. De wettelijke basis ontbreekt dus. De Nederlandse overheid werkt op dit moment aan een plan om dubbele belasting op bidirectioneel laden in Nederland te voorkomen. Dus vandaar onuitvoerbaar.

De **voorzitter**: Ik zie mijnheer Zamani met een reactie.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter, we hebben de reactie van het college gelezen. Daarop hebben we de motie aangepast. Er komt een aangepaste motie waarop alles wordt getackeld. Die komt eraan.

De **voorzitter**: Dat wachten we dan allemaal af. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wij zijn benieuwd hoe deze wethouder aankijkt tegen onze motie rond de Kerkenvisie ondanks dat wethouder Blansjaar vanuit zijn portefeuille al op het stenen gedeelte gereageerd heeft, is de samenwerking met de geloofsgemeenschappen onderdeel van de portefeuille van wethouder Frinking. We roepen in onze motie onder andere op om te komen met een stukje visie, beleid en samenwerking en dat ligt volgens mij bij deze wethouder. Dus wij vragen hoe de wethouder daartegen aankijkt.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: We zijn in overleg met geloofsgemeenschappen en zijn met elkaar aan het praten waar we elkaar kunnen helpen en ondersteunen. Het woord 'visie' hebben we daar nog niet in gebruikt, ook omdat dat voor nu toegewezen was aan 'de stenen'. Maar samenwerken en het belang daarvan inzien, staat helemaal op ons netvlies.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt nog.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Wij krijgen juist terug, ook van diverse geloofsgemeenschappen, dat het vaak gesprekken zijn over het gebruik van de stenen, dus niet over de stenen zelf, maar over het gebruik daarvan. Maar dat het nogal willekeurig is. Er ontbreekt juist een visie waarop men terug kan vallen 'dit is hoe de gemeente ertegen aankijkt en waar wij op terug kunnen vallen op het moment dat wij vragen hebben'. Dus daar lijkt me juist voor deze wethouder, voor u, een taak liggen, in plaats van voor wethouder Blansjaar die alleen over het stenen gedeelte gaat.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: De term Kerkenvisie is natuurlijk ooit benoemd vanuit het rijk en is opgestart vanuit de stenen. Dus dat is een discussie die al enige tijd speelt, 'waar heb je nou exact een visie op?' En tot nu toe hebben wij in ieder geval gezegd 'het is vanuit die stenen. Maar dat wil niet zeggen dat we niet de goede contacten hebben met de geloofsgemeenschappen'. Die hebben we echt.

De **voorzitter**: Ik kijk rond, als er verder geen vragen meer zijn, dank ik wethouder Frinking voor haar eerste termijn en ga ik over naar wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Dank u wel, voorzitter. Beste raad, beste mensen op de tribune thuis. Dank u wel

dat we vandaag ook weer het debat zo met elkaar mogen voeren, constructief en meedenkend bij een van de grootste uitdagingen waar we als college binnen onze huidige termijn voor staan, de bezuinigingen. Daar hebben we vandaag het debat over en ik bespreek graag met u de ingediende moties, thema's en vragen en amendementen die in mijn portefeuille vallen.
Ik begin graag met de ZoetermeerPas. Zoals u allemaal weet, met uitzondering van mijn zeer gewaardeerde collega's van de SP dan, werk ik met mijn teams aan de doorontwikkeling van de ZoetermeerPas naar een brede stadspas. Dit heeft door omstandigheden, zoals we pas in de commissie ook benoemd hebben, wat vertraging opgelopen, zoals de heer Van der Vlies ook al opmerkte. Maar desalniettemin verwacht ik dit najaar een voorstel te kunnen doen aan uw raad. Motie 07 van de SP, ZoetermeerPas voor alle inwoners naar voorbeeld van Rotterdam, is precies waar we mee bezig zijn. Dus oordeel raad, lopend beleid. Maar ik moet wel zeggen dat de motie heel erg overbodig is.
Ook kijken we naar het aanbieden van de ZoetermeerPas aan vrijwilligers in dat dat voorstel en dat vormt onderdeel van het lopende onderzoek dat we in het najaar hopen aan te bieden. Daarom is ook motie 64, Brede Stadspas voor alle vrijwilligers oordeel raad, lopend beleid.
Dan ga ik over naar motie 12. De term fraude en de Participatiewet niet meer aan elkaar koppelen. Dat is, wat ons betreft, een goed idee. Dus oordeel raad en we stellen voor de tekst te wijzigen in 'vermoeden van misbruik', of iets dergelijks.
Wat minder enthousiast ben ik over motie 52 Vertrouwen boven wantrouwen. We hebben hem in het overzicht wel als oordeel raad neergezet, maar ik wil er graag een toelichting bij geven. Als college hebben we twee uitgangspunten. We willen balans houden en we willen acties ontwerpen samen met de inwoners. De Participatiewet vraagt om balans. Hij heet niet voor niets ook de Participatiewet in Balans. We zoeken met zijn allen naar die nieuwe balans, met oog voor rechtmatigheid en rechtvaardigheid, standaardisatie en maatwerk. In de Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid gaan we in coproductie met onze inwoners acties formuleren om het bereik te verhogen en werken we aan het herstellen van vertrouwen waar dat nodig is. Maar handhaving leidt niet alleen tot een boete, u kunt het ook zien als een soort interventie. Regelmatig wordt door middel van handhaving de inwoner de juiste richting op bewogen. Ik licht dat dat graag toe aan de hand van een voorbeeld dat we recent hebben gehad. Een kapper die zwart bij knipte en werd waargenomen door de sociale recherche, werd geconfronteerd met de situatie en heeft vervolgens definitief de stap gemaakt naar gewoon betaald werk, betaald kapper zijn. Daarmee is de kapper uit de uitkering. Er is geen boete opgelegd, maar wel het juiste effect bereikt. Handhaving heeft een preventieve werking. Daarom willen we het ook graag behouden en willen we die balans. We vinden het voorstel zoals dat nu gedaan wordt ten eerste niet in balans en ten tweede draaien we de boel om terwijl we juist met onze inwoners in het onderzoek nu die acties gaan ontwerpen.
Dan wil ik naar...

De **voorzitter**: Wethouder Velzen, voordat u verdergaat, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Dank voor uw uitgebreide reactie. Vorig jaar hebben we – dat heeft u ook gezegd – een van de maatregelen geïnventariseerd. Daar werd een vrij fors bedrag aan uitgegeven. Ik geloof jaarlijks zo'n € 600.000,00 aan capaciteit. Wij zouden ook graag die balans willen, maar net een tikkeltje minder en kijken wat er dan gebeurt. Wat levert dat aan resultaten op? Het lijkt me prima dat we mensen in de situatie van het voorbeeld dat u aanhaalt, kunnen blijven bedienen. Maar wat gebeurt er als we van, even geschat, € 600.000,00 en nog wat voor zeven fte naar zes of vijf fte gaan? Laten we dan eens kijken wat dat voor effect heeft op zowel de doelgroep als de financiële kant, als, uiteindelijk, de doelstelling om mensen aan het werk te krijgen.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja voorzitter, dank u wel. Het is, denk ik, lastig in kaart te brengen wat het effect daarvan is. Ik heb ieder kwartaal een overleg met de mensen van de sociale recherche en het team van juristen om het hele handhavingswerk door te nemen, ook in relatie tot de Participatiewet in Balans. Daar krijg ik wel mee dat we nu al slechts op een heel klein deel, steekproefsgewijs, handhaving kunnen uitvoeren ten opzichte van het totale bestand aan bijstand dat we hebben. Als ik hoor hoeveel tijd het kost een casus door de sociale recherche te laten onderzoeken, gaat daar heel veel tijd in zitten. Als je kijkt naar waar je juridisch aan moet voldoen, zoals het aantal waarnemingen dat je moet doen om bij de rechter een goed verhaal overeind te houden, en als ik dan zie dat we in de beoordeling door de rechter nauwelijks nat gaan, dus onze dossiers heel goed op orde hebben, wat al dat recherchewerk vergt, zit mijn zorg erin dat, als we daar gaan afknibbelen onder het mom van 'dan kan het wel wat minder', we niet meer die kwaliteiten kunnen leveren en dan casussen krijgen die we halfbakken voor

de rechter brengen en dat dan juist de kwaliteit van ons werk achteruitgaat. Dat is mijn weging daarbij. Verder is het aan uw raad om daar met elkaar een oordeel over te vellen.

De **voorzitter**: Gaat u verder, wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel voorzitter. Dan heb ik nog motie 53 Bijverdienen als jongere in de bijstand. Die kan op onze steun rekenen, daarom oordeel raad. Er leefden nog wel wat vragen bij deze motie. 'Oké, maar hoe zit het dan met de kosten die daarmee gemoeid zijn?' Dan even heel technisch, sorry daarvoor. Uit navraag blijkt dat binnen ons huidige bestand 89 jongeren zijn in de bijstand onder de 27 jaar. Die hebben met elkaar gezamenlijk gewerkt voor € 73.500,00 in één jaar. Als ze dan 15% van de inkomsten mogen behouden want daar gaat het effectief over, gaat het om € 11.000,00 aan kosten. Of althans, aan bijstand die voorheen verrekend werd en in de toekomst dan niet meer wordt verrekend. Als we dat afzetten tegen het totale bijstandsbudget van € 56 miljoen, is dat toch wel redelijk. Dan heeft dat niet echt een significant effect. Voorzitter, ik ga meteen door.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Van Werkhoven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Bedankt voor deze goede duidelijke berekening.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen, gaat u verder.

Wethouder **Velzen**: Dank u voorzitter, graag gedaan. Dan gaan we gauw door naar motie 81 van D66 Kansen voor kinderen. Dat is ook een motie die we graag zouden willen ondersteunen en oordeel raad geven. Echter, wel met een nuance want hoewel de motie sympathiek is en we hem daarom ook wel kunnen ondersteunen, heeft de heer Nikerk wel gelijk. Zo is het wel gegaan. We hebben eerder in de raad besproken dat er een pilot bij drie scholen gedaan zou worden en dat er een evaluatie gedaan zou worden. Die evaluatie loopt nu, as we speak. Dat heb ik nog even nagevraagd. Daar zouden we mee naar de raad komen en als gevolg daarvan zou uw raad een besluit kunnen nemen over het verdere vervolg. Dat stond niet in de technische beantwoording omdat – dat is een beetje flauw antwoord – er ook niet naar gevraagd is. Dus het onderwerp pilot kwam niet in de vragen naar voren.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, ik denk dat u doelt op de technisch vragen en de antwoorden van de ambtenaar die mijn vragen beantwoord heeft. Ja, als ik vraag naar dit project en er zou een pilot zijn, dan zou ik toch mogen veronderstellen dat die ambtenaar zou zeggen 'ja, maar denk eraan, er is ook een pilot'? Dus dat vind ik een beetje vreemd. Dus ik zou nu gewoon zeggen, ook richting mijnheer Nikerk die het vast met mij eens zal zijn, laten we dit nu gewoon doen. Dan hebben deze scholen op korte termijn extra budget om deze kinderen te helpen. Dan kunnen ze aan de slag en dan hoeven we die pilot ook niet uit te voeren, want ik denk dat we dan ons doel bereikt hebben.

De **voorzitter**: Ik ga even naar wethouder Velzen. Ik wil even één ding zeggen, als er vragen technisch beantwoord worden door ambtenaren lijkt het me niet chique om daarover hier verder te discussiëren. Dat weet de wethouder ook, trouwens. Dat vind ik niet kunnen. Het is een wisselwerking tussen raad en college. Dus die beantwoording telt maar de wethouder krijgt nu gelegenheid om te reageren. Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank voorzitter, misschien had ik dat inderdaad ook niet zo moeten zeggen. Maar wat mijnheer Ekkelenkamp zegt, laat ik verder aan u. Dat is nu even de afweging. We hebben het in de raad zo besproken dat we de pilot zouden doen en de evaluatie en als vervolg daarvan de keuze zouden maken. Als u daar vanavond een ander besluit over wilt nemen, is dat ook aan uw raad. Maar ik zou zeggen, laten we het houden bij wat we de vorige keer besproken hebben. Laten we die evaluatie, die nu wordt gedaan en dat is ook niet voor niets, even afwachten. Dan kan er daarna een besluit over genomen worden.

De **voorzitter**: Ik ga eerst nog naar mijnheer Aptroot of mevrouw Sandifort. Mevrouw Sandifort, gaat uw gang. Nee, mijnheer Ekkelenkamp zwaaide naar u dus ik geef u het woord.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Fantastisch, we zijn eruit. Ik heb een tweedelige vraag: kunt u al iets zeggen over wat er dan uit de evaluatie komt? En ten tweede ben ik benieuwd of dit college nu al een beetje

kleur kan bekennen en zeggen 'ik vind het eigenlijk wel een goed idee als we hier gewoon mee doorgaan'.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Over de eerste vraag kan ik nog niets zeggen, want daar heb ik simpelweg nog geen contact met de betreffende ambtenaar over gehad. Ik kan wel zeggen dat ik zelf op werkbezoek bij een van de scholen ben geweest. Zij hebben mij met een eigen rapport laten zien wat er met die middelen gedaan werd. Ik was daar zelf – ik heb dit niet in het college kunnen bespreken, dus dit is nu even mijn reflectie erop – erg van onder de indruk. Als ik zie hoeveel die gelden, die erin gestoken worden muteren – het gaat om € 5.000,00 per school – en wat het Jeugdeducatiefonds daarbovenop legde, wat een veelvoud daarvan was, zit daar een stukje kleuring in.

De **voorzitter**: Ja, mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Heel kort dan, want de wethouder kan nog niet namens het college spreken. Wij zijn, denk ik, een beetje op hetzelfde werkbezoek of gesprek geweest, dus ik kan de raad deze motie van harte aanbevelen want volgens mij doen we daar veel goeds.

De **voorzitter**: Ja, nee, mijnheer Nikerk nog. En dan...? Ik geloof dat iedereen enthousiast is. Mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Dat gaan we zien. Dit is inderdaad niet de koninklijke weg, daar zijn we het, denk ik, over eens. Maar ziet de wethouder, gezien zijn antwoord net aan mevrouw Sandifort, problemen op het moment dat deze motie wordt aangenomen?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ik zie een kleine uitdaging als het gaat om... Er wordt in de motie gezegd 'om binnen het eigen budget gelden te alloceren', dat wordt wel even een uitdaging. Ik weet nog niet hoe we dat dan kunnen doen, dus ik had het zelf fijner gevonden als er ook even budget bij geregeld was.

De **voorzitter**: Ik kijk even verder. Gaat u verder, wethouder Velzen. Ook voor u geldt, houdt u de tijd in de gaten.

Wethouder **Velzen**: Ik ga snel verder, ik heb er niet heel veel meer. Motie 32 Geen windturbines ten oosten van Oosterheem. Hij staat op oordeel raad, maar wel een kanttekening hierbij. We hebben via de geijkte kanalen onze zorgen al geuit middels het indienen van een zienswijze. Door voor deze ontwikkeling te gaan liggen, creëren we risico op bestuurlijke frictie. Ik denk dat we heel voorzichtig moeten acteren hier, omdat Bleizo er ook aan verbonden is en we daar geen schade aan willen toebrengen zodat Bleizo toch weer in beeld komt. We moeten ook reëel zijn, Lansingerland en de provincie hebben daar een opgave met elkaar te vervullen en dat blijft bestaan.
Ik ga gauw door naar motie 79 Dapper en daadkrachtig innoveren met bureaucratievrij geld. Dat doen we al en dat ligt ook vast in het coalitieakkoord. € 250.000,00 regelvrij budget dat we ieder jaar ter beschikking hebben. Dat is verder oordeel raad.
Dan hebben we nog amendement R Andere bezuinigingskeuzes, het amendement van de VVD waar het energietransitiebudget eruit gaat of de bezuiniging wordt verhoogd terwijl er een andere...

De **voorzitter**: Ja, als u stopt krijgt mevrouw Sandifort het woord, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik ga tijd besparen. We hebben de dekking aangepast, daar kom ik in mijn tweede termijn op terug. Ik ga u heel blij maken, denk ik.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Dank u wel voorzitter. Ik ga gauw door naar amendement S. Extra inzet overschot 2024 voor kwetsbare inwoners. Hoewel dit een sympathiek amendement is, uiteraard, voor mijn portefeuille dus dank daarvoor, vraagt het armoedevraagstuk wel om een structurele oplossing. Dit is incidenteel geld. We gaan die oplossingen samen vormgeven met de inwoners binnen de Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid. Verder is het aan de raad om hier een oordeel over te vellen.

Voorzitter, dan heb ik mijn moties gehad, binnen zes minuten.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Velzen. Dan vraag ik mijnheer Duiven om even mijn plek in te nemen en ga ik zelf een aantal dingen doornemen.

(De heer Duiven neemt het voorzitterschap van de burgemeester over.)

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, dank u wel voorzitter en ik zal proberen het kort en krachtig te doen. Ik ga gewoon door het aantal moties. Overigens dank voor alle aandacht voor veiligheid. Het doet de burgemeester altijd goed als daar veel aandacht voor is.
Motie 2506-08 van de SP Geen bezuiniging van de VRH zonder impactanalyse. Er staat 'oordeel raad', dat heeft u kunnen zien. De VRH heeft geen impactanalyse laten uitvoeren, maar wel een beknopte quickscan gedaan. Maar het is heel simpel bij de VRH, net als bij veel gemeenschappelijke regelingen, zit al het geld in het primaire proces. Dus dat zijn kazernes, voertuigen en mensen dus als je daar verder op wilt bezuinigen, betekent dat of sluiten van kazernes of mensen ontslaan. Dat is eigenlijk het simpele verhaal.
Motie 2506-23 van Zoetermeer Vooruit Gemeentelijke stopbrief. Ik had het er al even met de heer Mohammadian over. We hebben dat natuurlijk al. Dat is oordeel raad, maar het is lopend beleid. Ik teken regelmatig brieven aan ouders en jongeren met daarin ook nog de netwerkregisseur die de jongere verder op het goede pad gaat helpen. Over preventie gesproken, dat proberen we te doen. Ik stuur ook een brief als ze niet meer op de lijst staan, want dat hoort ook vanwege de privacy. Dus wij doen dat zeker sowieso al en heel actief. We hebben het ook nog even gehad over 'wat als het niet voor jongeren is maar voor volwassenen?' Dan zit je al gauw in de woonoverlast en ook dan heb ik instrumenten om met waarschuwingsbrieven en dergelijke wat te doen. Dat doen we zeker regelmatig. Wat dat betreft, oordeel raad, maar het is wel iets dat we al veelvuldig doen.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Dank aan de burgemeester voor de beantwoording. Ik begrijp wel dat het bij de jongeren gedaan wordt. Ik vind dat gedeelte van hulp aanbieden wel belangrijk. Dat kan wat ons betreft beter. Ten tweede zouden we het veel liever breder zien, dus ook bij volwassenen of bijvoorbeeld bij andere soorten problematiek, zoals overlastgevend gedrag of andere soorten signalen waar wij als gemeente tegen aanlopen.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja voorzitter, zoals ik al zei, dat doen we dus ook al op allerlei andere manieren. Dat doen we dus niet via die persoonsgerichte aanpak, maar dan wel via bijvoorbeeld de Wet aanpak woonoverlast of op andere manier. Dan schrijven we mensen zeker aan. Soms krijgen ze een waarschuwingsbrief, soms kunnen we ook echte maatregelen treffen. We hebben recent een voorbeeld gehad waarbij een waarschuwingsbrief ook echt heeft geholpen, bijvoorbeeld in een burenruzie. Dat is wel weer van heel andere orde dan crimineel gedrag, zeg ik er meteen bij, maar toch kan dat zeker helpen. Dat wordt inderdaad breed toegepast.
Motie 2506-29. Hier staat die als van Zoetermeer Vooruit, maar volgens mij is die van FVD, het openbaar declaratieregister. Er is al door een aantal van u in de raad gezegd, dat hebben wij. Per kwartaal kunt u gewoon zien wat wij allemaal aan het doen zijn. Dat is een openbaar register met declaraties van reiskosten, consumpties, representatie en buitenlandse reizen. Ik heb hier zelfs https//..., dat is dus in ieder geval het internetadres. Dus dat is een openbaar register en dat kunt u zien. Hierin zitten niet de cursussen, trainingen, lidmaatschappen van verenigingen en deelnames aan bestuurlijk evenementen, maar ik kan u uit mijn eigen ervaring zeggen dat dit college ongelooflijk terughoudend is met declareren en er bijna nooit wat wordt gedeclareerd.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie voor u verdergaat van de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Excuses voorzitter, even terug naar de stopbrief. Voor ons en voor de mede-indieners van de motie, is het wel erg belangrijk dat degenen die problemen veroorzaken ook hulp aangeboden krijgen. Wij zijn bereid om de motie in te trekken als de burgemeester een toezegging kan doen 'we gaan nog een keer kritisch kijken naar hoe die hulp geregeld is in die

brief'. Met die toezegging wil ik de motie intrekken.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, dank u wel voorzitter. Daar kijken we kritisch naar, maar het feit dat ze die brief krijgen, is altijd met hulp. Automatisch wordt er dan gekeken bij die jongeren 'wat heeft die jongere nodig?' Ook wordt vaak naar het gezin gekeken. Het is vaak niet alleen die jongere maar zit er problematiek breder in het gezin. Daar wordt altijd naar gekeken. Daar hebben we dus, gelukkig, zou ik haast zeggen, maar daar ben ik heel blij mee en trots op, de netwerkregisseurs voor.

De **voorzitter**: Een vervolgvraag van de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Daar ben ik erg blij mee, maar ik vraag om ook bijvoorbeeld de waarschuwingsbrief voor overlast kritisch te bekijken daarop. Is dat een toezegging?

De **voorzitter**: De burgemeester?

Burgemeester **Bezuijen**: U wilt heel graag de toezegging, maar ik doe het al, dus als u wilt dat ik toezeg dat ik het al doe, is het goed, maar wat mij betreft kan ik blijven herhalen dat ik het blijf doen, maar we doen het al.

De **voorzitter**: Nog een korte vervolgvraag van de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dan trekken we wat ons betreft de motie terug.

De **voorzitter**: Wat is het nummer? Helpt u deze plaatsvervangend voorzitter even. Motie 23 wordt ingetrokken. De burgemeester vervolgt zijn betoog.

Burgemeester **Bezuijen**: Voorzitter, dan de boa-capaciteit. Daar ga ik helemaal niets over zeggen. Dat is gewoon oordeel raad. Zowel de motie die door de LHN is ingediend, als die van de VVD. Dat lijkt me een uitstekende politieke discussie en daar gaat de burgemeester zijn vingers niet aan branden. Hoewel hij daar natuurlijk ongelooflijk blij mee is, maar dat is een andere discussie.
De preventieve kluisjescontrole op de middelbare scholen. Die hebben we echt op onuitvoerbaar moeten zetten omdat wij er gewoon niet over gaan wat er op die scholen gebeurt. Dat neemt niet weg dat wij weten dat het inderdaad – het is ook door een aantal van u gezegd – op sommige scholen gebeurt. Het staat in de protocollen. De scholen doen het ook al, maar wij kunnen ze er niet toe verplichten. Het is weliswaar zo dat wij een Convenant Veiligheid hebben en daarover wordt ook overlegd met de scholen, daar wordt dat natuurlijk ook aan de orde gesteld, maar het is aan de scholen zelf om daarmee om te gaan. Het heeft zeker, dat ontkent niemand, een preventief effect. Het heeft ook weer andere effecten, dus scholen zijn, denk ik, zeker schooldirecties en bestuurders uitermate volwassen en adequaat genoeg om zelf te kunnen beoordelen of ze dat een goed idee vinden, vandaar dat die op onuitvoerbaar staat.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van mevrouw Siegelaar.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Bedankt voorzitter, we twijfelen uiteraard niet aan de schoolbesturen en hoe zij hun uitvoering doen en denken ook niet dat dat onjuist zou zijn, we roepen alleen het college op om hier goed op in te zetten en te kijken hoe je er samen met elkaar voor kunt zorgen dat het ook daadwerkelijk overal gedaan wordt als het nodig is. Dank u.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Eens, het is ook regelmatig onderwerp van overleg met de scholen. Maar nogmaals, wij kunnen dat op geen enkele manier afdwingen bij de scholen. Ze zijn uiteindelijk gewoon zelf verantwoordelijk daarvoor, maar wij pakken dat wel mee in onze totale aanpak rond wapens en jongeren. U weet, daar hebben we onlangs een aanpak voor gestuurd. Daar zit dit soort elementen ook wel degelijk in.

De **voorzitter**: Gaat u verder met uw betoog.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, dan de PDvZ met de tijdcapsule. Ik zou zeggen oordeel raad. Er staat bij mij verder geen toelichting bij dus dat betekent dat u het helemaal zelf mag bepalen, ik wacht af en als het wordt aangenomen, mag ik hem ingraven.
Dan de motie van de PVV. 2506-69 Nultolerantie voor aanhoudende overlast in de wijk. Daar staat weliswaar oordeel raad, maar dat moet u wel met enige nuance nemen want wij kunnen niet altijd direct gaan verbaliseren. Dat zou ik de mensen ook niet mee willen geven. Het aardige van handhavers is juist dat ze ook in gesprek gaan met mensen en af en toe ook een waarschuwing uitdelen of zeggen 'dat moet u de volgende keer niet meer doen'. Dat hoort daar wel bij. Dus het scherpe dat in deze motie zit maakt het wel ingewikkeld, want dat kunnen wij eigenlijk niet waarmaken.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel. Dat begrijpen we ook, maar het gaat ook om zich herhalende activiteiten dus met meerdere waarschuwingen. Het moet toch niet bij waarschuwen blijven? Het moet op een gegeven moment ook gewoon een keer aangepakt worden. Maar toch zie je vaak dat het gewoon bij een waarschuwing blijft.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, dat kan, maar ik zie ook heel veel situaties waarin er direct geverbaliseerd wordt. Ik neem maar even een bijvoorbeeld. Sommigen zullen dat geen goed voorbeeld vinden, maar als je kijkt naar het Stadshart en de fatbikes wordt daar soms ook met een soort nulbeleid direct geverbaliseerd. Dus daar waar we denken dat het nodig is, waar we denken dat het effect heeft en dat het werkt, dan doet men het ook zeker. Het is ook bewezen dat het contraproductief is, dus ik zou het in die zin niet willen doen. Dat geldt ook voor woningontruiming en dergelijke. Daar zit een zware toets aan. Dus als we woningen sluiten of laten ontruimen, moet je daar zeer zorgvuldig mee omgaan anders ga je bij de rechter onderuit. Dus in die zin proberen we er altijd maatwerk van te maken.
En tot slot de voorzitter, mijn laatste motie, ook van de PVV, over Extra inzet veiligheid in de wijk – zichtbaar, merkbaar en handhaafbaar. Dat is natuurlijk een heel sympathieke motie. Het is wel een wat open motie, zeg ik er meteen bij, want het is niet helemaal duidelijk wat u daar dan precies mee bedoelt. Wij doen natuurlijk al ongelofelijk veel in die wijken. We hebben ook de gelden van preventie met gezag met het voorbeeld van de persoonsgerichte aanpak gegeven. Op allerlei manieren zijn we aanwezig in de wijken, dus wat dat betreft, is het oordeel raad, dat zeg ik er meteen bij. Tegelijkertijd zal het lastig zijn en mocht u de motie aannemen, zal ik me nog wel twee keer achter mijn oren krabben over wat ik dan precies moet doen maar daar kom ik wel uit. Daar verzinnen we dan altijd wel iets moois op maar hij is wat lastig uitvoerbaar. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Er zijn geen verdere interrupties en dan maak ik plaats zodat u het voorzitterschap weer op u kunt nemen.

(De burgemeester neemt zijn plaats als voorzitter van de raad weer in.)

De **voorzitter**: En in die snelle gedaanteverwisseling naar raadsvoorzitter kan ik concluderen dat de eerste termijn van het college hiermee is afgerond. Dat is om 21.00 uur. Dat betekent dat wij nu uiteraard gaan schorsen. Dat lijkt me voor de hand liggen. Ik ga even kijken wat de behoefte aan schorsing is want u wilt misschien een aantal moties amendementen aanpassen, denk ik zomaar. Ik ga even kijken wat u wenst. Ik zie daar drie kwartier. Een halfuur? Drie kwartier, eenmaal, andermaal? Dan ga ik altijd voor de uiterste variant. Dan gaan we voor drie kwartier. Ik schors tot 21.45 uur en dan hervatten we de vergadering. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Er is een verzoek om een kwartier langer te schorsen. We schorsen tot 22.00 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we gaan over naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Ik ga de verschillende fracties weer langs. Ik begin met de fractie van de SP. Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, ik heb niet heel veel tijd meer, dus ik moet het in de gaten houden. De motie Fietsen stimuleren laten we staan omdat in Zoetermeer 2040 ideeën staan om fietsen te stimuleren maar dat zijn echt toekomstplannen. We zouden dat, daar waar mogelijk, sneller willen invoeren, bijvoorbeeld daar waar de infrastructuur voor 2040 wordt aangepakt.
Bij de VVD-motie Minder gedoe maar meer resultaat in de WMO werd ik binnen de fractie teruggefloten, dat was wat te snel. Waarschijnlijk komt dat door de warmte. Wij zijn geen voorstander van dit voorstel omdat er binnen de fractie is aangegeven dat de kans bestaat dat maatwerk minder zal worden en standaardoplossingen de maat worden.
Spelen moet mogelijk blijven. De wethouder gaf aan dat er momenteel al 5% voor speelruimte wordt gereserveerd, daarom trekken wij de motie in.

De **voorzitter**: Misschien is het goed als u even de nummers noemt, anders is dat niet goed te volgen. Dus 05 wordt ingetrokken, hoor ik rechts van mij? Dat klopt? Motie 05 is ingetrokken, even voor iedereen. Gaat u verder, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Over inhuur externen loopt momenteel al een onderzoek en we houden deze motie achter de hand maar voor nu trekken we hem in.

De **voorzitter**: Even de nummers erbij, alstublieft anders is dat niet te doen. Motie 09 is ook ingetrokken.

De heer **Velner** (SP): Ik heb begrepen van de wethouder met betrekking tot de ZoetermeerPas dat hij daar al mee aan de slag is. de wethouder gaf aan dat het voorstel voor een brede stadspas naar voorbeeld van Rotterdam in het najaar naar ons toekomt. Dat is 07. Daarom trekken we de motie in.

De **voorzitter**: Motie 07 is ook ingetrokken bij dezen.

De heer **Velner** (SP): En we hadden nog de motie over de bezuiniging VRH zonder impactanalyse. Die laten we staan, bezuinigen op veiligheid vinden we geen goede invulling want gaat dit geen risico's opleveren voor eventuele mensenlevens?

De **voorzitter**: En uw tijd is op. Heel goed, dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van de PvdA. Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, Ik begin met een dienstmededeling: amendement K over 'niet bezuinigen op de WMO' trekken we in en hebben we op verzoek van wethouder Iedema omgebouwd tot een motie. We houden de oorspronkelijke dekking in stand, met dien verstande dat, als de dekking onverhoopt toch niet het gewenste bedrag oplevert, het college de flexibiliteit heeft om daar een alternatief voorstel voor te zoeken. Dat geeft de wethouder wat meer flexibiliteit.
De PvdA en haar voorloper de SDAP bestaan samen al meer dan 130 jaar. In die tijd hebben we behalve Jan Schaefer, die ik in mijn eerste termijn meermaals aanhaalde, meer markante politici voortgebracht, onder wie natuurlijk Willem Drees.
Drees was, in tegenstelling tot Jan Schaefer, zo ongeveer de vleesgeworden soberheid en zuinigheid. Minister van Buitenlandse Zaken Luns vertelde ooit het verhaal dat Drees in 1949, een Amerikaanse Marshallplan-commissie zou hebben ontvangen in zijn rijtjeshuis in Den Haag, met alleen een karig kopje thee en een mariakaakje. De commissie vond dat zo vertrouwenwekkend zuinig, dat ze Nederland meer geld gaf dan gepland. Helaas, het is een broodjeaapverhaal, maar het had best waar kunnen zijn. Zou het helpen als wethouder Iedema het kabinet op de thee met een koekje uitnodigt? En dat ze hem dan zo zuinig vinden, dat ze Zoetermeer meer geld geven? Dat zou mooi zijn. Moet je wel de whisky in de kast laten.
Maar gelukkig hoeven we in Zoetermeer ook na vandaag niet met z'n allen op een mariakaakje te gaan bijten. We moeten flink bezuinigen, maar we pakken hier op het stadhuis zelf ook de nodige pijn en kunnen daardoor belangrijke beleidsterreinen ontzien. Daar zijn we echt blij mee. Nog blijer worden we, als we een aantal bezuinigingen op de jeugd en de WMO en het groen kunnen voorkomen vandaag. Ik hoop dat de raad zijn hart voor de mens en de natuur laat spreken vanavond.
Dan tot slot voorzitter, wij hopen echt dat de wethouder die verantwoordelijk is voor het afvalbeleid zijn mening zal herzien en dat een nieuw voorstel voor afvalbeleid toch nog in deze raadsperiode, het liefst voor het eind van het jaar, naar ons toe zal sturen. Wij denken dat dat dat nodig is en we kijken daar reikhalzend naar uit.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Kraneveldt en nog even voor de volledigheid: amendement K is ingetrokken, maar daarvoor is wel de motie in de plaats gekomen en die moet nog komen. Ik dacht 'ik help u even herinneren'.

Motie nr. 2506-84 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Geen verschraling van onze preventieve zorg (WMO)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het college voorstelt om € 234.000,00 te bezuinigen op het Sociaal Domein (Besparing subsidies WMO/welzijn, beslispunt 4.16 in de Perspectiefnota);
- deze maatregel een bezuiniging voorstelt op specifieke subsidies die bijdragen aan preventie en sociale cohesie in de stad;

van mening dat:
- het juist deze subsidies zijn, waarmee veel maatschappelijke partners werken aan het voorkomen van zwaardere zorg, het versterken van gemeenschapszin en het ondersteunen van kwetsbare inwoners;
- het schrappen of verlagen van deze subsidies directe impact heeft op initiatieven die laagdrempelig, effectief en vaak efficiënt georganiseerd zijn;
- de gevolgen van deze bezuinigingsmaatregel bovendien relatief snel merkbaar zijn in de wijken en kunnen leiden tot hogere zorgkosten op de lange termijn;

verzoekt het college:
- deze bezuinigingsmaatregel niet door te voeren;
- dit te dekken door € 234.000,00 extra op te halen uit maatregel 4.2 Ramingssystematiek (p-max - 1) omdat deze maatregel naar verwachting een structurele besparing oplevert van minimaal € 1,5 miljoen met ruimte voor verdere intensivering;
- indien deze maatregel onverhoopt niet of niet helemaal de verwachte structurele besparing oplevert, bij de Begroting2026 een alternatief dekkingsvoorstel te doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP, mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. Allereerst dank aan het college voor de beantwoording van de vragen en de reactie op de vele moties en amendementen. Ik zal ons amendement en moties nog even langslopen.
Allereerst over amendement L, de zwemcheque. In het coalitieakkoord hebben we opgeschreven dat zwemvaardigheid onze hoogste prioriteit is en we aanvullende maatregelen zullen nemen. Als alles wat we dan in deze periode doen, het afschaffen van de zwemcheque is, is dat echt een verkeerd signaal. Zwemlessen zijn heel duur, denk aan zo'n € 1.000,00 voor een A-diploma. Er zijn ook mensen die geen aanspraak maken op de ZoetermeerPas en moeite hebben om dit bedrag op te brengen. Ook al is het een druppel op de gloeiende plaat. Voor deze doelgroep is € 100,00 een groot bedrag. We zien ook dat er ook mensen aanspraak op maken die het niet nodig hebben, maar laten we dan kijken of we het in een andere vorm kunnen gieten. Wat betreft de dekking. We zijn echt van mening dat er andere bezuinigingen mogelijk zijn in Vrije Tijd. Dan denken we bijvoorbeeld aan maatregel 141, de percentageregeling beeldende kunst in de openbare ruimte.
Voorzitter, dan de reactie op motie 16, Startpakket voor jongeren die uit de jeugdzorg komen. Daarvan geeft de wethouder aan dat de doelgroep niet helemaal helder omschreven is. Deze motie hebben daarom aangepast. We hebben het woord 'residentieel' toegevoegd.
Dan wat betreft de Kerkenvisie, motie 17. Zoals ik in mijn interruptie richting wethouder Frinking heb aangegeven, krijgen we echt signalen uit de geloofsgemeenschappen dat er behoefte is aan visie en beleid. De geloofsgemeenschappen spelen een belangrijke rol in onze wijken, voor onder andere de sociale cohesie in de wijk. Laten we met elkaar deze belangrijke functie onderkennen en een heldere visie en beleid opstellen, zodat deze gemeenschappen daarop kunnen terugvallen.
Voorzitter, aangaande motie 18 over fraudebestrijding van de zorgaanbieders. Ik ben erg benieuwd of deze investering inderdaad zichzelf zo makkelijk terugverdient, dat we deze inzet structureel kunnen maken.

Tot slot motie 19 over het afvalbeleid. Wat ons betreft, is de tijd van excuses echt voorbij. Wij vinden dat we het niet kunnen maken het nieuwe afvalbeleid over de verkiezingen heen te tillen. Er zullen altijd excuses te bedenken zijn waarom het nu nog niet kan en we nog even moeten wachten, maar dan komen we er nooit. Het is echt de hoogste tijd om te doen wat nodig is, dus wethouder: aan de slag! Zorg ervoor dat wij een voorstel krijgen waar wij inhoudelijk het debat over kunnen voeren zodat we nog dit jaar een nieuw afvalbeleid van kunnen vaststellen.
Afrondend voorzitter, op een dag als deze is het altijd mooi te zien dat iedereen, ieder vanuit zijn eigen perspectief, bezig is met het goede te zoeken voor onze stad. Zo doen we met elkaar wat nodig is om trots te blijven op onze mooie stad. Wij willen het college en de ambtenaren Gods zegen toewensen bij het belangrijke werk dat ze voor onze stad doen. Dank u wel.

Motie nr. 2506-16A ingediend door ChristenUnie-SGP, PDvZ, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, SP, PvdA, PVV
Startpakket voor jongeren die uit de jeugdzorg komen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- jaarlijks ook in onze gemeente jongeren met 18 jaar uit de jeugdzorg komen en dan abrupt op eigen benen moeten staan;
- zij vaak geen (stabiel) sociaal netwerk hebben en onvoldoende financiële middelen of vaardigheden om een zelfstandig bestaan op te bouwen;
- deze jongeren daardoor kwetsbaar zijn voor schulden, schooluitval, dakloosheid en eenzaamheid;
- sommige gemeenten daarom experimenteren met ondersteunende startpakketten of 'bouwdepots' voor deze jongeren, die bijdragen aan een betere overgang naar de volwassenheid;

overwegende dat:
- ondersteuning in deze overgangsfase perspectief biedt, en problemen op latere leeftijd kan voorkomen;
- het mogelijk is om met een relatief bescheiden investering veel impact te hebben op het leven van deze jongeren;
- zo'n pakket bijvoorbeeld zou kunnen bevatten: een uitzetvergoeding, een kringloopvoucher waarvoor de rekening naar de gemeente gaat, een budgetcoach, een ov-chipkaart, een voucher voor gereedschap of klusspullen, een refurbished laptop, het inschrijfgeld voor een opleiding, een vergoeding voor een identiteitsbewijs, een workshop solliciteren, een brochure over huisvesting / financiën / sociale kaart...;

vraagt het college:
- te onderzoeken of een dergelijk startpakket voor 18+-jongeren die uit de residentiële jeugdzorg komen kan worden aangeboden;
- te kijken naar voorbeelden uit Hilversum, Amersfoort en Eindhoven;
- de raad hierover voor het begrotingsdebat te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rumpt voor uw tweede termijn, dan ga ik naar de fractie van Zoetermeer Vooruit.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Zoetermeer vooruit is blij dat de motie Ambtenaar in de wijk positief is ontvangen. Dat vinden wij heel fijn.
Het blotevoetenpad in het Hof van Seghwaert zijn acht bakken van 80 cm breed en 2 meter lang. Dat is geen blotevoetenpad zoals wij voor ogen hebben. Dat is voor kinderen. Het blotevoetenpad dat Zoetermeer Vooruit voor ogen heeft, is van een andere orde. Dat is een blotevoetenpad in een Zoetermeers park in de vrije natuur.
Met de motie Doorpakken met het afvalbeleid van ChristenUnie-SGP gaat Zoetermeer Vooruit ook mee want wij vinden dat het nu echt van de grond moet komen.
Het amendement 2506-M Dekkingsvoorstellen Jeugd trekken wij niet in, wij houden het amendement in stand. Wij vinden dat je geen oude schoenen weg kunt gooien voordat je zeker weet dat nieuwe schoenen voldoen.
De motie Peiling Schoolstraatjes passen we aan. Daar staat 1 januari 2026, maar dat wordt 1 januari

2027. Dus dat verschilt één cijfertje maar de printer werkte niet mee.

De **voorzitter**: Kunt u even aangeven welke motie dat is?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dat is 2506-63. En 2026 wordt 2027.

De **voorzitter**: Welk nummer is de motie waar u het over heeft? 25, hoor ik hier. Gaat u verder.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Oh 25. Had ik de Schoolstraatjes al gehad? Nee toch? De motie Schoolstraatjes passen we dus aan.
De motie 2506-23, even voor de zekerheid, hebben we ingetrokken.
De motie 2506-22. Chapeau voor de Zoetermeerse ondernemer. Wij vinden het een heel goed idee van de wethouder om dit te combineren met de Innovatieprijs. Dat is een heel goed idee.
Groen Blijven Doen!, van D66, 2506-U wordt volgens mij aangepast en dienen we mede in, maar daar komt D66 zelf voor in actie denk ik. Dat is over adoptiegroen en minder groenprojecten.
De motie Herken partnergeweld en voorkom femicide trekken wij in. Dat is nummer – nu moet ik even geholpen worden – 27. Die trekken wij in en wij gaan mee met de motie van Zó! Zoetermeer over huiselijk geweld, dat is volgens mij nummer 62. Dit was het.

Motie nr. 2506-25A ingediend door Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, D66
Peiling Schoolstraat

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de motie 2411-39 pilot Schoolstraten ingediend door Zó! Zoetermeer, D66 en Zoetermeer Vooruit is verworpen;
- er in Den Haag negen pilots gedraaid zijn, waarvan zes succesvol;
- er sinds november 2024 een school is verhuisd en bij twee andere scholen knelpunten anders zijn opgelost;

overwegende dat:
- de veiligheid van onze kinderen heel belangrijk is;
- in de buurt van school vaak grote knelpunten ontstaan, waar auto's, fietsers en andere voertuigen het liefst het schoolplein op rijden/parkeren;
- het ten koste gaat van de zelfstandigheid van onze kinderen;

draagt het college op om:
- een peiling te houden onder de Zoetermeerse basisscholen om te kijken of er animo is om een Schoolstraat te realiseren;
- een kostenplaatje te maken wat een Schoolstraat kost bij de mogelijke basisscholen die hieraan willen deelnemen.
- voor de begroting van 2027 een terugkoppeling te geven met een berekening aan de raad;

en gaat over tot de orde van dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink, voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar de fractie van FVD, mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, het dekkingsplan doet pijn, hoorden we in de eerste termijn. Het geeft blijk van een bijzonder lage pijngrens. Eigenlijk heeft het dekkingsplan meer weg van een pijnstiller, een verdovend middeltje. Nadat dat is uitgewerkt, barst de pijn in alle hevigheid los. Daar laten de oplopende begrotingssaldo's na 2026 geen enkel misverstand over bestaan. Zachte heelmeesters maken immers stinkende wonden.
Voor de opvolgers van dit college zal het soort dekkingsplan als vandaag onuitvoerbaar zijn, werken pijnstillers niet meer en zullen bezuinigingsplannen bittere noodzaak worden. Het bezuinigingsplan 2026 van FVD is wat dat betreft preventief financieel gezondheidsbeleid. Adequaat ingrijpen in het voorveld voordat de ingrepen veel ingrijpender worden.
Het predicaat 'onuitvoerbaar' voor de motie om met AI te pionieren is wat dat betreft extra wrang. Deze motie is een schoolvoorbeeld van hoe kosten voor de baten uitgaan. Als we in 2027, 2028 en 2029 niet

kunnen besparen door hetzelfde te doen met minder mensen, wordt bezuinigen op voorzieningen, ook voor kwetsbare groepen, onvermijdelijk en moeten de lasten aanzienlijk worden verzwaard. Dat doet pas pijn en dat willen wij dus voorkomen. Het is vandaag misschien niet de populairste boodschap, maar wel het eerlijke verhaal.
Voorzitter, we zwakken de motie 28 wat af in de hoop dat de wethouder zich dan welwillender toont en vooral in de hoop op wat zonneschijn door de donderwolken boven de meerjarenbegroting. We hebben nooit bedoeld om er vele tonnen tegenaan te smijten, maar wel dat het college de ambtelijke organisatie bewust maakt van de nodige pioniersmentaliteit om met moderne hulpmiddelen productiever te worden.
Voorzitter, we hopen op steun van uw raad voor het bezuinigingsplan, dat met dank aan onze geweldige griffie technisch nog uitvoerbaarder is gemaakt. Dat is amendement N.
We hopen op steun voor Oosterheem-Oost en de nabijgelegen natuur waar mens en dier en woningwaarde bedreigd worden door zware windindustrie. We hopen op een toezegging dat de burgemeester het openbaar declaratieregister van onkostenvergoeding naar onze inwoners meer prominent onder de aandacht brengt. Wij trekken motie 29 daarom in.
We hopen op steun voor technologische productiviteitsverhoging, omdat we bang zijn voor de bottebijlalternatieven. En we hopen op verbetering van goede participatie-informatie omdat meer meedoen geen bijzaak is. Misschien kan AI nu al wel tien keer zoveel gemeentelijke websites verbeteren voor een tiende deel van de kosten. Dan nemen we het Startpunt Jeugdhulp ook meteen mee.
We hopen voorzitter en we blijven hopen. Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw tweede termijn. Dan ga ik naar de fractie van... O, dat gaat iets te snel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dat was precies het punt, dat het iets te snel ging. Wat is er nu precies gewijzigd, ik hoorde iets over afgezwakt. Komt er ergens een nieuwe versie van?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Yes, we hebben een wijziging gemaakt in de motie 28 over dat AI, in opvolging van wat wethouder Iedema had aangegeven, namelijk dat pionieren voor hem vooroplopen betekent en dat dat de nodige kosten met zich mee zou brengen. Dat hebben we wat afgezwakt want dat is zeker niet de bedoeling. We hopen en vertrouwen erop dat wethouder Iedema zich nu wel kan vinden in de herziene motie. En we hebben motie 29 ingetrokken en amendement N technisch herzien met behulp van onze geweldige griffie.

De **voorzitter**: Is dit iets helderder? Dank u wel nog voor uw toelichting.

Amendement nr. 2506-N1 ingediend door FVD
Bezuinigingsplan 2026-2029

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025, zaaknummer 2025-056678, inzake de Perspectiefnota 2026;

overwegende dat:
- de Perspectiefnota 2026 een krap positief structureel begrotingssaldo van € 1.031.000,00 laat zien voor 2026, maar dat dit saldo afhankelijk is van een € 5 miljoen onttrekking uit de algemene reserve en hoofdzakelijk boekhoudkundige dekkingsvoorstellen;
- vanaf 2027 aanzienlijke tekorten worden verwacht (€ 8,5 miljoen in 2027, € 20,5 miljoen in 2028 en € 25,1 miljoen in 2029), wat een structureel gezonde begroting onder druk zet;
- het wenselijk is om de financiële afhankelijkheid van de algemene reserve te verminderen, boekhoudkundige oplossingen te vervangen door echte bezuinigingen en de lastendruk voor inwoners te verlagen via de onroerendezaakbelasting (ozb) met € 5 miljoen;
- er ruimte is voor aanvullende bezuinigingen door een kritische herijking van uitgaven op domeinen zoals preventief gezondheidsbeleid, jeugdhulp, WMO, immigratie- en integratiebeleid, gemeenschappelijke regelingen, externe inhuur, diversiteitsbeleid en klimaatbeleid, zonder de kernvoorzieningen voor rechthebbende burgers waaronder kwetsbare groepen te raken;
- deze bezuinigingen moeten bijdragen aan een structureel gezonde begroting, waarbij de financiële risico's worden gemitigeerd en de weerstandscapaciteit van de gemeente behouden blijft;

besluit:

- het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 te wijzigen door het volgende aanvullende Bezuinigingsplan 2026-2029 toe te voegen aan besluit 4 (Bezuinigings- en dekkingsvoorstellen 2026):

Nr.	Prog.	Taak	Bezuiniging	Bedrag (€ x 1.000) per jaar in de jaren 2026 t/m 2029
4.40	2	Preventief gezondheidsbeleid	Minder cofinanciering SPUK	250
4.41	2	Jeugdhulp	Kostenreductie door taakbeheersing	5.000
4.42	2	WMO	Zorgtoewijzing en bedrijfsvoering	2.000
4.43	1	Immigratie- en integratiebeleid	Versobering en werkparticipatie	2.000
4.44	5	Veiligheid	Schrappen onveilige taken	250
4.45	1, 2, 5	Gemeenschappelijke regelingen	Uittreding MRDH-EV en gemaximeerde overhead	810
4.46	Ovh	Externe inhuur	Een derde reductie zzp'ers	2.500
4.47	Ovh	Diversiteitsbeleid	Afschaffen cursussen en adviseurs	200
4.48	3	Klimaatbeleid	Herijking CO_2-reductie	3.000
Totaal				15.010

- de volgende punten te schrappen uit beslispunt 4:
  - 4.1 onttrekking algemene reserve (€ 5.000.000,00)
  - 4.2 Ramingssystematiek (p-max-1) (€ 1.500.000,00)
  - 4.3 Inflatie 2024 niet volledig compenseren (-2%o) (€ 3,100.000,00)
  - 4.4: Extra verlaging prijsindexatie (toezegging 700) (€ 500.000,00)
- tevens toe te voegen aan beslispunt 4
  - 4b. De ruimte in de bezuinigingen (€ 4,91 miljoen) in te zetten om de ozb te verlagen."

Motie nr. 2506-28A ingediend door FVD
Uit nood pionieren met AI

"De raad van de gemeente Zoetermeer in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:

- in de perspectiefnota voor 2026 vooral wordt ingezet op reserve-onttrekking en boekhoudkundige dekkingsmaatregelen, beperkte lastenverzwaring en evenzeer beperkte bezuinigingen;
- het financiële perspectief na 2026 steeds verder verslechtert waardoor bezuinigingen en lastenverzwaringen (lees 'harde ingrepen') voor het opvolgende college onmiskenbaar onontkoombaar worden;
- het raadsmemo afdoening motie 2411-57 'de kosten gaan voor de baten uit d.d. 25-06-2025 uitgangspunten, plannen en ambities aangeeft op gebied van Digitalisering en Automatisering, waaronder toepassing van Robotic Proces Automation (RPA) en Artificial Intelligence (AI);
- in Nederland door gemeenten en innovatieve ondernemingen wordt gepionierd met AI, ook specifiek voor toepassingen bij gemeentelijke overheden, bijvoorbeeld door de gemeente Tilburg en UTF.AI;

overwegende dat:

- noodzakelijke bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden voor 2027 en verder veel minder kunnen leunen op (dan uitbenutte) schijnbaar pijnloze boekhoudkundige oplossingen maar hoofdzakelijk zullen bestaan uit lastenverzwaring of bezuinigen op kernvoorzieningen of bezuinigen door productiviteitsverhoging;
- productiviteitsverhoging de voorkeur zou moeten hebben;
- digitalisering en automatisering, waaronder RPA en voornamelijk AI tot de meest kansrijke hulpmiddelen behoren om significante productiviteitsverhoging daadwerkelijk te realiseren maar bij het ambitieniveau van Zoetermeer nog wel een tandje kan worden bijgezet;
- bij productiviteitsverhoging het risico bestaat dat bespaarde tijd door individuele ambtenaren en afdelingen wordt ingevuld met nieuwe taken die beginnen als nuttig tijdverdrijf en sluipenderwijs

onderdeel worden van het takenpakket, wat met tijdige formatieaanpassingen voorkomen kan worden;
- niet 'meer doen met hetzelfde' maar 'hetzelfde doen met minder' uitgangspunt moet zijn;

verzoekt het college om:
- een breedgedragen pioniersmentaliteit te bevorderen ten aanzien van toepassing van AI in de ambtelijke organisatie;
- specifiek aandacht te geven aan de kansen die integratie van zogeheten AI Agents in werkprocessen biedt;
- tijdig de formatie aan te passen aan verhoogde productiviteit, om zodoende bezuinigingen te realiseren en prikkels in stand te houden;
- terughoudendheid te betrachten in het gelasten van dure onderzoeken of premature aankoop van producten en diensten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan ga ik nu over naar de fractie van de LHN, mevrouw Siegelaer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u voorzitter. De LHN heeft nog een vraag openstaan over de leerplicht. We zien dat schoolverzuim onder jongeren nog steeds toeneemt. We willen het college vragen hoe dit echt wordt aangepakt. Dat was de vraag. De motie betreffende het CKC gaat over het binnenklimaat. Dat is zeker met deze temperaturen niet te doen voor de leerlingen. De motie roept op om te versnellen. We verwachten hier voldoende steun voor. We willen het college hiermee echt oproepen om sneller met een oplossing te komen. Het is ook bedoeld als een steuntje in de rug voor de wethouder.
Verder willen we preventie en jeugdzorg nogmaals onder de aandacht brengen. De LHN benadrukt dat we voorzichtig moeten zijn; wat je nu wegbezuinigt, komt vaak niet meer terug. Het blijft moeilijk om preventieve zorg te duiden op resultaten.
Tot slot willen we aangeven dat we motie 33 intrekken. Dank voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Motie 33 is daarbij ingetrokken. Dank voor uw tweede termijn. Dan de fractie van de PDvZ, mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, allereerst willen we dank uitspreken richting het college en vooral het ambtelijk apparaat voor het harde werk van vandaag zodat wij in ieder geval op tijd de advisering hebben gekregen.
In mijn tweede termijn wil ik nog een verduidelijking geven bij de motie van de nachtburgemeester. Ik merkte tijdens mijn betoog al dat het wat vragen opriep en in de schorsing heb ik het er nog met een aantal collega-raadsleden over gehad. Iedereen heeft een beeld bij wat een nachtburgemeester is en dat verschilt per persoon. Wat wij bedoelen met deze motie is een persoon, uitdrukkelijk geen ambtenaar, maar iemand die uit Zoetermeer komt die als verbinder met verschillende partijen in gesprek gaat. Dus enerzijds met de gemeente, maar ook met jongeren, ook met ondernemers, ook met omwonenden en daarbij gaat kijken naar waar de behoefte van Zoetermeer ligt. Welke wensen heeft Zoetermeer en wat hebben wij nodig? Daar hebben we nog vragen bij gehoord, ergens van deze kant, of we het niet beter konden wachten totdat de Nachtvisie gereed is. Maar wij denken eigenlijk dat het juist verstandig is om de nachtburgemeester al aan te stellen voordat de Nachtvisie rond is. Dan kan die middels de input van verschillende stakeholders die input meegeven richting de Nachtvisie. Dus hij blijft zoals hij is.
Dan hebben we twee andere moties waar we wel een kleine wijziging in hebben aangebracht. Dat is de motie over de tijdcapsule, die wordt mede-ingediend door Zoetermeer Vooruit, maar die waren we even vergeten om op de motie te zetten. Dus bij dezen alsnog.
Dan hebben we de motie over de natuurspeeltuinen en op verzoek van ChristenUnie-SGP hebben we bij het tweede bullet van 'verzoekt het college' de zwaarwegende redenen weggehaald. Die dien ik ook opnieuw in en dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zag een interruptie van mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, niet zozeer een interruptie maar een verduidelijkende vraag over die nachtburgemeester. Wordt daar ingezet op een vrijwilliger?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja. Het is een onbezoldigde functie.

Motie nr. 2506-45A ingediend door PDvZ, D66, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PvdA
Meer natuurspeeltuinen voor een gezonde ontwikkeling van kinderen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- veel bestaande buurtspeeltuinen in Zoetermeer zijn verouderd en op termijn onderhoud of vervanging behoeven;
- natuurspeeltuinen bijdragen aan de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen;
- natuurspeeltuinen kinderen stimuleren om buiten te spelen en in contact te komen met de natuur, wat bijdraagt aan hun gezondheid en welzijn;

overwegende dat:
- in de uitzending van EenVandaag van 15 maart 2025 deskundigen benadrukken dat kinderen die regelmatig 'met hun handen in de aarde zitten' veel minder last hebben van astma en allergieën dan wanneer zij uitsluitend spelen op rubber of staal;
- natuurspeeltuinen vaak beter aansluiten bij de belevingswereld van kinderen en ook duurzamer en klimaatvriendelijk kunnen worden ingericht;

verzoekt het college:
- om bij onderhoud, renovatie of vervanging van buurtspeeltuintjes standaard de optie van een natuurspeeltuin mee te nemen in het ontwerptraject;
- daarbij de voorkeur te geven aan de aanleg van een natuurspeeltuin;
- bewoners, en in het bijzonder kinderen, actief te betrekken bij het ontwerp en de inrichting van deze speelplekken;
- de speeltuinen ook toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking;
- de raad jaarlijks te informeren over de voortgang van de vervanging en (her)inrichting van speeltuinen en de toepassing van natuurelementen daarin;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-46A ingediend door PDvZ, Zoetermeer Vooruit
Tijdcapsule

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
de gemeente Zoetermeer investeert in de toekomst. Grote projecten worden al reeds uitgevoerd of staan op stapel om uitgevoerd te gaan worden. Hoe ziet die toekomst er dadelijk uit?
De plannen die nu worden gemaakt zullen straks de beleving van de inwoners grotendeels bepalen. Welke invloed hebben deze plannen op de toekomst voor sport, cultuur, energie en op ons dagelijks leven?
Het invoeren van een tijdcapsule door de gemeente is een waardevolle investering in verbinding, educatie en historisch besef. Het project nodigt inwoners uit om stil te staan bij het heden en na te denken over de toekomst, en laat een tastbare boodschap achter voor komende generaties;

overwegende dat:
- het begraven van een tijdcapsule een symbolische en verbindende activiteit is;
- het gezamenlijk vullen en begraven van een tijdcapsule brengt inwoners, scholen en verenigingen samen rond een gedeeld moment en versterkt daarmee het gemeenschapsgevoel;
- de capsule toekomstige generaties een inkijkje kan geven in het dagelijks leven, de cultuur, wensen en zorgen van nu en een historisch perspectief geeft;
- het een educatieve waarde heeft. Kinderen en jongeren leren over geschiedenis, tijd en verandering door actief bij het project betrokken te zijn;
- het een mooie manier is om bijzondere gebeurtenissen, zoals herdenkingen of grote projecten, te markeren en tastbaar te maken voor de toekomst;
- 2025 het jaar is waarin we 80 jaar vrijheid herdenken. Het weer openen in bijvoorbeeld 2045 (20 jaar) van de tijdcapsule wat gepaard gaat met de herdenking van 100 jaar vrijheid;

- de kosten hiervan te dekken uit het Potje van de Raad (€ 15.000,00);

daagt het college uit om:
- bewoners, scholen, cultuurinstellingen en sportverenigingen uit te nodigen om de tijdcapsule te vullen met toekomstvoorspellingen of wensen voor de stad;
- de tijdcapsule nog voor het einde van deze bestuursperiode te begraven;
- de tijdcapsule ook te vullen met wensen van burgemeester en wethouders over hoe de wereld eruit zou moeten zien in 2045;
- een mooie plek te zoeken voor het begraven van de tijdcapsule, bijvoorbeeld in onze oudste wijk het Dorp of het nieuwe Marktplein;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Akkoord. Dan dank ik u en ik zie geen andere vragen. Ik dank u voor uw tweede termijn en de ingediende moties. Dank daarvoor. We gaan over naar de fractie van GroenLinks, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, en dank voor het amuserende debat. Volgens mij is ook wel eens goed om met elkaar over bezuinigingen te spreken. Niet dat we zo graag willen bezuinigen, maar wel omdat je meer de tegenstellingen ziet, maar ook tegelijkertijd ziet dat we elkaar proberen te vinden. Dat vond ik een prettige manier van werken.
Zoals ik in mijn eerste termijn al aangaf, staat daarbij voor ons als GroenLinks 2040 centraal, met groen als kernkwaliteit, energietransitie als motor van vernieuwing en waarbij preventie de norm is. Daar hebben we ook de voorstellen van de andere partijen vanavond op beoordeeld. Ik wil graag nog op een aantal voorstellen van onszelf terugkomen.
Allereerst 2506-O, Versterk je kernkwaliteit voor een aantrekkelijke stad. Daar hebben wij de dekking veranderd en dat is geworden 'verhoging leges kabels en leidingen'.
Dan amendement 2506-P Geen verschraling van onze preventieve zorg jeugd. Daar hebben wij ook de dekking aangepast. Daar hebben we nu de dekking genomen 'verlagen formatie met 1% van formatiebudget'.
Dan 2506-52 Vertrouwen boven wantrouwen. We hebben goed naar de wethouder geluisterd en ook gehoord waar hij nu mee bezig is. Dat pad willen we niet doorkruisen, maar we vinden het wel belangrijk om een aantal uitgangspunten waar we het ook over hebben gehad, mee te geven. Daar hebben we het dictum op aangepast. Daar staat nu 'om te onderzoeken hoe we meer kunnen inzetten op ondersteuning en vertrouwen bij hoogwaardig handhaven en dit mee te nemen in de Actieagenda Bestaanszekerheid'.
Dan de laatste voorzitter, want we hebben flink wat wijzigingen doorgevoerd, onze motie Aanpassing beleid verlenen bouwvergunning rookgasafvoerkanaal. Daar hebben we de tweede bullet uit gehaald. We zagen dat daar wat bezwaar op was, ook vanuit het college, om dat bij bestaande schoorstenen ook te doen. Dat begrijpen we dus we willen nu echt focussen op geen nieuwe vergunningen meer afgeven voor schoorstenen. Die motie willen we ook in gewijzigde vorm indienen.
Dan voorzitter, nog twee punten los van onze voorstellen. Wij zullen het voorstel van de VVD over de boa's mede indienen. Dat is wel een soort van koerswijziging voor ons. Maar we zien ook echt wel de urgentie en we zijn blij dat we met de VVD hebben kunnen kijken hoe we dat kunnen dekken met elkaar op een manier die meer bij ons past en niet voor extra verschraling van het groen zorgt.
Het tweede is het afvalbeleid. Volgens mij hebben meerdere partijen daar vanavond over gesproken. Ook voor ons is dat echt belangrijk dat we dat deze coalitieperiode of raadsperiode nog met elkaar vaststellen. Dus we kijken er echt naar uit hoe de wethouder dat mogelijk gaat maken. We zullen hem de komende maanden ook regelmatig bevragen over de voortgang.
Daar wil ik het bij laten voorzitter, nogmaals heel veel dank aan de ambtelijke ondersteuning en voor het fijne debat vanavond. Dank u.

Amendement nr. 2506-O1 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, FVD
Versterk je kernkwaliteit voor een aantrekkelijke stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsbesluit raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 met nr. 2025-056678;

besluit:
- onder beslispunt 4 te schrappen:

- 4.32 Groenprojecten

onder beslispunt 4 een besluitpunt toe te voegen:
"- 4.40 Verhoging leges kabels en leidingen (ondergrondse structuur)
o 2026 – 63.000
o 2027 – 63.000
o 2028 – 63.000
o 2029 – 63.000.""

Amendement nr. 2506-P1 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit
Geen verschraling van onze preventieve zorg (Jeugd)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;
gelezen het raadsbesluit raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 met nr. 2025-056678;

besluit:
- onder beslispunt 4 te schrappen:
  - 4.17 Besparing subsidies Jeugd

- onder beslispunt 4 een besluitpunt toe te voegen:
  "- 4.40 Verlagen formatie met 1% van formatiebudget
  o 2026 – 250.000
  o 2027 – 250.000
  o 2028 – 250.000
  o 2029 – 250.000.""

Motie nr. 2506-51A ingediend door GroenLinks, PvdA, PVV
Aanpassing beleid verlenen bouwvergunning rookgasafvoerkanaal

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- schone lucht letterlijk van levensbelang is;
- uit door het rijk verzamelde gegevens blijkt dat blootstelling aan luchtverontreiniging verantwoordelijk is voor 3,5% van de ziektelast in Nederland;
- de luchtkwaliteit in Zoetermeer onder de maat is, zie rapportage GGD Haaglanden en dat het verbranden van hout een van de oorzaken is;

overwegende dat:
- we van onze luchtkwaliteit sterk afhankelijk zijn van oorzaken buiten de directe verantwoordelijkheid en bevoegdheid van gemeente Zoetermeer;
- wij binnen Zoetermeer er alles aan moeten doen om de luchtkwaliteit niet verder te verslechteren, ook in regionaal belang;
- Zoetermeerders met een luchtwegaandoening veel last hebben van de kwaliteit van de lucht die ze dag en nacht inademen;
- er naast directe gezondheidsproblemen ook inwoners zijn die in brede zin hinder ervaren van houtrook;
- het aanpassen van beleid een bijdrage levert aan het gewenste effect;

verzoekt het college:
- te voorkomen dat er nog nieuwe bouwvergunningen voor rookgaskanalen (nieuwbouw en bestaande bouw) worden afgegeven en daar de huidige lokale wet- en regelgeving voor aan te passen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-52A ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit, SP
Vertrouwen boven wantrouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente op dit moment inzet op hoogwaardig handhaven bij inkomensondersteunende maatregelen;
- dit onder andere betekent dat er veel capaciteit wordt ingezet op het opsporen van oneigenlijk gebruik of administratieve afwijkingen bij inkomensondersteunende maatregelen;
- in de praktijk deze handhaving mensen die recht hebben op ondersteuning ook kan afschrikken of klem zetten;
- Zoetermeer in 2024 een bereik had van de minimaregelingen van slechts 69%;
- het bezuinigen op hoogwaardig handhaven in het memo inventarisatienota bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden is opgenomen als een van de bezuinigingsopties;

overwegende dat:
- de menselijke maat bij gemeentelijke dienstverlening van groot belang is;
- de parlementaire enquête naar de toeslagenaffaire heeft aangetoond hoe een focus op controle en wantrouwen kan leiden tot schrijnend onrecht;
- meer vertrouwen in inwoners kan leiden tot meer gebruik van regelingen door wie het echt nodig heeft, en tot een betere relatie tussen burger en overheid;
- de effecten van een andere, minder controlerende aanpak in de praktijk inzichtelijk moeten worden gemaakt;

verzoekt het college:
- om te onderzoeken hoe we meer kunnen inzetten op ondersteuning en vertrouwen bij hoogwaardig handhaven;
- dit mee te nemen in de actieagenda bestaanszekerheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar fractie van de VVD, mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik sluit me eerst maar even aan bij al die terechte dankwoorden aan de ondersteuning vandaag, maar ik wil ook echt mijn dank uitspreken aan alle collega's in de raad want wat hebben we lekker ingeparkeerd met zijn allen om alle voorstellen op elkaar af te stemmen en te zorgen dat ze niet botsen met elkaar. Dat vond ik, mijnheer Boerboom zei het ook al, heel prettig. Omdat we dat zo lekker hebben gedaan, trekken wij motie 56 over adoptiegroen in en zullen wij een ander voorstel van D66, sorry, het is zoveel, steunen.
Dan hebben wij een amendement aangepast. Dat is amendement R. Daar hebben we een andere dekking, zodat er meer partijen mee kunnen doen om de bezuiniging op een aantal belangrijke onderwerpen tegen te houden, namelijk het versoberen van de openbare ruimte en beperken van het nemen van verkeersmaatregelen. Dat gaan we dan niet meer dekken door aan het werkverzet van de energietransitie te rommelen, maar uit hetzelfde potje dat mijnheer Boerboom ook gebruikt, de verhoging leges kabels en leidingen. Dus die komt er zo aan.
Dan hebben we ook nog één motie aangepast en dat is Structurele versterking boa-capaciteit waardoor we nu drie nieuwe mede-indieners hebben mogen verwelkomen. Ik vind het toch echt mooi dat dit zo breed gesteund wordt, dus dank GroenLinks, PvdA en D66. Dat is gelukt door de dekking daar ook iets te veranderen.
Dan dank aan het college, ook specifiek even voor het omarmen van die ledoverlast-motie. Ik hoop dat daar ook welwillend naar gekeken wordt door de raad. Ik denk dat we met een kleine ingreep veel mensen kunnen helpen.
Dan kort over die participatiekosten in beeld. De wethouder gaf aan 'ik wil het ook weten maar het is allemaal wel complex'. Ik denk dat het echt belangrijk is dat we dat inzicht hebben, juist zodat we die kadernota straks goed kunnen inrichten met elkaar. Dus ook de oproep aan de raad om die te steunen. Dat was het.

Amendement nr. 2506-R1 ingediend door VVD, D66, Zó! Zoetermeer, FVD
Andere bezuinigingskeuzes

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit:
- het raadsvoorstel 2025-056678 Perspectiefnota 2026 als volgt te wijzigen:
  besluit
  onder beslispunt 4 te schrappen:
  "- 4.26 Versoberen beheer openbare ruimte
  - 4.30 Beperken van het nemen van verkeersmaatregelen"

  beslispunt 4 toe te voegen:
  - 4.40 Verhoging leges kabels en leidingen (ondergrondse infrastructuur)."

Motie nr. 2506-59A ingediend door VVD, GroenLinks, PvdA, D66, LHN, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, PVV
Structurele versterking boa-capaciteit

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in het huidige coalitieakkoord is het aantal structurele boa's in Zoetermeer verhoogd naar 21;
- daarnaast zijn er zeven boa's tijdelijk (voor vier jaar) bekostigd op incidentele basis;
- de werkdruk voor boa's blijft hoog en het aantal meldingen blijft stijgen;
- Zoetermeer met 28 boa's, gezien het inwoneraantal en stedelijk karakter, nog altijd aan de ondergrens zit;

overwegende dat:
- de inzet van boa's essentieel is voor de leefbaarheid, veiligheid en het adequaat opvolgen van meldingen vanuit de stad;
- structurele inzet van deze zeven extra boa's nodig is om de openbare orde te blijven waarborgen;
- de structurele kosten van circa € 700.000 kunnen worden gedekt uit bezuinigingsvoorstel 322: ramingssystematiek personeelskosten;
- het gaat om een financieel-technische maatregel die verantwoord is, zeker wanneer slechts 50% van de beoogde ruimte uit dit voorstel wordt benut;

draagt het college op:
- de huidige zeven incidenteel gefinancierde boa's per direct structureel te maken en deze toe te voegen aan de vaste formatie;
- de structurele kosten hiervan (€ 700.000) te dekken uit:
  - maatregel 280 (verlagen ICT) uit te voeren conform pakket 3 à € 87.000,00;
  - de overige benodigde dekking te realiseren door het uitvoeren van een gedeelte van maatregel 321 (verlagen formatie met 1% van formatiebudget) à € 406.000,00;
- dit uit te werken in de begroting van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel en voor de volledigheid, motie 59 is aangepast. Nee, dat geeft niet, maar doen we even voor u. Dat is bij dezen geregeld en daarvoor is een aangepaste motie.
We gaan over naar de fractie van Zó! Zoetermeer, mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Nog vier minuten. Ik zal heel rustig praten. In eerste instantie dank aan het college voor de beantwoording en de reactie op onze moties. U had het natuurlijk al gemerkt. Ik had de motie van de brede stadspas voor vrijwilligers niet helemaal helder toegelicht. Collega Markes had mij nog een uitgebreide en eerlijk gezegd behoorlijk technische uitleg gestuurd, maar helaas is die niet helemaal goed overgekomen. Excuus daarvoor. De motie vraagt dus simpelweg om de financiële gevolgen van het voorstel in kaart te brengen en om die mee te nemen bij het raadsvoorstel over de stadspas dat we later hopen te ontvangen. Ik hoop dat u de positieve insteek van de motie niet verwart met mijn wat gebrekkige uitleg.
Dan de motie Veilig lopend of fietsend naar school. Dat is 63. Die hebben we aangepast en dienen we opnieuw in. Daarin is de termijn aangepast naar eind 2026.
Motie nummer 62, dat is de motie Aanpak huiselijk geweld, is ook aangepast. Daar is Zoetermeer Vooruit toegevoegd als mede-indiener, waarvoor dank. Hierbij dienen we die opnieuw in.
Tot slot, zoals gebruikelijk een woord van dank. Ten eerste aan de collega's in de raad voor de

samenwerking, daarnaast ook dank aan de mensen achter de schermen; de bodes, de catering, de notulist, de mijnheer van het beeld en geluid en natuurlijk onze eigen griffie. Zij zorgen ervoor dat we ons werk kunnen doen. Ook bij de lange zit van vandaag. Ik dank u.

Motie nr. 2506-62A ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks, SP, PvdA, Zoetermeer Vooruit
Aanpak huiselijk geweld

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het aantal meldingen van huiselijk geweld in Zoetermeer (en Nederland) de afgelopen jaren is gestegen;
- de meeste ernstige vorm daarvan, femicide (de moord op vrouwen vanwege hun geslacht), gemiddeld één keer per acht dagen voorkomt in Nederland;
- in veel gevallen vooraf signalen bekend waren, maar die niet tijdig zijn herkend of gedeeld;

overwegende dat:
- de gemeente vanuit haar verantwoordelijkheid voor het Sociaal Domein en veiligheid een rol speelt in preventie, signalering en hulpverlening;
- een betere samenwerking tussen partners in de zorg, zoals Veilig Thuis, en politie de aanpak effectiever kan maken;

verzoekt het college om:
- een breed pakket aan maatregelen te nemen voor de aanpak van huiselijk geweld, waarin ook femicide expliciet wordt benoemd;
- daarbij aandacht te besteden aan onder meer:
  - preventie en vroegsignalering (bijv. door training bij professionals);
  - samenwerking en informatiedeling tussen relevante partners;
  - de beschikbaarheid van opvang- en hulpstructuren voor slachtoffers;
  - langere inzet van opvolging en nazorg in situaties van tijdelijke huisverboden;
- bij andere gemeenten (Rijswijk is een goed voorbeeld) te polsen welke andere maatregelen effect (kunnen) hebben;
- zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor 1 maart 2026, de raad te informeren over de ingestelde maatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-63A ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ
Veilig lopend of fietsend naar school

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

overwegende dat
- de grote hoeveelheid auto's en het rijgedrag van automobilisten bij het halen en brengen van kinderen rondom scholen tot verkeersonveilige situaties leidt;
- dit daarnaast zorgt voor overlast bij omwonenden;
- kinderen die lopend of fietsend naar school komen bijdragen aan een veiliger, gezonder en duurzamer straatbeeld;
- Zoetermeer 53 basisscholen telt, waaronder 8 in het (speciaal) basisonderwijs;
- bewustwording effectief kan zijn om het rij- en reisgedrag te verbeteren;

verzoekt het college:
- een stadsbrede campagne op te zetten om ouders gericht te wijzen op verkeersonveilig gedrag en de impact ervan op omwonenden rondom scholen;
- hiervoor eenmalig € 100.000,00 beschikbaar te stellen, te dekken uit het Fonds Zoetermeer 2040;
- de raad uiterlijk eind 2026 te informeren over de uitvoering en behaalde resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar mijnheer Smits van de PVV.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. We hoorden dat het amendement 2506-S wordt afgeraden vanwege technische of uitvoeringsbezwaren. Dat nemen we serieus, maar het punt blijft staan dat we miljoenen overhouden terwijl inwoners in de knel zitten. Daarom kiezen we ervoor om het amendement in te wisselen voor een motie Geen papieren schijnzekerheid, maar echte keuzes op basis van zichtbaar resultaat. We dienen deze motie in als algemeen alternatief en daarmee geven we het college wel ruimte om binnen de bestaande kaders aan de slag te gaan maar nu met een duidelijke opdracht. Gebruik wat over is van schuldhulp, lastenverlichting en hulp aan jongeren, want wat je overhoudt aan zorg moet niet verdwijnen in de reserve. Dat hoort terug te vloeien naar de mensen voor wie het bedoeld was.
Voorzitter, ook hebben we ervan kennisgenomen dat volgens het college in onze motie 2506-73 de evaluatie eind 2025 onuitvoerbaar is omdat de Buurtteams pas in 2026 starten, logisch. Daarom heb ik de motie aangepast. We vragen nu geen evaluatie, maar wel dat het college in 2025 al signalen verzamelt, knelpunten monitort en zich zichtbaar voorbereidt op risico's, zodat de toegang tot zorg niet stilvalt. In het tweede kwartaal 2026 willen we daar als raad over worden geïnformeerd.
In onze motie over eerlijke verdeling evenementenbudget vragen wij inderdaad geen extra budget. Dat is de motie 2506-72. We zeggen alleen 'verdeel het beschikbare geld eerlijker'. Er zijn nog wat vergelijkbare moties, daarom hebben we ook de motie van D66 mede ingediend, want hoe langer we wachten, hoe meer succesvolle evenementen niet terug kunnen keren. Daarom dienen we alsnog wel onze eigen motie in en dan is het aan het oordeel van de raad.
Verder heb ik de motie 2506-69 aangepast en concreter gemaakt. Dus misschien dat u als burgemeester daar nu wel wat mee kan, mits die aangenomen zou worden.
2506-68 trekken wij in aangezien de wethouder hier al mee bezig is.
2506-70 trekken wij ook in, net zoals 2506-71. De overige moties laten we staan als oordeel raad.
Ook namens onze fractie iedereen bedankt voor deze avond. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits en de aangepaste moties levert u zo in. Dank u wel.

Motie nr. 2506-86 ingediend door PVV
Geef het geld alsnog uit aan kwetsbare groepen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het rekeningresultaat over 2024 € 6,8 miljoen positief is;
- het college voorstelt dit saldo toe te voegen aan de reserve Vrij Inzetbaar;
- er ruim € 5 miljoen onderbesteed is op jeugdzorg en andere sociale domeinen;

overwegende dat:
- het positieve saldo grotendeels is ontstaan door onderbesteding op jeugdhulp, armoedebeleid en veiligheid;
- het college het saldo niet inzet voor concrete oplossingen voor de meest kwetsbare inwoners;
- de onderbestede middelen oorspronkelijk bedoeld waren voor deze doelgroep, maar daar niet terecht zijn gekomen;

verzoekt het college:
- van het positieve saldo over 2024 een bedrag van € 750.000,00 specifiek te reserveren voor maatregelen die de bestaanszekerheid van inwoners verbeteren, waaronder:
  - vroegtijdige schuldhulp;
  - tijdelijke lastenverlichting voor minima;
  - versnelling van hulp aan jongeren in kwetsbare situaties;
- deze inzet in de programmabegroting concreet uit te werken en aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-69A ingediend door PVV, LHN
Extra inzet veiligheid in de wijk – zichtbaar, merkbaar en handhaafbaar

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de jaarstukken 2024 geen concrete niet-uitgevoerde veiligheidsmaatregelen melden;
- tegelijkertijd veel inwoners overlast ervaren en wijkveiligheid als zorgpunt blijven noemen;
- in 2024 slechts een beperkt financieel verschil is geboekt op veiligheid, zonder zichtbare intensivering;

overwegende dat:
- inwoners recht hebben op een veilige leefomgeving, met handhaving die zichtbaar en effectief is;
- extra inzet op wijkveiligheid, toezicht en preventieprojecten urgent is gezien de signalen over jeugdoverlast en ondermijning;

verzoekt het college:
- bij de Programmabegroting 2026 extra middelen te reserveren voor wijkgerichte veiligheidsmaatregelen, waaronder:
  - een concreet plan voor versterking van de aanpak van jeugdoverlast en ondermijning, gericht op risicowijken;
  - verbetering van de afhandeling van meldingen, inclusief voorstel voor structurele terugkoppeling aan bewoners;
- de raad hierover uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-73A ingediend door PVV, Zoetermeer Vooruit
Toegang tot zorg mag niet stilvallen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- de gemeente vanaf 2026 overgaat op een nieuw model met Buurtteams in de jeugdzorg en mogelijk ook in andere zorgdomeinen;
- deze transitie bedoeld is om de zorg dichterbij en goedkoper te maken;
- tegelijkertijd de wachttijden bij jeugdhulp en druk op WMO-ondersteuning nog steeds hoog zijn;

overwegende dat:
- inwoners die nu hulp nodig hebben, niet de dupe mogen worden van organisatorische veranderingen;
- de toegang tot zorg, hulp en ondersteuning juist tijdens de overgangsperiode gewaarborgd moet zijn;

verzoekt het college:
- zich in aanloop naar de invoering van Buurtteams actief voor te bereiden op risico's voor de continuïteit van zorg:
- reeds in 2025 signalen van knelpunten en vertragingen te verzamelen, met bijzondere aandacht voor wachttijden en bereikbaarheid;
- en de raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 te informeren over signalen, knelpunten en voortgang van de toegang tot zorg;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de tweede termijn van de fractie van het CDA. Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, we danken het college voor de positieve appreciatie en waardering van onze moties. Maar voorzitter, soms worden politieke afwegingen ineens heel erg relatief, als het leven zelf zich aandient. Als je van dichtbij ziet wat kwetsbaarheid betekent voor iemand die je naaste is, als iemand in je omgeving het moeilijk heeft. Dan zie je dat het perspectief ook bij de perspectiefnota verschuift. Dan zie je dat sommige discussies in de raad, hoe belangrijk ze ook zijn,

verbleken bij wat mensen thuis doormaken. Dat herinnert ons eraan waarom we dit werk doen. Omdat we geven om een ander.
Voorzitter, juist daarom zijn we als CDA Zoetermeer gaan staan en blijven we staan voor een stad vol verbondenheid. Waar de menselijke maat, ook al lijkt de rek eruit, overeind blijft. Dat vraagt niet om grootse beloftes, maar om fatsoenlijke keuzes. Fatsoenlijke keuzes van ons als raad, maar ook van het college, daarbij luisterend naar de mensen die het moeilijk hebben. Niet alleen maar ophalen en uitspreken, maar voelen wat andere mensen voelen. Dus voorzitter, als we met elkaar de 'wij' in onze keuzes blijven zien en voelen, maken we van het 'ik', de 'wij' en dan is zelfs een moeilijke periode niet voor niets. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar de fractie van D66. Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, dank. Allereerst dank aan alle collega's. Het is goed om te merken dat we ook in een tijd van bezuinigingen heel goed kunnen samenwerken en voor oplossingen kunnen zorgen en zelfs soms plezier kunnen maken. Dank daarvoor.
Voorzitter, zoals door andere fracties al aangegeven, dienen wij een nieuwe motie in om het maatjesproject, Jong Perspectief, het jongerenkamp, het Democratietraject en de huttenbouw te behouden voor de stad. Dat doen we samen met Zoetermeer Vooruit, GroenLinks en PvdA. We vragen het college om deze onderdelen per 2026 onder te brengen onder het programma Vrije Tijd. Dit is ook in eerste termijn afgestemd met het college.

De **voorzitter**: Kunt u even het nummer noemen?

De heer **Zamani** (D66): Het is een nieuwe, dus doe maar 84.

De **voorzitter**: Prima, dank u wel.

De heer **Zamani** (D66): We vragen het college…

De **voorzitter**: Sterker nog, het wordt 85. Gaat uw gang, mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dan nog een pleidooi om een amendement van mijn collega's van GroenLinks en Zoetermeer Vooruit te steunen dat gaat over het mentorproject. De subsidie voor het mentorproject valt nu onder het kopje Jeugdzorg, maar wie het project kent, weet dat het om een klein initiatief gaat met grote impact. Een maatje voor een kind, iemand die helpt bij de overstap naar de middelbare school, die meeloopt als het thuis even niet lukt. Geen instelling, geen indicatie, gewoon een mens naast de jongere. Dit is niet groots en meeslepend maar het werkt en het voorkomt dat kleine zorgen grote problemen worden.
Voorzitter, dan hebben wij inderdaad dankzij de goede samenwerking, ook de goede samenwerking overigens met het college, waarvoor ook dank, wat betere voorstellen. We hebben amendement 2506-U Groen Blijven Doen! zo goed gemaakt dat we drie nieuwe partners in crime hebben. Dat zijn de VVD, Zoetermeer Vooruit en LHN. Daar gaan wij de dekking elders vinden, zoals eerder door mevrouw Sandifort al werd aangegeven. Dat gaat via maatregel 4.2 maar u zult mijn amendement zo zien.
Dan motie 2506-80. Die gaan we wijzigen. Eerlijk zullen de we evenementensubsidie verdelen. Daar passen we het zo aan dat het in lijn is met wat we net hebben besproken met het college. Dus we vertrouwen op steun daarvoor.
Dan motie 2506-82 Bidirectionele laadpalen. Die hebben we ook zo aangepast na het sparren met het college, dus we hebben alle vertrouwen in en hopen op steun van wethouder Velzen.
En tot slot 2506-83 Samen zorgen voor meer zekerheid over meerjarenbegroting. We hebben hem zo aangepast dat de opdracht bij de raad ligt in plaats van bij de Auditcommissie, zoals net ook met de voorzitter van de Auditcommissie besproken. Dat was het. Ik heb nog wat tijd.

De **voorzitter**: U hoeft het niet op te maken.

De heer **Zamani** (D66): Nee, hoeft dat niet? Ik wil nogmaals iedereen bedanken voor de samenwerking. Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Zamani, voor uw tweede termijn en de aangepaste moties, die ik doorgeef aan de griffier. Die leg ik even op het stapeltje. We hebben er niet zoveel, dus…

Amendement nr. 2506-U1 ingediend door D66, GroenLinks, PvdA
Groen Blijven Doen!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

besluit het raadsvoorstel Perspectiefnota 2026 als volgt aan te passen:
- beslispunt 3. aan te vullen met de volgende tekst:
  "Met dien verstande dat maatregel 4.29 (stoppen met adoptiegroen) wordt geschrapt en dat een bedrag van € 70.000,00 hiervoor wordt gedekt door een aanvullende besparing op maatregel 4.2 (ramingssystematiek), conform de lijn uit bezuinigingspakketten 2 en 3 zoals opgenomen in het memo Bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden.""

Motie nr. 2506-80A ingediend door D66, SP, ChristenUnie-SGP, GroenLinks, PvdA
Eerlijk zullen we evenementensubsidies verdelen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- het Evenementenbeleid Zoetermeer 2023 als doel stelt om de levendigheid in de stad te willen vergroten met een ruim en gevarieerd evenementenaanbod;
- het Evenementenbeleid Zoetermeer 2023 als doel stelt om ruimte in de programmering te hebben voor nieuwe evenementen;
- er onvrede heerst onder verschillende organisatoren van evenementen over de subsidieverlening, die als oneerlijk wordt ervaren;
- er een behoorlijk gat waarneembaar is tussen hoeveel de gemeente meebetaalt per bezoeker van kleinschalige evenementen en grote evenementen;

overwegende dat:
- het stoppen van kleinschalige evenementen, zoals eerder het Bluesfestival, onwenselijk is voor de levendigheid, sociale cohesie en lokale economie van Zoetermeer;
- er voor het eerst meer aanvragen waren dan financieel kan worden gefaciliteerd, waardoor geen subsidie beschikbaar was voor nieuwe evenementen;
- voldoende subsidie voor kleinschalige en nieuwe evenementen beschikbaar komt wanneer we, in navolging van andere gemeenten, een subsidieplafond voor grote evenementen zouden hanteren;
- hiermee het behoud van grote evenementen niet in het geding hoeft te komen, aangezien deze evenementen alsnog een redelijk bedrag kunnen krijgen;

verzoekt het college:
- in overleg met de evenementensector te komen tot gepaste en gedragen maximale subsidiehoogtes voor in ieder geval de grote evenementen, om zo binnen het huidige subsidiebudget financiële ruimte te creëren voor kleinschalige en nieuwe evenementen, en daarbij de volgende punten mee te nemen:
  a. aandacht te hebben voor het verschil tussen gratis en betaalde evenementen;
  b. uitzondering te maken voor de evenementen die betrekking hebben tot nationale feestdagen;
- voor Q2 2026 met een voorstel voor maximale subsidiehoogtes te komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-82A ingediend door D66, LHN
Bidirectionele laadpalen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- Zoetermeer op dit moment alleen beschikt over reguliere AC-laadpalen, waarmee het technisch niet mogelijk is om energie terug te leveren aan het net;
- bidirectioneel laden vraagt om een innovatieve benadering waarbij elektrische voertuigen kunnen fungeren als dynamische energieopslag, die zowel kunnen laden als ontladen afhankelijk van de behoefte van het net;

- binnen de regio pilots plaatsvinden rondom bidirectioneel laden, maar Zoetermeer nog geen structurele strategie heeft om dergelijke innovaties lokaal te implementeren;

overwegende dat:
- bidirectioneel laden een sleuteltechnologie is binnen de energietransitie en binnen de ontwikkeling van slimme energienetwerken, waarbij innovatieve IT-oplossingen essentieel zijn;
- bidirectioneel laden noodzakelijk kan zijn om netcongestie tegen te gaan en om efficiënter om te gaan met lokaal opgewekte groene stroom;
- de koppeling van bidirectionele laadpalen aan digitale systemen, algoritmes en data-analyse een uitstekende kans biedt voor de DIF om praktijkgericht te innoveren;
- andere steden al experimenteren met slimme laadinfrastructuur, en Zoetermeer niet achter kan blijven als innovatieve stad;

verzoekt het college:
- een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden, randvoorwaarden en juridische beperkingen van bidirectioneel laden in Zoetermeer;
  - in deze verkenning specifiek in kaart te brengen:
  - welke technische aanpassingen nodig zijn aan de laadinfrastructuur;
  - welke typen voertuigen en laadpalen geschikt zijn;
  - wat de verwachte kosten, baten en risico's zijn;
  - welke wettelijke en beleidsmatige aanpassingen nodig zijn of worden verwacht;
- bij deze verkenning actief samen te werken met de Dutch Innovation Factory (DIF), lokale bedrijven, kennisinstellingen en netbeheerders en daarbij ruimte te bieden aan studenten om via stages, onderzoek of opdrachten bij te dragen;
- de resultaten van deze verkenning uiterlijk Q4 2026 aan de raad te presenteren, inclusief een voorstel voor eventueel vervolgbeleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-83A ingediend door D66, SP
Samen zorgen voor meer zekerheid over de meerjarenbegroting

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de afgelopen jaren structureel meer lasten zijn begroot dan uiteindelijk zijn gerealiseerd, met als gevolg dat de werkelijke resultaten telkens tientallen miljoenen euro's gunstiger uitvielen dan vooraf werd aangenomen;
- in de jaarrekening 2024 opnieuw een groot verschil zichtbaar was tussen de begrote lasten en daadwerkelijk gerealiseerde lasten. Een afwijking van ruim € 15 miljoen;
- dit verschil tot stand kwam zonder invloed van inzet van reserves;

overwegende dat:
- realistische en goed onderbouwde ramingen essentieel zijn voor geloofwaardige en evenwichtige besluitvorming;
- het de raad helpt om via een onafhankelijke accountant meer zekerheid te krijgen over de kwaliteit en houdbaarheid van de financiële onderbouwing die aan de meerjarenbegroting ten grondslag ligt;
- de gemeenteraad via haar eigen Auditcommissie de juiste positie heeft om dit professioneel te organiseren;
- een dergelijke opdracht niet alleen duidelijkheid geeft, maar ook bijdraagt aan het verbeteren van toekomstige begrotingen;

verzoekt de raad:
- een accountant opdracht te geven tot een eenmalige beoordeling van de onderbouwing van de meerjarenbegroting, gericht op de redelijkheid van de onderliggende veronderstellingen, risico inschattingen en presentatie van de lastenraming, conform de uitgangspunten van standaard NV COS 3400;
- de Auditcommissie te belasten met de begeleiding van deze opdracht, inclusief het opstellen van

een voorstel voor reikwijdte, aanpak en terugkoppeling aan de raad;
- hiervoor eenmalig een bedrag van maximaal € 50.000,00 beschikbaar te stellen, te dekken uit de algemene reserve;
- ervoor te zorgen dat de raad de bevindingen tijdig ontvangt zodat hij deze kan betrekken bij het begrotingsdebat over de programmabegroting 2026-2029 in het najaar 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2506-85 ingediend door D66, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PvdA
Geef plaats aan subsidies waar ze thuishoren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 30 juni 2025;

constaterende dat:
- in de bezuinigingsvoorstellen binnen het Sociaal Domein diverse subsidies zijn opgenomen, waaronder voor Jong Perspectief, het jongerenkamp, het democratieproject in het stadhuis en de huttenbouw;
- Jong Perspectief via het maatjesproject jongeren ondersteunt in kwetsbare fases, zoals de overstap naar de middelbare school;
- het maatjesproject door veel fracties wordt gewaardeerd vanwege het preventieve karakter, maar baat heeft bij verdere onderbouwing van effectiviteit;
- de andere activiteiten waardevol zijn, maar geen onderdeel zijn van het jeugdzorgaanbod, en inhoudelijk beter passen bij het programma Vrije Tijd;

overwegende dat:
- het passend is om niet-zorggerelateerde jeugdactiviteiten op een andere plek in de begroting te positioneren;

verzoekt het college:
- de onderdelen het maatjesproject, het jongerenkamp, democratieproject en huttenbouw per 2026 onder te brengen bij het programma Vrije Tijd;
- in de Perspectiefnota 2026 terug te komen met een onderbouwd voorstel over de structurele positionering van het maatjesproject;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Daarmee komen we aan het eind van de tweede termijn van de raad. Het verzoek van het college is wel even tien minuten te schorsen om zich voor te bereiden op de reactie. Ik ga tot 22.50 uur schorsen. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Leden van de raad, dames en heren, ik heropen de vergadering. Er gaat iets niet helemaal goed. Nogmaals, ik heropen de vergadering en ga over naar de tweede termijn van het college. U ziet langzamerhand de aangepaste moties en amendementen ook in uw systeem verschijnen, dat wordt langzaamaan verwerkt. Het woord is aan wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. Dank ook voor alle inbreng, vragen et cetera. Ik heb nog een paar losse eindjes met u te bepreken. De PvdA heeft op ons verzoek het amendement aangepast naar een motie. Dank daarvoor en daarmee is het wat ons betreft oordeel raad. Dat geldt ook voor FVD.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, u moet even het nummer geven.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ze staan nog niet in het systeem dus ik weet de nummers niet.

De **voorzitter**: Nee, we gaan dit niet zo doen. Nog even de eerste motie, dan zullen we even...

Wethouder **Iedema**: Ja. De PvdA heeft op ons verzoek het amendement aangepast in een motie, nummer 84. Dank daarvoor en wat ons betreft oordeel raad.
Dank ook aan FVD voor het aanpassen van de AI-motie, uit mijn hoofd 25A. Daarmee wordt dat ook

oordeel raad.
Het lijkt me mooi om op suggestie van mevrouw Kraneveldt het kabinet op de koffie uit te nodigen, zonder koekje uiteraard en mochten ze daar niet op ingaan, gaan wij toch onverdroten voort met onze lobby richting rijk. Wie weet, wordt het dan ooit een keer een whisky bij ons thuis drinken.
Voorzitter, ik wil ook nog even aandacht vragen voor het feit dat uw raad ontzettend veel moties en amendementen heeft ingediend, nogmaals dank daarvoor, maar dat we daarmee uiteindelijk ook even moeten kijken wat er aan extra bezuinigingsmaatregelen bij is gekomen en wat er misschien ergens is afgevallen. Als dat niet helemaal uitkomt, geeft u ons dan ook het vertrouwen dat wij proberen om daar een zo goed mogelijk voorstel voor te doen bij de perspectiefnota, zodat u dat uiteindelijk weer integraal kunt afwegen. Dus waar nodig zullen wij nog even op zoek gaan naar andere mogelijkheden, indachtig wat hier allemaal gezegd is vandaag.
Dan voorzitter, D66 met de motie Evenementensubsidies. Mijnheer Zamani zei 'we hebben gespard met het college'. Dat is natuurlijk deels waar. We hebben het er samen over gehad dat die nu niet meer onuitvoerbaar is, maar nog steeds lopend beleid. Dat is misschien goed om nog even aan te geven.
Tot slot, voorzitter, dit perspectiefdebat is het resultaat van meer dan een jaar overal in de organisatie op zoek gaan naar efficiëntie, effectiviteit en andere maatregelen om de impact van het ravijn op onze inwoners zo klein mogelijk te houden.
Omdat u zo van vergelijkingen houdt, ben ik nog een keer in mijn jeugdherinneringen gedoken en ik zie grote gelijkenissen met de jarentachtig-tv-show De Freggels. Niet omdat het een bonte verzameling van karakters is, maar omdat ze er in een van de afleveringen achter komen dat ze niet zonder de andere groep, met wie ze samenleven, de bouwers kunnen. Terwijl wij hier het debat voeren, zit er een verzameling superhelden achter de schermen, zoals de griffie, de bodes, de catering en al die ambtenaren boven. Die wil ik bij dezen nog één keer hartelijk bedanken.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema, voor uw termijn. Dan ga ik naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter, ik heb eigenlijk nog één motie met u te bespreken. Dat is de aangepaste motie van GroenLinks, PvdA, nummer 2506-51A. Alhoewel de tweede bullet is gewijzigd, staat in de eerste bullet nog steeds 'nieuwbouw en bestaande bouw'. Dan kijk ik toch weer eventjes naar de opmerking van ChristenUnie-SGP, over het maken van een eventuele doorvoering in bestaande bouw. Voor wat betreft de nieuwbouw wil ik u in ieder geval meegeven dat we in onze Visie Zoetermeer 2040, waar mijnheer Boerboom net ook naar verwees, natuurlijk ook op zoek zijn naar woningen in de duurdere segmenten en we wellicht deze woningen of nieuwe bewoners beperken in eventuele aanleg van dergelijke haarden of gasdoorvoeren. Dat wil ik u in ieder geval even meegeven in de overwegingen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u, voorzitter. Ik hoor nu een argument dat ik in de eerste termijn niet gehoord heb. Om meteen even antwoord te geven op de opmerkingen die mijnheer Van Rumpt maakte, het gaat natuurlijk niet om woningen die nu al een schoorsteen hebben en gaan verbouwen of iets dergelijks. Dat is niet wat de motie beoogt. Maar wat u nu aan argument geeft, als ik u goed begrepen heb, is dat de duurdere woningen die graag een schoorsteen willen dan de lucht zouden mogen verpesten voor de rest van de inwoners? Is dat wat uw voorstel is?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter. Volgens mij hoor ik ook heel veel andere mensen komen met nieuwe argumenten in de tweede termijn. Ik houd nog steeds vast aan de argumenten in de eerste termijn. Om te verduidelijken waar u straks met zijn allen een keuze over maakt, vind ik het belangrijk dat u ook weet welke doelgroepen we hiermee uitsluiten. Ik laat het dan verder aan uw raad in debat over hoe u daarmee omgaat met betrekking tot de luchtvervuiling.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ik herhaal nog even, u zegt dus daadwerkelijk: er is een doelgroep van wat duurdere huizen die we gewoon een open haard met een schoorsteen gunnen. Dat hoor ik u goed zeggen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Er zijn mensen die een huis met een schoorsteen heel mooi vinden. Dat klopt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie geen andere vragen. Dan dank ik wethouder Weerwag voor zijn tweede termijn en ga ik naar wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Ik heb eigenlijk twee dingen. Ik wil even wat vragen over de moties met betrekking tot participatie, want ik heb een stuk of vier, en ik zou het liefst willen dat ze samengevoegd worden, want ik heb u gehoord en de meeste partijen vinden het belangrijk om inwoners tijdig te horen en informatie op te halen. Daar willen we natuurlijk zoveel mogelijk in faciliteren.
De VVD heeft daarnaast ook nog opgeroepen om scherp te blijven op in welke vorm we dat doen en welk kostenplaatje daarbij hoort. Daar ben ik het eigenlijk helemaal mee eens. Hoewel ik aangaf dat het ingewikkeld is om daar de kosten van uit te zoeken vanwege de decentralisatie van de budgetten, zie ik zoveel mogelijke verbindingen tussen de moties op dit vlak dat ik daaraan ga werken en daar echt werk van ga maken. Eigenlijk hoor ik u zeggen dat u de participatie allemaal belangrijk vindt. Accentverschillen liggen allemaal net even anders; kosten, vorm, tijdstip en iets vooraf. Ik ben het er ook mee eens, zoals ik net aangaf, ik ben al begonnen met er kritisch naar te kijken. Daar ben ik al lang mee bezig. Maar ik lees uit de moties terug dat het nog strakker en beter kan. Ik wil graag dat jullie één motie aannemen en de rest daarbij kan worden gevoegd.
Dan nog even het afval.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben eigenlijk een beetje verrast door het betoog van de wethouder met de oproep om de moties samen te voegen, want formeel mogen we geen aangepaste moties meer indienen. Dus volgens mij kunt u prima alle moties in samenhang oppakken, maar er kan niet meer van ons als raad gevraagd worden om nog wijzigingen te doen en er één motie van te maken.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. U heeft groot gelijk, maar als u één motie indient en de rest steunt, is het ook goed. Prima.
Afval.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Ik heb goed naar u geluisterd. We gaan morgen in het college bespreken hoe we invulling kunnen geven aan uw motie en hoe het college dit proces verder wil brengen. Wij gaan er alles aan doen om het afvalbeleid dit jaar nog te kunnen vaststellen. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Blansjaar. Wie van de twee? Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Er kan er maar één de baas zijn. Ik wil graag...

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Brouwer het woord, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil graag dat het als toezegging wordt genoteerd. Aannemend dat dat zal gebeuren, wil ik wethouder Blansjaar bedanken voor de toezegging.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, gaat uw gang. Ik heb hem opgeschreven. Ik zal het straks herhalen. Als er geen andere vragen zijn aan wethouder Blansjaar, dan dank ik hem voor zijn termijn en ga ik over naar wethouder Van der Meer. De vorige keer heb ik me namelijk vergist, toen ging ik verkeerd het rijtje af. Dus u mag nu. Dat heb ik de dag erna gehoord. Dus sorry, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, ik had nog een vraag over het schoolverzuim van de LHN. Dat heeft onze volle aandacht, zoals u heeft gezien in het verslag over 2024 hebben we in 2024 keihard gewerkt om de formatie op orde te brengen. Dat geeft dan niet meteen een effect op de cijfers van 2024. Of ons dat lukt, weten we niet, maar het heeft onze aandacht en u zult in het stuk dat wij straks over de reorganisatie van jeugd en onderwijs presenteren zien dat onze leerplicht een prominente plek heeft

gekregen.
Dan ga ik naar aangepaste motie 16 over onderzoeken of we een pakket voor kinderen die uit verblijf komen, kunnen organiseren. Die kan ik oordeel raad geven. Ik vind het op zich een heel leuk idee. We moeten alleen even kijken wat de mogelijkheden zijn.
Motie 40, over het versnellen van CKC ben ik het helemaal met u eens, maar ik lees het wel even anders. Er staat in dat we zo snel mogelijk met de plannen komen. Die heb ik u toegezegd voor dit jaar, die komen eraan. We zijn alle tijdelijke oplossingen nu aan het invoeren. Over de structurele aanpassingen komt een bericht. Maar de uitvoering gaan we echt doen in de vakantie van 2026 en niet ervoor, want dan verstoren we de lessen. Dus u heeft staan dat het voor 2026 moet gebeuren. Dat kan ik niet waarmaken, maar in ieder geval gaan ze dan in in 2026. Maar we komen in ieder geval nog met het voorstel en dan kunnen we het erover hebben.
Dan motie 73.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, interruptie van mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel. We hebben toch nog steeds informatie van het CKC dat niet alle ruimtes nu werkbaar zijn dus we willen eigenlijk kijken of we heel snel daarmee kunnen beginnen. Het is inderdaad zo dat er in bepaalde ruimtes nu wel valt te werken, maar er zijn nog heel veel ruimtes die veel te warm zijn. Dus we willen eigenlijk die versnelling, als dat zou kunnen.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: De tijdelijke maatregelen zijn in eerste instantie op twee plaatsen ingevoerd om te kijken of het werkt. Dat werkt. Dat gaan we nu op zo'n achttien andere ruimtes ook nog doen. Meer kunnen we op dit moment niet doen totdat we aan u een investeringsvoorstel hebben voorgelegd en daar afspraken over hebben gemaakt.
Motie 73 van de PVV is aangepast. Ik raad u toch echt aan te wachten tot we met voorstellen komen, want u plukt er zo iets uit en er is geen sprake van dat de toegang tot zorg niet geregeld is. Dus ik zou echt zeggen 'houd die nou even aan totdat we die stukken hebben'. Die krijgt u nog voor de vakantie.
Dan ben ik heel blij met motie 85, want ik moet eerlijk zeggen, hutten bouwen vind ik ook geweldig, alhoewel ik daar heel erg bij wegblijf want die mensen strooien me toch een spijkers in de rondte! Dus het is daar bloedlink voor mij. Met luchtbanden in ieder geval. Ik ben ook zeer voor het Huis van de Democratie. Het maatjesproject bij Vrije Tijd onderbrengen vind ik goed want daar past het ook veel beter, net als de scouting en alle andere dingen die we doen waarmee we mensen met elkaar in contact brengen. Alleen hoop ik nog wel dat amendement N wordt ingetrokken want anders hebben we toch nog een ander soort probleem. Voorzitter, volgens mij was dat wat ik nog wilde vertellen.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik zie geen vragen dus dan is dat voldoende en ga ik naar wethouder Frinking. Gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een paar vragen en opmerkingen en moties.
De ChristenUnie-SGP vroeg mij naar het vervolg van de Kerkenvisie en hoe we daarmee om zullen gaan. Ik wil graag de geloofsgemeenschappen betrekken bij het maken van de visie op de sterke sociale basis. Ik denk dat daar de beste plek is om met elkaar in overleg te gaan.
Zoetermeer Vooruit heeft een nieuwe motie gemaakt, 25A, met 1 januari 2027. Daarmee wordt die oordeel raad.
En Zó! Zoetermeer heeft er 63A van gemaakt met een aangepaste einddatum. Dat is daarmee ook oordeel raad geworden.
Ik had nog een toezegging over het gedoogbeleid voor scootmobielen bij de PDvZ om dat nog even uit te zoeken. Wij moeten daar eerst echt met woningcorporaties over overleggen. Dat is op dit moment niet gebeurd. Het punt is dat er mogelijk ook geen ruimte is, dus om dat gedoogbeleid te kunnen toepassen, moet ik dat echt verder uitwerken met de woningcorporaties.
En mijn laatste...

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, voor u verdergaat, mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Bent u dan ook voornemens om dat te gaan doen?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.